

सर्वोच्च अदालत, पूर्ण इजलास
माननीय न्यायाधीश डा. श्री आनन्दमोहन भट्टराई
माननीय न्यायाधीश श्री सपना प्रधान मल्ल
माननीय न्यायाधीश श्री नहकुल सुवेदी
फैसला

०७८-WO-०१६३

विषय: उत्प्रेषण समेत ।

अनमोलमणी भट्टराईसमेत	निवेदक
विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....	प्रत्यर्थी
०७८-WO-०१९०(०७८-FN-०३०८)	
इन्द्रकमल शिवाकोटीसमेत.....	निवेदक
विरुद्ध	
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसमेत	प्रत्यर्थी
०७८-WF-०००६	
रजिया चौधरी.....	निवेदक
विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....	प्रत्यर्थी
०७८-WF-०००७	
दिनेशकुमार मण्डलसमेत.....	निवेदक
विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत	प्रत्यर्थी
०७८-WF-०००८	
नविन गौतमसमेत	निवेदक
विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....	प्रत्यर्थी

०७८-WF-०००९

मनोज निरौलासमेत .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF- ००१०

भक्तबहादुर भण्डारीसमेत .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF-००११

पूर्णप्रसाद जैसीसमेत .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF- ००१२

गोविन्दप्रसाद पौडेलसमेत .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF- ००१३

सर्वेस वन्जरा .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF-००१४

पेशलकुमार पोखेलसमेत .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF- ००१५

दिलमाया कुवरसमेत .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF- ००१६

विश्वलाल खड्कासमेत .....निवेदक

	विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत		प्रत्यर्थी
	०७८-WF-००१७	
मनोज कुमार यादवसमेत		निवेदक
	विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....		प्रत्यर्थी
	०७८-WF-००१८	
पुरुषोत्तम कुमार प्रसादसमेत		निवेदक
	विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत		प्रत्यर्थी
	०७८-WF-००१९	
खिमलाल वलीसमेत		निवेदक
	विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत		प्रत्यर्थी
	०७८-WF-००२०	
अनुज घिमिरेसमेत		निवेदक
	विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....		प्रत्यर्थी
	०७७-WF-००२१	
प्रमोद सिंखडासमेत.....		निवेदक
	विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत		प्रत्यर्थी
	०७८-WF-००२२	
पदमराज आचार्यसमेत		निवेदक
	विरुद्ध	
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत		प्रत्यर्थी
	०७८-WF-००२३(०७८-FN-०२७२)	
ईश्वरनाथ पक्वाँसमेत... ..		निवेदक
	विरुद्ध	

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत.....प्रत्यर्थी

०७८-WF-००२४

हितकुमारी पौडेलसमेत .....निवेदक

विरुद्ध

लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत .....प्रत्यर्थी

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्दा नेपालको संविधानको धारा ३०२ विपरित संविधान जारी भएपश्चात् नियुक्त भएका कर्मचारीहरूलाई समेत समायोजन गरेको र आफूहरूलाई संघको दरबन्दी रिक्त राखी प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेको भनी समायोजनको उक्त निर्णय तथा संघमा रिक्त राखिएको पदमा लोक सेवा आयोगबाट पदपूर्तिका लागि प्रकाशित विज्ञापन लगायतका काम कारवाही बदर गरी संघको दरबन्दीमा समायोजन गरिपाउँ भन्ने समेत मागदावी लिई निजामती सेवाको विभिन्न सेवा, समूह, उपसमूहबाट प्रदेश र स्थानिय तहमा समायोजन भएका कर्मचारीहरूले नेपालको संविधानको धारा ४६ तथा १३३(२) र (३) बमोजिम विभिन्न मितिमा दायर गरेको रिट निवेदनमा सबै निवेदनहरूको मुख्य मागदावी एकै किसिमको भएकोले साथै राखी पूर्ण इजलासबाट सुनुवाई हुन उपयुक्त देखिएको भनी यस अदालतबाट आदेश भएबमोजिम सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०७४ को नियम २३(२)(च) अनुसार यस इजलास समक्ष पेश हुन आएका प्रस्तुत रिट निवेदनहरूको संक्षिप्त तथ्य एवम् आदेश यस प्रकार रहेको छः-^१

तथ्यगत व्यहोरा

१. रिट निवेदनहरूको संक्षिप्त व्यहोरा:-

हामी रिट निवेदकहरू लोक सेवा आयोगको खुला तथा बढुवा विज्ञापन अनुसार नेपालको संविधान जारी भै सकेपछि निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५० बमोजिम नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह, रा.प. तृतीय श्रेणी शाखा अधिकृत लगायत विभिन्न सेवा, समुह तथा उपसमुहको विभिन्न पदमा नियुक्ति भै संघीय निकायमा कामकाज गर्दै आएका थियौं। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ मिति २०७५/८/२३ मा जारी गरेपछि

^१रिट निवेदक तथा प्रत्यर्थीहरूको विवरण अनुसूची १ मा राखिएको छ।

उक्त अध्यादेशको दफा ५(१०) बमोजिम आफू कहाँ रहने हो सो बमोजिम कर्मचारी समायोजनका लागि मिति २०७५/९/११ मा सूचना प्रकाशन भए बमोजिम हामीले नेपाल सरकारको संघमा कार्यरत रहेको हुँदा समायोजनको लागि पहिलो प्राथमिकतामा संघमा नै रोजी निवेदन दिएका थियौं। सो पश्चात मिति २०७५/११/१० मा कर्मचारी समायोजन अध्यादेश खारेज भई कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भयो।

यसरी हामीले नेपाल सरकारको संघमा समायोजन हुन प्राथमिकताको आधारमा निवेदन गरेकोमा हामीलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने गरी प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट एवम् सेवा सञ्चालन गर्ने निकायबाट मिति २०७५/११/५ लगायत विभिन्न मितिमा निर्णय भएको थियो। सो पश्चात हामी कतिपय निवेदकहरू संघमा समायोजन हुनु पर्ने हो, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्न मिल्ने होइन भनी पटक पटक निवेदन दिएका थियौं। सो निवेदन उपर कुनै सुनुवाई नगरी हामी निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगले हामी निवेदकहरू नियुक्त भएको सेवा समुह र पदमा पदपूर्ति गर्नका लागि विभिन्न मितिमा विज्ञापन प्रकाशन गरेको छ।

हामी निवेदकहरू कार्यरत रहेकै सेवा समुहको पदमा दरबन्दी हुँदाहुँदै हामीलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको छ। हामी निवेदकहरूले राष्ट्रिय कितावखानामा निवेदन दिई रिक्त दरबन्दीको विवरण माग गर्दा उपलब्ध गराइएको विवरण अनुसार पनि हामी समायोजन हुँदा संघमा दरबन्दी रिक्त रहेको भन्ने देखिन्छ। कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा समायोजन हुन चाहेको संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको प्राथमिकता अनुसार निवेदन दिनु पर्ने र ऐनको दफा ८(१) मा कार्यरत पदको जेष्ठता, कार्यरत पदभन्दा तल्लो श्रेणी वा तहको पदको जेष्ठता र उमेरको जेष्ठताको आधारमा गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। उक्त कानूनी व्यवस्था बमोजिम हामी निवेदकहरूले संघमा प्राथमिकता तोकी समायोजनको निवेदन दिएकोमा संघमा नै समायोजन गर्नु पर्ने थियो। संघमा सम्बन्धित सेवा, समुह र पदको दरबन्दी हुँदाहुँदै तत्काल दरबन्दी लुकाई हामीलाई थाहा जानकारी नदिई प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्त विपरित प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी पछि लोकसेवा आयोगबाट संघको लागि हामी निवेदकहरू नियुक्त भएको सेवा, समुह र पदमा खुला तथा बहुवाको विज्ञापन गरेकाले अन्यायमा परी यो रिट निवेदन लिई आएका छौं।

निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ ले कुनै पनि निजामती कर्मचारी नियुक्ति हुँदा तत्काल लागू रहेको तलव, उपदान निवृत्तिभरण र अन्य सेवाका शर्तहरूमा निजको स्वीकृति वेगर निजलाई प्रतिकूल असर पर्ने गरी परिवर्तन गरिने छैन भन्ने व्यवस्था रहेको छ। हामी निवेदकहरूलाई लिखित मञ्जुरी वेगर खाइपाई आएको पद, सेवा सुविधामा प्रतिकूल असर पर्ने गरी प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्न मिल्ने होइन। गृह मन्त्रालयले मिति २०७६/१/१६ मा प्रकाशन गरेको मर्यादाक्रममा समेत हामी प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भएका कर्मचारीलाई संघमा सोही तहमा कार्यरत भन्दा तल्लो तहमा राखेको छ। यसरी संघमा दरबन्दी हुँदाहुँदै कानून बमोजिम समायोजन नगरी प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगले उक्त रिक्त पदमा विज्ञापन गरेको छ। विज्ञापन बमोजिम संघमा पदपूर्ति गर्दा हामी निवेदकहरूभन्दा पछि नियुक्त हुने व्यक्ति वरिष्ठ हुने र संघमा रहने हुँदा समानता र प्रशासनिक न्यायको रोहमा मर्का पर्न गएको छ।

यसरी हामी निवेदकहरूले संघमा समायोजनको लागि प्राथमिकताको आधारमा माग गर्दा संघमा हामी निवेदकको सेवा, समुह र पदको दरबन्दी रिक्त राखी दरबन्दी लुकाइ हामी निवेदकहरूलाई संघमा समायोजन नगरी प्रदेश र स्थानीय तहमा गरिएको समायोजन सम्बन्धी काम बदरभागी छ। नेपालको संविधानको धारा ३०२(२) मा संविधान जारी हुँदाका बखत सरकारी सेवामा कार्यरत कर्मचारीको समायोजन गर्ने भन्ने व्यवस्था रहेको छ। संविधान जारी भएपछि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा अलग अलग विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नुपर्ने हो। हामी निवेदकहरू संविधान जारी भएपछि सेवा प्रवेश गरी नियुक्त भएका तथा बढुवा भै हालको पदमा नियुक्त भएका कर्मचारी हौं। हामी निवेदक नियुक्ति भएको पदको दरबन्दी हुँदाहुँदै संघमा समायोजन नगरी दरबन्दी लुकाई पछि हामीहरूको पदको दरबन्दीमा नयाँ विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्न लागेको कार्यले हामीहरूको संविधान प्रदत्त हक तथा समायोजन सम्बन्धी ऐनद्वारा प्रदत्त कानूनी हकमा आघात पुगेको छ। अतः हामी निवेदकहरूलाई संविधान र कानून विपरित समायोजन प्रक्रियामा ल्याई संघमा कार्यरत तथा नियुक्ति पाएको र संघमा समायोजन रोजेको अवस्थामा विना आधार कारण विभिन्न मितिमा प्रदेश तथा स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने गरी भएका उल्लेखित समायोजन सम्बन्धी मिति २०७५/११/५ लगायतका समायोजन सम्बन्धी निर्णय, पत्र र सो सम्बन्धी सम्पूर्ण काम कारवाही र संघमा दरबन्दी रिक्त राखी लोकसेवा आयोगबाट संघको लागि हामी निवेदकहरू नियुक्त भएको विभिन्न पदको विज्ञापन लगायतका काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी हामी निवेदकहरू

नेपालको संविधान जारी भएपछि संघको लागि गरिएको विज्ञापन अनुसार संघमा नियुक्ति भएका र समायोजनसमेत संघमा रोजेर निवेदन दिए अनुसार संघमा समायोजन गरी बाँकी रहेको दरबन्दीमा मात्र विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाममा परमादेश समेत जारी गरिपाउँ। साथै उक्त विज्ञापन अनुसारका काम कारवाही तत्काल रोकी हामी निवेदकहरूको संघको दरबन्दी छुट्याई बाँकी रहेको दरबन्दीमा मात्र विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु गराउनु भनी अन्तरिम आदेश समेत जारी गरिपाउँ भन्ने प्रायः सबै रिट निवेदकहरूको मुख्य रिट निवेदन दावी रहेको।

१.१ रिट नं. ०७८-WF-००२०, ०७८-WO-०१६३, ०७८-WF-००१०, ०७८-WF-००१४, ०७८-WF-००१६, ०७८-WF-००१७, ०७८-WO-०१९० को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

हामी रिट नं. ०७८-WO-०१६३ का रिट निवेदकहरू लोक सेवा आयोगको मिति २०७४/८/२७ र सो पश्चात प्रकाशन गरेको विज्ञापन अनुसार प्रतिस्पर्धा गरी प्रतिस्पर्धामा सफल भई, रिट नं. ०७८-WF-००१६ का रिट निवेदकहरू २०७४/८/२५ र सो पश्चात, रिट नं. ०७८-WF-००१७ का रिट निवेदकहरू मिति २०७५/७/४ र सो पश्चात, रिट नं. ०७८-WF-००२० का रिट निवेदकहरू मिति २०७५/७/४ र सो पश्चात तथा रिट नं. ०७८-WF-००१० का रिट निवेदकमध्ये भक्त बहादुर भण्डारी, जिवलाल कुँवर, दुर्गाप्रसाद खत्री र नुमानन्द दमासे कम्प्यूटर अपरेटरबाट एंव रिट नं. ०७८-WF-००१४ का रिट निवेदकमध्ये पेशल कुमार पोखरेल, रामप्रसाद भुसाल, गोपालनाथ श्रेष्ठ, रामप्रसाद कुस्मा, पुष्करचन्द्र घिमिरे र नारायण प्रसाद वास्तोला तथा रिट नं. ०७८-WO-०१९० का रिट निवेदकहरू रा.प. अनं. प्रथम श्रेणीबाट रा.प. तृतीय श्रेणी, शाखा अधिकृत पदमा मिति २०७५/२/१३ को निर्णय अनुसार बढुवा भई निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५० बमोजिम नेपालको संविधान जारी भै सकेपछि लोक सेवा आयोगबाट संघको खुल्ला तथा बढुवा विज्ञापनमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह, रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई संघीय निकायमा कार्यरत थियौं। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ मिति २०७५/८/२३ मा जारी गरेपछि उक्त अध्यादेश बमोजिम कर्मचारी समायोजनका लागि

मिति २०७५/९/११ मा सूचना प्रकाशन भए बमोजिम समायोजनको लागि पहिलो प्राथमिकतामा संघमा नै रोजी निवेदन दिएका थियौं।

हामीले संघमा समायोजन हुन प्राथमिकताको आधारमा निवेदन गरेकोमा हामीलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने गरी प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट मिति २०७५/११/५ मा निर्णय भएको थियो। हामी निवेदकहरुलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगले हामी निवेदकहरु नियुक्त भएको सेवा समुह र पदमा पदपूर्ति गर्नका लागि मिति २०७६/८/२५ मा सूचना नं. २५८/०७६/०७७ बहुवा सूचना नं. १५०/०७६/०७७ बाट १६८ सिट र खुला विज्ञापन नं. १६६९४ देखि १६७००/०७६/०७७ सम्म विभिन्न समावेशी कोटामासमेत गरी जम्मा ५६० सिटमा विज्ञापन गरेको र पुनः मिति २०७७/८/२४ मा बहुवा सूचना नं १४५/०७७/०७८ बाट ३४ सिट र खुला तथा समावेशी विज्ञापन नं. १६६९५ देखि १६७०१/०७७/०७८ सम्म गरी जम्मा ११४ सिटमा विज्ञापन प्रकाशन गरेको छ।

हामी निवेदकहरुलाई संविधान र कानून विपरित समायोजन प्रक्रियामा ल्याई संघमा कार्यरत तथा नियुक्ति पाएको र संघमा समायोजन रोजेको अवस्थामा विना आधार कारण विभिन्न मितिमा प्रदेश तथा स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने गरी भएका उल्लेखित मिति २०७५/११/५ को लगायतका समायोजन सम्बन्धी निर्णय, पत्र र सो सम्बन्धी सम्पूर्ण काम कारवाही र संघमा दरबन्दी रिक्त राखी लोकसेवा आयोगबाट संघको लागि हामी निवेदकहरु नियुक्त भएको प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह, रा.प. तृतीय श्रेणीको शाखा अधिकृत पदमा पदपूर्ति गर्न प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगबाट मिति २०७६/८/२५ मा ५६० जनाको लागि र मिति २०७७/८/२४ मा पुनः ११४ जनाको लागि विज्ञापन गरेकोले मिति २०७६/८/२५ मा गरेको बहुवा विज्ञापन नं. १५०/०७६/०७७ र खुला विज्ञापन नं. १६६९४ देखि १६७००/०७६/०७७ बाट भएका ५६० जनाको पदको विज्ञापन तथा मिति २०७७/८/२४ मा गरेको बहुवा विज्ञापन नं. १४५/०७७/०७८ तथा खुला विज्ञापन नं. १६६९५ देखि १६७०१/०७७/०७८ बाट ११४ जनाको लागि नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह, रा.प. तृतीय श्रेणी शाखा अधिकृत पदको विज्ञापन लगायतका काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी हाम्रो निवेदन अनुसार संघमा समायोजन गरी बाँकी रहेको दरबन्दीमा मात्र विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरुका नाममा परमादेश समेत जारी गरिपाउँ। साथै उक्त विज्ञापन अनुसारका काम कारवाही

तत्काल रोकै हामी निवेदकहरूको संघको दरबन्दी छुट्याई बाँकी रहेको दरबन्दीमा मात्र विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु गराउनु भनी अन्तरिम आदेशसमेत जारी गरिपाउँ भन्ने अनमोलमणि भट्टराई समेतको रिट नं. ०७८-WO-०१६३ मिति २०७७/४/३२ को, भक्त बहादुर भण्डारी समेतको रिट नं. ०७८-WF-००१० मिति २०७८/५/९ को, पेसल कुमार पोखरेल समेतको रिट नं. ०७८-WF-००१४ मिति २०७८/५/११ को, विश्वलाल खड्का समेतको रिट नं. ०७८-WF-००१६ मिति २०७८/५/११ को, मनोज कुमार यादव समेतको रिट नं. ०७८-WF-००१७ मिति २०७८/५/१५ को, इन्द्रकमल शिवाकोटी समेतको रिट नं. ०७८-WO-०१९० मिति २०७८/५/३ को र अनुज घिमिरे समेतको रिट नं. ०७८-WF-००२० मिति २०७७/९/१० को रिट निवेदन।

१.२ रिट नं. ०७८-WF-०००६ ०७८-WF-००२१ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

हामी रिट नं. ०७८-WF-००२१ का रिट निवेदकहरू नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, रा.प.तृतीय श्रेणी को पदमा मिति २०७४/८/२५ मा नियुक्ति पाई तथा रिट नं. ०७८-WF-०००६ की रिट निवेदिका सोही सेवा समुहको सोही पदमा मिति २०७५/७/४ मा नियुक्ति भई कामकाज गर्दै आएका थियौं। हामीले कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ बमोजिम प्रकाशित समायोजन सम्बन्धी सूचना अनुसार पहिलो प्राथमिकता संघको लागि समायोजन रोजेको र रिट निवेदक रजिया चौधरीले समायोजनका लागि फाराम समेत नभरेकोमा तत्काल दरबन्दी रिक्त नभएको भनी दरबन्दी लुकाई संघबाट प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७५/११/५ को निर्णय र मिति २०७५/११/६ को पत्रले हामी निवेदकहरूलाई प्रदेश नं ३ र गण्डकी प्रदेशमा समायोजन गरिएको थियो। पछि प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगबाट संघको लागि निवेदकहरू नियुक्त भएको सेवा, समूह, र पदमा मिति २०७६/८/२५ मा सूचना नं २५८।०७६-७७ समेतबाट ५६० सिटको लागि विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्ने अवस्था छ। राष्ट्रिय किताबखानले मिति २०७७/९/६ मा उपलब्ध गराएको सूचना बमोजिम निवेदकहरू समायोजन भएको मिति २०७५/११/५ देखि लोक सेवा आयोगबाट मिति २०७६/८/२४ मा विज्ञापन भएको मितिसम्म हामी निवेदकहरू नियुक्ति भएको ऐ समूहका रा.प तृतीत श्रेणी शाखा अधिकृत पदमा संघमा कुल संख्या २१५ जना मात्र दरबन्दी रिक्त भएकोमा ५६० सिटको लागि विज्ञापन गरिएको छ। यसरी निवेदकहरूको संघबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन

गरेपश्चात समायोजन भएका कर्मचारीको गुनासो सुनुवाई गर्ने सन्दर्भमा नेपालको संविधानद्वारा प्रदत्त हक अधिकार हनन् हुने गरी मिति २०७७/५/१ मा नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्बाट भएको निर्णयको आधारमा कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ मिति २०७७/१०/७ मा स्वीकृत गरी ल्याएको मापदण्डले हामी निवेदकहरुलाई प्रदेशबाट संघमा आउने बाटो सदाका लागि बन्द गरेको छ। सो मापदण्ड तथा हामी निवेदकहरुलाई गरिएको समायोजन सम्बन्धी सम्पूर्ण निर्णय र सो सम्बन्धी काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी संघमा रिक्त रहेको दरबन्दीमा हामी निवेदकहरुलाई समायोजन संशोधन गरी पदस्थापना गर्नु गराउनु साथै कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ समेत सबै कर्मचारीमा समानताको अनुभूति हुने गरी कुनै प्रतिबन्ध नलगाउने गरी नेपालको संविधान र कर्मचारी समायोजन ऐन अनुरूप बनाई लागू गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरुका नाममा परमादेश लगायत अन्य उपयुक्त आदेश जारी गरी पाउँ। साथै प्रस्तुत रिट निवेदनको अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ यथास्थितिमा राखी हामी निवेदकहरुको गुनासो सुनुवाई नभएसम्म संघमा समायोजनबाट रिक्त रहेको दरबन्दीमा अन्य कुनै किसिमबाट पदपूर्ति गर्ने कार्य नगर्नु नगराउनु भनी प्रत्यर्थीहरुका नाममा अन्तरिम आदेश समेत जारी गरिपाउँ भन्ने रिट नं. ०७८-WF-००२१ मिति २०७७/११/४ को र रिट नं. ०७८-WF-०००६ को मिति २०७८/५/४ को रिट निवेदन।

१.३ रिट नं. ०७८-WF-०००९ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

हामी निवेदकहरु नेपालको संविधान जारी भएपछि नेपाल प्रशासन सेवा, लेखा समूह, रा.प.तृतीय श्रेणी को पदमा मिति २०७२/८/१५ मा नियुक्ति भई कामकाज गर्दै आएका थियौं। हामीलाई लागू हुने कानून निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५० हो। संविधान जारी भएपछि लोक सेवा आयोगबाट संघीय सरकारको निजामती सेवाको लागि खुला प्रतियोगिताको विज्ञापन बमोजिम नियुक्त तथा कार्यरत रहेको हामी कर्मचारीहरुले कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ बमोजिम प्रकाशित समायोजन सम्बन्धी सूचना अनुसार पहिलो प्राथमिकता संघको लागि समायोजन रोजेकोमा तत्काल दरबन्दी रिक्त नभएको भनी दरबन्दी लुकाई संघबाट मिति २०७५/११/१५ को निर्णय र मिति २०७५/११/१७ को पत्रले हामी निवेदकहरुलाई प्रदेशमा समायोजन गरिएको कार्य त्रुटिपूर्ण छ। पछि प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगबाट संघको लागि निवेदकहरु नियुक्त भएको

सेवा, समूह, र पदमा मिति २०७६/८/२५ मा विज्ञापन नं. १६६९४ देखि १६७००/०७६-७७ समेतबाट लेखा अधिकृत पदमा ८९ जना र विज्ञापन नं. १६६९५ देखि १६७०१/०७७-०७८ बाट सोही पदमा ३० सिटको लागि विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्ने अवस्था छ।

निवेदकहरूको संघबाट प्रदेश तहमा समायोजन गरेपश्चात प्रदेश तहमा समायोजन भएका कर्मचारीको गुनासो सुनुवाई गर्ने सन्दर्भमा नेपालको संविधानद्वारा प्रदत्त हक अधिकार हनन् हुने कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ मिति २०७७/१०/७ मा स्वीकृत गरी ल्याएको मापदण्डले हामी निवेदकहरूलाई प्रदेशबाट संघमा आउने बाटो सदाका लागि बन्द गरेको एवं हामीलाई संविधान, समायोजन ऐनद्वारा प्रदत्त हक समेतमा आघात पुऱ्याएकोले सो कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ तथा हामी निवेदकहरूलाई गरिएको समायोजन सम्बन्धी मिति २०७५/११/१५ लगायतका सम्पूर्ण निर्णय तथा मिति २०७५/११/१७ को पत्र र सो सम्बन्धी काम कारवाही र लोक सेवा आयोगले मिति २०७६/८/२५ मा विज्ञापन गरेको विज्ञापन नं. १६६९४-१६७००/०७६-०७७ र मिति २०७७/८/२४ मा विज्ञापन गरेको विज्ञापन नं. १६६९५-१६७०१/०७७-०७८ बाट लेखा अधिकृत पदमा गरिएको विज्ञापनसमेत उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी संघबाट प्रदेशमा समायोजन गरी संघमा रिक्त रहेको दरबन्दीमा हामी निवेदकहरूलाई समायोजन गरी बाँकी रहेको पदमा मात्र लोक सेवा आयोगबाट विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु गराउनु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाममा परमादेश लगायत अन्य उपयुक्त आदेश जारी गरी पाउँ। साथै प्रस्तुत रिट निवेदनको अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म संघमा रहेको दरबन्दीमा उक्त विज्ञापनबाट पदपूर्ति गर्ने कार्य नगरी हामी निवेदकहरूको संघको दरबन्दी छुट्याई संघमा समायोजन मिलान गरी बाँकी रहेको पदमामात्र पदपूर्ति गर्नु गराउनु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाममा अन्तरिम आदेश समेत जारी गरिपाउँ भन्ने मिति २०७८/५/९ को रिट निवेदन।

१.४ रिट नं. ०७८-WF-००११, ०७८-WF-००१२, ०७८-WF-००१८ र ०७८-WF-००१९ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

हामी रिट नं. ०७८-WF-००११ का रिट निवेदकहरू नेपालको संविधान जारी भई सकेपछि संघको लागि खुला विज्ञापन गरी माग गरिए अनुसार नेपाल प्रशासन सेवा, लेखा समूह, रा.प.तृतीय श्रेणी को पदमा मिति २०७३/७/२ तथा सो पश्चात र निवेदकमध्ये

रामकुमार के.सी. मिति २०७५/१/१३ को बहुवा निर्णय बमोजिम एवम् रिट नं. ०७८-WF-००१२ का रिट निवेदकहरु सोही पदमा मिति २०७३/७/१ तथा सो पश्चात, निवेदकमध्ये चुडामणि घिमिरे मिति २०७३/३/२८ को बहुवा निर्णय बमोजिम, रिट नं. ०७८-WF-००१८ का रिट निवेदकहरु मिति २०७२/८/१५ र सो पश्चात खुला विज्ञापनमा प्रतिस्पर्धा गरी र रिट नं. ०७८-WF-००१९ का रिट निवेदकहरु लोक सेवा आयोगको खुला विज्ञापनको सिफारिस अनुसार मिति २०७२/९/२४ तथा सो पश्चात र मिति २०७३/३/२८ एवम् सो पश्चातको बहुवाबाट लेखा अधिकृत पदमा नियुक्ति भई कामकाज गर्दै आएका थियौं। नेपालको संविधानको धारा ३०२(२) बमोजिम संविधान जारी भएपछि नियुक्त तथा कार्यरत रहेको हामी कर्मचारीहरुलाई संघमा समायोजन रोजेकोमा तत्काल दरबन्दी रिक्त नभएको भनी दरबन्दी लुकाई संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७५/११/१२ को पत्रानुसार महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयले संघबाट प्रदेश तथा स्थानीय तहमा हामी निवेदकहरुलाई समायोजन गर्ने मिति २०७५/११/१५ को लगायतका निर्णय र मिति २०७५/११/१७ को पत्र त्रुटिपूर्ण छ। पछि प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगबाट संघको लागि निवेदकहरु नियुक्त भएको सेवा, समूहको लेखा अधिकृत पदमा मिति २०७६/८/२५ मा विज्ञापन नं. १६६९४ देखि १६७००/०७६-७७ समेतबाट ३० जना र विज्ञापन नं. १६६९५ देखि १६७०१/०७७-०७८ बाट सोही पदमा ८९ सिटको लागि विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्न लागिएको अवस्था छ।

हामी निवेदकहरुलाई गैरकानूनी समायोजन गर्ने सम्बन्धी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७५/११/१२ को पत्र तथा समायोजन सम्बन्धी मिति २०७५/११/१५ लगायतका सम्पूर्ण निर्णय र समायोजन संशोधन गर्ने गरी भएका निर्णय तथा मिति २०७५/११/१७ लगायतका पत्र एवम् सो सम्बन्धी काम कारवाही र लोक सेवा आयोगले मिति २०७६/८/२५ मा विज्ञापन गरेको विज्ञापन नं. १६६९४-१६७००/०७६-०७७ र मिति २०७७/८/२४ मा विज्ञापन गरेको विज्ञापन नं. १६६९५-१६७०१/०७७-०७८ बाट लेखा अधिकृत पदमा गरिएको विज्ञापनसमेत उत्प्रेषणको आदेशद्वारा बदर गरी संघबाट प्रदेशमा समायोजन गरी संघमा रिक्त रहेको दरबन्दीमा हामी निवेदकहरुलाई समायोजन गरी बाँकी रहेको पदमा मात्र लोक सेवा आयोगबाट विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु गराउनु भनी प्रत्यर्थीहरुका नाममा परमादेश लगायत अन्य उपयुक्त आदेश जारी गरी पाउँ। साथै विज्ञापन अनुसारको पदपूर्ति भएमा हामी निवेदकहरुलाई अपुरणीय क्षति

पुन जाने भएकाले संघमा रहेको दरबन्दीमा उक्त विज्ञापनबाट पदपूर्ति गर्ने कार्य नगरी हामी निवेदकहरूको संघको दरबन्दीमा समायोजन गर्नु गराउनु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाममा अन्तरिम आदेश समेत जारी गरिपाउँ भन्ने रिट नं. ०७८-WF-००११ मिति २०७८/५/१० को, रिट नं. ०७८-WF-००१२ मिति २०७८/५/१० को, रिट नं. ०७८-WF-००१८ मिति २०७८/५/१५ को र रिट नं. ०७८-WF-००१९ मिति २०७८/५/११ को रिट निवेदन।

१.५ रिट नं. ०७८-WF-०००८ र ०७८-WF-००१३ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

हामी रिट निवेदकहरू नेपालको संविधान जारी भईसकेपछि निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५० बमोजिम रिट नं. ०७८-WF-०००८ का हामी १२ जना रिट निवेदकहरू मध्ये सरुदेवी शर्मा, खरानन्द इसर र घनश्याम मिश्रसमेत ३ जना नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह, स्यानिटरी उपसमूहको रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा संघको दरबन्दीमा मिति २०७५/२/८ मा बहुवाबाट र अन्य ९ जना निवेदकहरू सोही सेवा, समुह तथा उप समुहमा लोक सेवा आयोगको खुला विज्ञापन तथा सिफारिस बमोजिम मिति २०७५/५/७ मा खुला प्रतिस्पर्धाबाट संघको दरबन्दीमा नियुक्त भई तथा रिट नं. ०७८-WF-००१३ का रिट निवेदक सर्वेश बन्जारा लोक सेवा आयोगको खुला विज्ञापन अनुसार मिति २०७५/५/७ मा सोही सेवा, समुह तथा उपसमुहको रा.प. तृतीय श्रेणी (प्राविधिक) पदमा नियुक्ति भई खानेपानी मन्त्रालत अन्तर्गतका विभिन्न कार्यालयमा कार्यरत रहेका कर्मचारी हौं। कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ जारी भएपछि उक्त अध्यादेश अनुसार समायोजनका लागि प्रकाशित सूचना बमोजिम हामी निवेदकहरूले समायोजनको क्रममा संघमा समायोजनको लागि माग गर्दा सो नगरी कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ७ र दफा ८ समेतको विपरित संघमा भएको दरबन्दी लुकाई संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७५/१२/१३ को पत्रानुसार खानेपानी मन्त्रालयको मिति २०७५/१२/१७ को निर्णयले संघबाट विभिन्न स्थानीय तहमा समायोजन गरिसकेकोमा निवेदकमध्ये तीन जनाको संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७६/२/१२ को पत्र र खानेपानी मन्त्रालयको मिति २०७६/२/१२ को निर्णय अनुसार अधिल्लो समायोजनलाई संशोधन गरी पुनः स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको थियो। हामी समायोजन भएको महानगरपालिका बाहेकका स्थानीय तहहरूमा स्यानिटरी

उपसमूहको दरबन्दी नै नभएको अवस्था छ र दरबन्दी भएको पोखरा र भरतपुर महानगरमा हामी निवेदक भन्दा सिनियरलाई समायोजन गरिएको छ।

यसरी संघको दरबन्दीमा नियुक्ति भएको र संघमा नै समायोजन रोजेको अवस्थामा हामी निवेदकलाई स्थानीय तहमा समायोजन गरी हामी कार्यरत रहेको सेवा समूहको दरबन्दीमा लोक सेवा आयोगबाट आ.ब. २०७६/०७७ मा ११ जनाको लागि र आ.ब. २०७७/०७८ मा १९ जनाको बढुवा तथा खुलाको विज्ञापन गरेको छ। तसर्थ, प्रत्यर्थीबाट हामी निवेदकलाई स्थानीय तहमा गरिएको समायोजन संविधान तथा समायोजन सम्बन्धी कानून विपरित भएकाले समायोजन गर्ने सम्बन्धी प्रत्यर्थी मन्त्रालयको मिति २०७५/१२/१३ को पत्रानुसार नेपाल सरकार खानेपानी मन्त्रालय (सचिव स्तर) को २०७५/१२/१७ को समायोजन सम्बन्धी निर्णय र उक्त निर्णयलाई संशोधित गर्ने गरी नेपाल सरकार (सचिव स्तर) को मिति २०७६/२/१२ को निर्णय तथा मिति २०७६/२/२ को पत्र लगायतका कार्य तथा प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगले पदपूर्ति गर्न मिति २०७७/७/२७ मा सूचना नं: १९५/०७६-७७ अन्तर्गतका विज्ञापन नं. १७२४८ देखि १७२५३/०७६-०७७ का विज्ञापनहरू र मिति २०७७/७/२६ मा सूचना नं: ६४/०७७-०७८ अन्तर्गतको बढुवा तर्फको सूचना नं. १२३/०७७-०७८ र खुला तर्फको विज्ञापन नं. १७२८७ देखि १७२९१/०७७-०७८ गरी २ वर्षमा ३० सिटको लागि विज्ञापन गरिएको हुँदा उक्त विज्ञापन समेत उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी हामी निवेदकलाई संघको दरबन्दीमा समायोजन गरी बाँकी दरबन्दीमा मात्र लोक सेवा आयोगबाट नयाँ पदपूर्ति गर्नु भनि प्रत्यर्थीहरूका नाममा प्रतिषेध परमादेश लगायत उपयुक्त आदेश जारी गरी पाउँ। साथै लोक सेवा आयोगको उक्त विज्ञापन अनुसार पदपूर्ति भएमा हामी निवेदकहरूलाई अपुरणीय क्षति पुग्न जाने भएकोले उक्त विज्ञापन बमोजिम पदपूर्ति नगर्नु नगराउनु र हामी निवेदकको सेवा, समूह अर्थात १२ जनाको पदमा हामी निवेदकलाई संघमा समायोजन गर्नु गराउनु भनी अन्तरिम आदेश जारी गरी पाउँ भन्ने रिट नं. ०७८-WF-०००८ मिति २०७८/५/९ को र रिट नं. ०७८-WF-००१३ मिति २०७८/५/११ को रिट निवेदन।

१.६ रिट नं. ०७८-WF-००२३ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

हामी निवेदकहरू मध्ये ईश्वरनाथ पक्वां मिति २०६७/५/२४ ईन्जिनियरिङ्ग सेवा एग्रेड इरिगेशन इन्जिनियरिङ्ग समूह रा.प.तृतीय श्रेणी (प्रा.) मा स्थायी नियुक्ति भई नेपाल सरकार

(सचिवस्तर) को मिति २०७२/१२/११ को निर्णयानुसार सोही सेवा समूहको रा.प.द्वितीय श्रेणी (प्रा.) मा बढुवा नियुक्ति भएको, निवेदक कोफूला श्रेष्ठ मिति २०६६/३/८ मा सोही सेवा, समूह तथा उपसमूहको रा.प.तृतीय श्रेणी (प्रा.) मा नियुक्ति भई मिति २०७३/२/२ देखि रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा बढुवा भएको, निवेदक प्रदिप बान्तवा मिति २०६६/३/२९ मा सोही सेवा समूह रा.प.तृतीय श्रेणी (प्रा.) मा नियुक्ति भई मिति २०७३/२/२ देखि रा.प.द्वितीय श्रेणीको पदमा बढुवा भएको, निवेदक रुपेश भट्टराई मिति २०६७/५/२४ मा सोही सेवा समूह रा.प.तृतीय श्रेणी (प्रा.) मा नियुक्ति भई मिति २०७४/४/२६ देखि रा.प.द्वितीय श्रेणीको पदमा बढुवा भएको र निवेदक उमेश कुमार सुजखू मिति २०६८/३/३ मा सोही सेवा समूहको रा.प.तृतीय श्रेणी (प्रा.) मा नियुक्ति भई मिति २०७४/१/२६ देखि रा.प.द्वितीय श्रेणीको पदमा बढुवा भई संघमा कार्यरत रहँदै आएका कर्मचारी हौं। हामी संघको दरबन्दीमा नियुक्ति भई संघमा कार्यरत रहेको अवस्थामा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ अनुसार हामी निवेदकहरूको पहिलो प्राथमिकता संघ नै रहेको भएतापनि प्रत्यर्थी उर्जा जलस्रोत तथा सिचाइ मन्त्रालयको मिति २०७६/३/१० को पत्र तथा सोही आधारमा सोही मन्त्रालयको मिति २०७६/३/२९ को निर्णय अनुसार विभिन्न प्रदेशमा समायोजन गरिएको थियो।

हामी निवेदकहरू संघको कर्मचारी भएको हुनाले संघमा रिक्त रहेको दरबन्दीमा हामीलाई समायोजन गर्नका लागि अनुरोध गरेतापनि यसको विपरित प्रत्यर्थी मन्त्रालयले समायोजनको मिति पछि हाम्रो पदसँग मिल्दो सेवा समूहमा रिक्त हुन आएका ७ वटा दरबन्दीहरूमध्ये मिति २०७७/६/२८ को लोकसेवा आयोगको सू.नं. २७/२०७७-७८ र सू.नं. ८२/२०७७-७८ बाट क्रमश जेष्ठता र कार्यसम्पादनको आधारमा २ र कार्यक्षमताको आधारमा २ तथा आ.प्र. (सूचना नं. १७२०९/०७७-७८९) बाट १ जना गरी जम्मा ५ वटा पदमा विज्ञापन भई संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय बढुवा समितिको मिति २०७८/४/२५ र २०७८/५/४ को निर्णयानुसार जेष्ठता र कार्यसम्पादनको आधारमा ४ जनाको बढुवाको सिफारिस गर्ने सूचना प्रकाशन गरेको छ भने आ.प्र को हकमा परीक्षा हुन बाँकी छ। हामी निवेदकहरूले संघमा समायोजनका लागि पटक पटक अनुरोध गर्दा समायोजन मिलान नगरी संघमा बाँकी रहेको दरबन्दी लुकाई हाल बढुवा गर्न लागिएको कार्य बदरयोग्य छ। नेपालको संविधानको धारा ३०२ बमोजिम संविधान जारी हुँदा कायम रहेका कर्मचारीमात्र समायोजन हुनु पर्ने हो। संघमा दरबन्दी हुँदाहुँदै हामीलाई प्रदेशमा

समायोजन गरी बाँकी रहेको दरबन्दीमा हाल बहुवाबाट नियुक्ति गर्न लागेकाले हामीलाई प्रदेशमा समायोजन गर्ने प्रत्यर्थी मन्त्रालयको मिति २०७६/३/२९ को निर्णय उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी संघको दरबन्दीमा हामी निवेदकहरुलाई समायोजन गरी बाँकी रहेको पदमा लोक सेवा आयोगबाट विज्ञापन प्रकाशित गरी पदपूर्ति गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरुका नाममा प्रतिषेध परमादेश लगायतको उपयुक्त आदेश जारी गरिपाउँ। साथै लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापन अनुसार कर्मचारी परिपूर्ति गरेमा निवेदकहरुलाई अपूरणिय क्षति पुग्ने हुँदा उक्त पदपूर्ति तथा आ.प्र को परिक्षा नगर्नु नगराउनु र रिटको अन्तिम किनारा भई फैसला कार्यान्वयन नभएसम्म संघमा रहेको दरबन्दीमा समायोजन गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरुको नाममा अन्तरिम आदेशसमेत जारी गरी पाउँ भन्ने मिति २०७८/५/२४ को रिट निवेदन।

१.७ रिट नं. ०७८-WF-०००७ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

निवेदकहरु नेपालको संविधान जारी भएपछि लोक सेवा आयोगबाट संघको लागि प्रकाशित खुला विज्ञापन अनुसार नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, इरिगेशन उपसमुह, रा.प. अनं. प्रथम श्रेणी सव-इन्जिनियर पदमा मिति २०७५/६/१९, २०७५/६/२१ र ऐ. २२ मा नियुक्ति भई कार्यरत रही आएका थियौं। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम समायोजनको लागि संघमा माग गर्दा सो नगरी संघमा दरबन्दी नभएको भनी मिति २०७६/१/२२ को निर्णयले स्थानीय तहमा समायोजन गरी संघमा रिक्त रहेको दरबन्दीमा विज्ञापन नं. १२००९-१२०१२/०७७-०७८ बाट ९ जनाको विज्ञापन गरेको छ।

यसरी हामीहरु संघमा नियुक्त भएका र संघमा नै समायोजनको लागि रोजेर दरखास्त दिएकोमा संघमा समायोजन नगरी संघमा दरबन्दी लुकाई उक्त हामी नियुक्त भएको दरबन्दीमा लोक सेवा आयोगबाट मिति २०७७/१०/२८ मा विज्ञापन नं. १२००९-१२०१२/०७७-०७८ बाट नयाँ विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्न लागेकाले उक्त विज्ञापन तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भएका कर्मचारीहरु संघमा समायोजन तथा मिलान हुनबाट रोक लगाउने गरी ल्याएको कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ तथा हामीलाई समायोजन गर्ने मिति २०७६/१/२२ को निर्णय र पत्रहरु उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी हामी निवेदकहरुलाई संघमा समायोजन गरी बाँकी रहेको पदमा मात्र विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु भनी परमादेश लगायत उपयुक्त आदेश जारी गरिपाउँ। साथै लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापन अनुसार पदपूर्ति भएमा रिट निवेदनको औचित्य नरहने हुँदा रिट निवेदनको

अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म पदपूर्ति नगरी हामी निवेदकहरूको संघको दरबन्दी छुट्याई संघमा समायोजन गर्ने कारवाही अगाडि बढाइ समायोजन मिलान गरी बाँकी रहेको पदमामात्र पदपूर्ति गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाममा अन्तरिम आदेश जारी होस् भन्ने मिति २०७८/५/८ को रिट निवेदन।

१.८ रिट नं. ०७८-WF-००१५ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

हामी निवेदकहरू नेपालको संविधान जारी भएपछि लोक सेवा आयोगको क्षेत्रीय निर्देशनालय धनकुटा, पोखरा, काठमाडौं कार्यालय समेतबाट भएको विज्ञापन बमोजिम संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, उर्जा मन्त्रालय, विभिन्न जिल्ला प्रशासन कार्यालयको निर्णय बमोजिम नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी नायब सुब्बा पदमा मिति २०७५/५/१२ देखि ऐ. ८/३ सम्ममा नियुक्ति पाई नेपाल सरकारको संघ अन्तर्गत संघीय निकायमा कार्यरत रहेका थियौं। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम हामी निवेदकहरू संघमा समायोजन हुन निवेदन गरेकोमा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७५/११/६ र ऐ. २१ गतेको निर्णयले स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको र पछि समायोजन संशोधन समेत गरेको अवस्था छ।

हामी निवेदकहरूले प्राथमिकताको आधारमा संघमा समायोजन गरी पाउन निवेदन गरेकोमा संघमा हामी निवेदकको सेवा, समूह र पदको दरबन्दी रिक्त हुँदाहुँदै दरबन्दी लुकाई हामी निवेदकलाई संघमा समायोजन नगरी प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगले मिति २०७६/९/२३ गते सूचना नं. ३५४/०७६-०७७ अन्तर्गत प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोग धनकुटा कार्यालयबाट विज्ञापन नं.१०००२-८ बाट १७ जनाको, लोक सेवा आयोग जलेश्वर कार्यालयबाट विज्ञापन नं.११३०२-८ बाट २६ जनाको, लोक सेवा आयोग काठमाडौं कार्यालयबाट विज्ञापन नं.११९०२-८ बाट २४ जनाको, लोक सेवा आयोग पोखरा कार्यालयबाट विज्ञापन नं.१२८५८-८ बाट २५ जनाको, लोक सेवा आयोग बुटवल कार्यालयबाट विज्ञापन नं.१३८०२-८ बाट २१ जनाको, लोक सेवा आयोग सुर्खेत कार्यालयबाट विज्ञापन नं.१४७५२-८ बाट १६ जनाको र लोक सेवा आयोग दिपायल कार्यालयबाट विज्ञापन नं.१५७०२-८ बाट १४ जनाको गरी आ.व. २०७६/०७७ मा जम्मा १४३ जनाको विज्ञापन प्रकाशित भई सोको लिखित परिक्षा परिणाम समेत प्रकाशित भई अन्तरवार्ता हुन बाँकी छ। त्यसैगरी मिति २०७७/९/२९ गते आ.व. ०७७/०७८

को लागि सूचना नं. ११३/७७-७८ अन्तर्गत प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोग धनकुटा, जलेश्वर, काठमाडौं, पोखरा, बुटवल, सुर्खेत, दिपायलबाट विज्ञापन नं. १०००२-८, ११३०२-८, ११९०२-८, १२८५८-८, १५७०२-८ बाट जम्मा १३५ जनाको लागि खुला विज्ञापन प्रकाशित भई प्रथम चरणको परिक्षा भई अन्य चरणको परिक्षाको कार्य भएको छैन। उल्लेखित विज्ञापन बमोजिम पदपूर्ति गर्न लागेको कार्यले हामी निवेदकहरूको संवैधानिक हकमा आघात पुगेको छ।

यसरी हामी संघको लागि भएको विज्ञापन अनुसार नियुक्त भएका र संघमा नै समायोजन रोजेकोमा दरबन्दी रिक्त हुँदाहुँदै मिति २०७५/११/६ र मिति २०७५/११/२१ को मन्त्री स्तरको निर्णयले स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने भनी गरेको निर्णय तथा सो आधारमा लेखिएको पत्रहरू तथा हामी निवेदकहरू नियुक्त भएको सेवा, समुहको पदमा खुला तर्फ मिति २०७६/९/२३ गते सूचना नं. ३५४/०७६-७७ बाट लोक सेवा आयोगका उक्त क्षेत्रीय कार्यालयहरूबाट भएका विज्ञापन र मिति २०७७/९/२९ मा तत्तत् कार्यालयहरूबाट आ.ब. २०७७/०७८ का लागि प्रकाशित सूचना नं. १३३/०७७-७८ का विज्ञापनसमेत उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी हामी निवेदकहरूलाई संघको दरबन्दीमा समायोजन गरी बाँकी रहेको दरबन्दीमा मात्र लोक सेवा आयोगबाट विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरूको नाममा प्रतिषेध परमादेश लगायतको उपयुक्त आदेश जारी गरिपाउँ। साथै उक्त विज्ञापन बमोजिम पदपूर्ति भएमा हामी निवेदकहरू संघमा समायोजन हुन नसक्ने भई अपुरणीय क्षति पुग्ने भएकाले लोक सेवा आयोगले प्रकाशित गरेका उक्त विज्ञापन अनुसारको पदपूर्ति नगर्नु नगराउनु र रिट निवेदकहरूलाई संघमा समायोजन गर्नु गराउनु भनी अन्तरिम आदेश समेत जारी गरी पाउँ भन्ने मिति २०७८/५/११ को रिट निवेदन।

१.९ रिट नं. ०७८-WF-००२२ र ०७८-WF-००२४ को रिट निवेदनको थप व्यहोरा:

रिट नं. ०७८-WF-००२२ का रिट निवेदकहरू लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापन बमोजिम नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुह, रा.प. द्वितीय श्रेणी उपसचिव पदमा मिति २०७३/२/९, २०७४/४/१० र मिति २०७५/३/२५ समेतको निर्णय बमोजिम नियुक्ति भई संघमा कार्यरत कर्मचारी हौं। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम संघमा समायोजन हुन माग गर्दागर्दै र संघमा दरबन्दी रिक्त हुँदाहुँदै संघीय मामिला

तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७५/११/८ को पत्रानुसार शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको मिति २०७५/११/२१ को निर्णयले स्थानीय तहका नगरपालिकाहरूमा समायोजन गरेको थियो। सो पश्चात विभिन्न मितिमा केही निवेदकहरूको समायोजन संशोधन समेत गरिएको छ। साथै रिट नं. ०७८-WF-००२४ का रिट निवेदकहरू संविधान जारी भईसकेपछि लोक सेवा आयोगले लिएको परीक्षामा सफल भई र निवेदकमध्ये सीता कोइराला लोक सेवा आयोगको मिति २०६९/६/२६ को सिफारिस बमोजिम शिक्षा प्रशासन समुह, रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति भई कार्यरत कर्मचारी हौं। हामीले कर्मचारी समायोजन ऐन अनुसार समायोजनका लागि निवेदन दिँदा संघमा मात्र र संघलाई प्राथमिकता दिई निवेदन दिएकोमा हामीलाई संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७५/११/२८ को पत्रानुसार प्रत्यर्थी शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको मिति २०७५/१२/१० समेतको निर्णयले समायोजन ऐन विपरित प्रदेश तथा स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको छ।

हामी निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेपश्चात हामी नियुक्त भई कार्यरत रहेको संघको उक्त रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा आ.ब. २०७६/०७७ र २०७७/०७८ मा बढुवा तथा खुला गरी विभिन्न पदमा विज्ञापन गरी बढुवासमेत गरिसकेको छ। साथै आ.ब. २०७७-०७८ मा खुला पदमा विज्ञापन गरी परीक्षा कार्यक्रम प्रकाशित गरेको छ। साथै रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा लोक सेवा आयोगले मिति २०७७/६/२६ मा सूचना नं. ६४/०७७-७८ बाट पदपूर्तिका लागि बढुवा तथा खुला विज्ञापन गरेको छ। हामी निवेदक संघमा कार्यरत रहेको र संघमा नै समायोजनको लागि निवेदन गरेको अवस्थामा प्रदेश तथा स्थानीय तहमा गरिएको समायोजनले मर्यादाक्रम तथा सरुवा बढुवा लगायत वृत्ति विकासमा समेत असर परेको छ। तसर्थ हामी निवेदक संघमा नियुक्त भएको र संघमै समायोजन गरिपाउन निवेदन दिएको अवस्थामा संघमा दरबन्दी हुँदाहुँदै दरबन्दी लुकाई हामी रा.प. द्वितीय श्रेणीका कर्मचारीलाई स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने मिति २०७५/११/८ को पत्र तथा मिति २०७५/११/२१ को निर्णय एवं समायोजन संशोधन गर्ने निर्णयहरू र सो सम्बन्धी पत्रहरू तथा लोकसेवा आयोगको मिति २०७७/६/२८ को बढुवा सूचना नं. ५५/०७७-०७८ र खुला विज्ञापन नं. १७२१५, १७२१६, १७२१७/०७७-७८ तथा मिति २०७७/६/२८ को बढुवा तथा खुला विज्ञापनसमेत र रा.प. तृतीय श्रेणीका कर्मचारीलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने मिति

२०७५/११/२८, २०७५/१२/१०, २०७६/१/१७, २०७६/१/२०, २०७६/३/१, २०७६/३/३, २०७७/११/९ र २०७७/११/१० को निर्णय तथा पत्र एवं समायोजन संशोधन गर्ने निर्णयहरू र सो सम्बन्धी पत्रहरू तथा लोकसेवा आयोगको मिति २०७७/७/२६ को सूचना नं. ६४/०७७-७८ को बढुवा सूचना नं. १३८/०७७-०७८ र खुला विज्ञापन नं. १७३२४ देखि १७३२८/०७७-७८ बाट प्रकाशन भएको शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुह, राजपत्रांकित तृतीय श्रेणीको विद्यालय निरीक्षक पदको बढुवा तथा खुला विज्ञापनसमेत उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदकहरूलाई संघको दरबन्दीमा समायोजन गरी बाँकी रहेको पदमा मात्र विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाममा परमादेश समेत जारी गरिपाउँ। साथै लोक सेवा आयोगबाट भएको विज्ञापन अनुसारको पदपूर्ति भएमा निवेदकलाई अपूरणीय क्षति पुग्न जाने भएकाले उक्त विज्ञापन बमोजिम पदपूर्ति नगर्नु नगराउनु र निवेदकलाई संघमा समायोजन गर्नु गराउनु भनी अन्तरिम आदेश जारी गरिपाउँ भन्ने रिट नं. ०७८-WF-००२२ मिति २०७८/५/२४ र रिट नं. ०७८-WF-००२४ मिति २०७८/५/२५ को रिट निवेदन।

२. यस अदालतबाट भएका आदेश:

यसमा के कसो भएको हो ? निवेदकको मागबमोजिमको आदेश किन जारी हुन नपर्ने हो? माग बमोजिमको आदेश जारी हुनु नपर्ने आधार कारण भए सवुद प्रमाण सहित म्याद सूचना प्राप्त भएको मितिले बाटाको म्याद बाहेक १५ दिन भित्र महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत लिखित जवाफ पेस गर्नु भनी आदेश र निवेदनको प्रतिलिपि साथै राखी प्रत्यर्थीहरूको नाममा सूचना म्याद जारी गरी लिखित जवाफ परे वा अवधि नाघेपछि नियमानुसार गरी पेश गर्नु भन्ने मिति २०७७/९/१९ र सो पश्चात विभिन्न मितिमा सबै रिट निवेदनमा यस अदालतबाट भएका आदेश।

२.१ रिट नं. ०७८-WF-००२० (०७७-WO-०५४७) मा भएको थप आदेश:

अन्तरिम आदेश माग गरे सम्बन्धमा विचार गर्दा दुबै पक्षको छलफल पश्चात निर्णयमा पुग्दा मनासिव हुने देखिएकाले मिति २०७७/९/२६ का दिन अन्तरिम आदेश जारी गर्ने नगर्ने विषयमा हुने छलफलको लागि उपस्थित हुनु भनी प्रत्यर्थीहरूलाई सोको म्याद सूचनासमेत दिइ पेश गर्नु भन्ने मिति २०७७/९/१९ को आदेश।

यसमा रिट निवेदनमा उल्लेखित विज्ञापन नं. १६६९४/०७६-७७, सूचना नं. २५८/०७६-७७ समेतका सूचना र विज्ञापन अनुसार मिति २०७७/९/२१ देखि २३ सम्म परीक्षासमेत तोकिएको भनिएबाट हाल उक्त परीक्षा भइसकेको छ वा छैन? परीक्षा भइसकेको हो भने माग अनुसारको पदपूर्ति भइसकेको छ, छैन? लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयबाट जवाफ मगाई पेश गर्नु भन्ने मिति २०७८/४/१८ को आदेश।

यसमा अन्तरिम आदेश हुने नहुने सम्बन्धमा विचार गर्दा, निवेदकहरूले आफूहरू संघमा नै समायोजन हुन पाउने गरी मिति २०७५/९/११ मा प्रकाशित सूचनाको अवधिभित्र निवेदन दिएको अवस्था देखिन्छ। निवेदकहरूलाई संघमा समायोजन नगरी प्रदेश तथा स्थानीय तहका पदहरूमा समायोजन गरी २०७६ मार्ग र २०७७ मार्गमा क्रमशः ५६० र ११४ रिक्त पदमा लोक सेवा आयोगबाट पदपूर्ति गर्ने गरी खुला विज्ञापन गरेको छ। संघमा पदहरू रिक्त हुँदा पनि यी निवेदकहरूलाई ऐन बमोजिम समायोजन नगरी ती पदमा खुला विज्ञापनबाट पदपूर्ति गरिँदा निवेदकहरू भन्दा पछि नियुक्त हुने व्यक्ति वरिष्ठ हुने र संघमा रहने अवस्था हुँदा समानता र प्रशासनिक न्यायको रोहमा पनि ऐन सम्मत भएको नदेखिएको, यसै अदालतबाट रिट नं. ०७७-WO-००२७ तथा रिट नं. ०७६-WO-०३१० मा भएको व्याख्या तथा निवेदकलाई पुग्न जाने अपुरणीय क्षति एवम् सुविधाको सन्तुलन समेतको आधार कारणबाट प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापनका पदहरू संघका मध्ये प्रस्तुत मुद्दाको अन्तिम टुङ्गो नभएसम्म यी निवेदकहरू जतिको पदसंख्यामा पदपूर्ति नगरी सो पदमा यी निवेदकहरूलाई कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ८ मा उल्लेखित मापदण्डहरू समेतलाई विचार गरी संघमा समायोजन गर्ने कारवाही गर्न गराउन सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०७४ को नियम ४९(१) बमोजिम अन्तरिम आदेश जारी गरिदिएको छ भन्ने मिति २०७८/४/२५ मा भएको आदेश।

२.२ रिट नं. ०७८-WF-००२१ (०७७-WO-०७७५) मा भएको थप आदेश:

साथै निवेदकले अन्तरिम आदेश माग गरेको सम्बन्धमा दुबै पक्ष राखी छलफल गराउन उपयुक्त हुने देखिँदा अन्तरिम आदेश छलफलको लागि पेशी तोकिएको जानकारी प्रत्यर्थीहरूलाई दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने मिति २०७७/११/६ को एकल इजलासको आदेश।

निवेदकहरूले माग गरेबमोजिमको अन्तरिम आदेश जारी हुनु पर्छ पदैन? भन्ने सम्बन्धमा बिचार गर्दा, निवेदकहरूले निवेदनमा उठाएको विषयबस्तु निवेदनको अन्तिम टुङ्गो लाग्दाका बखत निरूपण हुने प्रकृतिको देखिएकाले हालको प्रारम्भिक अवस्थामै अन्तरिम आदेश जारी गर्नु परेन भन्ने मिति २०७८/४/२५ को संयुक्त इजलासको आदेश

२.३ रिट नं. ०७८-WO-०१६३ र ०७८-WO-०१९० मा भएको थप आदेश:

यसमा निवेदकहरूले प्रस्तुत रिट निवेदनमा अन्तरिम आदेश समेत जारी गरिपाउँ भनी गरेको निवेदन मागका सम्बन्धमा हेर्दा, निवेदकहरूले आफूहरू कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ५ लगायतका व्यवस्था बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजनका लागि प्रकाशित सूचनाहरू बमोजिम ऐ. ऐनको दफा ८ समेतका आधार कारण सहित आफ्नो समायोजन संघमा रहने गरी निवेदन गरेका थियौं। तर प्रत्यर्थी मध्येका संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले संघमा समायोजन गर्न सक्ने क्रमसंख्या २८९० नम्बरका पदसंख्या मध्ये २५४७ जनासम्मको पद समायोजन गरी बाँकी पद एवम् पदसंख्या गुम गरी हामी निवेदकहरूलाई प्रदेश एवम् स्थानीय तहमा जेष्ठता लगायतका मापदण्डलाई वेवास्ता गरी जबरजस्ती तवरबाट समायोजन गरियो र उक्त गुम गरेको पद एवम् पद संख्यामा मिति २०७६/८/२५ एवम् मिति २०७७/८/२४ समेतमा समावेश हुने गरी नयाँ भर्ना एवम् बढुवाद्वारा पदपूर्ति गर्ने गरी विज्ञापन गरेकोले सो कार्यले हाम्रो कानूनी हकमा आघात पुऱ्याउने एवम् हाम्रो जेष्ठतामा नै दखल पुऱ्याई वृत्तिविकासमा अपुरणीय क्षति पुऱ्याउने प्रबल आशंका रहेको भन्ने निवेदन व्यहोरा देखिन आयो।

मिसिल संलग्न सर्वोच्च अदालतमा विभिन्न मितिमा परेका रिट निवेदन व्यहोराका छाँयाप्रति, राष्ट्रिय कितावखानाको मिति २०७७/८/१८ को पत्र व्यहोरा समेतका कागजात एवम् अदालतमा परेका रिट निवेदनका (रिट नं. ०७७-WO-००२७, ०७६-WO-०३१० समेत) सम्बन्धमा प्रत्यर्थीबाट तथ्ययुक्त खण्डन जिकिर हुन नसकेको अवस्थाबाट पनि निवेदकहरू जेष्ठ भएर पनि प्रदेश एवम् स्थानीय तहमा समायोजन भएको बखत संघमा निवेदकका दावी बमोजिमका खाली पदहरू रहे भएको देखिन आयो।

साथ साथै निवेदकहरूले संघमा समायोजन गरिपाउँ भनी गरेको निवेदनमा उल्लेखित पदहरू मध्येमा नयाँ भर्ना तथा बढुवाद्वारा पदपूर्तिको लागि विज्ञापन भई केही पदको आंशिक लिखित परीक्षा भएको, केही पदहरूको परीक्षा हुन गइरहेको, केही पदका अन्तरवार्ता चरणमा

रहेको समेतका असहज स्थिति समेतको इजलासले हेक्का राख्दा राख्दै पनि प्रथम दृष्टिमा (Prima Facie) नै संघमा समायोजन हुने पद एवम् पदसंख्या गुम गरी संघमा समायोजन हुन पाउने प्रत्याभूतयुक्त हकाधिकारबाट बञ्चित गरी एउटा राष्ट्रसेवकको वृत्तिविकासमा नै दखल पुग्न सक्नेसम्मको अपूरणीय क्षति (Irreparable Damage) अवस्थालाई न्यायिक सम्बोधन गर्ने पर्ने अवस्था देखिन आयो।

अतएव: प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगमा माथि उल्लेखित पदपूर्तिको विज्ञापन पदसंख्या मध्ये निवेदकहरू जम्मा १२० र ९ संख्याको पदमा निवेदकहरूको जेष्ठता समेतका प्रचलित कानून बमोजिम मापदण्ड पुरा भई संघमा समायोजन गरी पाउन म्यादमा निवेदन गर्ने निवेदकहरूलाई संघमा पदस्थापन गर्ने गरी पद मिलान तर्फ आवश्यक कारवाही गर्नु गराउनु र यस मुद्दाको अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म र सो पदहरूमा निवेदकहरू जतिको पदसंख्यामा जेष्ठता समेतका मापदण्ड पुरा भएका कर्मचारीको पद मिलान नभएसम्म उक्त पद संख्यामा पदपूर्ति नगर्नु नगराउनु भनी सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०७४ को नियम ४९ बमोजिम अन्तरिम आदेश जारी गरिदिएको छ भन्ने मिति २०७८/५/४ मा एकल इजलासबाट भएको आदेश।

२.४ रिट नं. ०७८-WO-०२०० (०७८-WF-०००६), ०७८-WO-०२०२ (०७८-WF-०००७), ०७८-WO-०२१३(०७८-WF-०००८), ०७८-WO-०२१५ (०७८-WF-०००९), ०७८-WO-०२१६ (०७८-WF-००१०), ०७८-WO-०२२६(०७८-WF-००११), ०७८-WO-०२२८ (०७८-WF-००१२), ०७८-WO-०२३३(०७८-WF-००१३), ०७८-WO-०२३७ (०७८-WF-००१४), ०७८-WO-०२३९ (०७८-WF-००१५), ०७८-WO-०२४० (०७८-WF-००१६), ०७८-WO-०२५२ (०७८-WF-००१७), ०७८-WO-०२५३(०७८-WF-००१८) र ०७८-WO-०२३८(०७८-WF-००१९) मा भएको थप आदेश:

निवेदकले अन्तरिम आदेश जारी गरिपाउँ भनी निवेदन माग गरेको सन्दर्भमा हेर्दा, दुबै पक्षको उपस्थितिमा छलफल गरी टुङ्गो लगाउन उपयुक्त हुने देखिँदा छलफलको लागि मिति २०७८/५/३० को पेशी तोकी सो छलफलमा उपस्थित हुन प्रत्यर्थीहरूलाई जनाउ दिनु। सो मितिसम्मको लागि पदपूर्ति सम्बन्धी काम कारवाही जे जो अवस्थामा छ यथास्थितिमा राख्नु भनी सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०७४ को नियम ४९(ख) बमोजिम अल्पकालीन

अन्तरिम आदेश जारी गरिदिएको छ। सोको जनाउ प्रत्यर्थीहरूलाई दिनु भन्ने मिति २०७८/५/१६ मा एकल इजलासबाट भएको आदेश।

निजामती कर्मचारीहरूको समायोजन सम्बन्धमा कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५, कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ एवम् कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ बमोजिम भएका समायोजन सम्बन्धमा कर्मचारी निवेदक भएका विभिन्न रिट निवेदनहरू अन्तरिम आदेशसमेत जारी भई विचाराधीन रहेका र निवेदकहरूले समायोजन हुन माग गरेका पदहरूमा नयाँ भर्नाद्वारा पदपूर्ति गर्न लोक सेवा आयोगले सञ्चालन गरेका परीक्षाहरू कतिपय अन्तरवार्ताका क्रममा रहेका, कतिपय परीक्षाका चरणमा रहेका समेत अवस्थाहरू रहे भएको देखिन्छ। यस्तो स्थितिमा निजामती कर्मचारीहरूको समायोजन सम्बन्धमा भएका निवेदनहरूका विषयको प्रकृति, कानूनी जटिलता एवम् गम्भिरता समेतलाई मध्येनजर गर्दै पूर्ण इजलासबाट प्रस्तुत विवादको निरूपण शीघ्र रूपमा हुन पर्ने देखिएको तथा कर्मचारी समायोजनका सन्दर्भमा शिवहरी दाहालसमेत विरुद्ध लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगरसमेत भएको रिट नं. ०७८-WO-०२४१ को उत्प्रेषण मुद्दामा समेत यस्तै प्रकृतिका रिट निवेदनहरू पूर्ण इजलासमा पेश गर्नु भनी मिति २०७८/५/२५ मा आदेश भएको अवस्था समेत देखिएकोले प्रस्तुत रिट निवेदन र यसै प्रकृतिका रिट नं. ०७८-WO-०२०२ लगायतका विभिन्न रिट निवेदनहरू लगाउमा साथै तथा यस्तै प्रकृतिका निवेदनहरू समेत पेशी चढ्न सक्ने भएमा सोसमेत मिति २०७८/६/७ गतेको पेशी तोकिएको पूर्ण इजलासमा पेश गर्नु। उक्त पेशी तोकिएको मितिसम्म यस अदालतबाट मिति २०७८/५/१६ मा जारी भएको अल्पकालीन अन्तरिम आदेशलाई निरन्तरता दिइएको छ। सोको जनाउ प्रत्यर्थीहरूलाई दिनु। साथै पेशीको दिनमा आफूसँग रहे भएका प्रमाण कागजातहरू इजलाससमक्ष देखाई फिर्ता लैजाने गरी महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयमार्फत संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट झिकाउनु भन्ने मिति २०७८/५/३० को संयुक्त इजलासको आदेश।

२.५ रिट नं. ०७८-WO-०३१८ (०७८-WF-००२२), ०७८-WO-०३२३ (०७८-WF-००२३) र ०७८-WO-०३२४ (०७८-WF-००२४) मा भएको थप आदेश:

यसमा अन्तरिम आदेश जारी गरिपाउँ भन्ने माग भएको सम्बन्धमा बिचार गर्दा, मिति २०७८/५/२५ मा यस्तै विषयको सम्बन्धमा यस अदालतबाट रिट नं. ०७८-WO-०२४१

को निवेदनमा अन्तरिम आदेश जारी भएको देखिँदा प्रत्यर्थी लोक सेवा आयोगले मिति २०७७/७/२६, मा सूचना नं. ६४/०७७-७८, सूचना नं. ६६/०७७-७८ बाट प्रकाशित विज्ञापन तथा मिति २०७७/६/२८ मा सूचना नं. ५५/०७७-७८, २७/०७७-७८ र ८२/०७७-७८ बाट प्रकाशित विज्ञापन सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरू हाल जे जुन अवस्थामा पुगेको छ सोही अवस्थामा यथास्थितिमा राख्नु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाउँमा सर्वोच्च अदालत नियमावली, २०७४ को नियम ४९ बमोजिम अन्तरिम आदेश जारी गरिदिएको छ। साथै यस अदालतबाट रिट नं. ०७८-WO-०२४१ मा यस्ता प्रकृतिका विषयहरू पूर्ण इजलासबाट टुङ्गो लगाउने गरी मिति २०७८/५/२५ मा आदेश भएकोले प्रस्तुत निवेदनसमेत उक्त रिट निवेदनका साथै राखी पेश गर्नु भन्ने मिति २०७८/५/३१ मा एकल इजलासबाट भएको आदेश।

३. प्रत्यर्थीहरूबाट पेश भएको लिखित जवाफको व्यहोरा:

३.१ रिट नं. ०७७-WO-०५४७ (०७८-WF-००२०) मा पेश भएको लिखित जवाफ:

नेपालको संविधान जारी भएपछि देश संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको शासकीय संरचनामा गएको र संविधानको धारा ३०२ अनुसार सरकारी सेवा र अन्य सेवाका कर्मचारीलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गर्ने सम्बन्धमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई कार्यान्वयनमा रहेको छ। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम सरकारी सेवाका कर्मचारीलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने प्रयोजनका लागि दरखास्त माग गरेको र निवेदनका आधारमा समायोजन गरिएको कार्यलाई अन्यथा भन्न सकिने हुँदैन। संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा पदपूर्तिका लागि माग आकृति फाराम प्राप्त हुन आएकोले लोक सेवा आयोगबाट मिति २०७६/८/२५ र २०७७/८/२४ मा पदपूर्तिका लागि विज्ञापन प्रकाशित भएको हो। आयोगको के कस्तो काम कारवाहीबाट निवेदकहरूको हक हनन् हुन गएको हो? सो कुरा रिट निवेदनमा खुलाउन सकेको देखिँदैन। विना आधार दायर गरेको रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने लोक सेवा आयोगको लिखित जवाफ।

निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ४ मा संगठन संरचना हेरफेर गर्ने वा दरबन्दी सृजना वा खारेज गर्ने स्वीकृति प्राप्त भएका मितिले पन्ध्र दिनभित्र अभिलेख अद्यावधिक गरी सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र निजामती कितावखानामा पठाउनु पर्नेछ भन्ने

व्यवस्था अनुसार स्थायी पद यस विभागमा दर्ता हुने हो। पदपूर्तिका लागि लोक सेवा आयोगमा माग पठाउने तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ अनुसार कर्मचारी समायोजन गर्ने कार्यक्षेत्र यस विभागको नरहेकोले यस विभागको कार्यक्षेत्रभन्दा बाहिरको विषय रिट निवेदकले समेटेको यस विभागलाई प्रत्यर्थी बनाइरहनु पर्ने कारण र आधार छैन। यस विभागको कार्यक्षेत्र भन्दा बाहिरको विषयमा यस विभागलाई प्रत्यर्थी बनाई दायर गरेको रिट निवेदन खारेज भागी भएकाले खारेज गरिपाउँ भन्ने व्यहोराको राष्ट्रिय कितावखानाको लिखित जवाफ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृति भई सो संगठन संरचना र दरबन्दीभित्र रही ऐनको दफा ८ ले निर्धारण गरेका मापदण्ड अनुसार कर्मचारीको संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरू समायोजन प्रक्रियामा समावेश भएको र सोको लागि समायोजनको फाराम भरेको कुरा आफैले स्वीकार गर्नु भएको छ। समायोजन प्रक्रियामा समावेश भएकाले जुनसुकै तहमा समायोजन हुन सक्ने कुरालाई स्वीकार गर्नु हो। कुनै प्रक्रियामा पहिले समावेश भइसकेपछि आफूले चाहे बमोजिमको परिणाम नआएपछि सो प्रक्रिया नै अनुचित थियो भन्न मिल्दैन। कर्मचारीको समायोजन गर्दा संघको दरबन्दी संख्यामा समायोजन हुन चाहने कर्मचारीहरू निजभन्दा जेष्ठ र संख्यामा धेरै रहेकाले निजलाई संघमा समायोजन गर्न सकिएन। यसरी आफूभन्दा जेष्ठ कर्मचारी समायोजन भई प्रदेश र स्थानीय तहमा कामकाज गरिरहेको अवस्थामा संघमा रहने दरबन्दी संख्या समेतलाई विचार नै नगरी संघमा समायोजन हुन पाउनु पर्ने भन्ने जिकिर निराधार छ। कर्मचारी समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेपश्चात विभिन्न कारणले रिक्त भएका स्वीकृत दरबन्दीका पदको नियमित पदपूर्तिका लागि प्रचलित कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगलाई पत्राचार गरिएको हो। तसर्थ रिट निवेदन खारेज भागी छ खारेज गरिपाउँ भन्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

३.२ रिट नं. ०७७-WO-०७७५ (०७८-WF-००२१) मा पेश भएको लिखित जवाफ:-

नेपालको संविधान जारी भएपछि देश संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको शासकीय संरचनामा गएको र संविधानको धारा ३०२ अनुसार सरकारी सेवा र अन्य सेवामा कर्मचारीलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गर्ने सम्बन्धमा कर्मचारी

समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई कार्यान्वयनमा रहेको छ। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले सरकारी सेवाका कर्मचारीलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने प्रयोजनका लागि दरखास्त माग गरेको र निवेदनका आधारमा समायोजन गरिएको कार्यलाई अन्यथा भन्न सकिने हुँदैन। कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ सम्बन्धमा आयोगको कुनै भूमिका तथा संलग्नता छैन। आयोगको कस्तो काम कारवाही र निर्णयबाट निवेदकहरूको हक हनन् हुन गएको हो? सो कुरा रिट निवेदनमा खुलाउन सकेको देखिँदैन। विना आधार दायर गरेको रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने लोक सेवा आयोगको लिखित जवाफ।

निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ४ मा संगठन संरचना हेरफेर गर्ने वा दरबन्दी सृजना वा खारेज गर्ने स्वीकृति प्राप्त भएका मितिले पन्ध्र दिनभित्र अभिलेख अद्यावधिक गरी सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र निजामती कितावखानामा पठाउनु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था अनुसार स्थायी पद यस विभागमा दर्ता हुने हो। पदपूर्तिका लागि लोक सेवा आयोगमा माग पठाउने तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ अनुसार कर्मचारी समायोजन गर्ने कार्यक्षेत्र यस विभागको नरहेकोले यस विभागको कार्यक्षेत्रभन्दा बाहिरको विषय रिट निवेदकले समेटेो यस विभागलाई प्रत्यर्थी बनाइरहनु पर्ने कारण र आधार छैन। रिट निवेदन खारेज भागी भएकाले खारेज गरिपाउँ भन्ने व्यहोराको राष्ट्रिय कितावखानाको लिखित जवाफ।

निवेदकले दावी लिनु भएको विषयमा नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको के कस्तो संलग्नता रहेको र यस कार्यालयको के कस्तो काम कारवाहीबाट निवेदकहरूको के कुन संवैधानिक तथा कानूनी हक हनन् भएको हो भन्ने सम्बन्धमा कुनै कुरा उल्लेख हुन सकेको देखिँदैन। नेपालको संविधान जारी भएपछि संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारीको व्यवस्थापनका लागि कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई ऐनको दफा ८ मा निर्धारण भएका मापदण्डका आधारमा कानून बमोजिम कर्मचारीको समायोजन भएको हो। निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ बमोजिमको सेवा सुविधा कम नहुने गरी प्रदेशले कानून बनाउनु पर्ने र अवकाश हुँदा समेत सेवा सुविधा कम नहुने व्यवस्था समायोजन ऐनको दफा १५ र १६ मा गरिएको छ। त्यसै गरी निजामती कर्मचारी नियुक्ति हुनासाथै सबै समय सरकारको अधीन हुने र नेपाल सरकारले खटाएको ठाउँमा गई सेवा गर्नु पर्ने हरेक निजामती कर्मचारीको कर्तव्य हो। नयाँ संविधान जारी भएपछि कानून बनाएर कानून बमोजिम कर्मचारी समायोजन भएको कार्यलाई अन्यथा भन्न मिल्दैन। कर्मचारी

समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ आफैमा कार्यविधिगत विषय हो। ऐन बमोजिम समायोजन भएका कर्मचारीको गुनासो सुनुवाई गर्न मापदण्ड जारी गरिएको हो। यसबाट कसैको हक अधिकारको सृजना हुने होइन। कर्मचारी समायोजनको लागि फाराम भर्नु नै संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहमध्ये कुनै एकमा समायोजन हुन स्वीकार गर्नु हो। कर्मचारी व्यवस्थापन तथा समायोजन संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको क्षेत्राधिकारको विषय भएकाले विना आधार यस कार्यालयलाई प्रत्यर्थी बनाई दायर गरेको रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयको लिखित जवाफ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृति भई सो संगठन संरचना र दरबन्दीभित्र रही ऐनको दफा ८ ले निर्धारण गरेका मापदण्ड अनुसार समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरू समायोजन प्रक्रियामा समावेश भएको र सोको लागि समायोजनको फाराम भरेको कुरा आफैले स्वीकार गर्नु भएको छ। समायोजन प्रक्रियामा समावेश भएकाले जुनसुकै तहमा समायोजन हुन सक्ने कुरालाई स्वीकार गर्नु हो। कुनै प्रक्रियामा पहिले समावेश भइसकेपछि आफूले चाहे बमोजिमको परिणाम नआएपछि सो प्रक्रिया नै अनुचित थियो भन्न मिल्दैन। कर्मचारीको समायोजन गर्दा संघको दरबन्दी संख्यामा समायोजन हुन चाहने कर्मचारीहरू निजभन्दा जेष्ठ र संख्यामा धेरै रहेकाले निजलाई संघमा समायोजन गर्न सकिएन। यसरी आफूभन्दा जेष्ठ कर्मचारी समायोजन भई प्रदेश र स्थानीय तहमा कामकाज गरिरहेको अवस्थामा संघमा रहने दरबन्दी संख्या समेतलाई विचार नै नगरी संघमा समायोजन हुन पाउनु पर्ने भन्ने जिकिर निराधार छ। ऐनको दफा ७(४) बमोजिम रा.प. तृतीय श्रेणीका कर्मचारीको संघमा समायोजन गर्दा सोही श्रेणीको पदमा तथा प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा निजको सेवा अवधिको आधारमा तहगत रूपमा अधिकृतस्तर सातौँ वा अधिकृतस्तर आठौँ तहको पदमा समायोजन गरिएको हो। समायोजन पूर्व संघमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको जम्मा दरबन्दी २३४१ कायम भएको थियो भने निजहरूलाई समायोजन गर्न मिल्ने तह ७ र ८ को दरबन्दी ७ वटा प्रदेशमा ५७४ एवं स्थानीय तहहरूमा ६४३ कायम भएको थियो। सो समयमा उक्त पदमा २८९० रहेकोमा २३४१ जनालाई संघमा, ३७१ जना प्रदेशमा र १७८ जना स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। समायोजन गर्दा संघको दरबन्दी रिक्त नरहेको र प्रदेश तथा

स्थानीय तहको मात्र दरबन्दी रिक्त रहेको थियो। कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ आफैमा कार्यविधिगत विषय हो। ऐन बमोजिम समायोजन भएका कर्मचारीको गुनासो सुनुवाई गर्न मापदण्ड जारी गरिएको हो। यसबाट कसैको हक अधिकारको सृजना हुने होइन। कर्मचारी समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेपश्चात विभिन्न कारणले रिक्त भएका स्वीकृत दरबन्दीका पदको नियमित पदपूर्तिका लागि प्रचलित कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगलाई पत्राचार गरिएको हो। तसर्थ रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

३.३ रिट नं. ०७८-WO-०३१८(०७८-WF-००२२) र ०७८-WO-०३२४(०७८-WF-००२४) मा पेश भएको लिखित जवाफ व्यहोरा:

नेपालको संविधानको धारा २४३(१) बमोजिम निजामती सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गर्न परीक्षा सञ्चालन गर्नु लोक सेवा आयोगको कर्तव्य हो। निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० बमोजिम पदपूर्तिका लागि लेखी आएमा लोक सेवा आयोगले विज्ञापन गरी सिफारिस गर्नु पर्ने हुन्छ। शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुहको रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा विज्ञापन नं. १७२१५ देखि १७२१७ सम्म जम्मा १० पदमा विज्ञापन भएको र आ.ब. ०७७/०७८ मा शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुहको रा.प. तृतीय श्रेणी विद्यालय निरीक्षक पदमा अख्तियारवालाबाट २१ पद माग भई आए बमोजिम बहुवा सूचना नं. १३८/०७७-०७८ बाट ६ जना, सूचना नं. ६६/०७७-०७८ विज्ञापन नं. १७३२४ देखि १७३२८/०७७-०७८ सम्म गरी १५ सहित २१ पदको पदपूर्तिको लागि विज्ञापन प्रकाशित भएकोमा सम्मानित सर्वोच्च अदालतको मिति २०७८/५/३१ को आदेश कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा आयोगबाट मिति २०७८/६/१ र मिति २०७८/६/७ मा सूचना प्रकाशन गरी लिखित परीक्षा स्थगित गरिएको छ। पदपूर्तिका लागि भएका विज्ञापनका सम्बन्धमा निकास पाउन सादर अनुरोध छ। रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने लोक सेवा आयोगको लिखित जवाफ।

नेपालको संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्ने प्रयोजनका लागि जारी भएको कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ बमोजिम संगठन संरचना र स्थायी दरबन्दी स्वीकृत भई ऐनको दफा ८ मा तोकिएका मापदण्डका आधारमा समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरूले समायोजनका लागि फाराम भरी समायोजन प्रक्रियामा सहभागी

भइसक्नु भएको छ। कर्मचारी समायोजन लगायतका कार्य यस विभागको कार्यक्षेत्र भित्र नपर्ने भएकाले यस विभागलाई प्रत्यर्थी बनाई दायर गरेको रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने राष्ट्रिय कितावखानाको लिखित जवाफ।

निवेदकले दावी लिनु भएको विषयमा नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको के कस्तो संलग्नता रहेको र यस कार्यालयको के कस्तो काम कारवाहीबाट निवेदकहरूको के कुन संवैधानिक तथा कानूनी हक हनन् भएको हो भन्ने सम्बन्धमा कुनै कुरा उल्लेख हुन सकेको देखिदैन। नेपालको संविधान जारी भएपछि संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारीको व्यवस्थापनका लागि कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई ऐनको दफा ८ मा निर्धारण भएका मापदण्डका आधारमा कानून बमोजिम कर्मचारीको समायोजन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको लागि फाराम भर्नु नै संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहमध्ये कुनै एकमा समायोजन हुन स्वीकार गर्नु हो। लोक सेवा आयोगको मिति २०७७/६/२८ को विज्ञापनमा जम्मा १० जनाको शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुहको रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा र आ.ब. ०७७/०७८ मा शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुहको रा.प. तृतीय श्रेणी विद्यालय निरीक्षक पदमा २१ पदको पदपूर्तिका लागि विज्ञापन प्रकाशन भएको कार्य कर्मचारी समायोजन सम्पन्न भएपश्चात रिक्त हुन आएका पदमा विज्ञापन गरिएको हो। कर्मचारी व्यवस्थापन तथा समायोजन संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको क्षेत्राधिकारको विषय भएकाले विना आधार यस कार्यालयलाई प्रत्यर्थी बनाई दायर गरेको रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लिखित जवाफ।

रिट निवेदकहरूले यस मन्त्रालयलाई प्रत्यर्थी बनाउनुको आधार खुलाउन सक्नु भएको देखिदैन। हालको अवस्था राज्य पुर्नसंरचना भएको विशिष्ट अवस्था हो। यस्तो अवस्थामा सबै कुरा हुबहु लागू नहुन सक्छ। निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा कामकाज गर्न खटाइएको भएपनि निजहरूको सेवा सुविधामा कुनै कमी भएको वा मर्का परेको अवस्था छैन। राज्यले खटाएको स्थानमा जानु हरेक राष्ट्रसेवकको कर्तव्य हो। नेपाल सरकारले गरेको समायोजनमा चित्त बुझाई लामो समयसम्म चुप लागी हाल आएर रिट दायर गर्नु उचित नभएकाले रिट निवेदन खारेजभागी छ। यस मन्त्रालयको कुनै पनि काम कारवाहीबाट निवेदकहरूको संवैधानिक तथा कानूनी हकमा आघात नपरेको हुँदा रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ बमोजिम संगठन संरचना तथा दरबन्दी स्वीकृत भएपछि ऐनको दफा ८ मा तोकिएका मापदण्डको आधारमा कर्मचारीको समायोजन गरिएको हो। समायोजन हुँदाका बखत संघमा नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुह रा.प. द्वितीय श्रेणीको स्वीकृत जम्मा दरबन्दी १४६ रहेको र सो समयमा उक्त पदमा ४२९ कर्मचारी कार्यरत रहेको हुँदा कर्मचारी समायोजन ऐनको दफा ८ बमोजिम जेष्ठताको आधारमा १४६ जनालाई संघमा, ५६ जना प्रदेशमा र २२७ जनालाई स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। साथै शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समुहको रा.प. तृतीय श्रेणी विद्यालय निरीक्षक पदमा समायोजन हुँदाका बखत संघमा जम्मा स्वीकृत दरबन्दी २५५ रहेको र सो समयमा उक्त पदमा ६०६ कर्मचारी कार्यरत रहेको हुँदा कर्मचारी समायोजन ऐनको दफा ८ बमोजिम जेष्ठताको आधारमा २५५ जनालाई संघमा, ९२ जना प्रदेशमा र २५९ जनालाई स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। समायोजन हुँदा जेष्ठतामा कुनै असन्तुष्टी भए सोही समयमा जेष्ठता सच्याउन माग गर्नु पर्ने हो। कर्मचारी समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेपश्चात मन्त्रालयले मिति २०७५/१२/१४ मा पत्रकार सम्मेलन गरेको थियो। समायोजनको कार्य सम्पन्न भएपछि विभिन्न कारणले संघमा रिक्त भएका दरबन्दीमा समायोजन हुने कानूनी व्यवस्था रहेको छैन। तसर्थ रिट निवेदन खारेज भागी छु खारेज गरिपाउँ भन्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

३.४ रिट नं. ०७८-WO-०१६३, ०७८-WO-०१९०, ०७८-WO-०२०० (०७८-WF-०००६), ०७८-WO-०२१६ (०७८-WF-००१०), ०७८-WO-०२३७ (०७८-WF-००१४), ०७८-WO-०२४० (०७८-WF-००१६), ०७८-WO-०२५२ (०७८-WF-००१७) मा पेश भएको लिखित जवाफ:

नेपालको संविधानको धारा २४३(१) बमोजिम निजामती सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गर्न परीक्षा सञ्चालन गर्नु लोक सेवा आयोगको कर्तव्य हो। निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० बमोजिम पदपूर्तिका लागि लेखी आएमा लोक सेवा आयोगले विज्ञापन गरी सिफारिस गर्नु पर्ने हुन्छ। आ.ब. २०७६/०७७ मा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुहको रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा अख्तियारवालाबाट ५६० पदको माग प्राप्त हुन आए बमोजिम ३९२ पदमा खुला र १६८ पदमा बहुवातर्फको विज्ञापन गरिएको र आ.ब. २०७७/०७८ मा ११४ पदको माग प्राप्त

भएकोले ८० पद खुलातर्फ र ३४ पद बहुवातर्फ विज्ञापन गरिएको हो। विज्ञापन अनुसार बहुवातर्फको कारवाही सम्पन्न भई नियुक्ति तथा पदस्थापन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ भने खुलातर्फको हकमा आ.ब. २०७६/०७७ को ३९२ पदको सबै चरणको परीक्षा सम्पन्न भई नतिजा प्रकाशनको अन्तिम चरणमा रहेको छ। आ.ब. २०७७/०७८ मा प्रकाशित खुलातर्फको लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजासमेत प्रकाशित भएको र द्वितीय र तृतीय चरणको परीक्षा मिति २०७८/६/४ देखि सञ्चालन गर्ने गरी परीक्षा कार्यक्रम प्रकाशित भएको छ। यसैबीच सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०७८/५/४ मा जारी भएको अन्तरिम आदेश बमोजिम अन्तिम नतिजा प्रकाशित तथा सिफारिस गर्ने कार्य रोकिन गएको हुँदा उक्त विज्ञापन बमोजिमका नतिजा प्रकाशित लगायतका प्रक्रिया अगाडि बढाउने गरी निकास पाउन सादर अनुरोध छ। रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने लोक सेवा आयोगको लिखित जवाफ।

नेपालको संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्ने प्रयोजनका लागि जारी भएको कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ बमोजिम संगठन संरचना र स्थायी दरबन्दी स्वीकृत भई ऐनको दफा ८ मा तोकिएका मापदण्डका आधारमा समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरूले समायोजनका लागि फाराम भरी समायोजन प्रक्रियामा सहभागी भइसक्नु भएको छ। कर्मचारी समायोजन लगायतका कार्य यस विभागको कार्यक्षेत्र भित्र नपर्ने भएकाले यस विभागलाई प्रत्यर्थी बनाई दायर गरेको रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने राष्ट्रिय कितावखानाको लिखित जवाफ।

निवेदकले दावी लिनु भएको विषयमा नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको के कस्तो संलग्नता रहेको र यस कार्यालयको के कस्तो काम कारवाहीबाट निवेदकहरूको के कुन संवैधानिक तथा कानूनी हक हनन भएको हो भन्ने सम्बन्धमा कुनै कुरा उल्लेख हुन सकेको देखिदैन। नेपालको संविधान जारी भएपछि संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारीको व्यवस्थापनका लागि कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई ऐनको दफा ८ मा निर्धारण भएका मापदण्डका आधारमा कानून बमोजिम कर्मचारीको समायोजन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको लागि फाराम भर्नु नै संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहमध्ये कुनै एकमा समायोजन हुन स्वीकार गर्नु हो। लोक सेवा आयोगको मिति २०७६/८/२५ र २०७७/८/२४ मा गरी दुईपटकको विज्ञापनमा जम्मा ६७४ सिटको पदपूर्ति गर्न विज्ञापन प्रकाशन गरेको छ। समायोजन ऐनको दफा ८ को आधारमा समायोजन गर्ने कार्य सम्पन्न

भए पश्चात विभिन्न प्रक्रियाबाट रिक्त हुन आएका दरबन्दीमा कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगबाट उक्त विज्ञापन प्रकाशन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको विषय तथ्यगत विषय भएकाले न्यायिक निरूपण हुने विषय होइन। कानून बमोजिम भएको समायोजनमा सहभागि भई हाल आएर लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापन समेत बदरको माग दावी गरी दायर गरेको रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लिखित जवाफ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृति भई सो संगठन संरचना र दरबन्दीभित्र रही ऐनको दफा ८ ले निर्धारण गरेका मापदण्ड अनुसार समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरू समायोजन प्रक्रियामा समावेश भएको र सोको लागि समायोजनको फाराम भरेको कुरा आफैले स्वीकार गर्नु भएको छ। समायोजन हुँदाका बखत संघमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी २३४१ कायम भएको थियो। सो समयमा उक्त पदमा २८८८ रहेकोमा २३४१ जनालाई संघमा, ३७१ जना प्रदेशमा र १७८ जना स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। निज निवेदकहरू योग्यताक्रममा २३४१ भन्दा पछि नै रहनु भएकाले जेष्ठताको आधारमा निजहरूलाई संघमा समायोजन गर्न सक्ने अवस्था थिएन। जेष्ठतामा चित्त नबुझेको भए जेष्ठता सच्याउन माग गर्ने आधारहरू पुष्टी गर्न सकेको देखिँदैन। समायोजन गर्दा संघको दरबन्दी रिक्त नरहेको र प्रदेश तथा स्थानीय तहको मात्र दरबन्दी रिक्त रहेको थियो। समायोजन पश्चात लोक सेवा आयोगबाट आ.ब. २०७६/०७७ को लागि विज्ञापन हुने मितिसम्म अनिवार्य अवकाश, राजीनामा, मृत्यु र बहुवाबाट गरी ५६० जनाको पद रिक्त हुन आएकाले समायोजन हुनु पूर्वको दरबन्दी लुकाएको भन्ने निवेदन दावी तर्कसंगत छैन। कर्मचारी समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेपश्चात मिति २०७५/१२/१४ मा पत्रकार सम्मेलन गरिएको र विभिन्न कारणले रिक्त भएका स्वीकृत दरबन्दीका पदको नियमित पदपूर्तिका लागि प्रचलित कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगलाई पत्राचार गरिएको हो। तसर्थ रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

३.५ रिट नं. ०७८-WF-०००९ (०७८-WO-०२१५), ०७८-WF-००११ (०७८-WO-०२२६), ०७८-WF-००१२ (०७८-WO-०२२८), ०७८-WF-००१९ (०७८-WO-०२३८) र ०७८-WF-००१८ (०७८-WO-०२५३) मा पेश भएको लिखित जवाफ:-

नेपालको संविधानको धारा २४३(१) बमोजिम निजामती सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गर्न परीक्षा सञ्चालन गर्नु लोक सेवा आयोगको कर्तव्य हो। निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० बमोजिम पदपूर्तिका लागि लेखी आएमा लोक सेवा आयोगले विज्ञापन गरी सिफारिस गर्नु पर्ने हुन्छ। आ.ब. २०७६/०७७ मा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन र लेखा समुहको रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा अख्तियारवालाबाट ५९१ पदको माग प्राप्त हुन आए बमोजिम ४१४ पदमा खुला र १७७ पदमा बहुवातर्फको विज्ञापन गरिएको र आ.ब. २०७७/०७८ मा २०३ पदको माग प्राप्त भएकोले १४२ पद खुलातर्फ र ६१ पद बहुवातर्फ विज्ञापन गरिएको हो। विज्ञापन अनुसार बहुवातर्फको कारवाही सम्पन्न भई नियुक्ति तथा पदस्थापन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ भने खुलातर्फको हकमा आ.ब. २०७६/०७७ को ४१४ पदको सबै चरणको परीक्षा सम्पन्न भई नतिजा प्रकाशनको अन्तिम चरणमा रहेको छ। आ.ब. २०७७/०७८ मा प्रकाशित खुलातर्फको लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजासमेत प्रकाशित भएको र द्वितीय र तृतीय चरणको परीक्षा मिति २०७८/६/४ देखि सञ्चालन गर्ने गरी परीक्षा कार्यक्रम प्रकाशित भएको छ। यसैबीच सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०७८/५/४ मा जारी भएको अन्तरिम आदेश बमोजिम अन्तिम नतिजा प्रकाशित तथा सिफारिस गर्ने कार्य रोकिन गएको हुँदा उक्त विज्ञापन बमोजिमका नतिजा प्रकाशित लगायतका प्रक्रिया अगाडि बढाउने गरी निकास पाउन सादर अनुरोध छ। रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने लोक सेवा आयोगको लिखित जवाफ।

नेपालको संविधानको धारा ३०२ ले नेपाल सरकारले सरकारी सेवामा कार्यरत राष्ट्रसेवक कर्मचारीलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी सेवा प्रवाहको प्रवन्ध गर्नु पर्ने मार्गनिर्देश गरेको छ। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ बमोजिम संगठन संरचना र दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेको अवस्था छ। ऐनको दफा ७(१) बमोजिम समायोजनको निर्णय कानूनसम्मत रूपमा भएकाले रिट निवेदन खारेज भागी रहेको हुँदा खारेज गरिपाउँ भन्ने महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको लिखित जवाफ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई सो संगठन संरचना र दरबन्दीभित्र रही ऐनको दफा ८ ले निर्धारण गरेका मापदण्ड अनुसार समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरू समायोजन प्रक्रियामा समावेश भएको र सोको लागि समायोजनको फाराम भरेको कुरा आफैले स्वीकार गर्नु भएको छ। समायोजन हुँदाका बखत संघमा नेपाल प्रशासन सेवा, लेखा समुह रा.प.तृतीय श्रेणीको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी ६१० कायम भएको थियो। सो समयमा उक्त पदमा ११३२ रहेकोमा ६१० जनालाई संघमा, १९५ जना प्रदेशमा र ३२७ जना स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। योग्यताक्रममा जेष्ठताको आधारमा पहिलो प्राथमिकतामा रहेकालाई संघमा समायोजन गरिएकाले निवेदकहरूलाई संघमा समायोजन गर्न सक्ने अवस्था थिएन। जेष्ठतामा चित्त नबुझेको भए जेष्ठता सच्याउन माग गर्ने आधारहरू पुष्टी गर्न सकेको देखिदैन। समायोजन गर्दा संघको दरबन्दी रिक्त नरहेको र प्रदेश तथा स्थानीय तहको मात्र दरबन्दी रिक्त रहेको थियो। समायोजन पश्चात लोक सेवा आयोगबाट आ.ब. २०७६/०७७ को लागि विज्ञापन हुने मितिसम्म अनिवार्य अवकाश, राजीनामा, मृत्यु र बढुवाबाट गरी रिक्त हुन आएको समायोजन हुनु पूर्वको दरबन्दी लुकाएको भन्ने निवेदन दावी तर्कसंगत छैन। कर्मचारी समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेपश्चात मिति २०७५/१२/१४ मा पत्रकार सम्मेलन गरिएको र विभिन्न कारणले रिक्त भएका स्वीकृत दरबन्दीका पदको नियमित पदपूर्तिका लागि प्रचलित कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगलाई पत्राचार गरिएको हो। तसर्थ रिट निवेदन खारेज भागी छु खारेज गरिपाउँ भन्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

नेपालको संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्ने प्रयोजनका लागि जारी भएको कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ बमोजिम संगठन संरचना र स्थायी दरबन्दी स्वीकृत भई ऐनको दफा ८ मा तोकिएका मापदण्डका आधारमा समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरूले समायोजनका लागि फाराम भरी समायोजन प्रक्रियामा सहभागी भइसक्नु भएको छ। कर्मचारी समायोजन लगायतका कार्य यस विभागको कार्यक्षेत्र भित्र नपर्ने भएकाले यस विभागलाई प्रत्यर्थी बनाई दायर गरेको रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने राष्ट्रिय किताबखानाको लिखित जवाफ।

नेपालको संविधान जारी भएपछि संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारीको व्यवस्थापनका लागि कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई ऐनको दफा ८ मा निर्धारण

भएका मापदण्डका आधारमा कानून बमोजिम कर्मचारीको समायोजन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको लागि फाराम भर्नु नै संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहमध्ये कुनै एकमा समायोजन हुन स्वीकार गर्नु हो। लोक सेवा आयोगको मिति २०७६/८/२५ र २०७७/८/२४ मा गरी दुईपटकको विज्ञापनमा जम्मा ७९३ सिटको पदपूर्ति गर्न विज्ञापन प्रकाशन गरेको छ। समायोजन ऐनको दफा ८ को आधारमा समायोजन गर्ने कार्य सम्पन्न भए पश्चात विभिन्न प्रक्रियाबाट रिक्त हुन आएका दरबन्दीमा कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगबाट उक्त विज्ञापन प्रकाशन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको विषय तथ्यगत विषय भएकाले न्यायिक निरूपण हुने विषय होइन। कानून बमोजिम भएको समायोजनमा सहभागी भई हाल आएर लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापन समेत बदरको माग दावी गरी दायर गरेको रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लिखित जवाफ।

३.६ रिट नं. ०७८-WF-०००७ (०७८-WO-०२०२), ०७८-WF-०००८ (०७८-WO-०२१३), ०७८-WF-००१३ (०७८-WO-०२३३) र ०७८-WF-००२३ (०७८-WO-०३२३) मा पेश भएको लिखित जवाफ:-

नेपालको संविधानको धारा २४३(१) बमोजिम निजामती सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गर्न परीक्षा सञ्चालन गर्नु लोक सेवा आयोगको कर्तव्य हो। निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० बमोजिम पदपूर्तिका लागि लेखी आएमा लोक सेवा आयोगले विज्ञापन गरी सिफारिस गर्नु पर्ने हुन्छ। आ.ब. २०७७/०७८ मा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, इरिगेशन उपसमुहको रा.प. अनं. प्रथम श्रेणीको सब-इन्जिनियर पदमा अख्तियारवालाबाट ९ पदको माग प्राप्त हुन आएको, आ.ब. २०७६/०७७ मा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, स्यानिटरी उपसमुहको रा.प.तृतीय श्रेणीको इन्जिनियर पदमा अख्तियारवालाबाट १५ पदको माग प्राप्त हुन आएको, र आ.ब. २०७७/०७८ मा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, स्यानिटरी उपसमुहको रा.प. तृतीय श्रेणीको इन्जिनियर पदमा अख्तियारवालाबाट १९ पदको माग प्राप्त हुन आएकोले खुला तथा बढुवाको विज्ञापन गरी बढुवाको हकमा कारवाही सम्पन्न भई नियुक्ति समेत भइसकेको छ। आ.ब. २०७७-०७८ मा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, एगृ इरिगेशन समुहको रा.प.द्वितीय श्रेणीको पदमा माग प्राप्त हुन आए अनुसार जेष्ठता र कार्यसम्पादन

मुल्यांकनको आधारमा २ र कार्यक्षमताको आधारमा २ तथा आ.प्र. १ गरी विज्ञापन प्रकाशन भए बमोजिम खुला तथा बहुवा विज्ञापन गरी लिखित परीक्षा समेत सम्पन्न भइसकेको छ। यसैबीच सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०७८/५/१६ मा जारी भएको अन्तरिम आदेश बमोजिम बाँकी काम कारवाही रोकिन गएको हुँदा उक्त विज्ञापन बमोजिमका नतिजा प्रकाशित लगायतका प्रक्रिया अगाडि बढाउने गरी निकास पाउन सादर अनुरोध छ। रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने लोक सेवा आयोगको लिखित जवाफ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृति भई सो संगठन संरचना र दरबन्दीभित्र रही ऐनको दफा ८ ले निर्धारण गरेका मापदण्ड अनुसार समायोजन गरिएको हो। समायोजन हुँदाका बखत संघमा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, इरिगेशन उपसमुहको रा.प. अनं. प्रथम श्रेणीको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी १५६ कायम भएको थियो। सो समयमा उक्त पदमा ४७९ रहेकोमा १५६ जनालाई संघमा, २८५ जना प्रदेशमा र ३८ जना स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। त्यसै गरी समायोजन हुँदाका बखत संघमा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, स्यानिटरी उपसमुहको रा.प. तृतीय श्रेणीको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी ९९ कायम भएको थियो। सो समयमा उक्त पदमा २७३ रहेकोमा ९९ जनालाई संघमा, १३४ जना प्रदेशमा र ४० जना स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। त्यसै गरी नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, एगृ इरिगेशन इन्जिनियरिङ्ग समुहको रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा समायोजन हुँदाका बखत संघमा १७ स्वीकृत दरबन्दी रहेको थियो। सो समयमा उक्त पदमा २६ जना रहेकोमा १७ जनालाई संघमा ६ जनालाई प्रदेशमा र ३ जनालाई फाजिलमा राखी समायोजन गरिएको हो। योग्यताक्रममा जेष्ठताको आधारमा पहिलो प्राथमिकतामा रहेकालाई संघमा समायोजन गरिएकाले निवेदकहरुलाई संघमा समायोजन गर्न सक्ने अवस्था थिएन। समायोजन गर्दा संघको दरबन्दी रिक्त नरहेको र प्रदेश तथा स्थानीय तहको मात्र दरबन्दी रिक्त रहेको थियो। समायोजन पश्चात लोक सेवा आयोगबाट आ.ब. २०७६/०७७ को लागि विज्ञापन हुने मितिसम्म अनिवार्य अवकाश, राजीनामा, मृत्यु र बहुवाबाट गरी रिक्त हुन आएकाले समायोजन हुनु पूर्वको दरबन्दी लुकाएको भन्ने निवेदन दावी तर्कसंगत छैन। कर्मचारी समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेपश्चात मिति २०७५/१२/१४ मा पत्रकार सम्मेलन गरिएको र विभिन्न कारणले रिक्त भएका स्वीकृत दरबन्दीका पदको नियमित पदपूर्तिका लागि प्रचलित कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगलाई

पत्राचार गरिएको हो। तसर्थ रिट निवेदन खारेज भागी छ खारेज गरिपाउँ भन्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

नेपालको संविधान जारी भएपछि संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारीको व्यवस्थापनका लागि कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई ऐनको दफा ८ मा निर्धारण भएका मापदण्डका आधारमा कानून बमोजिम कर्मचारीको समायोजन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको लागि फाराम भर्नु नै संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहमध्ये कुनै एकमा समायोजन हुन स्वीकार गर्नु हो। लोक सेवा आयोगको मिति २०७७/१०/२८ मा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, इरिगेशन उपसमुहको रा.प.अनं. प्रथम श्रेणीको पदमा जम्मा ९ सिटको लागि, आ.ब. २०७६-०७७ र ०७७-०७८ मा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, स्यानिटरी उपसमुहको रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा जम्मा ३० सिटको लागि आयोगको मिति २०७७/६/२८ को विज्ञापन अनुसार नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, एगृ इरिगेशन इन्जिनियरिङ्ग समुहको रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा पदपूर्तिको लागि विज्ञापन प्रकाशन गरेको छ। समायोजन ऐनको दफा ८ को आधारमा समायोजन गर्ने कार्य सम्पन्न भए पश्चात विभिन्न प्रक्रियाबाट रिक्त हुन आएका दरबन्दीमा कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगबाट उक्त विज्ञापन प्रकाशन भएको हो। कानून बमोजिम भएको समायोजनमा सहभागी भई हाल आएर लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापन समेत बदरको माग गरी दायर गरेको रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लिखित जवाफ।

निवेदकहरू समायोजन भई कार्यभार बहन गरेको करिब ३ बर्ष पछाडि समायोजन स्वीकार गरेको थिइन भन्न मिल्दैन। समायोजनमा चित्त नबुझेको भए सोही समयमा उपचारको लागि पहल गर्नु पर्ने हो। कुनै व्यक्तिले दायर गरेको रिटमा भएको आदेशको विचार गरी रिट दायर भएको देखिँदा प्रथम दृष्टिमा खारेज भागी छ। यस मन्त्रालयको कुनै पनि निर्णय तथा काम कारवाहीले निवेदकहरूको हक हनन् नभएको हुँदा रिट निवेदन खारेज गरिपाउँ भन्ने खानेपानी मन्त्रालय र उर्जा, जलस्रोत तथा सिंचाइ मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

३.७ रिट नं. ०७८-WF-००१५ (०७८-WO-०२३९) मा पेश भएको लिखित जवाफ:-

लोक सेवा आयोगले नेपालको संविधानको धारा २४३(१) बमोजिमको कर्तव्य पुरा गर्न निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० बमोजिम कर्मचारीको पदपूर्ति गर्ने

कार्य गर्दछ। सोही बमोजिम आ.ब. २०७६/०७७ मा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह, रा.प.अनं. प्रथम श्रेणीको पदमा यस लोक सेवा आयोग, काठमाण्डौ कार्यालयमा जम्मा ५७ पद माग भएकाले २४ पद खुलातर्फ र ३३ पद बहुवातर्फ छुट्याई विज्ञापन गरिएको हो। प्रकाशित विज्ञापन अनुसार बहुवातर्फको प्रक्रिया सम्पन्न भइसकेको र खुलातर्फको लिखित परीक्षा तथा सीप परिक्षण सम्पन्न भई अन्तरवार्ताको चरणमा रहेको छ। साथै सोही सेवा समुहको सोही पदमा आ.ब. २०७७/०७८ मा ९३ पद माग भइ आएकोमा ५९ पदको बहुवातर्फको प्रक्रिया सम्पन्न भएको तथा खुला तर्फको ३४ पदको लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजासमेत प्रकाशन भइसकेको छ। त्यसै गरी लोक सेवा आयोग, सुर्खेत कार्यालयमा सोही सेवा, समुहको पदमा आ.ब. २०७६/०७७ मा जम्मा १६ जना र आ.ब.२०७७/०७८ मा जम्मा ७ पदको लागि विज्ञापन भएकोमा सोही चरणमा रहेको छ। साथै लोक सेवा आयोग, पोखरा कार्यालयमा सोही सेवा, समुह र पदमा आ.ब. २०७६/०७७ मा जम्मा २५ पदमा र आ.ब. २०७७/०७८ मा समेत माग बमोजिमको विज्ञापन प्रकाशित भई सोही चरणमा रहेको छ। यसै गरी लोक सेवा आयोग, दिपायल कार्यालयमा सोही सेवा, समुह र पदमा आ.ब. २०७६/०७७ र आ.ब. २०७७/०७८ मा माग भए अनुसारको विज्ञापन प्रकाशित भई बहुवातर्फको प्रक्रिया सम्पन्न भइसकेको र खुलातर्फको आ.ब. २०७६/०७७ को सबै चरणका परीक्षा सम्पन्न भइसकेको छ भने आ.ब. २०७७/०७८ को लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजासमेत प्रकाशित भइसकेको छ। लोक सेवा आयोग, धनकुटा कार्यालयको हकमा समेत सोही सेवा, समुह र पदमा आ.ब. २०७६/०७७ मा १७ पद र आ.ब. २०७७/०७८ मा समेत विज्ञापन प्रकाशन भइ बहुवातर्फको प्रक्रिया सम्पन्न भइसकेको र खुलातर्फको आ.ब. २०७६/०७७ को सबै चरणका परीक्षा सम्पन्न भइसकेको छ भने आ.ब. २०७७/०७८ को लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजासमेत प्रकाशित भइसकेको छ। त्यसै गरी लोक सेवा आयोग, जलेश्वर कार्यालयको हकमा समेत सोही सेवा, समुह र पदमा आ.ब. २०७६/०७७ मा २६ पद र आ.ब. २०७७/०७८ मा समेत माग बमोजिम विज्ञापन प्रकाशन भइ बहुवातर्फको प्रक्रिया सम्पन्न भइसकेको र खुलातर्फको आ.ब. २०७६/०७७ को सबै चरणका परीक्षा सम्पन्न भइ अन्तरवार्ताको चरणमा रहेको छ भने आ.ब. २०७७/०७८ को लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजासमेत प्रकाशित भइसकेको र लोक सेवा आयोग, बुटवल कार्यालयको हकमा समेत सोही सेवा, समुह र पदमा आ.ब. २०७६/०७७ मा २१ पद र आ.ब. २०७७/०७८ मा

समेत माग बमोजिम विज्ञापन प्रकाशन भइ बहुवातर्फको प्रक्रिया सम्पन्न भइसकेको र खुलातर्फको आ.ब. २०७६/०७७ को सबै चरणका परीक्षा सम्पन्न भइ अन्तरवार्ताको चरणमा रहेको छ भने आ.ब. २०७७/०७८ को लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजासमेत प्रकाशित भइसकेको छ। हाल सर्वोच्च अदालतबाट मिति २०७८/५/१६ मा भएको अन्तरिम आदेश बमोजिम अन्तरवार्ताका कार्यक्रम स्थगित गरिएको छ। यस कार्यालयको कुनै पनि काम कारवाहीबाट निवेदकहरूको हक हनन् नभएको हुँदा रिट निवेदन खारेज गरी विज्ञापन बमोजिमको प्रक्रिया अगाडि बढाउन उचित निकासको लागि अनुरोध छ भन्ने लोक सेवा आयोग, काठमाडौँ कार्यालय, लोक सेवा आयोग, सुर्खेत कार्यालय, लोक सेवा आयोग, पोखरा कार्यालय, लोक सेवा आयोग, दिपायल कार्यालय, लोक सेवा आयोग, धनकुटा कार्यालय, लोक सेवा आयोग, जलेश्वर कार्यालय र लोक सेवा आयोग, बुटवल कार्यालयको आ-आफ्नो तथ्याङ्क सहितको एकै मिलान व्यहोराको अलग अलग र सोही व्यहोराको लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालयको लिखित जवाफ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ३ अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संगठन संरचना तथा कर्मचारी दरबन्दी नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई सो संगठन संरचना र दरबन्दीभिन्न रही ऐनको दफा ८ ले निर्धारण गरेका मापदण्ड अनुसार समायोजन गरिएको हो। निवेदकहरू समायोजन प्रक्रियामा समावेश भएको र सोको लागि समायोजनको फाराम भरेको कुरा आफैँले स्वीकार गर्नु भएको छ। समायोजन हुँदाका बखत संघमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह, रा.प. अनं. प्रथम श्रेणीको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी ३३१० कायम भएको थियो। सो समयमा उक्त पदमा ५८७६ रहेकोमा ३३१० जनालाई संघमा, १२३३ जना प्रदेशमा र १३३३ जना स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। योग्यताक्रममा जेष्ठताको आधारमा पहिलो प्राथमिकतामा रहेकालाई संघमा समायोजन गरिएकाले निवेदकहरूलाई संघमा समायोजन गर्न सक्ने अवस्था थिएन। समायोजन गर्दा संघको दरबन्दी रिक्त नरहेको र प्रदेश तथा स्थानीय तहको दरबन्दी रिक्त रहेको थियो। समायोजन हुनु पूर्वको दरबन्दी लुकाएको भन्ने निवेदन दावी तर्कसंगत छैन। कर्मचारी समायोजनको कार्य सम्पन्न भइसकेपश्चात मिति २०७५/१२/१४ मा पत्रकार सम्मेलन गरिएकोले रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको लिखित जवाफ।

नेपालको संविधान जारी भएपछि संविधानको धारा ३०२ बमोजिम कर्मचारीको व्यवस्थापनका लागि कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई ऐनको दफा ८ मा निर्धारण भएका मापदण्डका आधारमा कानून बमोजिम कर्मचारीको समायोजन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको लागि फाराम भर्नु नै संघ, प्रदेश वा स्थानीय तहमध्ये कुनै एकमा समायोजन हुन स्वीकार गर्नु हो। समायोजन भएको लामो समयपश्चात दायर भएको रिट निवेदन स्वतः खारेज भागी छ। लोक सेवा आयोगले नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समुह, रा.प.अनं. प्रथम श्रेणीको पदमा जम्मा २४३ पदको लागि आ.ब. २०७६-०७७ र ०७७-०७८ मा पदपूर्तिको लागि विज्ञापन प्रकाशन गरेको छ। समायोजन ऐनको दफा ८ को आधारमा समायोजन गर्ने कार्य सम्पन्न भए पश्चात विभिन्न प्रक्रियाबाट रिक्त हुन आएका दरबन्दीमा कानून बमोजिम लोक सेवा आयोगबाट उक्त विज्ञापन प्रकाशन भएको हो। कर्मचारी समायोजनको विषय तथ्यगत विषय भएकाले न्यायिक निरूपण हुने विषय होइन। कानून बमोजिम भएको समायोजनमा सहभागी भई हाल आएर लोक सेवा आयोगबाट प्रकाशित विज्ञापन समेत बदरको माग दावी गरी दायर गरेको रिट निवेदन खारेज भागी छ, खारेज गरिपाउँ भन्ने नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको लिखित जवाफ।

यस अदालतको आदेश

४. नियम बमोजिम दैनिक मुद्दा पेशी सूचीमा चढी यस इजलाससमक्ष पेश हुन आएका प्रस्तुत रिट निवेदनहरूमा निवेदकहरूको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् वरिष्ठ अधिवक्ता तथा विद्वान् अधिवक्ताहरू र प्रत्यर्थीहरूका तर्फबाट उपस्थित विद्वान् नायव महान्यायाधिवक्ता, सहन्यायाधिवक्ता तथा उप न्यायाधिवक्ता एवम् सरोकारवाला कायम गरिपाउँ भनी निवेदन दायर गर्ने निवेदकहरूको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् अधिवक्ताहरूले देहाय बमोजिम बहस प्रस्तुत गर्नु भयो:-

४.१ निवेदकहरूका तर्फबाट प्रस्तुत भएको बहस जिकिर:-

कानून व्यवसायी र पक्षको नाम	बहस व्यहोरा
• <u>विद्वान् वरिष्ठ अधिवक्ता श्री बट्टीबहादुर कार्की</u>	• निवेदकहरू नेपालको संविधान जारी भै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संरचना बनेपछि संघको दरबन्दीमा

<p>(रिट नं. ०७८-WF-००२० निवेदक अनुज घिमिरेसमेत र रिट नं. ०७८-WO-०१६३ निवेदक अनमोलमणी भट्टराईसमेत)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>विद्वान् बरिष्ठ अधिवक्ता श्री रमणकुमार श्रेष्ठ</u> <p>(रिट नं. ०७८-WO-०००८ निवेदक नविन गौतमसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००१० निवेदक भक्तबहादुर भण्डारी समेत रिट नं. ०७८-WF-००१४ निवेदक पेशलकुमार पोखरेलसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००१५ निवेदक दिल माया कुवंरसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००१६ निवेदक विश्वलाल खड्कासमेत, रिट नं. ०७८-WF-००१९ निवेदक पूर्णप्रसाद जैसीसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००१२ निवेदक गोविन्दप्रसाद पौडेलसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००१९ निवेदक खिमलाल वलीसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००२० निवेदक अनुज घिमिरेसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००२२ निवेदक</p>	<p>नियुक्त भएका कर्मचारी हुन। नेपालको संविधानको धारा ३०२ मा संविधान जारी हुँदाका बखत कायम रहेका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको मात्र समायोजन गरिने भनेको छ। कर्मचारी समायोजन गर्न बनेको कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्दा नेपालको संविधान जारी भएपश्चात् सेवा प्रवेश गरेका कर्मचारीहरूको समेत प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेको हुँदा उक्त समायोजन संविधानको धारा ३०२ विपरित छ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • नेपालको संविधान जारी भएपछि नियुक्त कर्मचारीहरू संघको सेवामा नियुक्ति भएको मानिन्छ। संघको सेवामा नियुक्त कर्मचारीहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्न मिल्दैन। निवेदकहरूले कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ बमोजिम प्रकाशित सूचना अनुसार निवेदन पेश गर्दा संघमा नै समायोजन रोजेको अवस्थामा प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेको कानून विपरित छ। निवेदकहरू समायोजन हुन चाहेको र निजहरूले प्राथमिकता साथ रोजेको संघको दरबन्दी रिक्त राखी संघको पद लुकाई निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको छ। राष्ट्रिय किताबखानाबाट प्राप्त रिक्त दरबन्दी विवरणबाट संघमा दरबन्दी लुकाई समायोजन गरेको पुष्टि हुन्छ। • अनुज घिमिरेसमेत ३४ जनाको हकमा यस अदालतबाट जारी भएको अन्तरिम आदेश कार्यान्वयन भैसकेको हुँदा सरकारले समायोजनमा त्रुटी भएको स्वीकार गरी सकेको छ। यस अदालतबाट आदेश भै
--	--

<p>पदमराज आचार्य समेत, रिट नं. ०७८-WF-००२३ निवेदक इश्वरनाथ पक्वाँसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००२४ निवेदक हित कुमारी पौडेलसमेत, रिट नं. ०७८-WF-०१६३ निवेदक अनमोलमणी भट्टराईसमेत र रिट नं. ०७८-WO-०१९० निवेदक इन्द्रकमल सिवाकोटी समेत)</p> <p>• <u>विद्वान अधिवक्ता श्री दिपनारायण साह</u></p> <p>(रिट नं. ०७८-WF-००२० निवेदक अनुज घिमिरेसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००१६ निवेदक विश्वलाल खड्का समेत, रिट नं. ०७८-WF-०००६ निवेदक रजिया चौधरी, रिट नं. ०७८-WF-०००७ निवेदक दिनेशकुमार मण्डलसमेत, रिट नं. ०७८-WF-००२१ निवेदक प्रमोद सिंखडासमेत र रिट नं. ०७८-WO-०१६३ निवेदक अनमोलमणी भट्टराईसमेत)</p> <p>• <u>विद्वान अधिवक्ता श्री शर्मिला श्रेष्ठ</u></p> <p>(रिट नं. ०७८-WF-००२३</p>	<p>कार्यान्वयनसमेत भैसकेको अवस्थामा उक्त आदेश अन्यथा हुने गरी रिट खारेज गर्न मिल्दैन ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • निवेदकहरु निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५० बमोजिम नियुक्त भएका कर्मचारीहरु हुन्। निजहरुलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको भएतापनि समायोजन भएका कर्मचारीहरुको सेवा सुविधाका सम्बन्धमा आकर्षित हुने कानून निजामती सेवा ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५० हो। निजहरुको सेवाका शर्तहरु उक्त ऐनको दफा ५८ द्वारा संरक्षित छ। निजहरुलाई मर्का पर्नेगरी कुनै कानून बनाउनु परेमा निजहरुको लिखित मञ्जुरीबाट मात्र बनाउन सकिनेमा निवेदकहरुको सहमति विपरित वृत्तिविकास नै ठप्प हुने गरी समायोजन गरेको निर्णय निजामती सेवा ऐन, नियम विपरित छ। • निवेदकहरुलाई समायोजन रोज्ने अवसर दिएकोमा बाध्यात्मक रुपमा सबै कर्मचारीहरुलाई समायोजनमा सहभागी गराउन मिल्दैन। समायोजनको प्रकृति स्वेच्छिक हो। स्वेच्छाले प्रदेश वा स्थानीय तह रोजेको अवस्थामा बाहेक संविधान जारी भएपश्चात् नियुक्त भएका कर्मचारीलाई समायोजन गर्न मिल्दैन। • कर्मचारी समायोजन ऐनको दफा ३ अनुसार समायोजन गर्नुभन्दा पहिले नेपाल सरकारले संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत गरेर मात्र समायोजन गर्नु पर्नेमा त्यस्तो संगठन संरचना र दरबन्दी स्वीकृत नै नगरी गरेको समायोजन प्रारम्भ देखिनै गैर कानूनी र बदरभागी छ। संघमा कार्यरत वा संघ रोजेको
--	--

निवेदक इश्वरनाथ पक्वांसमेत)

- विद्वान् अधिवक्ताद्वय श्री राजिव आचार्य र श्री जनकसिंह साउद

(रिट नं. ०७८-WF-००१७
निवेदक मनोजकुमार यादव
समेत र रिट नं. ०७८-WF-
००१८ निवेदक पुरुषोत्तम
कुमार प्रसादसमेत)

- विद्वान् अधिवक्ता श्री सिता रेग्मी

(रिट नं. ०७८-WF-००१४
निवेदक पेशलकुमार पोखरेल
समेत र रिट नं. ०७८-WO-
०१६३ निवेदक अनमोलमणी
भट्टराई समेत)

- विद्वान् अधिवक्ता श्री रामेश्वर प्रसाद कोइराला

(रिट नं. ०७८-WF-००१३
निवेदक सर्वेस बन्जरा र रिट
नं. ०७८-WF-००२३
निवेदक इश्वरनाथ पक्वांसमेत)

- विद्वान् अधिवक्ताद्वय श्री भरतराज उपाध्याय र श्री मोहनीलाल गैरे

(रिट नं. ०७८-WF-००१३

कर्मचारीलाई संघमा दरबन्दी नभएमा कर्मचारी
समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १९ बमोजिम पुल
दरबन्दीमा राखी ऐ. दफा २४ बमोजिम क्रमशः
खटाउन सकिनेमा उक्त व्यवस्था कार्यान्वयन नगरी
संघमा दरबन्दी नभएको भनी संघको दरबन्दी लुकाइ
वदनियतपूर्वक प्रदेश र स्थानीय तहमा गरेको समायोजन
त्रुटिपूर्ण छ।

- समायोजनको कार्य सम्पन्न भएपछि मात्र सम्बन्धित
तहमा रिक्त हुने पदमा र नयाँ सृजना भएका पदमा
विज्ञापन गर्नु पर्नेमा समायोजनको कार्य कुन मितिमा
सम्पन्न भएको भन्ने र समायोजन हुने समयमा कति
दरबन्दी थियो भन्ने एकिन नै नगरी संघको पदमा
विज्ञापन गरिएको छ। संघको रिक्त पदभन्दा लोक सेवा
आयोगले पदपूर्तिका लागि विज्ञापन गरेको पदसंख्या बढी
भएकोले समायोजन गर्दा संघको पद लुकाएको तथ्य
पुष्टि भएको छ। त्यसरी लुकाइएका पदको विज्ञापन
बदर गरी निवेदकहरुलाई संघको पदमा समायोजन
गरिनु पर्दछ।

- निवेदकहरुलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा
समान तह र पदका संघका कर्मचारी भन्दा मर्यादा र
जिम्मेवारीमा तल पारिएको छ। समायोजन भइ गएका
कर्मचारीभन्दा संघका कनिष्ठ कर्मचारीलाई सोही
स्थानमा कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारी दिई प्रदेश र
स्थानीय तहका कर्मचारीको आत्मसम्मानमा चोट
पुऱ्याउने र मानमर्दन गर्ने काम भएको छ।

- निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ विपरित

<p>निवेदक सर्वेस बन्जराको तर्फबाट)</p> <p>• <u>विद्वान् अधिवक्ता श्री दिपककुमार लम्साल</u> (रिट नं. ०७८-WF-०००९ को निवेदक मनोज निरौला समेतको तर्फबाट)</p>	<p>निवेदकहरूको सेवा शर्त र सुविधामा असर पर्ने र बहुवा लगायतका वृत्ति विकासका अवसरमा असमान र भेदभावपूर्ण हुने गरी समायोजन गरिएको छ।</p> <p>• समायोजन प्रक्रियालाई सहज बनाउने नाउँमा नेपाल सरकारले मात्र आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेमा आफूलाई अधिकार नै नभएको विषयमा समेत प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ जारी गरेको छ। अधिकार नै नभएको निकायले जारी गरेको उक्त मापदण्ड बदर भागी छ। साथै सो मापदण्डले समायोजन भई प्रदेश र स्थानीय तहमा गएका कर्मचारीलाई पुनः संघमा आउन नपाउने गरी रोक लगाएको र कानूनले बन्देज नगरेको अवस्थामा सरुवामा रोक लगाउने गरी जारी गरेको मापदण्ड कानून विपरित समेत भएकोले खारेज हुनु पर्छ।</p> <p>• निवेदक सेवा प्रवेश गर्दा देशभर सरुवा भै जान पाउने व्यवस्था भएकोमा समायोजन पश्चात् सम्बन्धित प्रदेश वा स्थानीय तहमा मात्र रहने र सम्बन्धित प्रादेशिक क्षेत्रभन्दा बाहिर सरुवा भै जान नपाउने व्यवस्था वैधानिक अपेक्षाको सिद्धान्त विपरित छ।</p> <p>• संविधानको व्यवस्था बमोजिम लोक सेवा आयोगको परामर्श लिएर मात्र समायोजन गर्न सकिनेमा समायोजन गर्दा बाध्यात्मक रूपमा पालना गरिनु पर्ने संवैधानिक कार्यविधिको समेत पालना भएको छैन।</p> <p>• समायोजन सम्बन्धित मन्त्रालय वा निकायले मात्र गर्न सकिने कानूनी व्यवस्था भएकोमा सो विपरित संघीय</p>
--	--

	<p>मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले समायोजन गर्ने निर्णय गरेको छ।</p> <ul style="list-style-type: none"> संविधानतः निवेदकहरूलाई समायोजन नै गर्न नमिल्नेमा संविधानको मर्म विपरित समायोजन गरिएको, संघको दरबन्दी लुकाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको तथा दरबन्दी नै एकिकन नगरी लोक सेवा आयोगले संघमा विज्ञापन गरेको कार्य संविधान तथा कानून विपरित भेदभावपूर्ण र स्वेच्छाचारी समेत भएकाले समायोजन सम्बन्धी सम्पूर्ण निर्णय, कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ र लोक सेवा आयोगबाट आ.ब. २०७६/०७७ र २०७७/०७८ मा विभिन्न पदमा गरेको विज्ञापनसमेत उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदकहरूलाई संघको पदमा समायोजन गरी बाँकी पदमा मात्र विज्ञापन गरी पदपूर्ति गर्नु गराउनु भनी परमादेश समेत जारी होस भनी बहस गर्नु भयो।
--	---

४.२ प्रत्यर्थी नेपाल सरकारका निकायहरूको तर्फबाट सबै रिट निवेदनमा प्रस्तुत भएको बहस:

<p><u>विद्वान् नायब महान्यायाधिवक्ता डा. श्री टेकबहादुर घिमिरे, विद्वान् सह-न्यायाधिवक्ता श्री खेमराज ज्ञवाली, विद्वान् उपन्यायाधिवक्ताद्वय श्री खडिन्द्रराज कटुवाल र श्री सविता शर्मा</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> नेपालको संविधानको धारा ३०२ प्रदेश र स्थानीय तहमा सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाउन कर्मचारीको संक्रमणकालीन व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित छ। सो धारामा नेपाल सरकारले कानून बमोजिम समायोजन गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको र सोही व्यवस्था बमोजिम कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भई ऐनमा उल्लेख भएका प्रक्रिया र मापदण्ड बमोजिम समायोजन गरिएकोले
--	--

	<p>समायोजनको सम्पूर्ण काम कारवाही र निर्णय संविधान एवं कानूनसम्मत छ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ नै संविधान विपरित भएको भनी बदर गर्न दावी गरिएको छैन। सम्बन्धित कानून बदर नभएसम्म सो कानून बमोजिम भए गरिएका काम कारवाही वैध मानिन्छन्। बदर गर्न मिल्दैन। • निवेदकहरूले कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम समायोजनका लागि प्रकाशन गरिएको सूचनामा फाराम भरी समायोजनको निर्णय बमोजिम तह वा तलव वृद्धिको सुविधा समेत लिई सम्बन्धित निकायमा गई हाजिर भई लामो समय सम्म काम गरी हाल आएर रिट दायर गरेको देखिँदा निवेदकहरूको आचरणबाट रिट दायर गर्ने हक त्याग (Waive) गरेको मान्नु पर्ने हुन्छ। पहिले प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा दिइएको सुविधा स्वीकार गर्ने हाल आएर रिट दायर गर्न मिल्दैन। रिट अनुचित विलम्ब गरी दायर भएकोले सो आधारमा समेत खारेज भागी छ। • कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ८ ले समायोजनका आधार निर्धारण गरेको र सोही आधारमा समायोजन गरिएको छ। सो आधार विपरित समायोजन गरेको भन्ने निवेदन दावी छैन। ऐन बमोजिम गरिएको समायोजनबाट निवेदकहरूलाई असर परेको भन्न मिल्दैन। केवल संविधानको धारा उल्लेख गर्दैमा असमान र भेदभावपूर्ण भनी रिट जारी हुन सक्दैन। • निवेदकहरूको प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भए तापनि निजहरूलाई तलव, भत्ता तथा सेवा सुविधामा असर पर्ने गरी कानून निर्माण भएको छैन। प्रदेश र स्थानीय
--	--

	<p>तहमा समायोजन गर्दा सेवा अवधिका आधारमा पाँच बर्ष अवधि पुगेकालाई एक तह बढुवा गरी र सेवा अवधि कम भएका कर्मचारीलाई दुइ ग्रेड थप गरी प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको कानूनसम्मत छ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • समायोजनको निर्णय हुनु पूर्व संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको पदमा रहेको दरबन्दी र कार्यरत कर्मचारी संख्या एकिन गरिएको छ। साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भएको संख्या समेत लिखित जवाफमा स्पष्टसँग उल्लेख भएको छ। दरबन्दी लुकाई आफूहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेको भन्ने निवेदन दावी कुनै ठोस प्रमाणबाट समर्थित छैन। निराधार छ। सबैलाई रोजेको तह र स्थानमा समायोजन गर्न नसकिने भै प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। • संघमा भएको पुरै दरबन्दीमा दफा ८ ले निर्धारण गरेको मापदण्डका आधारमा समायोजन गरी बाँकी रहेका कर्मचारीलाई आवश्यकताका आधारमा प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको छ। संघमा समायोजन हुन चाहने कर्मचारीको संख्या दरबन्दी भन्दा बढी भएका कारण सबैलाई संघमा समायोजन गर्न नसकिएको हो। • कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १४ ले समायोजन भएका कर्मचारीलाई संघको माथिल्लो पदमा बढुवा तथा खुला प्रतिस्पर्धाको लागि खुला गरेको हुँदा वृत्ति विकासको अवसरबाट बञ्चित गरिएको छैन। • समायोजनको काम सम्पन्न भएपश्चात् विभिन्न कारणले रिक्त भएका र नयाँ सृजना भएका संवैधानिक आयोग तथा अन्य निकायमा O & M. गरी सृजना भएका दरबन्दीमा मात्र नयाँ
--	--

विज्ञापन भएको हो। संघको दरबन्दी लुकाएको होइन भन्ने मन्त्रालयले लोक सेवा आयोगलाई पठाएको मागको आकृति फारामबाट समेत स्पष्ट हुन्छ।

- सेवा सञ्चातलन गर्ने निकायले र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मागका आधारमा पदपूर्तिका लागि विज्ञापन गरी उपयुक्त कर्मचारी सिफारिस गर्नु लोक सेवा आयोगको कर्तव्य हो। सो बमोजिम माग भई आएका रिक्त पदमा पदपूर्तिका लागि विज्ञापन भइ आ.ब. २०७६/०७७ का विज्ञापनमा सम्पूर्ण चरणका परीक्षा सम्पन्न भई अन्तिम नतिजा प्रकाशन हुन मात्र बाँकी रहेको र आ.ब. २०७७/०७८ का विज्ञापनमा लिखित परीक्षा सम्पन्न भई नतिजा प्रकाशन भएको र अब दोश्रो र तेश्रो चरणका परीक्षामात्र बाँकी रहेको अवस्था छ। लोक सेवा आयोग ऐन अनुसार परीक्षा सञ्चालन हुनु पूर्व विज्ञापन रद्दको लागि लेखी आएमा मात्र विज्ञापन बदर हुने हो। रिक्त भएका पदमा पदपूर्तिका लागि कानून बमोजिम विज्ञापन भएकाले विज्ञापन बदर हुन सक्दैन।
- दरबन्दी लुकाएको भन्ने आधारमा अन्तरिम आदेश जारी भएको र दरबन्दी लुकाएको भन्ने पुष्टी हुन सकेको नदेखिँदा अन्तरिम आदेश समेत खारेज हुनु पर्ने हो।
- कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले समायोजन भै गएका कर्मचारीका गुनासो सुनुवाई गर्न कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ जारी गर्ने अधिकार प्रदान गरेको छ। सो मापदण्डमा ऐनसँग बाझिने प्रावधान छैनन्। उक्त मापदण्डसमेत बदर हुनुपर्ने कुनै कारण छैन। विना आधार कारण दायर गरेका रिट निवेदनहरू खारेज

भागी भएकाले खारेज गरिपाउँ भनी बहस गर्नु भयो।

४.३ रिट नं. ०७८-WF-००२३ निवेदक इश्वरनाथ पक्वाँको रिट निवेदनमा सरोकारवाला कायम गरिपाउँ भनी निवेदन दिई सरोकारवालाको रूपमा सहभागी निवेदक जिज्ञासा राई समेतको तर्फबाट प्रस्तुत भएको बहस:

<p><u>विद्वान् अधिवक्ताहरु डा. श्री भीमार्जुन आचार्य, श्री ऋषिराम घिमिरे र श्री विपिन सुवेदी</u></p>	<p>निवेदकहरु लोक सेवा आयोगको मिति २०७७/६/२८ को बढुवा सूचना नं. २७/०७७-७८ र ८२/०७७-७८ बमोजिम संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको मिति २०७८/४/२५ र २०७८/५/४ को निर्णय अनुसार रा.प. द्वितीय श्रेणीको पदमा बढुवा भएका व्यक्तिहरु हुन् । रिट निवेदकहरु प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भै गै सकेका व्यक्तिहरु हुँदा त्यस्तो बढुवा प्रक्रियामा सहभागी हुन वा सो सम्बन्धमा रिट निवेदन दायर गर्न समेत हकद्वैया राख्दैनन्। निजहरुले निर्णय बदर गरी संघमा समायोजन गरी पाउँ भनी दायर गरेको रिट निवेदनमा कुनै आदेश जारी हुन सक्दैन। कानून बमोजिम बढुवाको लागि विज्ञापन भै विज्ञापन अनुसारको पदमा बढुवाको निर्णय समेत भइसकेको अवस्थामा समायोजन भइ प्रदेशमा गएको लामो समयपश्चात् पुनः सोही पदमा बढुवाको लागि दावी गर्नु कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ विपरित छ। निवेदकहरुले दायर गरेको रिटमा भएको अन्तरिम आदेशबाट बढुवा प्रक्रिया अवरुद्ध भएकाले रिट निवेदन खारेज गरी बढुवा हुने निर्णय भैसकेका निवेदकहरुलाई बढुवा भएको मितिदेखि नै जेष्ठता कायम हुने गरी बढुवा नियुक्ति दिनु दिलाउनु भनी लोक सेवा आयोगका नाममा उपयुक्त आदेश जारी गरिपाउँ भनी बहस गर्नु भयो।</p>
--	---

५. दुबैतर्फबाट उपस्थित विद्वान कानूनब्यवसायीहरुले गर्नु भएको तर्कपूर्ण बहस जिकिर मनन गरी, मिसिल संलग्न रिट निवेदन, लिखित जवाफ र सम्बद्ध संवैधानिक र कानूनी ब्यवस्था

तथा यस अदालतका पूर्व निर्णयहरू समेतको अध्ययन गरी हेर्दा प्रस्तुत मुद्दामा मुलतः देहायका प्रश्नहरूमा केन्द्रीत भै निर्णय निरूपण हुनुपर्ने देखिन आयोः

- क. नेपालको संविधान (२०७२) प्रारम्भ हुँदाका बखत कार्यरत नभई संविधान जारी भएपश्चात् सरकारी सेवामा प्रवेश गरेका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई संविधानको धारा ३०२ र कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्न मिल्ने हो वा होइन ?
  - ख. रिट निवेदनहरू अनुचित विलम्ब गरी दायर भएको अवस्था हो वा होइन ?
  - ग. निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा कर्मचारी समायोजन ऐन २०७५ को प्रावधान विपरित स्वेच्छाचारी र भेदभावपूर्ण ढंगले गरिएको हो वा होइन ?
  - घ. कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्दा नेपालको संविधानको धारा २४३ को उपधारा (६) को खण्ड (घ) बमोजिम लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने हो वा होइन ?
  - ङ. कर्मचारी समायोजन/मिलान मापदण्ड, २०७७ कानून विपरित छ वा छैन र उक्त मापदण्ड बदर हुनुपर्ने हो वा होइन ?
  - च. निवेदकहरूलाई समायोजन गर्दा संघको सेवाका पदहरू लुकाई रिक्त राखी प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन गरिएको अवस्था हो वा होइन ?
  - छ. रिट निवेदन माग बमोजिमको वा अन्य कुनै आदेश जारी हुनुपर्ने अवस्था छ वा छैन?
६. निवेदक अनुज घिमिरे समेत भएको ०७८-WF-००२० को रिट निवेदन लगायत अधिकांश निवेदनहरूमा निवेदकहरूले नेपालको संविधानको धारा ३०२ अनुसार संविधान जारी भएका बखत कार्यरत राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई मात्र समायोजन गर्न मिल्छ, आफूहरू नेपालको संविधान जारी हुँदा राष्ट्रसेवक कर्मचारीमा कार्यरत नरहेको र संविधान जारी भएपछि अर्थात् मिति २०७२।०६।०३ पछिमात्र सेवाप्रवेश गरी स्वतः संघको सेवामा रहेको हुनाले प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन गर्न मिल्दैन भनी दावी लिएको पाइयो। प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको तर्फबाट पेश गरिएको लिखित जवाफ हेर्दा निवेदक लगायत सबै राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई नेपालको संविधान र कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को व्यवस्था बमोजिम समायोजन गरिएको हुँदा माग बमोजिमको आदेश जारी

हुनुपर्ने होइन भन्ने जिकिर रहेको देखिन्छ। उल्लिखित पृष्ठभूमिमा निर्णय निरूपणका लागि तय गरिएका उपर्युक्त प्रश्नहरूमध्ये पहिलो अर्थात् नेपालको संविधान (२०७२) प्रारम्भ हुँदाका बखत कार्यरत नभई संविधान जारी भएपश्चात् सरकारी सेवामा प्रवेश गरेका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई संविधानको धारा ३०२ र कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्न मिल्ने हो वा होइन ? भन्ने प्रश्नका सम्बन्धमा विचार गर्नुपर्ने हुन आएको छ।

उल्लिखित प्रश्नका सम्बन्धमा चर्चा गर्नु पूर्व नेपालको संविधान जारी गर्नुको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र संविधानले परिकल्पना गरेको राज्यको संरचनात्मक स्वरूपको संक्षिप्त चर्चा गर्न आवश्यक देखियो। नेपालको संविधान (२०७२) नेपालको सात दशकभन्दा लामो संवैधानिक इतिहासमा पहिलो पटक सार्वभौम जनताको प्रतिनिधियुक्त संविधानसभाबाट निर्माण गरिएको हो। उक्त संविधान जारी हुनु पूर्व नेपालको शासन व्यवस्था केन्द्रीकृत र एकात्मक स्वरूपको रहेकोमा उक्त संविधानले संघीय स्वरूपको शासकीय ढाँचा अवलम्बन गरी राज्य स्वरूपलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा रूपान्तरण गरी राज्यको पुनर्संरचना गरेको छ। यद्यपि विगतमा जारी भएको हरेक संविधानले शासन व्यवस्थामा कुनै न कुनै परिवर्तन नल्याएको होइनन्। तथापि, २०७२।०६।०३ मा जारी नेपालको संविधानले नेपालको शासकीय स्वरूपमा आधारभूत परिवर्तन गरेको अवस्था छ। जनतामा निहित सार्वभौमसत्ता, प्रतिस्पर्धात्मक बहुदलीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था, मौलिक हक तथा आधारभूत मानवअधिकारको संरक्षण, आवधिक निर्वाचन, स्वतन्त्र, सक्षम र निष्पक्ष न्यायपालिका तथा कानूनी राज्यको अवधारणालाई यो संविधानको मुख्य विशेषताको रूपमा लिन सकिन्छ। नयाँ संविधानले अवलम्बन गरेको कतिपय विषयहरूमध्ये संघीय स्वरूपको शासन प्रणालीको अवलम्बन नेपालको सन्दर्भमा नितान्त नविन र सर्वाधिक महत्वको विषय रहेको छ। संवैधानिक कानूनका प्रख्यात विद्वान् K.C.Wheare ले आफ्नो पुस्तक Modern Constitution मा संविधान जारी गर्नुको मुख्य कारण शासन व्यवस्थामा नविनतम सुरुवात (Fresh Start) गर्नु हो भनेका छन्। यस अर्थमा नेपालको संविधानले अवलम्बन गरेको संघीय स्वरूपको शासन प्रणालीलाई नवीन सुरुवातको रूपमा लिनु पर्ने हुन्छ^२।

^२ K.C. Wheare ले उनको पुस्तक Modern Constitution मा Fresh Start लाई यसरी व्याख्या गरेको पाईन्छ; “If we investigate the origins of Modern Constitutions, we find that, practically without exception, they were drawn up and adopted because people wished to make a fresh start, so far as the statement of their system of government was concerned. The desire or need for fresh start arose either because, as in the United States, some neighbouring

संविधानको प्रस्तावनाले नै संघीयतालाई मुलुकमा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्ने माध्यमका रूपमा आत्मसात गर्नुका साथै संविधानको धारा ४ ले नेपाल राज्यलाई एक संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यको रूपमा परिभाषित गरेको छ। संविधानको धारा ५६ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहको राज्य संरचनाको सृजना गरी राज्यको राजनीतिक आर्थिक शक्ति स्थानीय तहसम्म निक्षेपण गरी राज्यको पुनसंरचनाको स्वरूप प्रस्तुत गरिएको छ। संविधानको अनुसूचीमा तीनै तहमा निहित अधिकारको विस्तृत विवरण उल्लेखन गरी धारा ५७ ले अनुसार संविधानको अनुसूचीमा उल्लेख भएका अधिकारको प्रयोग संविधान र कानून बमोजिम मात्र हुन सक्ने सुनिश्चितता गरेको देखिन्छ। यसैगरी, संविधानको धारा २३२ को उपधारा (१) ले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुने भनी नेपालले अवलम्बन गरेको संघीय शासन व्यवस्थाको कार्य प्रणालीलाई मार्गदर्शन गरेको देखिन आउँछ।

प्रशासकीय संघीयकरणलाई संविधानले राज्य पुनसंरचनाको एक महत्वपूर्ण अवयवका रूपमा आत्मसात गरेको छ। संघीय शासन व्यवस्था अनुकूलको प्रशासनिक प्रवन्ध हुन नसकेमा संघीय शासन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सक्दैन। यसका लागि संविधानमा विभिन्न सरकारी सेवाको गठन सम्बन्धी व्यवस्था भएको पाईन्छ। संविधानको धारा २८५ ले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सरकारी सेवा गठनका सम्बन्धमा देहायको व्यवस्था गरेको छ:-

२८५. सरकारी सेवाको गठन: (१) नेपाल सरकारले देशको प्रशासन सञ्चालन गर्न संघीय निजामती सेवा र आवश्यकता अनुसार अन्य सरकारी सेवाहरूको गठन गर्न सक्नेछ। त्यस्ता सेवाहरूको गठन, सञ्चालन र सेवाका शर्त संघीय ऐन बमोजिम हुनेछ।

---

communities wished to unite together under a new government; or because, as in Austria or Hungary or Czechoslovakia after, 1918, communities had been released from an Empire as the result of a war and in France in 1789 or the U.S.S.R. in 1917, a revolution had made a break with the past and a new form of government on new principles was desired... The circumstances in which a break with the past and the need for a fresh start come about vary from country to country, but in almost every case in modern times, countries have a constitution for the very simple and elementary reasons that they wanted, for some reason, to begin again and so they put down in writing the main outline, at least of their proposed system of government." हेर्नुहोस् K.C. Wheare, Modern Constitution, Bombay Oxford University Press Delhi Calcutta Madras, 1984, p.6-7.

(२) संघीय निजामती सेवा लगायत सबै संघीय सरकारी सेवामा प्रतियोगितात्मक परीक्षाद्वारा पदपूर्ति गर्दा संघीय कानून बमोजिम खुला र समानुपातिक समावेशी सिद्धान्तका आधारमा हुनेछ।

(३) प्रदेश मन्त्रिपरिषद, गाउँ कार्यपालिका र नगर कार्यपालिकाले आफ्नो प्रशासन सञ्चालन गर्न आवश्यकता अनुसार कानून बमोजिम विभिन्न सरकारी सेवाहरूको गठन र सञ्चालन गर्न सक्नेछन्।

उल्लिखित संवैधानिक व्यवस्था हेर्दा संविधानको धारा ५६ अनुसार सृजना भएका संघ, प्रदेश र स्थानीय तीनै तहमा आ-आफ्नो प्रशासन सञ्चालन गर्न कानून बमोजिम विभिन्न सरकारी सेवाहरूको गठन र सञ्चालन गर्न सकिने प्रावधान देखियो। संवैधानिक व्यवस्थाले राज्यका तीनै तहलाई उल्लिखित सरकारी सेवा गठन गर्न स्वतन्त्र र सक्षम बनाएको देखिन आउँछ। तीनै तहको प्रशासन सञ्चालनका लागि आवश्यक सेवाको गठन र सञ्चालन संविधानको धारा २३२ ले मार्गदर्शन गरेअनुरूप सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको मार्गदर्शक सिद्धान्तबाट निर्देशित हुनु आवश्यकसमेत देखिन्छ। तर प्रशासन सञ्चालनका लागि संविधान बमोजिम बनाइनु पर्ने कानून निर्माण नहुँदासम्म सरकारी सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई नै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी सेवा प्रवाहको आवश्यक व्यवस्था मिलाउन सकिने संक्रमणकालीन व्यवस्था संविधानको धारा ३०२ मा देखिन आउँछ। वस्तुतः नयाँ संविधान जारी भएपछि पुरानो संविधान बमोजिमको शासकीय प्रबन्धलाई नयाँ संविधान बमोजिमको व्यवस्थामा रूपान्तरण गर्ने प्रबन्ध नै संक्रमणकालीन व्यवस्था हो।^३

वस्तुतः मुलुकमा संवैधानिक ब्यस्थाको परिवर्तन गरी संघीयस्वरूपको संविधान अवलम्बन गरेसंगै राज्यका अन्य संरचना वा प्रणालीमा जस्तै प्रशासकीय स्वरूप र प्रणालीमा समेत परिवर्तन आउनु स्वभाविक हो। राज्यको पुनसंरचना मार्फत स्थानीयस्तरसम्म निक्षेपण गरिएको राज्यशक्तिलाई प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्न साविकको एकिकृत स्वरूपको प्रशासनिक संरचनाबाट सम्भव नहुने भएकाले नै संविधान बमोजिम खडा गरिएका प्रदेश तथा

³ “Transitional provisions provide a series of directions through which the new constitutional regime is established, and the old order is phased out... transitional provisions must cover a series of issues including, inter alia, the establishment of new institutions and reform of continuing institutions” Assessing Constitutional Performance, Cambridge University Press, 2016, <https://www.cambridge.org/core/books/abs/assessing-constitutional-performance/performance-of-constitutions-transitional-provisions/0E586B6866AB8273516304C6CE30102B> .

स्थानीय तहमा कर्मचारी समायोजनका माध्यमबाट सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाउन अन्तरिम प्रवन्ध गर्ने संविधान निर्माताहरूको अभिप्राय रहेको कुरा देखिन आउँछ। तथापि, संवैधानिक परिवर्तन अनुरूपको व्यवस्थापन गर्ने कानूनहरूको निर्माण नभएसम्म संविधानका व्यवस्थाहरू पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन हुन नसक्ने भएकाले संविधान जारी भएको तर संविधान अनुरूपको कानून बनिसकेको अन्तरिम स्थितिलाई संविधानले नै संक्रमणकालीन प्रवन्ध गरी सम्बोधन गरेको देखिन्छ।

संविधानको भाग ३३ मा रहेको संक्रमणकालीन व्यवस्थाहरू अन्तर्गत धारा ३०२ मा सरकारी सेवाको गठन र सञ्चालनका सम्बन्धमा देहायको व्यवस्था देखिन्छ:

३०२. प्रदेश र स्थानीय तहमा सरकारी सेवाहरूको गठन र सञ्चालन: (१) प्रदेश र स्थानीय तहमा आवश्यक सेवा प्रवाह गर्न नेपाल सरकारले आवश्यक व्यवस्था गर्नेछ।

(२) उपधारा (१) बमोजिमको व्यवस्था गर्दा यो संविधान प्रारम्भ हुँदाका बखत सरकारी सेवामा कार्यरत राष्ट्रसेवक कर्मचारीलाई नेपाल सरकारले कानून बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ।

उल्लिखित संवैधानिक व्यवस्था हेर्दा उपधारा (२) मा प्रयुक्त यो संविधान प्रारम्भ हुँदाका बखत भन्ने वाक्यांशले नेपालको संविधान जारी हुँदाका बखत अर्थात् मिति २०७२।०६।०३ मा कार्यरत रहेका सरकारी कर्मचारी मात्र समायोजन हुनुपर्ने र सो मिति पश्चात् नियुक्त कर्मचारी समायोजन हुनु नपर्ने हो कि भन्नेतर्फ हेर्दा सरकारी सेवाको गठन सम्बन्धी मूल व्यवस्था संविधानको धारा २८५ मा रहेको देखिँदा धारा ३०२ मा रहेको सो सम्बन्धी संक्रमणकालीन व्यवस्थालाई समेत धारा २८५ सँग एकैसाथ राखी हेर्नुपर्ने देखिन आयो। संविधानको धारा ३०२ धारा २८५ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सरकारी सेवा गठन नभएको अवस्थामा क्रियाशील हुने व्यवस्था देखियो। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम कर्मचारीहरूलाई समायोजन गर्नुपूर्व संविधानको धारा २८५ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सरकारी सेवा गठन भैसकेको भन्ने देखिन आउँदैन। तर संविधान जारी भएपश्चात् पनि साविककै एकिकृत निजामती सेवामा नियुक्तिको क्रम भने यथावत कायम रहेको देखिन आउँछ। यस स्थितिमा, संविधान प्रारम्भ हुँदाको दिन अर्थात् मिति २०७२।६।३ लाई समायोजन गर्ने आधार बिन्दु मिति (cut off date) मान्ने हो भने संविधान

जारी हुँदाका बखत बहाल नभई सो पश्चात् समायोजन नहुँदाका बखतसम्म सरकारी सेवामा नियुक्त कर्मचारीलाई संघ, प्रदेश वा स्थानीय कुनै पनि तहमा समायोजन गर्न नमिल्ने अनौठो, अव्यवहारिक र उदेकलाग्दो अर्थ निकाल्नुपर्ने हुन्छ, जुन संविधान निर्माताहरूको मनसाय हुन सक्दैन।

संविधानको धारा ३०२ को उपधारा (२) मा स्पष्टत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरी भन्ने शब्दावली परेको देखिँदा सो उपधाराको व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न जारी गरिएको कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्दा सो समयमा बहाल रहेका सबै कर्मचारीहरूलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय कुनै एक तहमा अनिवार्य रूपमा समायोजन गरिनु पर्ने देखिन आउँछ। कर्मचारी समायोजन गर्दाका बखत कायम रहेका सबै कर्मचारीहरूलाई समायोजनमा नसमेटिएमा त्यसरी समायोजन नभएका कर्मचारी संघ, प्रदेश वा स्थानीय तह कुनै पनि सेवामा रहन नमिल्ने अनपेक्षित अवस्थाको सृजना भै कर्मचारी प्रशासनमा अन्योल र अब्यवस्था उत्पन्न हुने देखिन्छ। संविधान र कानूनको व्याख्याको विषय सामान्य समझको विषय समेत हो। यसका प्रावधानहरूको व्याख्या अन्योल, असुविधा र कठिनाई उत्पन्न हुने गरी गरिनु हुँदैन। न्यायपालिकाले संविधान वा कानूनको व्याख्या गर्दा यसका निर्माताहरूको मनसाय समेत हेरी तदनु रूप कानूनको मर्म र भावना एकिन गर्नु पर्दछ⁴। संविधानका प्रावधानहरू सकारात्मक उद्देश्यले राखिएका हुन्छन भन्ने रचनात्मक व्याख्या (Constructive Interpretation⁵) को मान्यता समेत रहेको छ। संविधानको कुनै

---

⁴ According to Salmond, 'the duty of the judicature is to discover and to act upon the true intention of the legislature under the Maxim, '*sententia legis*' or *mens*. The maxim *Sententia legis or mens* means that the essence of the law lies in the spirit, and not in its letter, the letters are just the way to express the intentions of the law makers. The words are the external manifestation of intention that it involves. When there is possibility of one or more interpretation of statute, courts have to adopt that interpretation which reflects the 'true intention of legislature' which can also be considered as the legal meaning statutory provisions'. हेर्नुहोस् <https://www.jusprudentia.com/single-post/2018/01/02/meaning-of-interpretation-of-statutes-and-the-intention-of-legislature> .

⁵A. "Constructive interpretation is a method of legal interpretation that aims to find a normative unity in the diversity of rules that characterize a legal system. It is about finding the interpretation of a rule that fits in with the current legal system and is most justified according to ideals of fairness, justice, procedural due process and integrity." हेर्नुहोस् Francisca Christina Wilhemina de Graaf LL.M, Dworkin's Constructive Interpretation as a Method of Legal Research, 2015, pp.-5-6, <https://www.bjutijdschriften.nl/tijdschrift/lawandmethod/2015/12/lawandmethod-D-14-00004> .

B."Constructive interpretation is a matter of imposing purpose on an object or practice in order to make it best possible example of the form or genre it has taken to belong. Dworkin held that constructive interpretation can be divided into three stages. First stage is the "pre-interpretive" stage in this stage a judge looks at all relevant rules and standards depending upon the available material. The second stage is the 'interpretive' stage in which the judge settles on some general justification of the practice identified in the pre-interpretive stage and the third stage is post interpretive', in this stage a judge shall review his decision and ensure that it is in its best possible form and is coherent with the principles and rules of the legal structure. All the stages require the judge to analyze, interpret and

प्रावधानको व्याख्या गर्दा यसमा प्रयुक्त कुनै शब्द वा वाक्यांश मात्र टपक्क टिपी त्यसको प्राविधिक वा यन्त्रवत व्याख्या गर्दा संविधानले परिकल्पना गरेको समग्र संवैधानिक प्रणाली अनुकूल नदेखिएको अवस्थामा ती प्रावधानको समग्र संवैधानिक परिवेशको आलोकमा व्याख्या गरिनुपर्ने हुन्छ⁶ ।

बस्तुतः संविधानको धारा ३०२ को व्यवस्था संघीय संवैधानिक संरचना अनुरूपको प्रशासनिक प्रबन्ध प्रादुर्भाव हुनुपूर्वको अवस्थामा रहेका सबै सरकारी कर्मचारीलाई संघीय संवैधानिक संरचना अनुरूपको प्रशासकीय व्यवस्थामा रूपान्तरण गर्ने विधि हो। सामान्यतः नयाँ संविधान जारी भएसँगै प्रशासनिक व्यवस्थालाई समेत तत्काल संवैधानिक प्रावधान अनुरूप संघीय संरचनामा रूपान्तरण गर्ने र सो अवधिमा नयाँ नियुक्तिका प्रकृयाहरू अवलम्बन नगरिने दृष्टिकोणका साथ संविधान निर्माताले संविधान प्रारम्भ हुँदाका बखत सरकारी सेवामा कार्यरत राष्ट्रसेवक कर्मचारीलाई समायोजन गरिने व्यवस्था राखेको भएतापनि एकातर्फ संविधान जारी भएको लामो समयसम्म कर्मचारी समायोजनको कार्य हुन नसकेको र अर्कातर्फ कर्मचारीतन्त्र अविच्छन्न रूपमा निरन्तर अस्तित्वमा रहने एक स्थायी र स्वचालित प्रणाली समेत भएकाले यो संविधान जारी हुनुपूर्वको प्रशासकीय संरचना अन्तर्गत नै नयाँ कर्मचारी समेत निरन्तर नियुक्ति भैरहेको यथार्थता सबैलाई अवगत भएको तथ्य हो। संविधान जारी भएपछि तत्काल संविधानको धारा ३०२ बमोजिमको समायोजनको कार्य सम्पन्न गरेर मात्र नयाँ कर्मचारी नियुक्त गरेको भए त्यसरी नियुक्त कर्मचारी धारा २८५ बमोजिम गठित

---

apply law in a way that the result obtained is coherent with the decision of the past. Constructive interpretation consists of integrity, discretion and precedents with each element playing an important role in making the judge reach the most desired decision.”

हेर्नुहोस् Dworkin’s Constructive Interpretation and Whether it Necessarily Implies that Judge’s don’t Make New Law, <http://lawyeringthroughinfinity.blogspot.com/2016/04/dworkins-constructive-interpretation.html>.

⁶ Lord Bingham ले *R (Quintavalle) v Secretary of State for Health* को मुद्दामा गरेको व्याख्या उद्धरण गर्न यस सन्दर्भमा सान्दर्भिक देखिन आयो;

“The basic task of the court is to ascertain and give effect to the true meaning of what parliament has said in the enactment to be construed. But that is not to say that attention should be confined and a literal interpretation given to the particular provisions which give rise to difficulty. Such an approach not only encourages immense prolixity in drafting, since the drafts will feel obliged to provide expressly for every contingency which may possibly arise. It may also (under the banner of loyalty to the will of Parliament) lead to the frustration of that will, because undue concentration on the minutiae of the enactment may lead the court to neglect the purpose which Parliament intended to achieve when it enacted the statute... The court task, within the permissible bounds of interpretation, is to give effect to Parliament purpose. So the controversial provisions should be read in the context of the statue as a whole, and the statue whole should be read in the historical context of the situation which led to its enactment.”

हेर्नुहोस् (All England Law Reports 113; 2003) Cited in HILARIE BARNETT, CONSTITUTIONAL AND ADMINISTRATIVE LAW, 14th ed., Routledge, 2021, p-631.

सेवामा नियुक्त हुने अवस्था रहन्थ्यो र धारा ३०२ बमोजिमको समायोजनको सान्दर्भिकता समाप्त भएको अवस्था हुन सक्थ्यो तर यथार्थ त्यस्तो रहेन। संविधान जारी भएको लामो समयसम्म सरकारी सेवाको पुनर्गठन हुन नसकेको हुँदा धारा २८५ बमोजिमका सेवा गठन हुन र त्यस्तो सेवामा कर्मचारी नियुक्त हुन नसकेको कारण संविधान जारी भएपछि पनि साविक बमोजिम कर्मचारी नियुक्ति प्रकृत्याले निरन्तरता पाएको देखिन्छ। संविधान जारी भएपछि नियुक्त भएकै आधारमा निवेदकहरूले निजामती सेवाको संघको पदमा नियुक्ति पाएको भनी मात्र मिलने देखिँदैन। रिट निवेदकहरू सरकारी सेवामा प्रवेश गर्दा प्रकाशन गरिएका विज्ञापन तथा सूचनाहरू र निजहरूले पेश गरेको नियुक्तिपत्र एवम् निजहरूका हकमा लागू हुने सेवाका शर्त सम्बन्धी कानूनी ब्यवस्था समेतबाट यी रिट निवेदकहरू कर्मचारी समायोजनको निर्णयपूर्व नै संघीय सेवाका कर्मचारी रहेको र निजहरू संविधानको धारा ३०२ बमोजिम समायोजन नै हुनु नपर्ने भन्ने देखिन आएन। समायोजनको प्रयोजनको लागि संविधान जारी हुनुपूर्व नियुक्त कर्मचारी र यी रिट निवेदकहरूको वैधानिक हैसियतमा कुनै तात्त्विक भिन्नता देखिन नआएकाले सो प्रयोजनका लागि संविधानको धारा ३०२ मा प्रयुक्त संविधान प्रारम्भ हुँदाका बखत कार्यरत कर्मचारीहरू भन्ने वाक्यांशले सारतः कर्मचारी समायोजन गर्दाका बखत कायम रहेका सबै राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू लाई समेटेको देखिन आयो। निवेदक कर्मचारीहरूलाई समायोजन हुनबाट बाहेक गरेको अवस्था देखिन आएन।

नयाँ संविधान जारी भै संवैधानिक ब्यवस्थामा गरिएको परिवर्तन अनुरूपको संवैधानिक संरचनाहरू क्रियाशील भैनसकेको अवस्थामा लागू हुने संक्रमणकालीन ब्यवस्थाका सम्बन्धमा यस अदालतमा परेको निवेदक बट्टी कुमार बस्नेत *वि. मन्त्रिपरिषद् सचिवालय समेत*⁷ भएको मुद्दामा ब्याख्या भै सिद्धान्त प्रतिपादन भएको देखिन्छ। उक्त मुद्दामा निवेदकले नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ८९ र १३०(३) बमोजिम अञ्चल न्यायाधीशमा पदाशीन ब्यक्तिलाई श्री ५ को सरकारले निजामती सेवा ऐन नियम प्रयोग गरी अवकाश दिन नमिल्ने भनी लिएको जिकिरमा यस अदालतको विशेष इजलासले “नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ८९ ले पुनरावेदन र जिल्ला अदालतको स्थापना सम्बन्धी नयाँ ब्यवस्था गरेको र संविधान अनुसार न्यायपालिकाको संरचना बमोजिमको पुनरावेदन अदालत र जिल्ला अदालत गठन नभएसम्मको लागि संक्रमणकालीन ब्यवस्था अन्तर्गत संविधानको धारा

⁷ ने. का. प. २०५१, अङ्क १०, नि. नं. ४९८५

१३० को उपधारा (३) र (४) मा साविकको न्याय प्रशासन सुधार ऐन, २०३१ अन्तर्गत गठित क्षेत्रीय अदालत, अंचल अदालत र जिल्ला अदालत यथावत् कायम रहने ब्यवस्था भएकोमा संविधानको धारा १३० को उपधारा (३) र (४) ले साविक अदालतका न्यायाधीशहरूलाई नयाँ संविधानको व्यवस्था अनुसार नियुक्त भई पदस्थापना गरेको भन्न नमिल्ने देखिँदा निवेदकलाई नेपाल निजामती सेवा नियमावली अन्तर्गतकै निजामती कर्मचारी मान्नु पर्ने र नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम संवैधानिक संरक्षण (Constitutional Protection) प्राप्त गर्नको लागि संविधानको धारा ९३ बमोजिम न्याय परिषदको सिफारिसमा नयाँ नियुक्ति हुनु पर्ने हुन्छ। संक्रमणकालीन ब्यवस्था अन्तर्गत संविधानको धारा १३० को उपधारा (३) र (४) को आधारमा निवेदकलाई संवैधानिक संरक्षण प्राप्त हुन नसक्ने र वर्तमान संविधान बोजिमको नयाँ न्यायिक ब्यवस्था परिचालित नभइसकेको अवस्थामा निवेदक साविक अंचल अदालतकै न्यायाधीश भै निजामती सेवा ऐन अन्तर्गतकै कर्मचारी रूपको न्यायाधीश पदमा भएको मान्नुपर्ने” भनी गरेको व्याख्या प्रस्तुत मुद्दाका सन्दर्भमा समेत आकर्षित हुने देखियो।

संविधानका कतिपय प्रावधानहरूको कार्यान्वयन गर्दा व्यवस्थापिकाले कानून निर्माण गर्ने लगायतका आवश्यक ब्यवस्था गर्न केही समय लाग्ने हुँदा संक्रमणकालीन ब्यवस्था अन्तर्गत वैकल्पिक प्रबन्ध गरी कानूनमा देखिएको जटिलता र अन्योल हटाउनुपर्ने भनी यस अदालतले अधिवक्ता अम्बरबहादुर राउत विरुद्ध नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय समेतको मुद्दामा व्याख्या गरी सिद्धान्त प्रतिपादन गरेको देखिन्छ। यसबाटसमेत संविधानमा भएको संक्रमणकालीन ब्यवस्थाको कार्यान्वयन, सो सम्बन्धी मूल ब्यवस्थाको अधीनमा रही गरिनुपर्ने सम्बन्धमा यस अदालतबाट निश्चित दृष्टिकोण विकास भएको देखिन आयो।

संविधानका सबै ब्यवस्था र प्रावधानहरू समान रूपमा उत्तिकै महत्वका हुने भएतापनि उल्लिखित सिद्धान्तबाट संक्रमणकालीन ब्यवस्था सम्बन्धी प्रावधान सो सम्बन्धी मूल प्रावधानका अधीनमा रही क्रियान्वित गरिनु पर्ने स्पष्ट हुन आउँछ। यस दृष्टिकोणबाट समेत यी निवेदकहरू नेपालको संविधान जारी भैसकेपछि नियुक्त भएको भएतापनि संवैधानिक योजना बमोजिम परिकल्पित (Constitutional Scheme⁸) संघीय स्वरूपको प्रशासनिक संरचना

⁸ N.Srinivasan ले Constitutional Scheme लाई यसरी व्याख्या गरेको पाईन्छ “...Constitutional Scheme set up a workable system of government and should aim at cultivating the political virtues which render possible the functioning of the democratic government. A constitutional scheme should, further, be capable of growth. It should not be marked by an undue rigidity.” हेर्नुहोस् N.Shrinivasan, A Review of Some Constitutional Schemes, The Indian Journal of

अनुरूप संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवा गठन र सञ्चालन भैनसकेको अवस्थामा नियुक्त भएको देखिँदा संक्रमणकालीन व्यवस्थापन अन्तर्गत संविधानको धारा ३०२ बमोजिम निवेदकहरूलाई समेत समायोजन गर्नुपर्ने देखिन आयो। समायोजन गर्न नमिल्ने भन्ने निवेदन दावी संविधानसम्मत र कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ अनुकूल समेत देखिन आएन।

७. अब रिट निवेदनहरूमा निवेदकहरूले उठाएको अन्य कानूनी तथा तथ्यगत प्रश्नमा प्रवेश गर्नुपूर्व रिट निवेदनहरू अनुचित विलम्ब गरी दायर भएको अवस्था हो वा होइन? भन्ने दोस्रो प्रश्नका सम्बन्धमा विचार गर्नुपर्ने हुन आएको छ। अधिकांश निवेदकहरू २०७५ चैत्र महिनामा नै प्रदेश वा स्थानीय तहमा समायोजन भएका र त्यसरी समायोजन हुँदा तहबृद्धि तथा ग्रेडबृद्धि समेत स्वीकार गरी कामकाज गर्दै आइरहेकोमा लामो समयको अन्तरालपछि अनुचित विलम्ब गरी रिट निवेदन दायर भएकाले निवेदन दावीका तथ्यमा प्रवेश गरिरहनु नपर्ने भनी प्रत्यर्थी निकायहरूले लिखित जवाफमा तथा विद्वान नायव महान्यायाधिवक्ता तथा सहन्यायाधिवक्ताले बहसमा समेत जिकिर लिएको अवस्था छ। निवेदकतर्फबाट उपस्थित विद्वान् वरिष्ठ अधिवक्ता तथा अधिवक्ताहरूले समायोजन भएका स्थानमा हाजिर हुन नगएमा कारवाही गर्ने सरकारी चेतावनीका कारण निवेदकहरू बाध्य भै हाजिर हुन गएको भएतापनि निवेदकहरूले आफूलाई अन्याय भएको भनी मन्त्रालयमा पटक पटक निवेदन दिई समायोजन सच्चिने विश्वास गरी बसेको तथा संघको दरवन्दी रिक्त रहेको तथ्य एकिन गर्न समेत लामो समय लागेको सन्दर्भमा रिट निवेदन अनुचित विलम्ब गरी दायर भएको अवस्था छैन भनी बहस गर्नुभएको छ।

वस्तुतः आफ्नो अधिकारको उल्लंघन भएको भनी उपचारको खोजी गर्ने व्यक्ति समयमै अदालत प्रवेश नगरेमा अदालतले न्याय प्रदान गर्न इन्कार गर्न सक्छ भन्ने मान्यता नै विलम्ब सम्बन्धी मान्यता हो^९। यदि न्यायका याचक समयमा अदालत प्रवेश गर्न सक्दैन

Political Science ,vol.8, no.1, Indian Political Science Association,1946, p.620,
<https://www.jstor.org/stable/42743803>.

⁹ A. “The doctrine of Laches, as understood within the corpus of Anglo American law, is an equitable principle barring a stale claim due to the passage of time.The doctrine is derived from a particular application of the Latin maxim *vigilantibus non dormientibus aequitas Subvenit*, translated as “equity aids the vigilant, not those who sleep on their rights and many have existed in early Roman Law. Unlike statutes of limitations, which are legislatively created and mechanically applied in courts of law, the doctrine of laches developed as an affirmative defense in courts of equity—historically outside the statute of limitations’ purview. As a result, the doctrinal underpinnings of the laches principle are not based upon extra judicially prescribed time limits, but instead upon a rich history of justice, fairness and the equitable balancing of rights”.हेर्नुहोस् Ashraf Ray Inrahim, The doctrine of Laches in International Law, 83 Va. L. Rev. 647 1997, <https://heinonline.org/HOL/LandingPage?handle=hein.journals/valr83&div=26&id=&page>.

भने समयमै न्यायका लागि अदालतको ढोका ढकढकाउन नसक्नुको मनासिव माफिकको कारण अदालतलाई देखाउन सक्नु पर्ने भन्ने विधिशास्त्रीय मान्यता समेत हामीले अवलम्बन गरी आएका छौं। बेलायत तथा आंग्लो अमेरिकन कानूनको प्रभाव रहेका कानूनी प्रणालीहरूमा विलम्बले न्यायलाई पराजित गर्दछ (Delay defeats justice) भन्ने मान्यताका साथ विलम्बलाई न्याय प्रशासनको एक महत्वपूर्ण सिद्धान्तका रूपमा स्वीकार गरिएको पाइन्छ। तर विलम्बलाई कानूनले निर्धारण गरेको हदम्याद जस्तो यान्त्रिक एवम् गणितीय शुत्रमा मापकीय समयसीमाका रूपमा निर्धारण गरिनु न्यायोचित हुंदैन। न त हदम्याद सम्बन्धी प्रचलित कानून र विलम्बको सिद्धान्तको कुनै प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सम्बन्ध नै रहेको हुन्छ। यसको निकर्षो न्याय निष्पादनलाई केन्द्रबिन्दुमा राखी प्रत्येक मुद्दाको विशिष्ट परिस्थितिका आधारमा गरिनुपर्छ। यस आधारमा हेर्दा विलम्बको निर्धारणमा औचित्य प्राथमिक र समयसीमा गौणतत्व देखिन आउँछ। विलम्बको सिद्धान्तको पालना र प्रयोगका सम्बन्धमा यस अदालतबाट निवेदक परमानन्दप्रसाद सिंह वि. श्री ५ को सरकार, गृह पञ्चायत मन्त्रालयसमेत¹⁰ भएको उत्प्रेषणको आदेश जारी गरिपाउँ भन्ने मुद्दामा देहाय बमोजिम व्याख्या भएको देखिन्छ:- विलम्बको सिद्धान्त कानूनको रूपमा व्यवस्था भएको सिद्धान्त होइन। अदालतले मुद्दा मामिलामा उचित न्याय गर्नका लागि प्रतिपादित गरेको सिद्धान्त हो। आफ्नो अधिकारप्रति सजग रहने व्यक्तिलाई नै अदालतले मद्दत गर्नु पर्छ। आफ्नो अधिकारको बेवास्ता गर्ने व्यक्तिलाई मद्दत गर्न अदालतलाई कर लाग्दैन भन्ने तर्फ

B. Frank H. Strouss ले Some Practical Applications of the Doctrine of Laches in Equity in Pennsylvania भन्ने लेखमा विलम्बका आधारभूत तत्वहरूलाई औल्याउँदै लेखका छनः “In determining whether the complainant is barred in his action by laches there are many elements to consider;

- a) the lapse of time during which the plaintiff has knowingly and without reasonable excuse neglected or omitted to assert his right, is to be considered in connection with the general nature of the proceeding, the nature of the transaction involved, the remedy at law, the altered conditions, if any, and all the attendant circumstances.
- b) Other elements to be considered are the duration of the delay in asserting the claim, which includes the question of reasonableness of delay; the sufficiency of the excuse offered in extenuation of the delay; whether during the delay the evidence of the matters in dispute has been lost or become inaccessible; whether the conditions have so changed as to render the enforcement of the right inequitable; whether third persons have acquired intervening rights; the nature of the duty or obligation sought to be enforced; whether plaintiff or defendant was in possession of the property in suit during the delay and whether the plaintiff had an opportunity to act sooner than he did.”

हेर्नुहोस् Frank H. Strouss, Some Practical Applications of the Doctrine of Laches in Equity in Pennsylvania, Vol. 37, Iss.3, Dickinson Law Review, 1933, pp.200-201,

<https://ideas.dickinsonlaw.psu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1357&context=dlra>.

¹⁰ ने.का.प. २०३१, अंक १, नि.नं. ८७३

विलम्बको सिद्धान्तमा आफ्नो रित छ। अनुचित विलम्ब गर्ने व्यक्तिले मागेको उपचार गर्दा कुनै अर्को व्यक्तिको हक हितमा प्रतिकूल असर पर्न जान्छ भने अदालतले विलम्ब गर्नेलाई मद्दत गर्न हुँदैन। लापरवाहीको दुष्परिणाम आफै भोग्नु पर्दछ। यो सिद्धान्त हदम्यादको सिद्धान्त होइन। मुद्दाको प्रकृति, सम्बन्धित पक्षको आचरण, निजले अदालतमा आउन लगाएको समय, निजलाई उपचार प्रदान गरेको खण्डमा त्यसबाट अरुको हक वा हितमा पर्ने वा पर्न सक्ने असर इत्यादी सबै कुरालाई समष्टि गर्ने रूपमा विचार गर्नु पर्दछ। यदि कुनै व्यक्ति अधिकारको खोजीमा लापरवाही गरेको देखिँदैन भने समय तत्वलाई मात्र ध्यानमा राखेर निजको मागमा विचारै नगर्नु उचित हुँदैन भनी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको र तत्पश्चात यस अदालतले विलम्बको सिद्धान्तका सम्बन्धमा विभिन्न मुद्दामा विशद व्याख्या गरी स्पष्ट दृष्टिकोण विकाश गरेको समेत पाइन्छ¹¹।

विलम्बको सम्बन्धमा यस अदालतबाट गरिएको व्याख्या तथा प्रतिपादित गरिएका उल्लिखित सिद्धान्त समेतलाई हेर्दा यसको निर्धारण अनुचित विलम्ब भए नभएको भन्ने आधारमा गरिनुपर्ने भन्ने देखिन आउँछ। यस सन्दर्भमा कुनै खास अवधिको ढिलाई औचित्यपूर्ण छ वा छैन भन्ने कुराको निर्धारण के आधारमा गरिनुपर्ने भन्ने सम्बन्धमा केही चर्चा गर्नु सान्दर्भिक देखिन

¹¹ क) निवेदक अमबरहादुर गुरुङ्ग वि. जलस्रोत मन्त्रालय समेत (ने.का.प.२०६९, अङ्क १, नि.नं. ८७६३) “विलम्बको सिद्धान्त हदम्याद जस्तो कठोर प्रकृतिको सीमाङ्कनको सिद्धान्त होईन, यसमा दिन गन्ती गरी समयसीमा निर्धारण गरिने हुँदैन। आफ्नो हक अधिकारको खोजी गर्नु प्रत्येक व्यक्तिको कर्तव्य नै हो। यसरी हक अधिकारको खोजी गर्ने क्रममा अनुचित विलम्ब गरिएको छैन भने केवल विलम्बको सिद्धान्तको आधारमा मात्र यस अदालतको असाधारण अधिकारक्षेत्रको प्रयोगमा बन्देज लगाउन नमिल्ने। मुद्दाको प्रकृति, पक्षको आचरण, निर्णयको प्रकृति र तेस्रो पक्षको हकको सिर्जना भए नभएको स्थिति जस्ता कुराहरूलाई समेत मध्यनजर गरी विलम्बको सिद्धान्तको प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ। विवाद भएको विषयमा कुनै तेस्रो पक्षको हक सिर्जित भईसकेको अवस्थामा भने सो विषयमा परेको रिटको समयावधि विचारणीय हुन्छ...”।

ख) निवेदक सुनिलकुमार अधिकारी वि. भूमिसुधार कार्यालय समेत (ने.का.प. २०७६, अङ्क ४, नि.नं. १०२५४) “विलम्बको सिद्धान्त (Doctrine of Laches) को प्रमुख तत्त्व समयको अन्तराल हो। यसले समन्यायलाई पराजित गर्दछ। विलम्बको सिद्धान्त र हदम्यादको सिद्धान्त एकै होईनन्। हदम्यादको सिद्धान्त समयसीमामा आधारित छ। यसको लागि समयतत्त्व नै महत्त्वपूर्ण हुन्छ। हदम्यादको सिद्धान्तमा भएको कानूनी व्यवस्था जस्तो प्राविधिक (Technical) रूपमा समयको गणना गरेर विलम्बको सिद्धान्तलाई प्रयोग नगरिने। विलम्बको सिद्धान्त लाग्न सक्ने अवस्था छ छैन भन्ने निष्कर्षमा पुग्न मुद्दा वा सोमा भएको कामकारवाहीको प्रकृति, सम्बन्धित पक्षले मुद्दाको सन्दर्भमा देखाएको आचरण, निजले न्यायका लागि न्यायिक निकायमा आउन लगाएको समय, निजलाई उपचार प्रदान गरेको खण्डमा त्यसबाट अरुको हकहितमा पर्ने वा पर्न सक्ने असर र न्यायको उद्देश्य पूरा हुने वा नहुनेसमेतका कुराहरूलाई समष्टिगत रूपमा हेरिनु पर्ने”।

ग) निवेदक हरिप्रसाद अधिकारी वि. नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण समेत (ने.का.प. २०७६, अङ्क ६, नि.नं. १०२९५) “ढिलो गरी अदालतमा प्रवेश गरेको, आफ्नो हक अधिकारप्रति सचेत वा जागरुक नरहेका, विषयवस्तुको स्थितिमा आधारभूत परिवर्तन भईसकेपछि वा तेस्रो पक्षको हक अधिकार सिर्जना भईसकेको अवस्थामा काल-तिरोहित दाबीलाई स्वीकार गर्नु समन्यायिक दृष्टिले उचित नदेखिएको अवस्थामा अवश्य नै अनुचित विलम्बको सिद्धान्त (Doctrine of Laches) को आधारमा अदालतले उपचार प्रदान गर्न इन्कार गर्नु पर्दछ। तर त्यसप्रकारको अवस्था नभएकोमा केवल गणितीय दृष्टिले यो सिद्धान्त प्रयोग नगरिने”।

आयो। अनुचित विलम्बका सम्बन्धमा अदालतबाट विकास भएको दृष्टिकोण समेत अध्ययन गर्दा मूलतः देहायका आधारमा विलम्बको औचित्य निर्धारण गरिनुपर्ने देखिन्छ।

क. पहिलो: निवेदकले गरेको ढिलाईका कारण अर्को पक्षको हक अधिकारको सृजना भएको छ वा छैन भन्ने हेरिनु आवश्यक हुन्छ। आफ्नो हक अधिकारको उल्लंघन भएको भनी दाबी गर्ने व्यक्ति जति ढिला गरी अदालत प्रवेश गर्दछ त्यति नै अर्को पक्षको हक अधिकार स्थापित हुने सम्भावना रहन्छ। अदालतले निवेदकको हक अधिकार प्रचलन गराउने विषय मात्र नहेरी यसबाट अर्को पक्षलाई पर्न सक्ने हानी वा मर्कालाई समेत विचार गर्नुपर्ने हुन्छ। निवेदन माग बमोजिमको आदेश जारी गर्दा अर्को पक्षलाई हानी हुने अवस्था नभएमा मात्र विलम्बको औचित्य स्थापित हुन सक्छ।

ख. दोश्रो: निवेदक ढिला गरी अदालतमा प्रवेश गरेबाट कार्य कारण (cause of action) हुँदाको परिस्थितिमा आधारभूत परिवर्तन¹² भएको छ वा छैन भनी एकिन गरेर मात्र विलम्बको औचित्य निर्धारण गरिनुपर्दछ। निवेदकले रिट निवेदन दायर गर्नुपर्ने कारण सृजना भएको परिस्थितिमा आधारभूत रूपमा परिवर्तन भैसकेपछि मात्र अदालत प्रवेश गरेको अवस्था छ भने त्यसरी दायर भएको निवेदनलाई अनुचित विलम्ब गरी दायर भएको निवेदन भनी मान्नुपर्ने हुन्छ। विलम्बको सिद्धान्तले यसरी दायर भएका निवेदनका रोहबाट निवेदकका हक अधिकार प्रचलन गराउन रोक लगाउँदछ।

ग. तेस्रो: निवेदकले उल्लंघन भएको भनी निवेदनमा दाबी गरेको हक अधिकारको प्रचलन र उपचारका लागि देखाएको सक्रियताका आधारमा समेत विलम्बको औचित्य पुष्टि हुने नहुने कुराको निर्धारण गरिनुपर्ने हुन्छ। विलम्बको औचित्य निर्धारणका लागि अदालतले रिट निवेदन दायर गर्नुपूर्व प्रशासकीय वा अन्य प्रक्रियाद्वारा हक अधिकारको प्रचलनका लागि निवेदक प्रयत्नशील रहे नरहेको तथ्यको यकिन गर्नुपर्ने हुन्छ। निरन्तर प्रयास गरेको देखिएको अवस्थामा समयको लामो अन्तरालको समेत

¹² The essence of laches is change of circumstances, rather than duration of time. The Superior Court of Pennsylvania in *Hansell v. Downing*," states the rule as follows: "Laches is not to be imputed to a party from the mere lapse of time alone: it is an implied waiver, arising from knowledge of existing conditions and an acquiescence in them. The question is one involving equitable principles and is determinable from the particular facts in each case." हेर्नुहोस् Frank H. Strouss, Some Practical Applications of the Doctrine of Laches in Equity in Pennsylvania, Vol 37 Iss.3, Dickinson Law Review, 1933, p.199.

<https://ideas.dickinsonlaw.psu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1357&context=dlra>.

औचित्य स्थापित हुन सकछ भने आफ्नो उपचार प्राप्तिप्रति उदासिन भै बसेको देखिएमा विलम्बको औचित्य स्थापित हुन सक्ने अवस्था रहंदैन।

घ. चौथो: विवादको निर्णय हुँदाको परिस्थितिमा (Cause of action) जानकारीमा नआएको तर निर्णयमा निर्णायक महत्व राख्ने कुनै महत्वपूर्ण तथ्य, सूचना वा जानकारी प्राप्त भएमा त्यस्तो सूचना वा तथ्यको जानकारीबाट अदालत प्रवेश गर्ने नयाँ आधार सृजना हुन सकदछ। यस्तो तथ्यको जानकारीले ढिला गरी अदालत प्रवेश गर्नु पर्नाको कारण औचित्य पुष्टि गर्न सकछ¹³।

उल्लिखित सिद्धान्त समेतका आधारमा सुनुवाईका लागि पेश भै आएका प्रस्तुत रिट निवेदनका सम्बन्धमा विचार गर्दा यी निवेदनहरू मिति २०७७।९।१० देखि मिति २०७८।५।२५ सम्म विभिन्न मितिमा दर्ता भएका देखिन्छन्। यी निवेदकहरूले कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम समायोजनका लागि आव्हान गरिएको आवेदन फाराम भरी पेश गरेका र अधिकांश निवेदकहरू २०७५ फागुन/चैत्रमा र केही निवेदकहरू त्यसपछि प्रदेश तथा स्थानीय सेवामा समायोजन भै गएको तथ्यमा विवाद देखिंदैन। यसप्रकार निवेदकहरूले समायोजन भै गएको दुई वर्षभन्दा लामो अवधिपश्चात् मात्र प्रस्तुत रिट निवेदनहरू दायर गरेको देखिएतापनि यी निवेदकहरूले सरकारद्वारा गरेको समायोजन प्रकृयाप्रति विभिन्न तरिकाले आफ्नो असन्तुष्टि व्यक्त गरी मुलतः प्रशासकीय प्रकृयाद्वारा नै उक्त समायोजन सच्याउन प्रयास गरिरहेको भन्ने देखिन आउँछ। मिसिल संलग्न निवेदक जयराम गजुरेल समेतका निवेदकहरूले समायोजन संशोधन गरी संघको दरबन्दीमा समायोजन गरी पाउँ भनी प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा दिएको निवेदनबाट समेत यो तथ्य खुलिरहेको अवस्था छ। कतिपय निवेदकहरूले सम्बन्धित अधिकारी समक्ष मौखिक अनुरोध गरेको भनी निवेदनमा उल्लेख गरेको ब्यहोरालाई समेत निवेदकहरूको पेशागत परिवेशका सन्दर्भमा अन्यथा भन्न मिल्ने देखिंदैन। यसैगरी, कतिपय निवेदकहरूले मन्त्रालयमा रहेको गुनासो सुन्ने संयन्त्रमा आफूलाई परेको मर्काको विषय राखी सोही संयन्त्रमार्फत गुनासोको संवोधन हुने विश्वासमा परी बसेको भन्ने देखिन आउँछ। यस बाहेक निवेदकहरूले प्रस्तुत रिट निवेदन दायर गर्दा प्रत्यर्थी मन्त्रालयले संघको रिक्त दरबन्दी लुकाई संघमा दरबन्दी नभएको भनी आफूहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेको

¹³ राजुमान सिंह मल्ल वि अनुपकुमार आचार्य समेत (ने.का.प.२०६१, अंक ४, नि.नं. ७३६७)

भनी कितावखानाबाट प्राप्त रिक्त पदसंख्या र लोक सेवा आयोगले सो पदमा गरेको विज्ञापनमा उल्लेख भएको पदसंख्या समेत भिडाउँदा नयाँ तथ्यको उजागर हुन आएको भनी उक्त विवरणसाथ रिट दायर गरेको देखिँदा सो सूचना संकलन गर्न समेतमा लामो समय व्यतित भएको देखिन आएको र नयाँ तथ्य प्राप्त भएको भनी दावी लिएको समेत सन्दर्भमा हेर्दा प्रस्तुत रिट निवेदनहरू अनुचित विलम्ब गरी दायर हुन आएको भनी भन्न मिलेन।

जहाँसम्म निवेदकहरूले लामो समयसम्म प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कानून बमोजिमको सेवा सुविधासमेत लिई समायोजन स्वीकार गरी बसेको हुँदा निजहरूको आचरण (by conduct) बाट अधिकारको त्याग भैसकेकोले निवेदकहरूले प्रस्तुत विषयमा रिट दायर गर्ने अधिकार गुमाइसकेको भन्ने प्रत्यर्थीहरूको जिकिर छ, सो सम्बन्धमा बिचार गर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १३(१) मा सो ऐन बमोजिम समायोजन भएका कर्मचारी बाटोका म्याद बाहेक एक्काइस दिनभित्र समायोजन गरिएको प्रदेश वा स्थानीय तहको सेवाको पदमा अनिवार्य रूपमा हाजिर हुनुपर्नेछ भन्ने व्यवस्था रहेको देखिन्छ। निवेदकहरू निजामती सेवाका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू हुन। प्रचलित कानूनी व्यवस्था तथा निजहरूले पालना गर्नुपर्ने आचार संहिता लगायतका कारण निजामती कर्मचारीहरू लामो समयसम्म सरकारले समायोजन गरी खटाएको ठाउँमा अनुपस्थित रहन सक्ने अवस्था हुँदैन। लामो समयसम्म तोकिएको कार्यालयमा अनुपस्थित भएमा यसको कानूनी परिणाम समेत सृजना हुने भएकाले पनि उनीहरूका लागि तोकिएको समयमा तोकिएको कार्यालयमा उपस्थित भै कामकाज गर्नु कानूनी र नैतिक दुबै दायित्व हुन आउँछ। यस अतिरिक्त, समायोजन भएको स्थानमा ऐनले तोकेको म्यादभित्र हाजिर हुन नजाने कर्मचारीलाई कडा कारवाही गरिने भन्ने सरकारको धम्कीयुक्त चेतावनीका कारण पनि आफूहरू बाध्य भै कार्यस्थलमा गएको भन्ने निवेदनमा उल्लेखित व्यहोरा समेतका सन्दर्भमा सरकारले समायोजन गरी पठाएका यी निवेदक सहितका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूले सरकारले गरेको समायोजनको निर्णयलाई तत्काल अस्वीकार गर्नसक्ने परिस्थिति देखिन आउँदैन। यस परिवेशमा समायोजनको निर्णय अनुरूप तोकिएको निकाय वा कार्यालयमा गैँ कामकाज गरेकै कारण संविधान तथा कानून प्रदत्त हक प्रचलन गराउन नपाउने भनी निष्कर्षमा पुग्न मिल्दैन। तलब सुविधा आदि राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको जिविकोपार्जनको मुख्य आधार हो। कर्मचारी तथा निजको परिवारको न्यूनतम आर्थिक सामाजिक आवश्यकता पूरा गर्न समेत तलब सुविधा लिनु अपरिहार्य देखिएको अवस्थामा खटाएको ठाउँमा कामकाज गरी तलब सुविधा लिएकै कारण

समायोजनको निर्णय स्वीकार गरेको र रिट दायर गर्ने अधिकार नै परित्याग (waiver¹⁴) गरेको भनी अर्थ गर्न मिल्ने देखिएन। यस सम्बन्धमा यस अदालतको विशेष इजलासले अवकाशको निर्णयलाई चुनौती दिने निवेदकले अवकाश पश्चात प्राप्त गर्ने निवृत्तिभरण लगायतका अवकाश सुविधा लिएकै आधारमा अवकाशको निर्णयलाई स्वीकार गरेको भनी मात्र नमिल्ने भनी निवेदक वद्रीकुमार बस्नेत वि. श्री ५ को सरकार मन्त्रिपरिषद सचिवालयसमेत¹⁵ को मुद्दामा सिद्धान्त प्रतिपादित भएको समेत देखिँदा उल्लिखित सिद्धान्त समेतको रोहमा निवेदकहरुले तलब सुविधा लिएकै आधारमा समायोजनको निर्णय विरुद्ध रिट दायर गर्ने अधिकार परित्याग गरेको भनी मात्रै मिल्ने देखिन आउँदैन।

वस्तुतः कसैले आफूमा निहित कुनै अधिकारको परित्याग गर्ने मनसायले स्वेच्छाले अधिकार परित्याग नगरेसम्म सो विषयमा निजमा रहेको अधिकार त्याग गरेको भनी मात्र नमिल्ने र आफूलाई मर्का परेको छ भनी लागेको विषयमा कानून बमोजिमको उपचारको खोजी गर्न सक्ने नै हुन्छ। यसैगरी, कानून कार्यान्वयनका क्रममा गरिएको कुनै कार्य तथा बाध्यताबस गर्नुपरेको कुनै कार्यको परिणामबाट पनि अधिकारको परित्याग भएको भनी मात्र नमिल्ने¹⁶ भएकाले स्वेच्छाले गरेको कार्य र बाध्यताबस गर्नुपरेको कार्यलाई एकै श्रेणीमा

---

¹⁴ General dictionary meaning: Waiver refers to “the act of intentionally relinquishing or abandoning a known right, claim, or privilege.” हेर्नुहोस् <https://www.merriam-webster.com/dictionary/waiver>.

¹⁵ ने.का.प.२०५१, नि.नं. ४९८५, पृष्ठ. ७४४

¹⁶ A. यस अदालतबाट शिवकुमार बस्नेत वि. लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालयसमेत (ने.का.प.२०६४, अङ्क १०, नि.नं.७८९४) को मुद्दामा “अधिकार परित्याग गर्ने मनसाय राखी वा स्वेच्छाले अधिकार परित्याग नगरेसम्म अधिकार परित्याग गरेको मात्र नमिल्ने” भन्ने सिद्धान्त प्रतिपादन भएको पाइन्छ।

B. Supreme Court of India ले *P.Dasa Muni Reddy v. P.Appa Rao* 1974 AIR 2089, 1975 SCR (2) 32 को मुद्दामा Waiver लाई यसरी व्याख्या गरेको पाइन्छ “...Waiver is an intentional relinquishment of a known right or advantage, benefit, claim or privilege which except for such waiver the party would have enjoyed. Waiver can also be a voluntary surrender of a right... Waiver is consensual in nature. It implies meeting of the minds. It is a matter of mutual intention. The doctrine does not depend on misinterpretation. Waiver actually requires two parties, one party waiving and another receiving the benefit of the waiver...the essential element of waiver is that there must be voluntary and intentional relinquishment of a right. The voluntary choice is the essence...” See also *Municipal Corporation Of Greater ... v. Dr. Hakimwadi Tenants ...* 1988 AIR 233, 1988 SCR (2) 21.

C. यसैगरी Supreme Court of India ले *Waman Shrinivas Kini v. Ratilal Bhagwandas and Co.*, 1959 AIR 689, 1959 SCR Supl. (2) 217 को मुद्दामा अधिकार परित्याग बारे यसरी व्याख्या गरेको पाइन्छ: “waiver is the abandonment of a right which normally everybody is at liberty to waive...The promisor should have the complete knowledge and intention of waving his right to a claim which the promisor is entitled to perform. It is just that the right of waiver should exist with promise at the time of waving the claim.”

D. “Waiver has been spoken of as a “consent to dispense with a right” and “as an intentional relinquishment of a known right”, Waivers have also been considered as releases, it having been said that a waiver is nothing it amounts to a release.”... The next principle in point of importance under this general doctrine is necessity for a knowledge of the facts upon the part of the one against whom the waiver is asserted. Briefly stated, the rule is

राखी हेर्न मिल्ने नदेखिएकाले निवेदकहरुले समायोजन स्वीकार गरी खटाएको ठाउँमा गै कामकाज गरी तलब सुबिधा समेत लिइसकेकोले अधिकारको परित्यागको सिद्धान्त अनुसार रिट निवेदन खारेज हुनुपर्छ भनी प्रत्यर्थीहरुका तर्फबाट उपस्थित विद्वान् नायव महान्यायाधिवक्ता समेतले गर्नुभएको बहस जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

द. अब तेस्रो अर्थात् निवेदकहरुलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को प्राबधान विपरित स्वेच्छाचारी र भेदभावपूर्ण ढंगले गरिएको अवस्था हो वा होइन? भन्ने प्रश्नका सम्बन्धमा विचार गर्दा निवेदकहरुले रिट निवेदनमा निजामती कर्मचारीहरुलाई निजामती सेवा ऐन, २०४९ ले सेवाका शर्तहरुको सुरक्षाको प्रत्याभूति दिएकोमा उक्त ब्यवस्था तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ समेतको विपरित आफूहरुलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेको र यसबाट आफूहरु वर्गिकृत भौगोलिक क्षेत्रमा सरुवा भै काम गर्ने लगायतका बृत्ति विकासको अवसरहरुबाट बञ्चित भएकाले भेदभावपूर्ण ढंगले गरिएको समायोजन बदर हुनुपर्ने भनी दाबी लिएको देखिन्छ भने प्रत्यर्थीहरुले निजामती सेवा ऐन, २०४९ को सेवाका शर्तहरुको सुरक्षा सम्बन्धी ब्यवस्थाले कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम गरिने कर्मचारी समायोजन गर्न नमिल्ने गरी रोक लगाएको अवस्था छैन। कर्मचारी समायोजन गर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले निर्धारण गरेको विधि प्रक्रिया बमोजिम समायोजन गरिएको छ। निवेदकहरु उपर कुनै भेदभाव गरिएको छैन भनी जिकिर लिएको देखिन्छ।

नेपालको संविधान जारी हुनुपूर्व नेपाल राज्यको शासकीय स्वरूप एकात्मक र केन्द्रीयतामा आधारित रहेको र कर्मचारीतन्त्र समेत तदनुरूपको रहेकोमा संघीय स्वरूपको संविधान जारी भएसँगै साविकको कर्मचारीतन्त्रलाई समेत संघीय स्वरूपमा रुपान्तरण गर्नु संवैधानिक ब्यवस्थाको क्रियाशिलताका लागि अपरिहार्य देखिन्छ। यसका लागि संविधान बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवा गठन गर्नुपूर्व साविकको सरकारी सेवाका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरुलाई संविधानको धारा ३०२ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरीनुपर्ने संवैधानिक ब्यवस्थाका सम्बन्धमा पहिलो प्रश्नको निरूपण गर्ने सन्दर्भमा नै छलफल

---

this: that either there must be an intention to waive the right or there must be such conduct on the part of the possessor of the right with knowledge of the facts and of the right which it is claimed that he has waived that it will be inequitable and unjust to the adverse party for him longer to assert it.” हेर्नुहोस् Colin P. Campbell, The Doctrine of Waiver, Michigan Law Review, Vol.3, No.1, 1904, pp.9-17, https://www.jstor.org/stable/1273250?seq=7#metadata_info_tab_contents.

गरिसकिएको छ। धारा ३०२ ले यसरी कर्मचारी समायोजन गर्दा कानून बमोजिम गरिने ब्यवस्था गरे अनुरूप नै सरकारी सेवाका कर्मचारीहरूलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक कानूनी ब्यवस्था गर्न कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बनाई जारी गरेको देखिन्छ। उक्त ऐन मिति २०७५।११।१० मा जारी भएको देखिएतापनि सो पूर्व मिति २०७५।८।२५ मा कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ जारी भै सोही अध्यादेश बमोजिम समायोजन सम्बन्धी काम कारवाहीको सुरुवात भएको पाइन्छ। यद्यपि सो अध्यादेश जारी हुनुपूर्व समेत कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७४ कायम रहेको देखिएतापनि सो ऐन बमोजिम कर्मचारी समायोजनको कारवाही शुरुवात नभएको र कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ ले सो ऐनलाई प्रतिस्थापन गरेको देखिँदा उक्त ऐनका ब्यवस्थाहरूका सम्बन्धमा प्रस्तुत मुद्दाको रोहबाट बिचार गरिरहनु परेन। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा मूलतः अध्यादेशका ब्यवस्थाहरू नै हु-बहु कायम रहेको देखिँदा प्रस्तुत मुद्दामा निर्णय गर्नुपर्ने प्रश्नहरूको निरूपण सोही ऐनका ब्यवस्थाहरूको आधारमा हुनुपर्ने देखिन आउँछ।

प्रस्तुत निवेदनमा निवेदकहरूले उल्लिखित ऐन नेपालको संविधानसँग बाझिएको भनी कानूनको असंवैधानिकताको जिकिर (ultra vires¹⁷) लिएको नहुँदा त्यसतर्फ बिचार गरिरहनु पर्ने अवस्था देखिएन। निवेदकहरूले कानूनको संवैधानिकतालाई चुनौती नदिएको अवस्थामा यस इजलासले हेर्ने मुख्य विषय निवेदकहरूले बदर गर्न माग गरेको समायोजनको निर्णय कानून बमोजिम भएको वा नभएको भन्ने नै हो। यस स्थितिमा निवेदनमा दावी लिइएको ऐन

¹⁷ Christopher Forsyth ले आफ्नो पुस्तक Judicial Review and The Constitution मा Ultra Vires लाई निम्ननुसार व्याख्या गरेका छन् “...a public (or even a private) body that has been granted powers, whether by statute, Order in Council, or some other instrument, must not exceed the powers so granted. It will be taken to have exceeded its powers if either of two conditions are satisfied. First, that it has done or decided to do an act that it does not have the legal capacity to do. In other words if it has exceeded its jurisdiction in the narrow, or strict, sense...The second limb of the ultra vires rule has its roots in the *Wednesbury Corporation case* and *Ridge v. Baldwin*, among other leading cases. It means that an authority will be regarded as acting ultra vires if in the course of doing or deciding to do something that is intra vires in the strict or narrow sense, it acts improperly or “unreasonably” in various ways: these ways include disregard of the rules of natural justice, unfairness, taking into account irrelevant considerations, ignoring relevant considerations, bad faith, fettering discretion, attempting to raise taxation, interfering with the free exercise of individual liberties, and so on.

This second limb of the ultra vires rule rests on the interpretation of the instrument granting the power: Parliament, or the “donor” of the vires of the authority, is presumed not to have intended that the authority should act in breach of these principles of good administration. This presumption is, in theory at least, rebuttable, in the sense that if, but only if, the instrument granting the power clearly intends that these principles are not to apply, the courts will give precedence to the terms of the Act or other instrument...” हेर्नुहोस् CHRISTOPHER FORSYTH, JUDICIAL REVIEW AND THE CONSTITUTION, oxford-portland Oregon,2000.

विधायिकाले संविधानले (intra vires) प्रदान गरेको अधिकारको प्रयोग गरी बनाएको छ¹⁸, संविधानले निर्धारण गरेको क्षेत्राधिकारमा सीमित भै निर्माण गरेको छ¹⁹, व्यवस्थापिकाले कानून निर्माण गर्दा कुनै गल्ती गर्दैन (Legislature is presumed to have made no mistake²⁰) र यसका प्रत्येक प्रावधानहरू निश्चित प्रयोजनका साथ जानी बुझीकन राखिएको हुन्छ भनी अनुमान गर्नुपर्ने यस इजलासको दायित्व हुन आउँछ।

अब कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को व्यवस्था हेर्दा सो ऐनको दफा ३ मा उक्त ऐन बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्ने प्रयोजनका लागि सम्बन्धित समितिले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी गरेको सिफारिश अनुसार नेपाल सरकारले दरबन्दी स्वीकृत गर्ने भन्ने व्यवस्था देखिन्छ। तदनुरूप नेपाल सरकारले सम्बन्धित सेवाका लागि आवश्यक दरबन्दी स्वीकृत गरेको भन्ने प्रत्यर्थी सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्राप्त दरबन्दी स्वीकृति सम्बन्धी विभिन्न मितिका निर्णय फाइलबाट देखिन आउँछ। तत्पश्चात समायोजन गरिने सेवा समूहको पद तथा तहगत विवरण खुलाई कर्मचारीबाट निवेदन माग गर्नुपर्ने सूचना मन्त्रालयले प्रकाशन गर्नुपर्ने भन्ने ऐनको दफा ५ (१) मा उल्लेख भएको देखिएकोमा समान व्यवस्था भएको साविकमा कायम रहेको कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ को दफा ५ बमोजिम त्यस्तो सूचना प्रकाशन भएको अवस्था समेत मिसिलबाट देखिन आउँछ। ऐनको ५ (५) मा सरकारी सेवाका कर्मचारीहरूले त्यसरी प्रकाशित सूचनामा तोकिएको अवधिभित्र आफू समायोजन हुन चाहेको संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको प्राथमिकताक्रम खुलाई सेवा सञ्चालन गर्ने निकायमा निवेदन दिनुपर्ने भन्ने व्यवस्था

¹⁸ A. Supreme Court of India ले *K Anjaiah Etc v. K. Chandraiah And Ors. Etc* (1998) 3 SCC 218 को मुद्दामा यस्तो व्याख्या गरेको पाइन्छ; “It is a cardinal principle of construction that the statute and the Rule or the Regulation must be held constitutionally valid unless and until it is established they violate any specific provision of the constitution.”

B. When legislation is challenged, all facts necessary to support it will be presumed; a regular legislative purpose and intent will be presumed and an intra vires operation of the statute will be presumed as a matter of fact and Construction”. हेर्नुहोस् Joseph Eliot Magnet, *The Presumption of Constitutionality*, Osgoode Hall Law Journal, Volume 18, Number 1 (March 1980) Article 3, p.139,

<https://digitalcommons.osgoode.yorku.ca/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=2048&context=ohlj>.

¹⁹ General dictionary meaning: “An act is said to be intra vires (“within the power”) of a person or corporation when it is within the scope of his or its powers or authority”. हेर्नुहोस् <https://thelawdictionary.org/intra-vires/>.

²⁰ Supreme Court of India ले *Prakash Nath Khanna v. CIT* 2004 9 SCC 686 को मुद्दामा यस्तो व्याख्या गरेको पाइन्छ, “...the legislature is presumed to have made no mistake. The presumption is that it intended to say what it has said. Assuming there is a defect or an omission in the words used by the legislature the court cannot correct or make up the deficiency...” Cited in *B. Premanand and Others v Mohan Koikal and ors* on 16 March, 2011, <https://indiankanoon.org/doc/421654>.

देखिएकोमा यी निवेदकहरूले तदनुरूप प्राथमिकताक्रम खुलाई निवेदन गरेको मिसिल संलग्न निवेदनहरूको छायाँप्रतिबाट देखिन आउँछ। रिट नं. ०७८-WF-०००६ को मुद्दाका निवेदक रजिया चौधरीले आफूले ऐनको दफा ५(५) बमोजिमको निवेदन नदिएको भन्ने जिकिर लिएको देखिएतापनि सोही ऐनको दफा ५ (१२) बमोजिम निवेदन नदिएकै कारण कर्मचारीलाई समायोजन गर्न बाधा पर्ने नदेखिँदा ऐनले उक्त निवेदनलाई अनिवार्य कार्यविधिका रूपमा लिएको पाइएन। अपितु यसलाई कर्मचारीको स्थायी तथा बसोबासको ठेगाना लगायतका अन्य विवरण र छनोटको प्राथमिकताक्रमको जानकारी लिने स्रोतका रूपमासम्म लिएको देखिन आयो।

समायोजन गर्दा कर्मचारीले निवेदनमा उल्लेख गरेको प्राथमिकता अनुरूप नै गरिनुपर्ने भन्ने बाध्यात्मक व्यवस्था कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा देखिन आउँदैन। बरु ऐनको दफा ८ को उपदफा (१) ले संघको पदमा समायोजन गर्दा स्वेच्छाले रोजेको अवस्थामा बाहेक कार्यरत पदको ज्येष्ठता, कार्यरत पदभन्दा तल्लो श्रेणी वा तहको पदको ज्येष्ठता र उमेरको ज्येष्ठता समेतका आधारमा निवेदनमा उल्लिखित प्राथमिकताक्रम अनुसार समायोजन गरिनुपर्ने व्यवस्था गरेको देखियो। सोही दफाको उपदफा (४) मा मेडिकल बोर्डले प्रमाणित गरेको शारीरिक अशक्तताको अवस्था भएका कर्मचारीलाई सेवा सञ्चालन गर्ने निकायले उपयुक्त ठहर्‍याए बमोजिम समायोजन गर्ने र उपदफा (५) मा एक वर्षभित्र अनिवार्य अवकाश हुने अवस्थाका सरकारी सेवाका कर्मचारीलाई प्रदेश वा स्थानीय तहको सेवामा समायोजन नगरिने भनी उल्लेख भएको देखिँदा उपदफा (४) र (५) को अपवादात्मक व्यवस्था बाहेक संघको सेवामा समायोजन गर्ने मुख्य आधार कर्मचारीको ज्येष्ठता नै देखिन आयो। प्रत्यर्थी मन्त्रालयको लिखित जवाफमा संघमा समायोजन गर्दा ऐनले निर्धारण गरे अनुरूप मुलतः ज्येष्ठताका आधारमा तथा उपदफा (४) र (५) बमोजिम समेत केही कर्मचारीहरूको समायोजन गरिएको भनी जिकिर लिएको अवस्था छ। ऐनको उल्लिखित व्यवस्था विपरित निवेदकहरूभन्दा कनिष्ठ कर्मचारीलाई संघको सेवामा राखी निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय सेवाको पदमा समायोजन गरेको भन्ने निवेदन दाबी वा निजहरूको तर्फबाट उपस्थित विद्वान् कानून व्यवसायीहरूको बहस जिकिर देखिँदैन। प्रत्यर्थी मन्त्रालयबाट प्राप्त समायोजन भै गएका कर्मचारीहरूको विवरणबाट पनि उक्त अवस्था देखिन आउँदैन। रिट निवेदकहरूमध्ये अधिकांश व्यक्तिहरू नेपालको संविधान जारी भैसकेपछि मात्र हाल कायम रहेको पदमा नियुक्त भै ज्येष्ठताका दृष्टिले अग्रस्थानमा पर्न नसकेका कर्मचारीहरू देखिन्छन्।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ८(१) मा निवेदनमा उल्लिखित प्राथमिकताक्रम बमोजिम ज्येष्ठताका आधारमा समायोजन गरिने भन्ने प्रावधान भएको सन्दर्भमा उक्त दफाको कार्यान्वयनबाट यी निवेदकहरू प्रदेश वा स्थानीय तहमा समायोजन हुनुलाई ऐन विपरित हो भन्न सकिने अवस्था देखिन आउँदैन। यसबाट निवेदकहरूलाई समायोजन गर्दा कुनै आधार कारण नखुलाई अपारदर्शी ढंगले निर्णय गरिएको भन्ने निवेदनदाबी तथा बहस जिकिर समेत खण्डित हुन आउँछ। कानून बमोजिम निर्णय गर्न पाउने अधिकारीले कुनै विषयमा निर्णय गर्दा निश्चित मापदण्डमा आधारित भै त्यस्तो निर्णय किन गर्नु परेको हो सोको स्पष्ट आधार कारण खुलाई पारदर्शी ढंगबाट गर्नुपर्दछ। आधार कारणबाट पुष्टि नगरी गरिएका निर्णयहरू स्वेच्छाचारी मानिन्छ र न्यायको रोहमा बदरभागी हुन्छन्। किन्तु निश्चित मापदण्डमा आधारित भएका निर्णयहरूलाई अपारदर्शी भनी नामाकरण गर्नु न्यायोचित हुँदैन। प्रस्तुत मुद्दामा मिसिल प्रमाणबाट निवेदकहरूलाई ऐनले तोकेबमोजिम नै ज्येष्ठतालाई आधार लिई समायोजन गरेको देखिएको स्थितिमा उक्त समायोजनको निर्णयलाई आधार कारण नखुलाई गरेको भनी मान्न मिल्ने।

जहाँसम्म आफूलाई आफ्नो सेवा, समूह र उपसमूहको दरबन्दी नै नभएको स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको भन्ने निवेदक नविन गौतम (रिट नं. ०७८-WF-०००८) समेतको निवेदन जिकिर छ त्यसतर्फ हेर्दा नविन गौतम समेतका निवेदक नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह, स्यानिटरी उपसमूहका राजपत्रांकित तृतीय श्रेणीका अधिकृत भएकोमा स्थानीय तहमा समायोजन भै गएको देखिन्छ। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ८ को उपदफा (२) मा संघ र प्रदेशको सेवामा समायोजन गर्दा सम्बन्धित सेवा, समूह, उपसमूहमा कायम हुने श्रेणी वा तहमा र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गर्दा सम्बन्धित सेवा, समूहमा कायम हुने तहमा समायोजन गरिने भन्ने व्यवस्था देखिँदा उक्त ऐनले स्थानीय तहको सेवा समूहमा उपसमूह कायम रहने परिकल्पना गरेको देखिँदैन। उक्त उपदफाको व्यवस्था अनुसार कुनै पनि उपसमूहमा समूहीकृत भएका कर्मचारीहरूलाई सोही उपसमूहमा रहने गरी स्थानीय तहमा समायोजन गर्न सकिने अवस्था रहँदैन। तथापि, सोही दफाको उपदफा (३) मा सो ऐनको दफा ३ बमोजिम स्वीकृत दरबन्दी संरचनामा नपरेका कर्मचारीका हकमा सम्बन्धित सेवा समूहको पदको लागि तोकिएको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता पूरा गरेको भएमा प्रदेश वा स्थानीय तहको सेवाको शैक्षिक योग्यता मिल्ने जुनसुकै सेवा समूहको पदमा समायोजन गर्न सकिने भन्ने प्रावधान देखिन आएबाट कुनै सेवा समूहको उपसमूहमा

समूहीकृत कर्मचारीलाई स्थानीय सेवामा समायोजन नै गर्न नमिल्ने भन्ने कानूनी व्यवस्था देखिन आउँदैन। अपितु, उपदफा (३) ले कुनै पनि उपसमूहमा समूहीकृत कर्मचारीलाई प्रदेश वा स्थानीय सेवाको शैक्षिक योग्यता मिल्ने जुनसुकै सेवा समूहको पदमा समायोजन गर्न सकिने देखिन आएबाट सम्बन्धित उपसमूहकै दरबन्दीमा समायोजन हुनुपर्ने अनिवार्यता कानून देखिन आएन। शैक्षिक योग्यता मिल्ने अन्य सेवा समूहको पदमा समेत समायोजन गर्न मिल्ने देखियो। यस स्थितिमा निवेदकलाई इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूहका स्यानिटरी उपसमूहका दरबन्दी नभएको स्थानीय तहमा समायोजन गरेको देखिए तापनि सोही आधारमा मात्र समायोजन सम्बन्धी निर्णय एवम् काम कारवाहीलाई कानून विपरित भएको भनी मात्र मिल्ने देखिन आएन।

यी रिट निवेदनका निवेदकलाई इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूहको स्यानिटरी उपसमूहमा समायोजन गर्नेगरी भएको निर्णय एवम् सो सम्बन्धी काम कारवाही कानून विपरित भए गरेको भन्ने देखिन आएन।

प्रस्तुत रिट निवेदनहरूमा उठाइएको अर्को महत्वपूर्ण विषय कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भै गएका निवेदकहरू वृत्ति विकासका अवसरबाट बञ्चित हुनुपर्ने अवस्था रहेको र सोबाट निजामती सेवा ऐन नियमले गरेको निजामती कर्मचारीहरूको सेवाका शर्तहरूको सुरक्षा सम्बन्धी व्यवस्थाको वर्खिलाप हुन गएको भन्ने दाबी रहेको देखिन्छ। वस्तुतः निजामती सेवा संवैधानिक तथा कानूनी संरक्षण प्राप्त विशेष प्रकृतिको सेवा हो। निजामती कर्मचारीहरूको सेवाका शर्तहरूको सुरक्षा निजामती सेवा ऐन तथा ऐनले दिएको अधिकार अन्तर्गत बनेको नियमले निर्धारण गरेको हुन्छ। यसैकारण निजामती कर्मचारीहरूलाई तत्काल कायम रहेका सरकार (Government of the day) का कर्मचारीका रूपमा नलिई राज्यबाट कानूनी संरक्षणप्राप्त राष्ट्रसेवक कर्मचारीका रूपमा लिने गरिन्छ। निजामती सेवा ऐन नियमका व्यवस्था निजामती सेवा सञ्चालनका सम्बन्धमा सरकार र कर्मचारी दुवै पक्षका लागि नै मार्गदर्शक कानूनी व्यवस्थाका रूपमा रहेको हुन्छ। योग्यता प्रणालीमा आधारित प्रतिस्पर्धात्मक नियुक्ति प्रकृया, देशभरका फरक भौगोलिक क्षेत्रमा सरुवा भै कार्य गर्न पाउने अवसरको उपलब्धता, अनुमानयोग्य बढुवा लगायतका अन्य वृत्ति विकासका अवसर र विधायिका निर्मित ऐनद्वारा नै सेवाका शर्तहरूको संरक्षण निजामती सेवाका खास विशेषताका रूपमा रहेको पाइन्छ। सार्वजनिक प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम, निष्पक्ष र पारदर्शी बनाई आम जनतालाई सुशासनको प्रत्याभूति दिने मुख्य जिम्मेवारी

निजामती सेवामा रहेका कारण नै निजामती सेवा सार्वजनिक सेवामा समर्पित हुन चाहने मेधावी, क्षमतावान र प्रतिस्पर्धी उम्मेदवारहरुको आकर्षणको केन्द्र बनेको तथ्य बोधगम्य छ। निजामती सेवाका सम्बन्धमा गरिने कुनैपनि नीतिगत, कानूनी वा व्यवस्थापकीय काम कारवाहीबाट सेवाको वैशिष्ट्यमा आँच आउन दिनु हुँदैन। सार्वजनिक प्रशासनमा कुनै पनि देशको सरकार त्यो देशको कर्मचारीतन्त्र भन्दा राम्रो हुन सक्दैन भन्ने मान्यताले स्थान पाएको देखिन्छ। यस अर्थमा कुनैपनि देशको शासन व्यवस्थाका सरकारको काम कारवाहीमा प्रभावकारिता अभिवृद्धिका लागि निजामती सेवामा उच्च मनोबलयुक्त, प्रतिस्पर्धी र क्षमतावान कर्मचारीहरु आकर्षित गर्न र सेवाभिन्नका त्यस्ता कर्मचारीहरुलाई सेवामा यथावत कायम राख्न उपयुक्त रणनीति अख्तियार गर्न सक्नुपर्छ। अन्यथा सार्वजनिक प्रशासनको उत्पादकत्व र सेवा प्रवाह क्षमतामा हास आउने र अन्ततः यसले संवैधानिक शासन प्रणालीलाई कमजोर गराउँछ भन्नेतर्फ नीति निर्माताहरु सजग रहन आवश्यक देखिन्छ।

प्रस्तुत निवेदनका सन्दर्भमा हेर्दा निवेदकहरुले देशभरका फरक भौगोलिक क्षेत्रमा सरुवा भै कार्य गर्न पाउने अवसरको उपलब्धता तथा अनुमानयोग्य र फराकिलो वृत्ति विकासका अवसरको उपयोग गरी निजामती सेवाको उच्च नेतृत्व तहमा पुगी राष्ट्रसेवा गर्नपाउने वैधानिक अपेक्षासाथ निजामती सेवामा प्रवेश गरेको भनी लिएको दाबीलाई अन्यथा भन्न मिल्ने अवस्था देखिँदैन। कर्मचारी समायोजनको आवश्यकता संवैधानिक व्यवस्थाको परिवर्तनसँगै उत्पन्न भएको विशेष परिस्थिति हो। संवैधानिक व्यवस्थाको निर्वाध कार्यान्वयन गर्नु राज्यका सबै निकायहरुको दायित्व हो। तदनुरूप नै प्रशासन संयन्त्रलाई संघीय संरचना अनुरूपको ढाँचामा रूपान्तरण गर्ने क्रममा यी निवेदकहरुलाई प्रदेश तथा स्थानीय सेवामा समायोजन गरिएको देखिन आउँछ। यसरी समायोजन गर्दा कुनै पनि तहमा समायोजित कर्मचारीहरुका हकमा सेवा प्रवेश गर्दाका अवस्थामा बहाल रहेको कानूनी संरक्षणप्राप्त सम्भावना र अपेक्षा प्राप्त हुन नसक्ने गरी नयाँ परिवेशको सृजना गरिनु वैधानिक अपेक्षाको सिद्धान्त अनुकूल मान्न सकिँदैन।

निजामती सेवाको वैशिष्ट्य कायम गर्ने सन्दर्भमा संविधान तथा सम्बन्धित ऐन नियममा विस्तृत व्यवस्थाहरु रहेका पाइन्छ। संविधानको धारा २४३ को उपधारा (१) अनुसार लोक सेवा आयोगद्वारा सञ्चालित उम्मेदवारको उपयुक्तता सम्बन्धी परीक्षाबाट मात्र निजामती सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उम्मेदवारको छनौट हुने गर्दछ। सोही धाराको उपधारा (३) मा संघीय निजामती सेवाका शर्त सम्बन्धी कानूनको विषय लगायतका निजामती

सेवासँग सम्बन्धित विविध विषयमा लोक सेवा आयोगको परामर्श अनिवार्य गरेको देखिन्छ। संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा निजामती सेवा र अन्य सरकारी सेवाको गठन सम्बन्धी व्यवस्थालाई संवैधानिक संरक्षण प्रदान गरेको पाइन्छ।²¹ निजामती कर्मचारीहरूको बढुवा लगायतका विविध व्यवस्थाहरूको संरक्षण निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५० मा रहेको देखिन्छ। निजामती कर्मचारीहरूको सेवाका शर्तहरूको सुरक्षाका सम्बन्धमा ऐनको दफा ५८ मा भएको व्यवस्था एक महत्वपूर्ण व्यवस्था हो, जुन यसप्रकार रहेको छ:

दफा ५८ सेवाका शर्तको सुरक्षा: कुनै पनि निजामती कर्मचारीलाई निजको नियुक्ति हुँदा तत्काल लागू रहेको तलब, उपदान, निवृत्तभरण र अन्य सुविधा सम्बन्धी सेवाका शर्तहरूमा निजको स्वीकृति बेगर निजलाई प्रतिकूल असर पर्नेगरी परिवर्तन गरिने छैन। पछि हुने संशोधनले त्यस्तो संशोधन हुनु अगावै बहाल रहेको कुनै निजामती कर्मचारीको उपर्युक्त सेवाका शर्तहरूमा कुनै प्रकारले प्रतिकूल असर पर्ने भएमा त्यस्तो संशोधित व्यवस्था बमोजिम गर्न मञ्जुर गरेको लिखित स्वीकृति नभै त्यस्तो व्यवस्था निजको हकमा लागू हुने छैन।

दफा ५८ को उल्लिखित प्रावधान हेर्दा सो कानूनी व्यवस्थाले स्पष्टतः निजामती कर्मचारी नियुक्ति हुँदाका बखत लागू रहेको तलब, उपदान, निवृत्तभरण र अन्य सुविधा सम्बन्धी सेवाका शर्तमासम्म पछिबाट संशोधन हुने कानूनले पहिलेको कानूनले प्रदान गरेको आर्थिक र अन्य सुविधा सम्बन्धी सेवाका विद्यमान शर्तमा प्रतिकूल असर पर्ने गरी कानून संशोधन नगरिने कुराको प्रत्याभूति गरेको र सो बाहेकका अन्य विषयमा विधायिकाले कानून बनाई सेवाका शर्तहरूमा आवश्यक संशोधन परिमार्जन गर्न निषेध गरेको देखिन आएन। ऐनको परिच्छेद ८ को सेवाको सुरक्षा भन्ने परिच्छेद शीर्षक अन्तर्गत रहेको अन्य दफाको व्यवस्थाले निजामती कर्मचारीका सेवाका अन्य शर्तहरूको संरक्षण गरेको रहेछ कि भनी हेर्दा उक्त परिच्छेद अन्तर्गत दफा ५६ मा निजामती कर्मचारीलाई सफाईको सबुत दिने मनासिब माफिकको मौका नदिई सेवाबाट नहटाइने भन्ने र दफा ५७ मा निजामती कर्मचारीले आफ्नो ओहोदाको कर्तव्य पालन सम्झी गरेको कुनै सरकारी कामको सम्बन्धमा निज उपर तोकिएको रीत नपुन्याई मुद्दा नचलाइने भन्ने प्रावधान रहेको देखिँदा ऐनले संरक्षण गरेको

²¹ नेपालको संविधान, धारा २८५

सेवाका शर्तहरू सो हदसम्म मात्र सीमित रहेको देखियो। दफा ५६ र ५७ को कानूनी व्यवस्थाले निजामती सेवाको स्वरूप वा संरचनाका सम्बन्धमा कानून बनाउने विषयमा व्यवस्थापिकालाई परिसीमन गरेको वा खास विषयमा निर्देश गरेको देखिन आउँदैन। जहाँसम्म दफा ५८ मा प्रयुक्त अन्य सुविधा सम्बन्धी सेवाका शर्त भन्ने उल्लेख छ, सो वाक्यांशले सरुवा समेतका अन्य सेवाका शर्तहरूलाई समेटने हो कि भनी हेर्दा उक्त वाक्यांशको अर्थ सो दफाले नामाकरण सहित संरक्षण गरेका मुख्य विषय १.तलब २.उपदान र ३.निवृत्तिभरण भन्ने शब्दका सन्दर्भमा एकिन गर्नुपर्ने हुन आउँछ। उक्त दफामा प्रयुक्त तलब, उपदान र निवृत्तिभरण तीनै शब्दहरूको फरक अर्थ, प्रभाव र परिणाम हुने भएतापनि सबै शब्द कर्मचारीले पाउने सुविधासँग सम्बन्धित देखिन्छन्। सो दफामा प्रयुक्त अन्य सुविधा सम्बन्धी सेवाका शर्तहरू भन्ने वाक्यांशलाई सो वाक्यमा प्रयुक्त अन्य शब्दहरूबाट अलग गरी हेर्दा निजामती कर्मचारीले प्राप्त गर्न सक्ने जुनसुकै सुविधा र सेवाका शर्तहरूलाई बुझाउन सक्ने देखिए तापनि कुनै कानूनमा प्रयुक्त सामान्यार्थी शब्दहरूको अर्थ गर्दा सो वाक्यांश भन्दा अगाडि प्रयोग भएका शब्दहरूको अर्थसँग स्वरैक्यता वा सामाज्य हुने गरी गर्नुपर्ने हुन आउँछ। कानूनको कुनै प्रावधानको व्याख्या गर्दा कुनै वाक्यमा अगाडिका शब्दहरूबाट विशेष अर्थबोध हुन्छ र पछाडि सामान्य अर्थबोध हुने शब्दको प्रयोग भएको रहेछ भने पछाडिको शब्दको समेत अगाडिका शब्दहरूसँग सामाज्य हुने गरी विशेष अर्थ आउने व्याख्या गर्नुपर्छ भन्ने कानून व्याख्याको एक महत्वपूर्ण नियम हो। यसलाई व्याख्याको Rules of Ejusdem Generis²² भन्ने गरिन्छ। व्याख्याको यो नियमले कुनै कानूनी प्रावधानमा भएका अगाडिका शब्दहरूमा कुनै खास किसिमको अर्थ दिने शब्दहरू प्रयोग

²² A.Missouri Supreme Court ले *State v. Eckhardt*, 232 Mo.49, 53,133 S.W. 321, 322 (1910) को मुद्दामा Ejusdem Generis लाई यसरी व्याख्या गरेको पाईन्छ **“where general words follow the enumeration of a particular classes of person or things, the general words will be construed as applicable only to person or things of the same general nature or class as those enumerated”**.

B.यसैगरी Supreme Court of India ले *Amarchand Chakraborty v. Collector of Excise, Govt of Tripura* AIR1972 SC1863 को मुद्दामा Ejusdem Generis rule का पाँच आधारभूत पूर्ववस्था निर्धारण गरेको छ जुन यस प्रकार छ:

- the statute must contains enumeration of specific words,
- the subjects of the enumeration constitute class or category,
- The class or category is not exhausted by the enumeration,
- the general term follows the enumeration and,
- There is no indication of different legislative intent.

C. See also Walter M.Clark, The Doctrine of Ejusdem Generis in Missouri, Washington University Law Review, vol 1952,Iss 2 at pp.250-251,

https://openscholarship.wustl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3632&context=law_lawreview.

भएको छ भने सो पछाडि प्रयुक्त शब्दको अगाडिका शब्दहरूको भन्दा फरक अर्थ आउनेगरी व्याख्या गर्नु हुँदैन भन्ने मान्यता राखेको हुन्छ।

व्याख्याको उल्लिखित नियमका आधारमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ को व्याख्या गर्दा सो दफामा प्रयुक्त तलब, उपदान र निवृत्तभरण तीनवटै शब्दले मौद्रिक सुविधालाई जनाइराखेको देखिएको हुँदा उल्लिखित शब्दलहरको अन्त्यमा रहेको अन्य सुविधा सम्बन्धी सेवाका शर्त भन्ने वाक्यांश पनि मौद्रिक सुविधा सम्बन्धी सेवाका शर्तहरूलाई मात्र इङ्गित गरेको हो भन्ने निश्कर्षमा पुगनुपर्ने देखिन्छ। उक्त दफामा अन्तर्निहित व्यवस्थाले कानून बनाउँदा कर्मचारीहरूले खाइपाई आएको सेवा सुविधामा मर्का नपर्ने गरी बनाउनु पर्ने भन्ने सेवा विधिशास्त्रको एक आधारभूत मान्यतालाई आत्मसात गरेको देखिन्छ। यस मान्यतालाई अत्याधिक विस्तार गरी कुनैपनि विषयमा साविकमा रहेको कानूनी व्यवस्थामा कर्मचारीलाई असर पर्ने गरी कानून बनाउन हुँदैन भनी व्याख्या गरिएमा निजामती सेवा सम्बन्धी सम्पूर्ण कानूनी व्यवस्था नै निजामती सेवाका शर्तहरूको संरक्षणसम्बन्धी कानूनी व्यवस्था भएकाले निजामती सेवा ऐन नियममा कुनै पनि संशोधन गर्न नमिल्ने भनी व्यवस्थापिकाको विधायिकी अधिकार नै संकुचित हुने गरी व्याख्या गर्नु पर्ने हुन्छ, जुन संविधान तथा कानूनको भावना विपरित र अब्यवहारिक समेत हुन आउँछ।

यस अदालतले निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ ले प्रदान गरेको संरक्षणको व्याख्या गर्ने क्रममा बढुवाको लागि आवश्यक अंक प्रदान गर्ने सम्बन्धी कानून संशोधन गर्न रोक नलगाएको भनी देहाय बमोजिम व्याख्या गरेको देखिन्छ²³:-

“निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ मा आर्थिक सुविधा तलब, उपदान निवृत्तिभरण आदि किटिएका र यस्तै प्रकारका अन्य आर्थिक सुविधा परिलक्षित छन्। तसर्थ यस्ता आर्थिक सुविधा सम्बन्धी शर्तमा मात्र कर्मचारीको मन्जूरी लिनुपर्ने हुन्छ। सो बाहेक सेवाको गठन पदाधिकारको सृजना र समाप्ती आदि प्रत्यक्षरूपले सरकारको नीतिमा निर्भर गर्ने नीतिगत औचित्यका कुरा वा काममा लगाउने श्री ५ को सरकारले उपयुक्त लागेको व्यवस्था गर्न पाउने कार्यकारीको सुसञ्चालन र विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न पाउने र त्यस्तो व्यवस्था संविधान, कानूनी व्यवस्था र भावना, न्याय कानूनका मान्य सिद्धान्त एवं सामान्य समझ आदि विपरीत

²³ ध्रुवराज थापा वि. श्री ५ को सरकार, मन्त्रिपरिषद सिंहदरवारसमेत (ने.का.प. २०५३, अङ्क ७, नि.नं. ६२२७)

नहुने गरी निजामती लगायका सेवा शर्त सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न पाउने नै देखिंदा कर्मचारीहरुको सम्बन्धमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ मा तोकिएको र त्यस्तै प्रकृतिका अन्य आर्थिक सुविधा बाहेकको पदोन्नतीको सम्बन्धमा प्रासंगिक हुने जेष्ठता वापतको नम्बर दिने सम्बन्धको निजामती सेवा ऐन, २०४९ को नियम ७९ को व्यवस्था निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ बाझिएको भन्न मिल्ने देखिन नआउने” ।

उल्लिखित सिद्धान्त समेतका आधारमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ ले निजामती कर्मचारीलाई प्रतिकूल असर पर्ने गरी संशोधन गर्न नपाइने गरी संरक्षण गरेको सेवाका शर्तहरु आधारभूत रूपमा मौद्रिक वा आर्थिक सुविधाका विषयमा मात्र सीमित रहेको देखिन आयो। व्यवस्थापिकाले ऐन बनाई वा ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बनाएका नियमावलीले सो बाहेकका अन्य विषयमा निजामती सेवामा प्रवेश गर्दाका बखत कायम रहेका सेवाका अन्य शर्तहरु संशोधन गरेमा त्यसरी संशोधित व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ प्रतिकूल हुन जाने भनी अर्थ गर्न मिल्ने देखिएन।

यस सम्बन्धमा कर्मचारी समायोजनका क्रममा भए गरेका काम कारवाही तथा व्यवस्थाहरु हेर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ७ को उपदफा (४), (५), (६), (७) र (८) मा प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन गर्दा कर्मचारीको सेवा अवधि र शैक्षिक योग्यताका आधारमा तह वृद्धि, तलब वृद्धि तथा ग्रेड थप लगायतका मौद्रिक तथा गैरमौद्रिक उत्प्रेरणाका प्रावधानहरु राखेको देखिन्छ। तदनुरूप नै समायोजित भएका कर्मचारीहरुको तह तथा तलब र ग्रेड वृद्धि कायम हुने गरी समायोजन गरिएको तथ्यमा समेत विवाद देखिंदैन। यस बाहेक, ऐनको दफा १६ को उपदफा (२) मा प्रदेश वा स्थानीय तहको सेवामा समायोजन भएका सरकारी कर्मचारीले पाउने उपदान, निवृत्तिभरण, उपचार खर्च र सञ्चित बिदाको रकम संघीय निजामती सेवाको समान तह वा श्रेणीको कर्मचारीले पाउने सुविधाभन्दा घटी बढी नहुने र सो रकम नेपाल सरकारले व्यहोर्ने प्रावधान देखिन्छ। दफा १५ को उपदफा (३) मा समायोजन भएका कर्मचारीहरुको समायोजन हुँदाका बखत लागु रहेको कानून बमोजिमको तलब, उपदान, निवृत्तिभरण, उपचार खर्च र अन्य सुविधा सम्बन्धी सेवाका शर्तहरुमा प्रतिकूल असर पर्नेगरी कानून बनाउन पाइने छैन भन्ने तथा दफा १६ को उपदफा (३) मा प्रदेश वा स्थानीय तहको सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीहरुले सेवा निवृत्त हुँदा पाउने सुविधा सम्बन्धी कानून बनाउँदा त्यस्तो कर्मचारी

नियुक्ति हुँदाको अवस्थामा रहेको कानून बमोजिमको सुविधामा प्रतिकूल असर नपर्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने भन्ने देखिन आएकोले समायोजित कर्मचारीका हकमा निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ ले संरक्षण प्रदान गरेको तलब तथा अन्य सुविधाका विषयमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले समेत आवश्यक संरक्षण प्रदान गरेकै देखियो। निवेदकहरुलाई निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५८ ले संरक्षण प्रदान गरेको सेवाका शर्तहरुको सुरक्षा प्रतिकूल हुने गरी समायोजन गरिएको भन्ने देखिन आउँदैन।

तथापि राष्ट्रसेवक कर्मचारीका लागि मौद्रिक उत्प्रेरणाका विषय मात्र पर्याप्त हुँदैन। बहुवा लगायतका वृत्ति विकासको सुनिश्चितता समेत आवश्यक हुन्छ। संघीय व्यवस्थामा प्रशासनिक पुनसंरचना गर्ने सन्दर्भमा गठित अधिकारसम्पन्न संघीय प्रशासनिक पुनःसंरचना समितिले पेश गरेको प्रतिवेदनसाथ संलग्न निजामती सेवाको राष्ट्रिय नीतिमा पनि संघ, प्रदेश र स्थानीय तीनै तहका सेवामा पूर्वानुमानयोग्य वृत्ति विकास पद्धति सुनिश्चित गरिने उल्लेख भएको देखिन्छ। (प्रस्तावित निजामती सेवाको राष्ट्रिय नीति, २०७४ को बुँदा नं. १३(च)) स्थानीय तथा प्रदेश सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीका हकमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १४ को उपदफा (२) ले स्थानीय तथा प्रदेश सेवामा र उपदफा (४) ले समायोजन हुनुपूर्व वहाल रहेको (हालको संघीय सेवाको) सेवा, समूह वा उपसमूहको एक श्रेणी वा तह माथिको पदमा आन्तरिक प्रतियोगिता, ज्येष्ठता र कार्यसम्पादन मूल्यांकन तथा कार्यक्षमता मूल्यांकनद्वारा हुने बहुवाका लागि उम्मेदवार हुन सक्ने प्रावधान राखेबाट प्रदेश वा स्थानीय सेवामा समायोजित कर्मचारीहरुलाई बहुवाको अवसरमा भेदभाव गरेको वा सो अवसरबाट वञ्चित गरेको भन्ने देखिन आउँदैन। किन्तु प्रदेश वा स्थानीय तहको सेवामा र संघ अन्तर्गतको सेवामा समेत बहुवाका लागि उम्मेदवार बन्न पाउने दोहोरो अवसर प्रदान गरेको देखियो। उपदफा (४) मा उपदफा (२) बमोजिम बहुवा पाएको कर्मचारीले सो उपदफा बमोजिम संघीय सेवाको पदमा बहुवामा सहभागी हुन नपाउने भनी परिसीमन गरेको नदेखिँदा स्थानीय वा प्रदेश सेवामा एक तह बहुवा पाइसकेको कर्मचारी समेत पुनः संघीय सेवाको पदमा बहुवा पाउन सक्ने अवस्था देखिँदा समायोजन भएका कर्मचारीहरुको बहुवाको दायरालाई कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले साँघुरो बनाएको देखिएन।

जहाँसम्म निवेदकहरुले आफूहरुलाई देशभर सरुवा भै कार्य गर्न पाउने अवसर नभएको, एकै प्रदेश वा स्थानीय तहमा मात्र सीमित भै कार्य गर्नु पर्ने भनी लिएको निवेदक दावी छ, त्यस तर्फ हेर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १४ को उपदफा (१)

ले स्पष्टतः समायोजन भएका कर्मचारीलाई प्रदेश कानूनमा तोकिएको अवधि पुरा भएपछि सम्बन्धित प्रदेश वा अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा मात्र सुरुवा गर्न सकिने र सो बाहेकका अन्य निकायमा सुरुवा गर्न नसकिने प्रावधान राखेको देखियो। ऐनको उक्त व्यवस्थाबाट सेवाप्रवेश गर्दाका बखत देशभरका जुनसुकै क्षेत्रमा सुरुवा भै कामकाज गर्न पाउने निजामती कर्मचारीको एक महत्पूर्ण सेवा शर्तमा आधारभूत परिवर्तन आएको तथ्य स्पष्ट हुन आउँछ। कर्मचारीहरूको सुरुवालाई केवल भौगोलिक स्थानान्तरणका रूपमा मात्र लिइनु उपयुक्त हुँदैन। यसलाई फरक भूगोल र फरक आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक परिवेशमा सेवा प्रवाहका क्रममा उत्पन्न हुने भिन्न भिन्न समस्याको पहिचान र ती समस्याको संवोधनका लागि उपयुक्त दृष्टिकोणको विकास गर्ने अवसरका रूपमा हेरिनु उपयुक्त हुन्छ। यसैकारण कर्मचारी प्रशासनमा सुरुवालाई समेत वृत्ति विकासको एक आयामको रूपमा हेर्ने गरिन्छ। फरक परिवेशमा कार्यसम्पादन गरी हासिल गरेको कार्यानुभवले समग्रमा सार्वजनिक प्रशासनको क्षमता अभिवृद्धि गराउने तथ्यमा दुईमत हुन सक्दैन। नेपाल जस्तो भौगोलिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विविधतायुक्त समाजमा फरक परिवेशको कार्यानुभव प्राप्त गर्नसक्ने गरी सुरुवा गरिने प्रणालीबाट केवल सार्वजनिक प्रशासनको क्षमता अभिवृद्धि हुने मात्र नभई यसबाट सामाजिक सांस्कृतिक अन्तरघुलनको प्रकृया समेत सहज हुने अपेक्षा गर्न सकिन्छ। तथापि, नयाँ संविधानको प्रारम्भसँगै नेपालराज्यलाई संघीय स्वरूपमा पुनर्संरचना गरिएको र संविधानको अनुसूचीले संघीय र प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सेवालाई तत् तत् तहको अधिकारको सूचीभिन्न समावेश गरेको देखिँदा एकातर्फ प्रदेश तथा स्थानीय सेवाका कर्मचारीहरूको अन्तरप्रदेश सुरुवाको विषय जटिल बन्न पुगको अवस्था छ भने अर्कोतर्फ कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को पूर्ण र प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि पनि अन्तरप्रदेश सुरुवाका सबै ढोकाहरू बन्द गर्न मिल्ने अवस्था देखिँदैन। यसर्थ अन्तरप्रदेश सुरुवा सम्बन्धी नीतिगत तथा कानूनी आधार तयार गर्दा संवैधानिक प्रावधान तथा संविधानको भावना र संघीयताको मर्मसमेतको विपरित नहुने गरी गर्नु पनि त्यत्तिकै आवश्यक हुन्छ। खासगरी समायोजन भै प्रदेश र स्थानीय तहमा गएका कर्मचारीहरूको हकमा सम्बन्धित प्रदेश बाहेकका भौगोलिक क्षेत्रमा सुरुवा हुन नसक्ने व्यवस्था गर्दा निजहरू सेवा प्रवेश गर्दा कायम रहेका निजामती सेवाका शर्त सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थामा संकुचन भएको अवस्था छ। यद्यपी सुरुवाको विषय निजामती सेवा ऐनको दफा ५८ ले संरक्षण गरेको विषयभिन्न पर्दैन। तर यो निवेदकहरूको वैधानिक अपेक्षाको विषय भने अवश्य हो। यस्ता

सरोकारको संवोधन गर्दा सम्यक (equitable) र न्यायोचित दृष्टिकोण अवलम्बन गर्न आवश्यक देखिन्छ।

जहाँसम्म कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा भएको सरुवा सम्बन्धी व्यवस्था छ, यो एक विशेष विधायिकी नीति अवलम्बन गरी बनेको देखिन आउँछ। यद्यपि हामीले आत्मसात गरेको संवैधानिक व्यवस्था र यसका मुख्य मान्यताहरूको परिवेशमा वाञ्छित विधायिकी नीतिका सम्बन्धमा समेत यस अदालतले आफ्नो दृष्टिकोण राख्नु यस अदालतको संवैधानिक दायित्व अन्तर्गत नै पर्ने भएतापनि कानूनको संवैधानिकताको परिक्षणको प्रश्न विद्यमान नरहेको प्रस्तुत निवेदनको रोहबाट विधायिकी बुद्धिमत्ता (legislative wisdom) को क्षेत्रभिन्न प्रवेश गरी सो कानून बमोजिम भए गरीएका निर्णय तथा काम कारवाहीलाई अन्यथा गर्न मिल्ने देखिएन। यस अदालतबाट यसपूर्व विभिन्न मुद्दामा निजामती सेवा सम्बन्धी ऐन नियमका विभिन्न प्रावधानहरूको ब्याख्या गर्ने क्रममा विधायिकी बुद्धिमत्ताको विषय न्यायिकरूपमा व्यवस्थापन हुने विषय मात्र नमिल्ने²⁴, निजामती सेवाका पदहरूको नियुक्ति, बढुवा सरुवा के कसरी गर्ने भन्ने विषय नीतिगत विषय हुने²⁵ तथा निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र नियमन राज्यले अवलम्बन गरेको नीति अनुरूप हुने²⁶ भन्ने लगायतका सिद्धान्त प्रतिपादन गरी विधायिकी बुद्धिमत्ताको क्षेत्रमा अदालतले प्रवेश गर्न नहुने दृष्टिकोण अवलम्बन गरेको²⁷ समेत देखिन आएकाले उल्लिखित सिद्धान्तहरू समेतको आलोकमा

²⁴ निवेदक यादवप्रसाद थपलिया *वि. प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरबार, काठमाडौंसमेत* (ने. का. प. २०७२, अङ्क ६, नि. नं. ९४११) “निजामती सेवालाई कस्तो बनाउने, यसको संगठनात्मक स्वरूप कस्तो हुने, पदसोपानको संरचना कुन प्रकारको राख्ने, निजामती कर्मचारीको नियुक्ति, बढुवा र बर्खासीका मापदण्ड के कस्तो आधारबाट निर्धारण गर्ने, सेवाका सर्त र सुविधाहरू के कस्तो प्रदान गर्ने भन्ने विषयहरू कर्मचारी प्रशासनको क्षेत्रमा विकसित मान्यता, सिद्धान्त र प्रचलनलाई ध्यान दिई देशको अवस्था र आवश्यकताअनुरूप राज्यले अख्तियार गर्ने नीतिमा भर पर्ने विषय भएको हुँदा न्यायिकरूपमा व्यवस्थापन हुने विषय मात्र नमिल्ने”।

²⁵ निवेदक देवीप्रसाद दाहाल *वि. प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरबार, काठमाडौंसमेत* (ने.का.प. २०७१, अङ्क ५, नि.नं. ९१५४) “निजामती सेवाका पदहरूको नियुक्ति, बढुवा सरुवा के कसरी गर्ने भन्ने समग्र व्यवस्था राज्यले निजामती सेवाको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने सिलसिलामा समय समयमा अवलम्बन गर्ने नीतिमा भरपर्ने विषय भएको हुँदा निवेदकले माग गरेको प्रस्तुत विषय नीतिगत विषय होइन भनी मात्र नमिल्ने”।

²⁶ निवेदक दयाराम पाण्डे *वि. प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयसमेत* (ने.का.प. २०६९, अङ्क १०, नि. नं. ८८९६) “राज्यले अवलम्बन गरेको नीतिअनुरूप निजामती सेवाको गठन, सञ्चालन र नियमन गर्न विधायिकाद्वारा निर्माण गरिएको कानून स्पष्ट रूपमा संविधानको भावना र मर्म विपरीत नभएसम्म अदालतले बदर गर्नु उचित र संविधानसम्मत हुन नसक्ने”।

²⁷ अधिवक्ता प्रविणकुमार कार्की *वि. संसद सचिवालय सिंहदरबार काठमाडौंसमेत* (ने.का.प.२०५७, अङ्क ३, नि.नं. ६८६८) “संविधानले विधायिकालाई प्रदान गरेको संवैधानिक अख्तियारी भित्र रहि विधायिकाले एउटा निश्चित विधायिकी नीति वा सिद्धान्त बनाई त्यसलाई कार्यान्वयन गर्न, कानून निर्माण गर्ने कार्य विधायिकाको क्षेत्राधिकार भित्रको विषय देखिन्छ। विधायिकाले कानून निर्माण गर्दा अवलम्बन गरेको नीति वा सिद्धान्त स्पष्टरूपमा संविधानका अक्षर एवं भावनाको विपरीत नदेखिए सम्म वा युक्तियुक्तता वा विवेकशिलताको सीमा

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को प्रावधान बमोजिम गरिएको समायोजनको निर्णय तथा काम कारवाहीबाट निवेदकहरु वृत्ति विकासको अवसरबाट वञ्चित भएको अवस्था देखिन आएन।

निवेदकहरुले आफूहरुले कर्मचारी समायोजन प्रयोजनका लागि गरेको निवेदनमा संघलाई नै पहिलो प्राथमिकतामा राखेकोमा प्रत्यर्थी निकायले समायोजन गर्दा समान अवस्थाका अन्य कतिपय कर्मचारीहरुलाई संघको दरबन्दीमा समायोजन गरी आफूहरुलाई असमान र भेदभावपूर्ण तरिकाले प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेबाट संविधानप्रदत्त समानताको हकको उल्लंघन भएको भन्ने दाबी समेत गरेको पाईयो। त्यसतर्फ विचार गर्दा नेपालको संविधानको धारा १८ द्वारा प्रदत्त समानताको हक के कस्तो प्रकृतिको हक हो र समायोजन निर्णयबाट निजहरुको संविधान प्रदत्त समानताको हकमा आघात पुगेको हो वा होइन भन्ने एकिन गर्नुपर्ने हुन आउँछ। संविधानको धारा १८ को उपधारा (१) मा “सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुनेछन्। कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट वञ्चित गरिने छैन” भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ। उक्त उपधारामा अभिव्यक्त समानताको हक²⁸को मुख्यतः दुईवटा आयाम²⁹ देखिन्छ। उपधारा (१) मा प्रयुक्त सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा

(Reasonability Test) भित्र रहेसम्म त्यस्तो नीतिमा अदालतले संविधानद्वारा निर्देश भए बमोजिम कानून निर्माण प्रयोग गरिएको विधायिकी विवेक (Legislative wisdom) का सम्बन्धमा अन्यथा भन्न नसकिने ...”।

²⁸ Nicholas Capaldi ले समानताको व्याख्या यसरी गरेका छन्: “**Equality is both a descriptive concept and a normative concept. As a descriptive concept, equality is, by definition, an adjectival relation between entities that are identical in some specific respect. No two entities can be identical in all respects, for then they would not be two entities but the same entity. The equality may be one of quantity or quality. Equality may be predicated of things, persons, or social entities such as institutions, groups, and so on. Equality is also a normative concept. As a normative concept, equality is the notion that there is some special respect in which all human beings are in fact equal (descriptive) but that this factual equality requires that we treat them in a special way. Special treatment may mean ensuring identical treatment, or it may mean differential treatment to restore them to or to aid them in reaching or realizing the specific factual state**”। हेर्नुहोस् Nicholas Capaldi, The Meaning of Equality, Hoover Press, Rev.1, p.1 at <https://www.hoover.org/>.

²⁹ Po-Jen ले Four Models of Equality भन्ने आफ्नो लेखमा समानताका दुई मुख्य आयमलाई यसरी चित्रण गरेको पाईन्छ “... Legal scholars today speak of two main ways in which a constitutional guarantee of equality may be understood. The formal model of equality requires the state to treat persons who are alike in a similar fashion. This principle of equality does not demand all persons be treated identically, but rather allows differential treatment when all sharing the relevant differentiating characteristics are treated the same way. The formal principle, however, does not provide a framework that could help decide what characteristics are relevant in this constitutional calculus, i.e., what appropriate criteria of relevance may be legislatively determined.

Second, the substantive model of equality, by attempting to identify prohibited bases of discrimination, shoulders the task of elaborating the relevance criteria. Judicial understanding of the constitutional mandate of equality, however, has not been homogeneous. The cases cannot be aptly categorized under either of the two principles of equality; instead, the cases lie on a continuum between the two categorical extremes of formalism and substantivizes. In fact, a survey of the constitutional practices of Malaysia, Singapore, India, the United States, South Africa, and Canada reveals four approaches to equality.

समान हुनेछन्³⁰ भन्ने पहिलो वाक्यांशले कानूनको अगाडि समानताको प्रत्याभूति दिएको छ भने कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट वञ्चित गरिने छैन भन्ने दोस्रो वाक्यांशले कानूनको समान संरक्षणलाई सुनिश्चित गरेको छ। राज्यका काम कारवाहीमा संविधान प्रदत्त समानताको हकको पालना र प्रयोगका सम्बन्धमा यस अदालतले विभिन्न मुद्दामा विषम व्याख्या स्पष्ट विधिशास्त्रको विकास गरेको छ। त्यसरी गरिएको व्याख्याको मुख्य निष्कर्ष समानता निरपेक्ष (absolute) हुन सक्दैन। समानताको प्रयोग समान अवस्थामा रहेकाहरू बीच समान व्यवहार गरिनुपर्ने भन्ने अर्थमा अवलम्बन गरिएको हो³¹। असमानहरूबीच गरिएको समान व्यवहारबाट परिणाममा समानता हुन सक्दैन। यसै कारण फरक अवस्थामा रहेका व्यक्तिहरूबीच युक्तिसंगत वर्गीकरणका आधारमा फरक व्यवहार गरिनुपर्ने मान्यता (theory of classification) लाई संवैधानिक विधिशास्त्रमा समानताको हक अनुकूल भनी स्वीकार गरिएको हुन्छ। कानूनद्वारा युक्तिसंगत वर्गीकरण गर्न सकिने कुरालाई नेपालमा पनि स्वीकार गरेको पाइन्छ। यस्तो वर्गीकरण के उद्देश्य प्राप्त गर्नका लागि गरिएको हो र के कुन आधारमा वर्गीकरण गरिएको छ भन्ने जो कोहीले बुझ्नसक्ने न्यायोचित र बोधगम्य (intelligible defferentia) हुनु आवश्यक हुन्छ। साथै यसरी गरिएको वर्गीकरणको हासिल गर्न खोजिएको उद्देश्यसँग सार्थक र विवेकपरक सम्बन्ध (rational nexus) समेत कायम

First, at one end of the constitutional spectrum is the formal model of equality, which requires similar treatment for all persons who are similarly situated. Second, a corollary of the formal principle is the rational connection model. This model does not merely require all persons sharing the same characteristic to be treated equally. Rather, this model goes further, providing that a piece of legislation would be deemed arbitrary if the legislative grounds do not have a rational connection to the object sought to be achieved by the law in question.” हेर्नुहोस्;

(Po-Jen Yap, Four Models of Equality, 27 Loy. L.A.Int'l & Comp.L.Rev.63 (2005), pp.63-64, <https://digitalcommons.lmu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=&httpsredir=1&article=1579&context=ilr> .

³⁰ The notion of equality before the law maintains that laws should apply equally to all citizens: simply put, no one is above the law. This idea which is also one of the meanings of the amorphous term “rule of law “ is a mainstay of many current constitutions and is widely viewed as a central tenet of a fair and just legal system. हेर्नुहोस् Daron Acemoglu & Alexander Wolitzky, A Theory of Equality Before the Law, National Bureau of Economic Research, 2018, p-1, <http://www.nber.org/papers/w24681> .

³¹ Kent Green Walt ले How empty Is the Idea of Equality भन्ने आफ्नो जर्नल मा समानता को आधारभूत धारणालाई यसरी व्याख्या गरेको पाईन्छ; “... the basic idea of equality is the notion that “people who are alike should be treated alike” a correlative of that notion is that “people who are unlike should be treated unlike” to decide who should be considered alike for any particular purpose, a person or an organization must make a moral judgment about which characteristics are relevant. “To say that people are morally alike is therefore to articulate a moral standard of treatment- a standard of rule specifying certain treatment for certain people by reference to which they are, and thus are to be treated, alike...What counts are standards one uses to decide which people are alike and what treatment is appropriate; these standards are based on the rights that people have. Equality, therefore, is simply derivative from the rights that people have in a moral, or legal order”. हेर्नुहोस् Kent Greena Walt, How Empty Is the Idea of Equality, vol.83,No.5, Columbia Law Review Association,Inc.,(1983), p.1167, https://scholarship.law.columbia.edu/faculty_scholarship/82/.

हुनुपर्छ³²। यदि त्यस्तो सम्बन्ध स्थापित हुन सक्दैन वा बर्गिकरणका आधारहरू न्यायोचित छैनन् भने त्यस्तो कानून संविधानसँग बाझिएको आधारमा अमान्य र बदर हुन सक्छ। वर्गीकरण गर्ने कानून र यसको प्रयोग स्वच्छ, निष्पक्ष, उचित र तर्कसम्मत ढंगले गरिनुपर्ने हुन्छ, स्वेच्छाचारी ढंगले प्रयोग गरिनु हुँदैन।

अब प्रस्तुत मुद्दामा निवेदकहरूलाई असमान र भेदभावपूर्ण तरिकाले प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो वा होइन भन्नेतर्फ हेर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ८ को उपदफा (१) मा सरकारी कर्मचारीलाई संघको पदमा समायोजन गर्दा देहायको आधारमा कर्मचारीले दिएको निवेदनमा उल्लिखित प्राथमिकताक्रम बमोजिम गरिने प्राबधान रहेको देखिन्छ:

- (क) कार्यरत पदको ज्येष्ठता
- (ख) कार्यरत पदभन्दा तल्लो श्रेणी वा तहको पदको ज्येष्ठता
- (ग) उमेरको ज्येष्ठता

उल्लिखित कानूनी व्यवस्था हेर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले संघको सेवामा समायोजन गर्ने मुख्य आधार कर्मचारीको ज्येष्ठतालाई लिएको पाइन्छ। ऐनमा ज्येष्ठताको परिभाषा वा ज्येष्ठताको गणना सम्बन्धी विस्तृत व्यवस्था गरेको नदेखिए तापनि निजामती कर्मचारीहरूको सेवा शर्त सम्बन्धी कानूनका रूपमा रहेको निजामती सेवा ऐन, २०४९ ले बढुवा लगायतका विषयमा ज्येष्ठतालाई प्रमुख आधार बनाएको र ज्येष्ठता मापनको विधि समेत तय गरेको देखिँदा ज्येष्ठताका आधारमा समायोजन गरिने भन्ने कानूनी व्यवस्था वैज्ञानिक, न्यायोचित र तर्कसंगत छैन भन्न सकिने अवस्था देखिँदैन।

यस अदालतबाट निवेदक रोशन खनाल वि. परराष्ट्र मन्त्रालयसमेत भएको उत्प्रेषण परमादेश निवेदन³³ मा ज्येष्ठतालाई केवल कर्मचारी नियुक्तिको मितिक्रमका रूपमा मात्र

³² Supreme Court of India ले *Budhan Choudhry And Other v. The State Of Bihar*, 1955 AIR 191, 1955 SCR (1)1045 को मुद्दामा अनुमतियोग्य वर्गीकरणको परीक्षा पास गर्न दुई सर्तहरू पूरा गर्नुपर्ने बारे यसरी व्याख्या गरेको पाइन्छ “ It is well-settled that while Article 14 of the Constitution forbids class legislation, it does not forbid reasonable classification for the purposes of legislation. In order, however, to pass the test of permissible classification two conditions must be fulfilled, namely, (i) the classification must be founded on an intelligible differentia which distinguishes persons or things that are grouped together from others left out of the group; and, (ii) that differentia must have a rational relation to the object sought to be achieved by the statute in question. The classification may be founded on different bases; namely geographical, or according to objects or occupations or the like. What is necessary is that there must be nexus between the basis of classification and the object of the Act under consideration.”

³³ ने.का.प. २०६९, अंक ६, नि.नं. ८८४७

नलिई कर्मचारी मूल्यांकनको समेत एक महत्वपूर्ण आधारका रूपमा स्वीकार गरिएको समेतबाट निजामती सेवा लगायत कर्मचारीतन्त्रमा ज्येष्ठताको विशेष महत्व रहेको कुरा बोधगम्य छ। यस्तै नवराज सिलवाल वि. नेपाल सरकार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयसमेत मुद्दामा³⁴ “ज्येष्ठता” भन्ने शब्दलाई वरिष्ठता भन्ने अर्थमा पनि बुझ्नु पर्ने हुन्छ। उपलब्ध सम्भाव्य उम्मेदवारहरू मध्ये को जेष्ठ वा वरिष्ठ हो भन्ने कुरा अभिलेखबाट सहज रूपमा यकिन गर्न सकिने कुरा हो। स्थापित तथ्यबाट नै प्रष्ट देखिने वरिष्ठताको निरूपण गर्न अन्य आधार, कारण वा तर्कको सहारा लिई रहनु पर्ने आवश्यकता रहँदैन भनी जेष्ठताको व्याख्या गरी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको देखिन्छ। उल्लिखित नजिर सिद्धान्तका अतिरिक्त जेष्ठता सम्बन्धी उल्लिखित कानूनी व्यवस्था कुनै खास व्यक्ति वा वर्गलाई लक्षित गरी कसैले अनुचित लाभ पाउने वा कसैलाई मर्का पर्ने गरी ल्याइएको भन्ने निवेदन जिकिर रहेको अवस्था समेत छैन। यस अवस्थामा निजामती कर्मचारीले आफू कार्यरत पद वा सो भन्दा तल्लो पदमा सेवा गरेको अवधिलाई समेत गणना हुने गरी ज्येष्ठताका आधारमा संघमा वर्गिकरण गरिने कानूनी व्यवस्था एवम् तदनुरूप प्रत्यर्थी मन्त्रालयबाट गरिएको कर्मचारी समायोजनको निर्णय र काम कारवाईलाई अनुचित र भेदभावपूर्ण भन्न मिल्ने अवस्था देखिएन। निवेदकहरूले ऐनले तोकेको आधारको पालना नभएको भन्ने दाबी निवेदनमा लिन सकेको नदेखिएको अवस्थामा समायोजन प्रयोजनका लागि ऐनले तोके बमोजिम नै ज्येष्ठतालाई आधार लिई गरिएको समायोजन सम्बन्धी कारवाही तथा निर्णय तर्कसंगत र न्यायोचित छैन भन्न मिलेन।

०७८-WO-००२३ निवेदक ईश्वरनाथ पक्वाँ समेतको रिट निवेदनमा निवेदकहरूले समायोजन ऐन अनुसार सेवा सञ्चालन गर्ने निकायले मात्र समायोजन गर्नसक्नेमा आफूहरूलाई सो कानूनी व्यवस्था विपरित प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले समायोजनको निर्णय गरेको र उक्त मन्त्रालय आफू कार्यरत सेवा समूहको सेवा सञ्चालन गर्ने मन्त्रालय नभएकाले समायोजनको निर्णय बदर हुनुपर्ने भनी माग गरेको देखिन्छ। त्यसतर्फ विचार गर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा दफा ७ को उपदफा (१) मा “दफा ३ बमोजिमको सङ्गठन संरचना र दरबन्दीमा दफा ५ बमोजिम प्रकाशित सूचना अनुसार परेको निवेदन समेतको आधारमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सङ्गठन संरचना तथा

³⁴ ने.का.प. २०७३, अंक १२, नि.नं. १७२३

दरबन्दीमा सेवा सञ्चालन गर्ने निकायले दफा ८ मा उल्लिखित आधारमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गर्नेछु भन्ने र ऐ उपदफा (८) मा “सरकारी सेवाका कर्मचारीहरूलाई समायोजन गर्दा राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी वा सो सरह र सो भन्दा माथिका पदमा नेपाल सरकारले तथा अन्य पदमा सम्बन्धित सेवा सञ्चालन गर्ने निकायले समायोजन गर्नेछु” भन्ने व्यवस्था देखिन आएको र निवेदकहरू राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीभन्दा मुनिका कर्मचारी देखिँदा निजहरूको समायोजन सम्बन्धित सेवा सञ्चालन गर्ने निकायबाट हुनुपर्ने तथ्यमा विवाद भएन। सोही ऐनको दफा २ (छ) ले सेवा सञ्चालन गर्ने निकाय भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम सेवा समूह वा उपसमूह सञ्चालन गर्ने मन्त्रालय वा निकाय सम्झनुपर्छ भनी परिभाषा गरेको देखिन्छ। निजामती सेवामा विभिन्न सेवा समूह वा उपसमूह रहेका र निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५० अनुसार ती सेवा समूह वा उपसमूह सञ्चालन गर्ने मन्त्रालय वा निकाय समेत फरक फरक देखिँदा निवेदक लगायतका कर्मचारीहरूको समायोजन तदनुरूपका निकायबाट हुनुपर्ने देखिन आउँछ। तथापि, कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को कर्मचारी समामायोजन व्यवस्थापन सम्बन्धी समग्र व्यवस्थालाई हेर्दा समायोजन सम्बन्धी काम कारवाही र निर्णय अन्तरनिकाय समन्वयका आधारमा गरिनुपर्ने प्रकृतिको देखिन आउँछ। जसअनुसार ऐनको दफा ३ मा समायोजन प्रयोजनका लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा आवश्यक पर्ने सङ्गठन संरचना र कर्मचारी दरबन्दी स्वीकृत गर्नका लागि सिफारिश गर्न संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको सचिवको संयोजकत्वमा सम्बन्धित मन्त्रालयको सहसचिव समेत सदस्य रहेको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन संरक्षण समिति रहने प्रावधान देखियो। ऐनमा भएको सम्बन्धित मन्त्रालयको सहसचिवले सेवा समूह सञ्चालन गर्ने मन्त्रालय वा निकायको प्रतिनिधित्व गर्ने देखिन्छ। यसैगरी समायोजनको प्रयोजनका लागि निवेदन माग गरेको सूचना प्रकाशन भएपश्चात् सरकारी सेवाका कर्मचारीहरूले सेवा सञ्चालन गर्ने निकायमा नै निवेदन दिन सकिने प्रावधान देखिँदा समायोजन सम्बन्धी प्रारम्भिक काम सम्बन्धित मन्त्रालयबाटै भएको देखिन आउँछ। प्रत्यर्थी मन्त्रालयबाट प्राप्त लिखित जवाफ तथा मिसिल संलग्न मिति २०७५।१२।१४ को सो मन्त्रालयको प्रेस विज्ञप्ती हेर्दा कर्मचारी समायोजन गर्दा कम्प्युटर प्रविधिमा आधारित कर्मचारी समायोजन प्रणाली (Software) विकास गरी सो मार्फत नै आवेदन संकलन, सबै सेवा, समूह, श्रेणी/तह र पदका कर्मचारीहरूको ज्येष्ठताको सूची निर्धारण र कर्मचारीको प्राथमिकताक्रम निर्धारण जस्ता कार्य गरिएको भन्ने देखिन आउँदा

समायोजन प्रक्रियाका आधारभूत प्राविधिक कार्यहरू सफ्टवेयर प्रणालीबाट निर्धारण गरेको देखियो। यसका लागि समेत सम्बन्धित सेवा सञ्चालन गर्ने मन्त्रालयको प्रतिनिधि समेत रहने गरी समिति गठन गरीएको भन्ने उक्त विज्ञप्तीबाट देखिन आउँछ।

कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १७ मा संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रीको संयोजकत्वमा कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्ने, अन्तरनिकाय समन्वय गर्ने र आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिन निर्देशन तथा समन्वय समितिको गठन हुने व्यवस्था भएकोमा उक्त समितिमा पनि सेवा सञ्चालन गर्ने निकायको सचिव सदस्य रहेको देखिन्छ। मन्त्रालयको प्रेस विज्ञप्तीबाट समायोजनका क्रममा उक्त समितिको पाँच पटक बैठक बसेको भन्ने पनि देखिन आउँछ। यसैगरी सोही ऐनको दफा १८ बमोजिमको कर्मचारी समायोजनको कार्यमा सहजीकरण गर्ने समितिमा पनि सेवा सञ्चालन गर्ने निकायको सचिव सदस्य रहेको देखिँदा समायोजन सम्बन्धी सम्पूर्ण प्रक्रिया सेवा समूह सञ्चालन गर्ने मन्त्रालय वा निकाय समेतको संलग्नतामा बनेको संयन्त्रबाट भए गरेको देखिन आउँछ। निवेदकहरूलाई समायोजन सम्बन्धी निर्णय तथा पत्राचार समेत सेवा सञ्चालन गर्ने मन्त्रालयबाट भैरहेको अवस्था छ। यस स्थितिमा प्रत्यर्थी मध्येको संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले ऐनले प्रदान गरेको क्षेत्राधिकारभन्दा बाहिर गै सेवा सञ्चालन गर्ने मन्त्रालय वा निकायले गर्नु पर्ने निर्णय गरेको भन्ने देखिन आएन। अपितु, निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ३ अनुसार निजामती सेवाको सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने केन्द्रीय निकायका रूपमा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय रहेको अवस्था हुँदा सो मन्त्रालयले निजामती सेवा सञ्चालनको केन्द्रीय निकायका रूपमा निर्वाह गर्नुपर्ने जिम्मेवारी पुरा गर्नुपर्ने देखिन आउँछ।

यस बाहेक नेपाल सरकारको कार्य विभाजन नियमावली, २०७४ को नियम १८ को उपनियम (१५) मा “संघीय निजामती सेवा र अन्य संघीय सरकारी सेवाहरूको व्यवस्थापन संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन र अन्तरप्रदेश कर्मचारी समन्वय एवं व्यवस्थापन” सोही मन्त्रालयको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने देखियो। उक्त नियमावली ऐनले दिएको प्रत्यायोजित अधिकार अन्तर्गत जारी भएको नभई नेपालको संविधानको धारा ८२ को उपधारा (१) बमोजिम जारी भएको र उपधारा (२) ले सो नियमावलीको पालना भयो वा भएन भन्ने प्रश्न कुनै अदालतमा उठाउन नसकिने गरी संवैधानिक संरक्षण प्रदान गरेको समेत सन्दर्भमा उल्लिखित नियमावली तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ र निजामती सेवा ऐन, २०४९

समेतका प्रावधानहरूको रोहमा प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट सरकारी सेवाका कर्मचारीहरूका सम्बन्धमा समायोजन सम्बन्धी काम कारवाही र निर्णय गर्न नसक्ने भन्ने देखिएन।

रिट नं. ०७८-WF-००१९ खिमलाल वलीसमेत लगायतका रिट निवेदनमा निवेदकहरूलाई खारेज भैसकेको कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ बमोजिम समायोजनको निर्णय गरिएकाले त्यस्तो निर्णयले कानूनी मान्यता पाउन नसक्ने भन्ने समेत निवेदन दाबी रहेको देखिन्छ। कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ मिति २०७५।८।२३ मा जारी भै मिति २०७५।११।१० मा जारी भएको कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ द्वारा प्रतिस्थापित भएको पाइन्छ। मिति २०७५।११।१५ लगायतका अध्यादेश खारेज भैसकेको मितिमा गरिएको निवेदकहरूको समायोजनको निर्णयमा मिति २०७५।११।१० मा नै खारेज भैसकेको ऐनको उल्लेखन हुनु निर्णयकर्ताबाट मुनासिव होसियारी नअपनाई लापर्वाही हुन गएको तथ्यमा विवाद भएन। जिम्मेवार निकायबाट हुने काम कारवाहीमा यस प्रकारको त्रुटीको अपेक्षा गरिएको हुँदैन। तथापि, निर्णयमा हुने लापर्वाही वा हेलचक्र्याईबाट हुने तथ्यगत त्रुटी र कानूनी व्यवस्थाको उल्लंघन न्यायिक पुनरावलोकनको सन्दर्भमा दुई पृथक अवस्था हुन्। कानूनी व्यवस्थाको उल्लंघनबाट निर्णयको वैधतामा गम्भीर प्रश्न उठ्छ र त्यस्तो अवस्थामा सो निर्णय बदरको लागि पर्याप्त आधार बन्न जान्छ। तर लापर्वाह वा हेलचक्र्याई वा सोबाट हुन गएको तथ्यगत त्रुटी आफैमा निर्णय बदरको लागि आवश्यक आधार नहुन सक्छ। लापरवाहीसाथ गरिएको निर्णय वा कार्यबाट कानूनी वा संवैधानिक व्यवस्थाको उलंघन भएमा वा वाध्यात्मकरूपमा पालना गर्नुपर्ने कार्यविधिको पालना नभएमा वा प्राकृतिक न्याय सिद्धान्तको उलंघन भएको लगायतका निर्णयको प्रकृति तथा असर प्रभावका समेतका आधारमा मात्र निर्णय बदर हुन सक्ने वा नसक्ने कुराको निकर्षण गर्नुपर्ने हुन्छ। मिसिलबाट त्यस्तो अवस्था नदेखिएको र निर्णयकर्ताले वाञ्छित होसियारीसाथ निर्णय गर्दा समेत निर्णय वा सो को परिणाम फरक पर्न सक्ने अवस्था नदेखिएको स्थितिमा प्राविधिक रूपमा हुन गएका टाइपको सामान्य त्रुटीहरूको आधारमा निर्णय बदर गर्नुपर्ने औचित्य देखिन आउँदैन।

प्रस्तुत मुद्दाका सन्दर्भमा हेर्दा कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ का सबै व्यवस्थाहरू हु-बहु कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा समेत रहेको देखिन्छ। सो अध्यादेश कायम रहेकै समयमा समायोजनको काम कारवाहीको सुरुवात भै समायोजनको

सूचना प्रकाशन गर्ने, अनलाइन फाराम भर्ने लगायतका कतिपय महत्वपूर्ण काम कारवाही र निर्णय भए गरेको देखिन्छ। अध्यादेशलाई खारेज गरी जारी भएको कर्मचारी समायोजन ऐनले समायोजन सम्बन्धी काम कारवाही वा निर्णयमा अध्यादेशको व्यवस्थाभन्दा कुनै सारभूत वा कार्यविधिगत भिन्नता समेत ल्याएको नदेखिएको अवस्थामा यी निवेदकहरूको हकमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम नै निर्णय भएको भएतापनि सारतः निर्णयमा कुनै आधारभूत भिन्नता हुनसक्ने आधार कारण नदेखिएकाले निवेदकहरूलाई समायोजन गर्ने निर्णय कर्मचारी समायोजन अध्यादेश, २०७५ बमोजिम गरी तदनुरूप नै पत्राचार भए गरेको देखिएतापनि सोही आधारमा निवेदकहरूलाई समायोजन गर्ने सम्बन्धी प्रत्यर्थी मन्त्रालयको निर्णयलाई कानूनी त्रुटिपूर्ण भनी मान्न मिलेन। खारेज भैसकेको अध्यादेशको उल्लेखन गरिएको निर्णय तथा पत्राचार सम्बन्धित निकाय वा अधिकारीबाट निर्धारित प्रशासकीय कार्यविधिको अवलम्बन गरी अविलम्ब सच्याउनु उपयुक्त हुने देखियो।

उल्लिखित आधार कारण तथा कानूनी व्यवस्था समेतको विश्लेषणबाट निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को प्रावधान विपरित स्वेच्छाचारी र भेदभावपूर्ण ढंगले गरिएको भन्ने निवेदन दावी पुष्टी हुन सक्ने कुनै आधार देखिन आएन।

९. अब कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम कर्मचारी समायोजन गर्दा नेपालको संविधानको धारा २४३ को उपधारा (६) को खण्ड (घ) बमोजिम लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने हो वा होइन? भन्ने चौथो प्रश्नको सम्बन्धमा हेर्दा, उल्लेखित रिट निवेदनहरू मध्ये कतिपय रिट निवेदकको तर्फबाट रहनु भएका विद्वान कानून व्यवसायीहरूले बहसको क्रममा नेपालको संविधान अनुसार कर्मचारीको संघबाट प्रदेश वा स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा अनिवार्य रूपमा लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु पर्नेमा त्यस्तो परामर्श नलिई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएकोले समायोजन सम्बन्धी निर्णय उक्त संवैधानिक व्यवस्था विपरित र त्रुटिपूर्ण छ भनी बहस प्रस्तुत गर्नु भएको अवस्था छ। निजामती सेवाको निष्पक्षता र प्रभावकारिता कायम गर्न, योग्यता प्रणालीलाई अविचलित कायम राख्न र निजामती कर्मचारीको सेवाका शर्तहरूको सुरक्षा सुनिश्चित गर्न समेतका लागि संविधानले नै खास अवस्थामा लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु पर्ने बाध्यात्मक व्यवस्था गरेको देखिन्छ। के कस्तो विषयमा लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने हो भन्ने सम्बन्धमा नेपालको संविधानको धारा २४३ को उपधारा (६) मा निम्नानुसारको व्यवस्था भएको पाइन्छ:-

- (क) संघीय निजामती सेवाको शर्त सम्बन्धी कानूनको विषयमा,
- (ख) संघीय निजामती सेवा वा पदमा नियुक्ति, बढुवा र विभागीय कारवाही गर्दा अपनाउनु पर्ने सिद्धान्तको विषयमा,
- (ग) संघीय निजामती सेवाको पदमा ६ महिना भन्दा बढी समयका लागि नियुक्ति गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा,
- (घ) कुनै एक प्रकारको संघीय निजामती सेवाको पदबाट अर्को प्रकारको संघीय निजामती सेवाको पदमा वा अन्य सरकारी सेवाबाट संघीय निजामती सेवामा सरुवा वा बढुवा गर्दा वा कुनै प्रदेशको निजामती सेवाको पदबाट संघीय निजामती सेवाको पदमा वा संघीय निजामती सेवाको पदबाट प्रदेश निजामती सेवाको पदमा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरण गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा,
- (ङ) लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु नपर्ने अवस्थाको पदमा बहाल रहेको कर्मचारीलाई लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु पर्ने अवस्थाको पदमा स्थायी सरुवा वा बढुवा गर्ने विषयमा, र
- (च) संघीय निजामती सेवाको कर्मचारीलाई दिइने विभागीय सजायको विषयमा ।

उल्लिखित व्यवस्था हेर्दा संविधानले संघीय निजामती सेवाको हकमा सेवाको शर्त सम्बन्धी कानूनको विषयमा, सेवाको कुनै पदमा नियुक्ति बढुवा र विभागीय कारवाही गर्दा अपनाउनु पर्ने सिद्धान्तको विषयमा, सेवामा नियुक्ति गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा र कर्मचारीलाई दिइने विभागीय सजायको विषयमा लोकसेवा आयोगको परामर्श अनिवार्य गरेको देखिन्छ। यसैगरी उपधारा (६) को खण्ड (घ) ले कुनै एक प्रकारको संघीय निजामती सेवाको पदबाट अर्को प्रकारको संघीय निजामती सेवाको पदमा वा अन्य सरकारी सेवाबाट संघीय निजामती सेवामा सरुवा वा बढुवा गर्दा वा कुनै प्रदेशको निजामती सेवाको पदबाट संघीय निजामती सेवाको पदमा वा संघीय निजामती सेवाको पदबाट प्रदेश निजामती सेवाको पदमा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरण गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा आयोगको परामर्श लिनु पर्ने व्यवस्था गरी मुख्य रूपमा निजामती सेवामा प्रवेश, बढुवा, सेवा परिवर्तन र कर्मचारीलाई गरिने विभागीय सजायको विषयमा मात्र लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने व्यवस्था गरेको देखियो।

अब रिट निवेदकहरूको समायोजन सम्बन्धी निर्णय गर्दा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने अवस्था भए नभएको के रहेछ भनी हेर्दा रिट निवेदकहरू कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम समायोजन हुनु पूर्व पनि निजामती सेवाको विभिन्न सेवा, समूह तथा उपसमूहका विभिन्न पदमा नियुक्त भई कार्यरत रहेको तथ्यमा विवाद भएन। २०७२/६/३ मा नेपालको संविधान जारी भएपछि राज्यको शासकीय स्वरूप संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहमा रूपान्तरण भएपश्चात तीनै तहमा निजामती लगायत विभिन्न सरकारी सेवाको गठन हुने र सो पूर्व सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक कर्मचारी सरकारी सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूबाटै प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गर्ने संवैधानिक र तदनुरूपको कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को प्रावधान बमोजिम नै निवेदकहरूलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरेको अवस्था छ। रिट निवेदकहरूलाई समायोजन गर्दा निजामती सेवाकै विभिन्न सेवा, समूह तथा उपसमूहका पदमा समायोजन भएको तथ्यमा पनि विवाद छैन। संविधानमा संघीय निजामती सेवाको पदबाट प्रदेश निजामती सेवाको पदमा वा प्रदेश निजामती सेवाको पदबाट संघीय निजामती सेवाको पदमा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरण गर्दा आयोगको परामर्श लिनु पर्ने व्यवस्था देखिएकोमा प्रस्तुत मुद्दामा संघीय निजामती सेवाका पदका निवेदकहरूलाई प्रदेश वा स्थानीय सेवामा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरण गरेको अवस्था देखिएन। समायोजन सम्बन्धी व्यवस्था साविकको एकात्मक निजामती सेवालाई संघीय शासन प्रणाली अनुरूपको निजामती सेवामा रूपान्तरण गर्ने एक विशेष संवैधानिक प्रक्रिया भएकाले यसलाई संविधानको धारा २४३ को उपधारा (घ) बमोजिमको प्रदेश वा स्थानीय तहमा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरणको निर्णय भनी मात्र मिलेन। सेवा परिवर्तन, स्थानान्तरण र समायोजन तीन अलग वैधानिक प्रक्रिया हुन्। संविधानको धारा ३०२ बमोजिमको समायोजन प्रक्रिया संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवा गठन हुनुपूर्व साविकका सरकारी कर्मचारीलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा खटाउने प्रक्रिया भएको र समायोजन पूर्व संघीय निजामती सेवाको वैधानिक अस्तित्व नै कायम भैनसकेको अवस्था हुँदा समायोजनलाई संघीय निजामती सेवाबाट प्रदेश वा स्थानीय सेवामा सेवा परिवर्तन गर्ने प्रक्रियाको रूपमा लिन मिल्ने देखिएन। नेपालको संविधानको धारा २४३ को उपधारा (६) ले लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने विषयको सूचीमा संविधानको धारा ३०२ बमोजिम गरिने समायोजनको विषयलाई समावेश गरेको नदेखिएको र कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा समेत सो सम्बन्धी व्यवस्था भएको नदेखिएको

अवस्थामा कर्मचारी समायोजनको विषयमा समेत लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु पर्ने भनी संविधानले बाहेक गरेको विषय समेत समावेश हुने गरी व्याख्या गर्न मिल्ने देखिएन।

निजामती सेवाको सम्बन्धमा लोक सेवा आयोगबाट परामर्श लिनु पर्ने विषयमा यस अदालतले यस पूर्व पनि विभिन्न मुद्दामा संवैधानिक व्यवस्थाको व्याख्या गरी सिद्धान्त प्रतिपादन गरेको समेत देखिन्छ। नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा १०२ को उपधारा (३) मा लोक सेवा आयोगसँग परामर्श लिनु पर्ने यस्तै प्रकृतिको विषयवस्तु समावेश भएकोमा "कुनै एक प्रकारको निजामती सेवाको पदबाट अर्को प्रकारको निजामती सेवाको पदमा सरुवा बढुवा गर्दा र अर्कै प्रकारको सरकारी सेवाबाट निजामती सेवाको पदमा सरुवा बढुवा गर्दाको अवस्थामा मात्र लोक सेवा आयोगबाट उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा परामर्श लिनु पर्ने" सो व्यवस्थाको स्पष्ट व्याख्या गरेको पाइन्छ।³⁵ यसैगरी निजामती सेवा अन्तर्गतको संसद सेवामा कार्यरत निजामती कर्मचारीलाई प्रशासन सेवामा जान वा संसद सचिवालय सम्बन्धी ऐन, २०५८ को दफा ९०(३) बमोजिम संसद सेवामा नै रहनका लागि लोक सेवा आयोगको परामर्श नलिएको विषयलाई यस अदालतले "ऐन निर्माणका क्रममा लोक सेवा आयोगबाट एक पटक नीतिगत परामर्श लिइसकेपछि पटक पटक परामर्श लिनु नपर्ने र सो ऐनले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गरिएका निर्णयमा समेत लोक सेवा आयोगको परामर्श लिई रहनु नपर्ने" भनी सिद्धान्त प्रतिपादन गरेको देखिन्छ।³⁶ उल्लेखित मुद्दाहरूमा नेपालको संविधान जारी हुनु पूर्व साविकमा रहेको संविधानको व्यवस्थाको सन्दर्भमा व्याख्या गरिएको भए तापनि यस सम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्थामा उल्लेख्य परिवर्तन भएको नदेखिँदा उक्त व्याख्या प्रस्तुत मुद्दाका सन्दर्भमा अनुशरण गरिनु पर्ने देखिन आउँछ। तसर्थ, समायोजनका क्रममा लोक सेवा आयोगको परामर्श लिनु पर्ने बाध्यात्मक संवैधानिक व्यवस्थाको पालना नभएको भन्ने विवेदक तर्फबाट उपस्थित विद्वान् वरिष्ठ अधिवक्ता तथा विद्वान् अधिवक्ताहरूको बहस जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

१०. अब पाँचौँ प्रश्न अर्थात्, कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ कानून विपरित छ वा छैन र उक्त मापदण्ड बदर हुनुपर्ने हो वा होइन? भन्ने प्रश्नका सम्बन्धमा विचार गर्दा निवेदक रजिया चौधरीसमेत भएको रिट नं. ०७८-WF-०००६ समेतका विभिन्न रिट निवेदनमा निवेदकहरूले कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा समायोजन सम्बन्धी मापदण्ड

³⁵ भूपालबहादुर पाण्डे वि. भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालय समेत (ने.का.प. २०६५, अंक ७, नि.नं. ७९८९)

³⁶ दिवश आचार्य वि. श्री ५ को सरकार मन्त्रिपरिषद सचिवालय समेत (ने.का.प. २०६०, नि.नं. ७२३८, पृष्ठ ५२३)

बनाउने सम्बन्धमा कुनै व्यवस्था नभएकोमा सो ऐन विपरित संघबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा जान मिल्ने तर प्रदेश र स्थानीय तहबाट संघको सेवामा आउन नमिल्ने गरी प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले कानून विपरित कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ बनाई लागू गरेकाले उक्त भेदभावपूर्ण मापदण्ड बदर हुनुपर्ने भन्ने जिकिर लिएको देखिन्छ।

मिसिल संलग्न कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ हेर्दा सो मापदण्ड बनाउनुको मुख्य उद्देश्य संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम समायोजन भएका कर्मचारीहरूको गुनासो सम्बोधन गर्ने सन्दर्भमा मिति २०७७।५।१ मा नेपाल सरकार मन्त्रपरिषदबाट भएको निर्णय कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित, सहज, सरल र प्रभावकारी बनाउन उक्त मापदण्ड बनाउनु परेको भन्ने बेहोरा उल्लेख भएको देखिन्छ। त्यसका लागि प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले उक्त मापदण्ड बनाई लागू गरेको भन्ने मापदण्डको प्रस्तावनाबाट देखिन आउँछ। सो मन्त्रालयले त्यस्तो मापदण्ड बनाउन सक्ने नसक्ने के रहेछ भनी हेर्दा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा २८ मा उक्त ऐन कार्यान्वयन गर्ने क्रममा कुनै कठिनाई उत्पन्न भएमा ऐनको प्रतिकूल नहुने गरी नेपाल सरकारले आवश्यक व्यवस्था मिलाउन सक्ने व्यवस्था रहेको देखियो। तथापी उक्त कानूनी व्यवस्था बमोजिम "आवश्यक व्यवस्था" मिलाउँदा ऐनले केही पूर्वावस्थाको निर्धारण गरेको देखिन आयो। जस अनुसार;

- **पहिलो**, ऐन कार्यान्वयन गर्ने विषयमा कुनै कठिनाई उत्पन्न भएकोमा त्यस्तो कठिनाईलाई संवोधन गर्ने विषयमा मात्र आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्ने देखियो। अर्थात् त्यस्तो व्यवस्था सम्बन्धित कर्मचारीहरूमा हक दायित्व सृजना गर्ने वा सारवान प्रकृतिको नभई प्रक्रियागत वा कार्यविधिगत प्रकृतिकोसम्म हुन सक्ने देखिन आउँछ। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा २८ मा टेकेर ऐनमा नभएको व्यवस्था थप गर्ने वा ऐनको व्यवस्था तोडमोड वा संशोधन परिमार्जन हुने गरी कुनै व्यवस्था गर्न सकिने अवस्था देखिन आउँदैन।
- **दोस्रो**, दफा २८ अन्तर्गत गरिएको कुनै व्यवस्था कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को प्रतिकूल हुन सक्दैन। यद्यपी ऐनको दफा २८ मा सो ऐनको कार्यान्वयनका लागि नियमावली, निर्देशिका वा मापदण्ड के कस्तो व्यवस्था गर्न सकिने हो भन्ने स्पष्ट उल्लेख नगरी गोश्वारा रूपमा "आवश्यक व्यवस्था गर्न सकिने" भन्ने

शब्दावलीको प्रयोग भएको देखिएतापनि त्यसरी गरिने कुनै पनि प्रवन्ध (Instruments) ऐनको व्यवस्था विपरित वा ऐन प्रतिकूल हुन नहुने सामान्य समझको विषय समेत हो।

- तेस्रो, यस्तो व्यवस्था नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम मात्र गर्न सकिने देखिन्छ। ऐनले यस्तो निर्णय गर्ने अख्तियारी नेपाल सरकारमा निसृत गराएको देखियो। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ मा नेपाल सरकारको परिभाषा गरेको देखिँदैन। अपितु नेपालको संविधानको धारा ७५ को उपधारा (३) ले नेपालको संघीय कार्यकारिणी सम्बन्धी सम्पूर्ण काम नेपाल सरकारको नाममा हुने भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ। संविधान तथा ऐनमा प्रयुक्त नेपाल सरकारको अर्थ स्पष्ट गर्न कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१० को सहारा लिनु पर्ने देखियो। सो ऐनको दफा २ को खण्ड (झ) को देहाय (छ) मा नेपाल सरकार भन्नाले "२०७२ असोज ३ गते देखि गरिएको वा गरिनुपर्ने कुनै कामका सम्बन्धमा नेपालको संविधान र अन्य कानून बमोजिम नेपालको कार्यकारिणी अधिकार प्रयोग गर्ने मन्त्रिपरिषदलाई सम्झनु पर्छ" भन्ने उल्लेख भएको देखिँदा प्रचलित कानूनको अधिनमा रही मन्त्रिपरिषदले आफुलाई प्राप्त अधिकार प्रत्यायोजन गरेको अवस्थामा बाहेक नेपाल सरकारले गर्न सक्ने भनिएका काम कारवाही वा निर्णय मन्त्रिपरिषदबाटै हुनुपर्ने देखियो। यस सम्बन्धमा यस अदालतबाट "सरकारलाई भएको कुनै अधिकार मन्त्रिपरिषद् स्वयंले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी कुनै पदाधिकारीलाई प्रत्यायोजन नगरेसम्म सरकारलाई भएको अधिकारको प्रयोग मन्त्रिपरिषद बाहेकको अन्य निकाय वा पदाधिकारीबाट हुन नसक्ने"³⁷ भनी प्रतिपादित नजिर सिद्धान्त समेतका आधारमा नेपाल सरकार भन्नाले नेपालको मन्त्रिपरिषदलाई नै बुझ्नु पर्ने देखिन आउँछ। मन्त्रिपरिषदले नेपाल सरकारको कार्यसम्पादन नियमावलीमा तोकिएको प्रक्रिया अवलम्बन गरी सरकारलाई भएको अधिकार अन्य निकाय वा पदाधिकारीलाई प्रत्यायोजन नगरेसम्म त्यस्तो अधिकार अन्य निकाय वा अधिकारीले प्रयोग गर्न सक्ने अवस्था रहदैन।

³⁷ ब्लुमुन ओभरसिज नेपाल प्रा.लि. को तर्फबाट अख्तियार प्राप्त सञ्चालक अध्यक्ष घनेन्द्रराज श्रेष्ठ वि. श्रम तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय समेत (ने.का.प. २०६८, अंक ७, नि.नं. ८६४४)

अब प्रस्तुत मुद्दामा बदरको दावी गरिएको कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ मा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा २८ ले निर्देश गरेबमोजिमको पूर्वावस्था विद्यमान छ वा छैन भनी हेर्दा उक्त मापदण्डको प्रस्तावनामा समायोजन सम्बन्धमा कर्मचारीहरुको गुनासो सम्बोधन गर्ने सन्दर्भमा नेपाल सरकारबाट भएको निर्णय कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित र सहज बनाउन मापदण्ड बनाएको भनिएको भएतापनि मापदण्डको दफा २(ख) तथा दफा ५ ले संघबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन/मिलान हुन सक्ने तर प्रदेश र स्थानीय तहबाट संघमा समायोजन/मिलान हुन नसक्ने गरी गरिएको परिभाषा तथा ऐनको दफा ३(ख) ले तोकेको सीमा बन्देज लगायतका कतिपय प्रावधानहरु ऐनमा नै राखिनु पर्ने सारवान प्रकृतिका देखिएको, यस्तै मापदण्डका कतिपय प्रावधानहरु ऐनका व्यवस्थालाई निष्तेज गराउने प्रकृतिका देखिनुका साथै मापदण्डको दफा १२ मा “यस मापदण्डमा उल्लेख भएका विषयका हकमा यसै मापदण्ड बमोजिम र अन्य विषयका हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ” भन्ने प्रावधान राखी मापदण्डका व्यवस्थाले प्रचलित कानूनलाई समेत निष्कृत गर्न सक्नेसम्मका व्यवस्था समेत राखेको देखियो। वस्तुतः ऐन नियमको व्यवस्थालाई सहज, सरल र प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न कतिपय अवस्थामा मापदण्ड वा कार्यविधि निर्माण गर्न सकिन्छ तर त्यस्ता कार्यविधि वा मापदण्डले ऐन नियमको व्यवस्थालाई निष्प्रभावी तुल्याउन सक्दैन। यसबाट ऐन नियमको कार्यान्वयनमा देखिएका कतिपय व्यवहारिक समस्यालाई सम्बोधनसम्म गर्न सकिने हो। विधायिकी कानूनभन्दा पनि माथिल्लो श्रेणीको वैधानिक हैसियत प्रदान गरी मापदण्ड बनाउनु संविधान, ऐन, नियम तथा न्यूनतम प्रशासकीय मुल्यमान्यताको समेत प्रतिकूल देखिन आउँछ।

यसै गरी कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा २८ मा प्रयुक्त “आवश्यक व्यवस्था मिलाउन सक्ने” प्रावधान बमोजिम प्रस्तुत मापदण्ड जारी गरिएको भनी मानेको अवस्थामा पनि त्यस्तो मापदण्ड नेपाल सरकारले मात्र बनाई जारी गर्न सक्ने देखिन्छ। तर प्रस्तुत कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट जारी भएको नभई प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले जारी गरेको देखियो। उक्त मन्त्रालयलाई ऐनले त्यसरी मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने अधिकार प्रदान गरेको नदेखिएको र सो सम्बन्धमा मन्त्रिपरिषद्बाट प्रत्यर्थी मन्त्रालयलाई कुनै अख्तियार प्रत्यायोजन भएको भन्ने जिकिरसमेत नदेखिँदा प्रस्तुत मापदण्ड उक्त मन्त्रालयबाट कुनै वैधानिक अख्तियारी अन्तर्गत बनाई जारी गरेको अवस्था देखिन आएन। कानूनले जुन

निकाय वा अधिकारीलाई जे अधिकार दिएको छ, त्यस्तो अधिकार सोही निकाय वा अधिकारीले मात्र प्रयोग गर्नु पर्ने हुन्छ। एक निकाय वा अधिकारीलाई प्राप्त अधिकार अर्को निकाय वा अधिकारीले प्रयोग एवं सम्पादन गरेमा त्यस्तो कार्यले कानूनी मान्यता पाउन सक्दैन। अनाधिकृत निकाय वा अधिकारीले गरेको काम कारवाही वा निर्णय अधिकारशून्य (Ultra vires) मानिन्छ। कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले कुनै वैधानिक अख्तियारी विना र कुन कानूनको अख्तियारी अन्तर्गत जारी गरेको हो भन्नेसम्म पनि उल्लेख नगरी जारी गरेको देखिएकोले सो मापदण्डको कुनै वैधानिक अस्तित्व देखिन आएन। उक्त मापदण्ड कानूनको दृष्टिमा शून्यको अवस्थामा रहेको देखियो। यस प्रकार कानूनको दृष्टिमा शून्यको अवस्थामा रहेको कर्मचारी समायोजन/मिलान सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ लाई उत्प्रेषणको आदेश जारी गरी बदर घोषित गरिरहनु पर्ने आवश्यकता देखिएन। स्वतः निष्कृत हुन्छ। समायोजन भएका कर्मचारीहरूको गुनासो सम्बोधन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्ने भएमा ऐनले अख्तियारी प्रदान गरेको विषयमा सीमित रही नेपाल सरकारले विधिसम्मत ढङ्गले यथोचित र उपयुक्त व्यवस्थापन गर्ने कुरालाई अन्यथा भन्नुपर्ने अवस्था रहँदैन।

११. अब, छैठौँ अर्थात् निवेदकहरूलाई कर्मचारी समायोजन गर्दा संघको सेवाका पदहरू लुकाई रिक्त राखी प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गरिएको अवस्था हो होइन? भन्ने प्रश्नका सम्बन्धमा हेर्दा प्रस्तुत मुद्दासँग सम्बन्धित सबै रिट निवेदनका निवेदकहरूले आफूहरूले समायोजनको निवेदन गर्दा संघ रोजेकोमा संघमा भएको रिक्त दरबन्दी लुकाई प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गरेको र सो तथ्य लोक सेवा आयोगले समायोजन पछिका आर्थिक वर्षहरूमा प्रकाशित विज्ञापनमा माग गरिएको पदसंख्या र राष्ट्रिय कितावखानाले दिएको रिक्त पदसंख्याको विवरण समेतबाट पुष्टी हुन्छ भनी जिकिर लिएको देखिन्छ। प्रत्यर्थीहरूको लिखित जवाफ हेर्दा संघको पुरै दरबन्दीमा समायोजन भैसकेपछि संघको पदमा समायोजन हुन नसकेका बाँकी कर्मचारीलाई मात्र प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिएको हो। संघको दरबन्दी लुकाउनु पर्ने कुनै कारण छैन। समायोजन पश्चात् रिक्त हुन आएको र नयाँ सृजना गरिएको दरबन्दीको पदमा मात्र पदपूर्तिका लागि लोक सेवा आयोगमा लेखी पठाएको र सो बमोजिम आयोगले विज्ञापन गरेको भन्ने जिकिर लिएको देखियो।

उल्लिखित निवेदन दावी तथा लिखित जवाफ जिकिरका सम्बन्धमा प्रवेश गर्नुपूर्व निजामती सेवाको दरबन्दी सृजना तथा पदपूर्ति प्रक्रियाका सम्बन्धमा संक्षिप्त चर्चा गर्नु आवश्यक देखियो। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी गर्नुपूर्व निजामती सेवाको दरबन्दी सृजना सम्बन्धी सम्पूर्ण व्यवस्था निजामती सेवा, २०४९ र सोको नियमावली, २०५० बमोजिम भैरहेकोमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भएपछि सो ऐनको दफा ३ मा समायोजनको प्रयोजनको लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा आवश्यक दरबन्दी संरचना नेपाल सरकारले स्वीकृत गरेबमोजिम हुने, सो प्रयोजनका लागि एक संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण समिति रहने र सो समितिको सिफारिस बमोजिम दरबन्दी कायम हुने प्रावधान रहेकोमा ऐनले निर्धारित सोही कार्यविधिको अवलम्बन गरी समायोजन प्रयोजनका लागि संघमा ४८४१९, प्रदेशमा २२२९७ र स्थानीय तहमा ६६९०८ दरबन्दी संख्या निर्धारण गरिएको भन्ने मिसिलसाथ पेश भएका सो सम्बन्धी सक्कल फाइलबाट देखिन आउँछ। निवेदक लगायत सरकारी सेवाका सबै कर्मचारीहरूलाई सोही दरबन्दीका पदमा समायोजन गरिएको तथ्यमा विवाद छैन। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १९ ले यसरी सृजना भएका पदमा सो ऐनको दफा ७ बमोजिम सरकारी सेवाका सबै कर्मचारी समायोजन हुन नसकी बाँकी रहेमा त्यसरी बाँकी रहेका कर्मचारीहरूलाई पुल दरबन्दीमा कायम गरी कामकाजमा खटाउन सकिने व्यवस्था गरेको देखिए तापनि प्रत्यर्थी मन्त्रालयबाट प्राप्त समायोजन सम्बन्धी फाइल हेर्दा, सरकारले स्वीकृत गरेको तीन तहको कुल दरबन्दीभन्दा कायम रहेका कर्मचारी संख्या धेरै भै त्यस्ता कर्मचारीलाई पूल दरबन्दीमा राख्नु पर्ने अवस्थाको सृजना भएको भन्ने देखिन आउँदैन। सो ऐनको दफा २४ को व्यवस्था हेर्दा दफा १९ को उपदफा (१) बमोजिम पुल दरबन्दीमा रहेका कर्मचारीको पद मिलान गरेपछि मात्र संघको दरबन्दी पदपूर्ति गर्न सकिने भन्ने व्यवस्था भएकोमा निवेदकहरू संलग्न सेवा समुहका कर्मचारीहरूका पदमा दफा १९(१) बमोजिम पूल दरबन्दी कायम गर्न र पद मिलान गर्नुपर्ने अवस्था नै नभएको हुँदा समायोजन पश्चात् प्रचलित कानून बमोजिम संघको पदपूर्ति गर्नमा कुनै बाधा देखिदैन।

निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७क. मा निजामती सेवामा पदपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था गरेको देखिन्छ जस अन्तर्गत उपदफा (१) मा "निजामती सेवाको कुनै पद रिक्त भएमा त्यसको सूचना पद रिक्त भएको एक महिना भित्रमा सम्बन्धित निकायले लोक सेवा आयोगलाई दिई सोको जानकारी सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई दिनु पर्नेछ। सो अवधि भित्र

सूचना नदिने अधिकारीलाई विभागीय कारवाही हुनेछ" भन्ने व्यवस्था रहेको पाइन्छ। सोही दफाको उपदफा (३) मा यसरी पदपूर्ति गर्दा चालु आर्थिक वर्षमा अवकाश तथा बढुवाबाट रिक्त हुने पदसमेत एकिन गरी माग गर्न सकिने र यस्ता पदहरूको विवरण उपदफा (२) बमोजिम सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन गर्नुपर्ने देखिन आउँछ। यसैगरी निजामती सेवा नियमावली, २०५० को नियम ४ मा कुनै स्थायी दरबन्दी वा पद सृजना वा खारेज गर्ने स्वीकृति प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिन भित्र सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्ने र सम्बन्धित निकायले सो जानकारी प्राप्त गरेको मितिले पन्ध्र दिनभित्रमा दरबन्दी विवरण अध्यावधिक गरी त्यसको जानकारी सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र निजामती कितावखानामा पठाउनु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था देखिन्छ। सोही नियमावलीको नियम १३(१) मा कुनै राजपत्रांकित पद नयाँ सृजना भएमा वा कुनै तरिकाबाट रिक्त भएमा सात दिन भित्र सम्बन्धित मन्त्रालय, सचिवालय वा आयोगले त्यस्तो पदसँग सम्बन्धित विवरण सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने, त्यस्तो जानकारी प्राप्त भएपछि सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले निजामती कितावखाना र आफूसँग रहेको अभिलेख भिडाई प्रत्येक दुई महिनामा आवश्यक विवरण सहित लोक सेवा आयोगमा पदपूर्तिको लागि माग गरी सोको जानकारी सम्बन्धित मन्त्रालय, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय तथा निजामती कितावखानामा पठाउनु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था देखिन्छ।

उल्लिखित कानूनी व्यवस्थाहरूको अध्ययन गर्दा निजामती सेवाका कुनै नयाँ पद सृजना भएमा वा अन्य तरिकाले पद रिक्त हुन आएमा सम्बन्धित निकाय, मन्त्रालय, सचिवालय वा आयोगले ऐन नियमले तोकेको अवधिभित्र अनिवार्य रूपमा लोक सेवा आयोगमा माग गरी पठाउनु पर्ने र सो को जानकारी सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र निजामती कितावखानामा पठाउनु पर्ने देखिन आउँछ। साथै, राजपत्रांकित पदको हकमा सम्बन्धित मन्त्रालय, सचिवालय, आयोग अर्थात् सेवा सञ्चालन गर्ने निकायले नयाँ पद सृजना भएको वा कुनै तरिकाबाट रिक्त भएको पदको अध्यावधिक विवरण सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने भन्ने व्यवस्था देखिँदा राजपत्रांकित रिक्त पदको अध्यावधिक विवरण सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा नै रहने अवस्था देखिन्छ। सो का लागि रिक्त हुन आउने पद के कसरी रिक्त भएको हो सोको स्रोत वा विवरण समेत खुलाई लोक सेवा आयोगमा पठाउनुपर्ने भन्ने लोक सेवा आयोग नियमावली, २०६७ को नियम ३ अनुसूची १ मा निर्धारित मागको आकृति फारामको ढाँचाबाट देखिन आउँछ। त्यसरी माग भए बमोजिम मात्र लोक सेवा आयोगले

निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७(१) ले तोकेको आधारमा पद संख्या निर्धारण गरी विज्ञापन प्रकाशन गर्नुपर्ने भन्ने कानूनी व्यवस्था देखिन आउँछ। ऐनको उल्लिखित व्यवस्था हेर्दा निजामती सेवाको दरबन्दी रिक्त भएमा वा नयाँ दरबन्दी सृजना भएमा तोकिएको म्यादभित्र सोको जानकारी लोक सेवा आयोगलाई दिनु पर्ने र नदिएमा सम्बन्धित कर्मचारीलाई विभागीय सजाय हुने समेतका अवस्था देखिँदा रिक्त दरबन्दीलाई पदपूर्ति प्रक्रियामा नदेखाई लुकाई राख्न वा दरबन्दी नै सृजना नभई पदपूर्तिको लागि लेखि पठाउन कानूनी तथा व्यवहारिक रूपमा कठिन हुन्छ। यस कुरालाई समेत मध्यनजर गर्दा रिक्त दरबन्दी लुकाएको भनी निष्कर्षमा पुग्न सो कुराको पुष्टि हुने स्पष्ट आधार र प्रमाण देखिनु पर्दछ।

निवेदकले प्रत्यर्थी मन्त्रालयले कर्मचारी समायोजन गर्दा संघमा रहेको दरबन्दी लुकाएको भनी सोको प्रमाणस्वरूप राष्ट्रिय कितावखानाबाट रिक्त दरबन्दी विवरणका सम्बन्धमा प्राप्त गरेको सूचना र आ.ब. २०७६/०७७ र आ.ब. २०७७/०७८ मा लोक सेवा आयोगले संघमा पदपूर्तिका लागि गरिएको विज्ञापनमा माग गरिएको पदसंख्याको आधार लिएको देखिन्छ। निवेदक अनुज घिमिरे समेतले दायर गरेको रिट नं. ०७८-WF-००२० मा पेश भएको राष्ट्रिय कितावखानाले च.नं. ३७३ मिति २०७७।९।६ मा निवेदकमध्ये जयराम गजुरेललाई उपलब्ध गराएको रिक्त दरबन्दी विवरण व्यहोरा हेर्दा, नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणी शाखा अधिकृत (संघमा समायोजन भएका) मिति २०७५।११।५ देखि २०७६।८।२४ सम्म राजिनामा स्वीकृत भई अवकास भएका ७८ जना, मृत्यु भएका ३ जना र अनिवार्य अवकास भएका १३४ जना समेत जम्मा २१५ जनाको संघको दरबन्दी रिक्त भएको भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ। सो पत्रमा बहुवा भै रिक्त हुन गएका पदसंख्या समेतका बारेमा उल्लेख भएको देखिँदैन। त्यसै गरी रिट निवेदक अनमोलमणी भट्टराई समेत भएको रिट नं. ०७८-WF-०१६३ को रिट निवेदनमा पेश भएको राष्ट्रिय कितावखानाको च.नं. ६० मिति २०७८।४।२९ को (निवेदक मध्ये अनमोलमणी भट्टराईलाई उपलब्ध गराएको दरबन्दी विवरणको) पत्रको प्रतिलिपि हेर्दा सोही सेवा समूहको सोही पदमा समायोजन भएको मिति २०७५।११।५ देखि २०७६।३।३१ सम्म अवकास १०३ जना र आ.ब. २०७६/०७७ मा रिक्त हुने १५४ जना भनी फरक विवरण उल्लेख गरेको देखिन्छ। जव कि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले पेश गरेको लिखित जवाफमा रिट निवेदकहरूसँग सम्बन्धित सबै सेवा समूह एवं उपसमूहको रिक्त

दरबन्दी विवरण एकिन साथ स्पष्ट उल्लेख गरी सोको प्रमाणस्वरूप नयाँ दरबन्दी सृजना सम्बन्धी नेपाल सरकार मन्त्रिपरिदको निर्णय र लोक सेवा आयोगमा पदपूर्तिको लागि भरी पठाएको मागको आकृति फाराम सहितको सक्कल मिसिल पेश गरेको देखिन्छ। सो मन्त्रालयको लिखित जवाफ हेर्दा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणी शाखा अधिकृत पदमा निवेदकहरू समायोजन हुँदा संघमा कायम रहेको २३४१ पदमा समायोजन गरी सबै पद पूर्ति गरिएको र समायोजन भएको मिति २०७५।११।५ देखि लोक सेवा आयोगबाट आ.ब. २०७६/०७७ को लागि विज्ञापन भएको मितिसम्म रिक्त रहेका पद मध्ये अनिवार्य अवकास २६८, राजिनामा १४८, मृत्यु ११ र बहुवाबाट १४१ गरी जम्मा ५६८ पद रिक्त भएकोमा ५६० पदको विज्ञापन गरिएको र आ.ब. ०७७/०७८ को लागि समेत सो भन्दा पछि रिक्त हुन आएको पदमा विज्ञापन गरिएको हो भनी रिक्त पदको विवरण उल्लेख गरेको देखिन्छ। नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणी शाखा अधिकृत पद बाहेक अन्य सेवा, समूहसँग सम्बन्धित रिट निवेदनहरूमा समेत सोही बमोजिम तत् तत् पदमा लोक सेवा आयोगबाट माग भए बमोजिमकै संख्यामा पद रिक्त भएको विवरण सहितको लिखित जवाफ पेश गरेको अवस्था देखिन्छ। प्रत्यर्थी मन्त्रालयबाट प्राप्त सबै रिट निवेदनसँग सम्बन्धित लोक सेवा आयोगमा पदपूर्तिको लागि भरी पठाएको छुट्टाछुट्टै मागको आकृति फाराम हेर्दा पनि सो फाराममा माग गरी पठाएको संख्या र लोक सेवा आयोगले विज्ञापन गरी माग गरेको पदसंख्या मोटामोटी रूपमा मिले भिडैकै अवस्था छ। राष्ट्रिय कितावखाना कर्मचारीहरूको अभिलेख राख्ने निकायसम्म देखिएकोमा यसले फरक फरक निवेदकहरूले सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरेबमोजिम उपलब्ध गराइएको विवरण उल्लेख्य रूपमा फरक परेको देखिँदा पत्रमा उल्लेख गरेको विवरणलाई एकिन अभिलेखका रूपमा स्वीकार गर्न सकिने अवस्था देखिएन।

निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा २क ले कर्मचारी प्रशासनको केन्द्रीय निकायको रूपमा प्रत्यर्थी सामान्य प्रशासन मन्त्रालयलाई तोकेको र निजामती सेवा ऐन नियमले सेवाका कुनै पदमा दरबन्दी सृजना भै वा खारेज भै वा अन्य कुनै व्यहोराले पदसंख्या घटबढ भएमा वा कुनै पद रिक्त हुन गएमा सम्बन्धित निकायले अद्यावधिक गरी सोको जानकारी उक्त मन्त्रालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको सन्दर्भमा रिट निवेदकहरूले उठाएको निजहरू सम्बद्ध सेवा समूहका पदमा रहेको रिक्त दरबन्दीका सम्बन्धमा प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा अद्यावधिक अभिलेख रहन सक्ने देखिँदा सो मन्त्रालयले प्रस्तुत

गरेको विवरणलाई खण्डित गर्ने ठोस र एकिन आधार नभएसम्म अन्यथा भन्न मिल्ने देखिएन। प्रत्यर्थी मन्त्रालयले रिक्त पदसंख्या भनी लिएको जिकिर लोक सेवा आयोगलाई भरी पठाएको मागको आकृति फारामबाट पुष्टी हुन आउँछ। मागको आकृति फाराममा उल्लेख भएको पद संख्या घटबढ गरी फरक पारेमा सम्बन्धित अधिकारीले सो को जिम्मेवारी बहन गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था समेत रहेको छ। सार्वजनिक जवाफदेहीताको जिम्मेवारीमा रहेको प्रत्यर्थी मन्त्रालय तथा सो मन्त्रालयका जिम्मेवार राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूले रिट निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गराउनका लागि संघको रिक्त पद लुकाउनु पर्नेसम्मको कुनै बोधगम्य आधार कारण पनि मिसिलबाट देखिन आउँदैन। बस्तुतः कानून बमोजिम अधिकारप्राप्त कुनै निकाय वा व्यक्तिले ओहोदाको कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा कुनै सार्वजनिक लिखतमा उल्लेख गरेका कुराहरू अन्यथा प्रमाणित नभएसम्म प्रमाणमा लिनुपर्ने प्रमाण कानूनको स्वीकार्य मान्यता पनि हो। यसै सम्बन्धमा यस अदालतबाट निवेदक दिपक कुमार दाससमेत वि. संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसमेत भएको (रिट नं. ०७७-WO-०३५३, मिति २०७७।१०।१३) उत्प्रेषण परमादेश मुद्दामा “सेवा सञ्चालन गर्ने मन्त्रालयले दरबन्दी अनुसार माग आकृति फाराम भरी लोक सेवा आयोगमा विज्ञापनको लागि पठाई भए गरेका कार्यहरूलाई विना आधार कारण अन्यथा भन्न नमिल्ने हुँदा ती कार्यहरू कानूनबमोजिम नै भएको भनी मान्नु पर्ने” भनी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको देखिन्छ। यस स्थितिमा माथि उल्लेखित आधार, कारण र कानूनी व्यवस्था तथा यस अदालतबाट प्रतिपादित सिद्धान्त समेतका आधारमा प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय कर्मचारी प्रशासनको सम्बन्धमा कानून बमोजिम अख्तियार प्राप्त निकाय देखिएको र सो मन्त्रालयले पेश गरेको रिक्त पदसंख्या सम्बन्धी विवरण खण्डित हुने ठोस र आधिकारिक प्रमाण मिसिलबाट देखिन नआएकोले त्यस्तो विवरणलाई कानून बमोजिम तयार भएको एकिन र आधिकारिक विवरण हो भनी मान्नुपर्ने देखिन आयो। राष्ट्रिय कितावखानाबाट प्राप्त पत्रमा उल्लेख भएको पदसंख्या र लोक सेवा आयोगले पदपूर्तिका लागि विज्ञापन गरेको पदसंख्या फरक परेकै आधारमा समायोजनका क्रममा संघको रिक्त दरबन्दी लुकाई निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गर्ने निर्णय भएको रहेछ भनी निष्कर्षमा पुग्न सक्ने आधार र अवस्था देखिन आएन। आफुहरू समायोजन हुनु पर्ने संघको पदमा लोक सेवा आयोगले विज्ञापन गरेकोले उक्त विज्ञापन समेत बदर गरिपाउँ भन्ने निवेदकको जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

तथापि निजामती सेवाका पदमा पदपूर्ति प्रक्रियालाई स्वच्छ र पारदर्शी बनाउन सामान्य प्रशासन मन्त्रालय वा अन्य सम्बन्धित निकायबाट लोक सेवा आयोगमा पदपूर्तिका लागि मागको आकृति फाराम भरी पठाउँदा सो पद के कसरी रिक्त भएको हो सो व्यहोरा सहितको फाराममा निर्धारित ढाँचा बमोजिमको सम्पूर्ण विवरण उल्लेख गरी पठाउनु पर्नेमा प्रत्यर्थी मन्त्रालयले लोक सेवा आयोगमा भरी पठाएको कतिपय सेवा समुहको विभिन्न पदको विभिन्न मितिको मागको आकृति फाराममा त्यसरी खुलाउनु पर्ने आवश्यक विवरण नखुलाई एकमुष्ट रूपमा माग गरिएको पदसंख्या मात्र उल्लेख गरेको समेत देखिन आयो । माग गरिएको पद संख्या के कसरी निर्धारण गरिएको हो सोको छुट्टाछुट्टै विवरण नखुलाई केवल पद संख्या मात्र उल्लेख गर्दा कानूनी व्यवस्थाको मक्सद पनि पूरा हुन नसक्ने र पद संख्या निर्धारण प्रक्रियाको स्वच्छता र पारदर्शितामा समेत प्रश्न उठन सक्ने भएकाले त्यसतर्फ यस इजलासको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ ।

१२. अब प्रस्तुत रिट निवेदनमा निवेदन माग बमोजिमको वा अन्य कुनै आदेश जारी हुनुपर्ने अवस्था हो वा होइन? भन्ने अन्तिम प्रश्नको निरूपण हुनुपर्ने अवस्था छ । नेपालको प्रशासनिक संरचना लामो समयदेखि एकात्मक र केन्द्रीकृत स्वरूपको कायम रहेकोमा संघीय स्वरूपको संविधान जारी भए पश्चात यसलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवामा रूपान्तरण गरी प्रशासनिक व्यवस्थाको पुनसंरचना गरिनु संवैधानिक व्यवस्थाको कार्यान्वयनको एउटा महत्वपूर्ण पक्ष देखियो । नयाँ संविधानले राजनीतिक, आर्थिक, प्रशासनिक लगायतको राज्य शक्तिलाई प्रदेश र स्थानीय तहसम्म निक्षेपिकरण गरेको र सो को समुचित प्रयोगको निमित्त स्थापित प्रादेशिक र स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न संविधान बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवा गठन नभैसकेको अवस्थामा प्रशासकीय संक्रमणकालीन व्यवस्थापनका रूपमा संविधानको धारा ३०२ बमोजिम तत्काल बहाल रहेका सरकारी कर्मचारीहरूलाई संघ, प्रदेश र स्थानीयमध्ये कुनै एक सेवामा समायोजन गरिनुपर्ने संवैधानिक अपरिहार्यता देखिन्छ । यस क्रममा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ जारी भएको र प्रत्यर्थी संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले सोही ऐनले निसृत गरेको अख्तियारी एवम् निर्धारण गरेको प्रकृया र कार्यविधि अवलम्बन गरी निवेदकहरू समेतका राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन गर्ने निर्णय गरेको देखिन आयो । यसरी गरिएको निर्णय नेपालको संविधान, अन्य प्रचलित कानून तथा यस अदालतबाट प्रतिपादित सिद्धान्त समेतको प्रतिकूल देखिन नआएको, समायोजन प्रकृत्यामा निवेदकहरू उपर स्वेच्छाचारी तबरले अनुचित भेदभाव गरेको

स्थिति नदेखिएको र निवेदन माग बमोजिम समायोजनको निर्णय बदर गर्दा संघीयता कार्यान्वयनसम्बन्धी संवैधानिक सुसञ्चालनमा उत्पन्न हुने अव्यवस्था समेतका विहङ्गम पक्षलाई दृष्टिगोचर गर्दा निवेदन माग बमोजिम निवेदकहरूलाई प्रदेश र स्थानीय तहमा गरेको समायोजनको निर्णय बदर गरी संघको पदमा समायोजन गर्नु भनी उत्प्रेषण परमादेशको आदेश जारी गर्नुपर्ने अवस्थाको विद्यमानता देखिएन।

छलफलका क्रममा निवेदकतर्फबाट उपस्थित विद्वान वरिष्ठ अधिवक्ताहरूले वैकल्पिक उपचारका रूपमा निवेदकहरूलाई कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १९ बमोजिम संघको दरबन्दीमा पुलमा राखी अन्यत्र कामकाज गर्न खटाउन सकिने भन्ने दृष्टिकोण राख्नुभएको देखिन्छ। तर पुल दरबन्दी सम्बन्धी ऐनको उक्त व्यवस्था हेर्दा सो ऐनको दफा ७ बमोजिम समायोजन भै बाँकी रहेका कर्मचारीहरूलाई मात्र पुल दरबन्दीमा राख्न सकिने देखिएकोमा प्रस्तुत मुद्दामा प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा रिक्त दरबन्दी पूरा नै भैनसकेको अवस्था हुँदा सपुल दरबन्दी कायम गर्ने सम्बन्धी ऐनको व्यवस्था आकर्षित हुन सक्ने देखिएन। निवेदकहरूलाई काजमा खटाउने विषय भने प्रशासनिक सुसञ्चालनका दृष्टिले आवश्यक देखेमा संविधानको भावना, संघीयताको मर्म र प्रचलित ऐन नियमको उल्लंघन नहुने गरी सम्बन्धित अख्तियारवालाले गर्न सक्ने विषय देखिएकाले^{३८} सो सम्बन्धमा यस इजलासबाट कुनै आदेश जारी गरिरहनुपर्ने अवस्था देखिएन। प्रस्तुत रिट निवेदन खारेज हुने ठहर्छ।

तथापि रिट निवेदकहरूले निवेदनमा उठाएका कतिपय विषयहरू कानूनी, नीतिगत र व्यवस्थापकीय प्रवन्ध गरी संवोधन गरिनुपर्ने प्रकृतिको देखिएको र नेपालको संविधानको धारा १३३ को उपधारा (२) र (३) ले यस अदालतलाई निःसृत गरेको उचित उपचार प्रदान गर्न उपयुक्त आदेश जारी गर्न सक्ने असाधारण अधिकारक्षेत्र अन्तर्गत त्यस्ता विषयमा समेत उपयुक्त र सम्यक दृष्टिकोण (equitable approach) ले हेरी उचित उपचारका लागि आवश्यक र अन्य उपयुक्त आदेश जारी गर्नु यस अदालतको दायित्व हुन आउछ। निवेदकहरूले रिट निवेदनमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले अवलम्बन गरेको कतिपय नीतिगत व्यवस्थाप्रति नै प्रश्न उठाएको समेत देखिँदा प्रशासकीय पुनसंरचनाको क्रममा निवेदकहरू लगायत सबै सरोकारवालाहरूले न्याय, समानता र आत्मसम्मानको अनुभूति गर्नसक्ने

^{३८} रमेश सिंह ओखेडा *वि.* सामान्य प्रशासन मन्त्रालयसमेत (ने.का.प.२०७०, अङ्क ११, नि.नं. ९०८२)

वातावरण तयार गर्ने, संविधानले आत्मसात गरेको संघीयताको मर्म र भावना अनुकुल प्रशासकीय संघीयकरणको प्रकृत्यालाई सुदृढ र संस्थागत गराउने तथा राज्यका समग्र कर्मचारीतन्त्रलाई थप क्रियाशील र प्रभावकारी बनाउने पद्धतिको विकास गर्नसक्ने वाञ्छित विधायिकी नीति समेतका सन्दर्भमा देहाय बमोजिमको निर्देशनात्मक आदेश जारी गरिएको छः

१. कर्मचारीहरूको सम्पूर्ण विवरण अंकित एकिकृत अभिलेख दुरुस्त अवस्थामा राख्नुपर्ने जिम्मेवारी भएका राज्यका दुई निकाय अर्थात कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धी केन्द्रीय निकाय प्रत्यर्थी मध्येका संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र सोही मन्त्रालय मातहतको प्रत्यर्थी राष्ट्रिय किताबखानामा रहेको कर्मचारी अभिलेखमा एकरूपता नहुनु वा त्यस्ता अभिलेख दुरुस्त नरहनु अनपेक्षित अवस्था हो। त्यस्तो अनपेक्षित अवस्थाले सम्बन्धित कर्मचारीको वृत्ति विकास लगायतका अवसरमा असर पुऱ्याउन सक्ने अवस्था त छँदैछ, राज्यका आधिकारिक निकायमा रहने यस्ता तथ्याङ्क र अभिलेख निश्चित र एकिन नभएमा राज्यको नीति तथा कार्यक्रम निर्माण र कार्यान्वयन लगायतका व्यवस्थापकीय कार्यमा गम्भीर असर पर्ने भएकाले दरबन्दी लगायत कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत विवरण र कानून बमोजिम राख्नुपर्ने अन्य सम्पूर्ण विवरणसहितको अभिलेख दीर्घकालीन सुरक्षाका उपायहरू अवलम्बन गरी पछिसम्म फरक नपर्ने गरी एकिनसाथ राख्ने र चाहेका बखत सहज तरिकाले प्राप्त गर्न सकिने गरी आवश्यक सफ्टवेयर समेत विकास गरी दुरुस्त ढङ्गले राख्न प्रत्यर्थी मन्त्रालयले आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
२. निजामती सेवाको रिक्त पदपूर्तिका लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र सम्बन्धित निकायले लोक सेवा आयोगमा रिक्त पदसम्बन्धी मागको आकृति फाराम भरी पठाउँदा लोक सेवा आयोग नियमावली, २०६७ को नियम ३ तथा अनुसूची १ बमोजिम निर्धारित ढाँचामा आवश्यक विवरण भरी पठाउनुपर्ने कानूनी व्यवस्था रहेकोमा फाराममा उल्लेख गर्नुपर्ने माग गरिएको पद के कसरी रिक्त भएको हो भन्ने विवरण नखुलाई केवल पदसंख्या मात्र उल्लेख गरी पठाउँदा पदपूर्ति प्रकृत्याको स्वच्छता र पारदर्शितामा प्रश्न उठ्ने भएकाले मागको आकृति फाराम भरी पठाउँदा खुलाउनु पर्ने सम्पूर्ण विवरण अनिवार्य रूपमा खुलाई अख्तियारवालाले प्रमाणित गरी पठाउनुपर्ने व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, खुलाउनु पर्ने कुनै विवरण नखुलाई आएमा लोक सेवा आयोगले त्यस्तो मागलाई रितपूर्वक नआएको

माग भनी पदपूर्ति प्रक्रियामा सामेल नगराउने र पदसंख्या मात्र उल्लेख गरी आवश्यक विवरण नखुलाई मागको आकृति फाराम भरी पठाउने अख्तियारवालाको अभिलेख राख्ने आवश्यक व्यवस्था मिलाउनु।

३. नयाँ संविधानले सेवा प्रवाह र स्थानीयस्तरको विकासको मुख्य जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई दिएको सन्दर्भमा स्थानीय एवम् प्रदेश तहमा सक्षम र कार्यमुखी कर्मचारीतन्त्र भएन भने स्थानीय तहमा प्रभावकारी सेवा प्रवाह र विकास योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन नसकी आम जनता लोकतन्त्रका लाभ उपभोग गर्ने अवसरबाट बञ्चित हुन पुग्छन्। संघीयतालाई संस्थागत गर्ने आधार समेत कमजोर हुन्छ। यो अवस्था आउन नदिनका लागि स्थानीय वा प्रदेश सेवामा कार्यरत जनशक्तिलाई आकर्षक सेवा सुविधा, सेवाका शर्तहरूको संरक्षण र फराकिलो वृत्ति विकासको सुनिश्चितता हुनुपर्छ। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम समायोजित कर्मचारीका हकमा बढुवाका लागि संघीय निजामती सेवा ऐन तथा सेवाका शर्त र सुरक्षा सम्बन्धी मापदण्ड समेतका लागि प्रदेश र स्थानीय तह सेवाको गठन सम्बन्धी कानूनको टड्कारो आवश्यकता देखिन्छ। वस्तुतः नयाँ संविधान जारी भएपछि संविधानले परिकल्पना गरे अनुरूपको संघीय प्रशासनिक संरचनाको क्रियाशीलताको लागि तत्कालै कर्मचारी समायोजन ऐन जारी हुनुपर्ने देखिएकोमा लामो समयपछि मात्र सो ऐन जारी भएबाट समायोजन प्रकृया थप जटिल बन्न पुगी प्रस्तुत निवेदन लगायतका मुद्दा मामिलाको सृजना भएको स्थिति देखिन आउँछ। अपितु उक्त ऐनको कार्यान्वयनका सम्बन्धमा उठेका कतिपय प्रश्नहरूको संबोधन संघीय निजामती सेवा ऐनबाट हुनुपर्ने वा हुनसक्ने प्रकृतिको देखिएको र सो ऐन मुलुकको समग्र निजामती प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाउन समेत अत्यावश्यक भएको देखिँदा लामो समयदेखि संसदमा विचाराधीन रहेको भनी इजलाशलाई जानकारी गराइएको संघीय निजामती सेवा सम्बन्धी विधेयक यथाशीघ्र पारित गर्ने प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु ।

४. कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भै गएका कर्मचारीहरू प्रदेश कानून बमोजिम सम्बन्धित प्रदेश वा अन्तर्गतका कार्यालयमा सम्म सरुवा हुन सक्ने तर सम्बन्धित प्रदेश बाहेकका अन्य भौगोलिक क्षेत्रमा सरुवा हुन नसक्ने व्यवस्था गरेको देखिन्छ। नेपालको संविधानले आत्मसात गरेको संघीयताको स्वरूप हेर्दा स्थानीय वा प्रदेश सेवाका कर्मचारीहरू सो प्रदेश बाहिरको भौगोलिक

क्षेत्रमा सरुवा भै जान नसक्ने प्रावधान संवैधानिक व्यवस्था र संघीयताको मान्यता अनुकूल नै देखिएतापनि यी निवेदक लगायतका समायोजित कर्मचारीहरूका हकमा निजहरू नेपालको संविधान जारी भै सकेपछि सेवा प्रवेश गरेको भएता पनि कर्मचारी समायोजन हुनुपूर्व एकिकृत निजामती सेवामा नियुक्त भै संघीयताको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा संक्रमणकालीन व्यवस्था अन्तर्गत प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन हुनु परेका कारण उक्त व्यवस्थाको कार्यान्वयनमा निजहरूका हकमा फरक दृष्टिकोण अवलम्बन गरिनुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ। यी निवेदकहरू सेवा प्रवेश गर्दाका अवस्थामा कायम रहेको मुलुकभर जुनसुकै भौगोलिक क्षेत्रमा गै काम गर्न पाउने निजामती सेवा ऐन, २०४९ र सो ऐन अन्तर्गत बनेको नियमावलीको व्यवस्था कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले गरेको सरुवा सम्बन्धी व्यवस्थाबाट खण्डित भएको देखियो। यद्यपि निजामती सेवा ऐन, २०४९ ले मुलभूत रूपमा आर्थिक सुविधासंग सम्बन्धित सेवाको शर्तको मात्र संरक्षण गरेको देखिएतापनि निजामती सेवाका कर्मचारीहरूका लागि सरुवा सम्बन्धी नियम समेत एक महत्वपूर्ण सेवा शर्त भएकाले सो संग सम्बन्धित कानूनमा संशोधन गर्दा समेत सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई न्यूनतम असर पर्ने गरी संशोधन गरिनु वाञ्छनीय हुने भएकाले संघीयता सम्बन्धी मूल्य मान्यताको विपरित नहुने गरी सरुवाका शर्तमा परिमार्जन गर्नु आवश्यक देखिन्छ। साथै एउटै स्थानीय तह वा प्रदेशमा मात्र कार्य गर्नुपर्दा संघ अन्तर्गतका पदमा बढुवा पाउन आवश्यक पर्ने बर्गिकृत भौगोलिक क्षेत्रमा काम गरेबापत प्राप्त हुने अंक हासिल गर्ने अवसरको समेत न्यायोचित वितरण हुन नसकी कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ अनुसार संघको सेवाका पदमा हुने बढुवा प्रणाली नै असन्तुलित बन्न पुग्ने अवस्था समेत देखिन्छ। यस स्थितिलाई सम्बोधन गर्न प्रदेश लोक सेवा आयोग गठन भै सो आयोगबाट वा संघीय लोक सेवा आयोगबाट प्रदेश र स्थानीय सेवाका लागि आवश्यक कर्मचारीहरू सामयिक (periodic) रूपमा नियुक्त हुने पद्धतिको विकास भएपछि सम्बन्धीत प्रदेशकै लागि भनी नियुक्त भएका कर्मचारीहरू बाहेक समायोजन भै गएका कर्मचारीहरूका हकमा संघीय निजामती सेवा ऐन बमोजिम माथिल्लो पदमा बढुवा हुनका लागि उम्मेदवार बन्न सक्ने अवधि पुरा गरेपछि जुनसुकै प्रादेशिक क्षेत्रमा सरुवा भै जान पाउने कानूनी व्यवस्था गर्ने ।

५. कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीहरू सो ऐनको दफा १४ को उपदफा (३) बमोजिम बढुवा भएको अवस्थामा बाहेक संघको पदमा सरुवा भै आउन सक्ने व्यवस्था गरेको देखिएन। उक्त ऐनले कर्मचारीहरूलाई कुन तहमा समायोजन हुने भनी स्वेच्छिक रूपमा छनोट गर्ने सुविधा प्रदान नगरेका कारण प्रदेश र स्थानीय तहलाई छनोटको प्राथमिकतामा नराखेका कर्मचारीहरूलाई समेत रिक्त पदको अनुपलब्धताका कारणबाट प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन गरिनु परेको तथ्य मिसिलबाट उजागर हुन्छ। यस स्थितिमा संघको पदमा समायोजन हुन ईच्छुक कर्मचारीहरूलाई सरुवा भै संघको पदमा आउनै नसक्ने गरी पूर्णरूपमा निषेध गर्नु माथि बुंदा नं. ४ मा उल्लेख गरिएका आधार कारण समेतबाट न्यायोचित देखिएन। निवेदकहरू समेतका प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भएका कर्मचारीहरूलाई निश्चित शर्त बन्देजका अधिनमा रही प्रदेश र स्थानीय तहको सेवा प्रवाहमा प्रतिकूल असर नपर्ने र संघीयताको मर्म र भावना विपरित नहुने गरी संघको पदमा सरुवा भै आउन सक्ने ढोका खुला राख्न आवश्यक देखियो। यसका लागि प्रदेश र स्थानीय सेवाका पदमा लोकसेवा आयोगबाट नियमित पदपूर्ति पद्धति विकास भै प्रदेश र स्थानीय तहको सेवा प्रवाहमा आवश्यक जनशक्तिको सहज उपलब्धता सुनिश्चित भएपछि र निवेदकहरूको संघीय सेवाको माथिल्लो पदमा बढुवाका लागि उम्मेदवार हुन आवश्यक सेवा अवधि पूरा भएपछि संघीयताको कार्यान्वयनमा बाधा नपर्ने गरी संघको दरवन्दीका रिक्त पदमध्ये निश्चित प्रतिशत पदहरू समायोजन भै गएका संघमा आउन इच्छुक कर्मचारीहरू मध्येबाट क्रमशः ज्येष्ठताका आधारमा सरुवा भै संघमा आउन सक्ने गरी कानूनी व्यवस्था गर्ने।

६. प्रदेश र स्थानीय तहमा समायोजन भएका कर्मचारीको वृत्तिविकास सुनिश्चित गरी सेवाको आकर्षण वृद्धि गर्ने तथा प्रदेश र स्थानीय सेवाको गुणस्तरीयता र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्नका लागि प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीहरू कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा १४ को उपदफा (३) बमोजिम संघको एक श्रेणी वा तहको माथिल्लो पदमा बढुवाका लागि उम्मेदवार हुन पाउने व्यवस्था रहेकोमा सोही दफाको उपदफा (२) बमोजिम प्रदेश वा स्थानीय तहको एक तह माथिको पदमा बढुवा पाएका कर्मचारीहरू समेत पुनः उपदफा (३) बमोजिमको बढुवा प्रकृत्यामा सहभागी हुन बाधा नपुग्ने सुनिश्चितता गर्ने।

७. कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ७ को उपदफा (२) को देहाय (ग) मा स्थानीय तहको सेवामा उपसमूह कायम भएको नदेखिएको र ऐ उपदफा (३) बमोजिम प्रदेश र स्थानीय तहको सेवामा समायोजन गर्दा शैक्षिक योग्यता मिल्ने जुनसुकै सेवा समूहको पदमा समायोजन गर्न सकिने व्यवस्था भै तदनुरूप समायोजन भएको देखिएकाले साविकमा कायम रहेको समूह वा उपसमूह फरक पर्ने गरी समायोजन गरिएका कर्मचारीहरूको हकमा समेत साविकको सेवा समूह उपसमूहमा समायोजन भए सरह ऐनको दफा १४ बमोजिमको बढुवा प्रकृत्यामा सहभागी हुन बाधा नपुग्ने जेष्ठता र अनुभव वापत अङ्क प्राप्त गर्ने व्यवस्था गर्ने ।
८. संविधानले संघीय निजामती सेवालार्ई तीन तहको प्रशासनिक संयन्त्रलार्ई एकआपसमा जोड्ने सेतुको रूपमा परिकल्पना गरेको र यसले मुलुकको भौगोलिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विविधतालार्ई एकताको सूत्रमा आबद्ध गर्न समेत महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्ने भएकाले संघीय निजामती सेवामा पदपूर्ती गर्दा निश्चित प्रतिशत पदहरू देशभरका स्थानीय तथा प्रदेश सेवाका कर्मचारीहरूबीच मात्र प्रतिस्पर्धा गराई पदपूर्ती गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
९. सात दशकभन्दा लामो निजामती सेवाको एकात्मक र केन्द्रीयतामा आधारित कर्मचारीतन्त्रको इतिहासमा संघीय स्वरूपको संविधानको निर्माण संगै संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवा सञ्चालनका लागि सरकारी सेवामा रहेका कर्मचारीहरूलार्ई संविधानको धारा ३०२ बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन गर्ने कार्य एक दुर्लभ र ऐतिहासिक परिघटना हुनुका साथै यो एक जटिल, प्राविधिक र बहुआयामिक असरयुक्त प्रकृत्या हो भन्ने तथ्य सहजै अनुभूत गर्न सकिन्छ। यो प्रकृत्याको मुख्य लक्ष्य एकातर्फ संघीय शासन व्यवस्थालार्ई संस्थागत र सुदृढ गर्ने तथा अर्कोतर्फ संघीयताको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि प्रदेश र स्थानीय तहको कर्मचारीतन्त्र सक्षम र प्रतिस्पर्धी बनाउनेतर्फ केन्द्रित हुनुपर्ने आवश्यकता समेत रहेको छ। यसका लागि स्थानीय सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीहरूले सेवा प्रवाहको उच्च आदर्श, आत्मविश्वास र उच्च मनोबलका साथ कार्य गर्न सक्ने गरी सकारात्मक उत्प्रेरणाका विषयमा समुचित ध्यान पुर्याउनुपर्ने हुन्छ। राज्यले निर्धारण गरेको औपचारिक मर्यादाक्रममा प्रदेश वा स्थानीय सेवाका समान तहका अधिकृतहरूलार्ई संघको सेवाका सोही तह वा श्रेणीका अधिकृतभन्दा तल रहने गरी क्रम निर्धारण गरिएको र यसबाट

प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीहरूको आत्मसम्मान र मर्यादामा आघात पुगेको भन्ने विषयलाई समेत बहसका क्रममा उठाइएको थियो । वस्तुतः उल्लिखित मर्यादाक्रमले प्रदेश र स्थानीय सेवाभन्दा संघको सेवाको श्रेष्ठताको आभाष दिने र प्रदेश वा स्थानीय सेवाका समान तहका अधिकृतहरू संघको सेवाका कर्मचारीहरूभन्दा मर्यादाक्रममा तल रहने गरी क्रम निर्धारण गरिनुको कुनै विवेकसम्मत आधार, कारण र औचित्य नदेखिँदा मर्यादाक्रम निर्धारण गर्दा संघ तथा प्रदेश र स्थानीय सेवाका समान तह वा पदका कर्मचारीहरू समान क्रममा रहने गरी पुनरावलोकन गर्नु वाञ्छनीय देखिन्छ। कर्मचारीहरूको वरिष्ठताको निर्धारण संघ, प्रदेश वा स्थानीय कुन तहमा समायोजन भएको भन्ने आधारमा गरिनु न्याय र समानताको दृष्टिले उपयुक्त मान्न नसकिने भएकाले प्रचलित कानून बमोजिम ज्येष्ठताका आधारमा वरिष्ठताको निर्धारण हुने र प्रदेश वा स्थानीय सेवामा समायोजन भएका वरिष्ठ कर्मचारीहरू संघको सेवाका कनिष्ठ कर्मचारीको मातहतमा रही काम गर्नुपर्ने अनुचित र अब्यवहारिक अवस्थाको अविलम्ब पुनरावलोकन गरी वरिष्ठता र ज्येष्ठताका मान्य सिद्धान्त कायम हुने व्यवस्था मिलाउनु।

१०. सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रशासकीय प्रमुख तथा प्रदेश सचिव समेत स्थानीय र प्रदेश सेवाका कर्मचारीहरूबाट हुने व्यवस्था गरिएमा संविधानले आत्मसात गरेको संघीयताको मर्म र भावना अनुरूपको प्रशासकीय संघीयकरणको स्वरूप बन्ने र प्रदेश र स्थानीय सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीहरूमा वृत्ति विकासको अवसर समेत फराकिलो हुने भएतापनि यसबाट प्रशासनिक संरचना तथा कार्यसञ्चालनमा पर्न जाने असर, संघीय सरकारसंगको समन्वयमा पर्ने प्रभाव तथा प्रदेश र स्थानीय सेवाको जिम्मेवारी बहन गर्ने सक्षमता (carrying capacity) मा सुनिश्चित हुन सकिने अवस्था रहे वा नरहेको भन्ने समेतका सान्दर्भिक पक्षमा आवश्यक अध्ययन गरी संघीय निजामती सेवा ऐनमा उचित व्यवस्था मिलाउनु।

११. निजामती सेवा ऐन, २०४९ ले निजामती सेवामा श्रेणीगत आधारमा पदसोपानको व्यवस्था गरेकोमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले प्रदेश र स्थानीय सेवामा तहगत आधारमा पदहरू सृजना गरी तदनुरूप समायोजन भएको अवस्था छ। उक्त समायोजन प्रकृत्यामा कतिपय सेवा समूहका कर्मचारीहरूलाई मिल्दो तहमा सम्मानजनकढंगले समायोजन नगरिएको र घट्टाको महसुस हुने गरी समायोजन

गरिएको भनी यस अदालतबाट विभिन्न मुद्दामा न्यायोचित ढंगले तह मिलान गर्न आदेश समेत भएको देखिन्छ। कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ ले प्रदेश तथा स्थानीय सेवामा समायोजन भएका कर्मचारीहरूको प्रदेश र स्थानीय सेवाका पदका अतिरिक्त संघीय सेवा अन्तर्गतका पदमा समेत बढुवा हुन सक्ने व्यवस्था गरेको सन्दर्भमा तहगत प्रणाली अन्तर्गतका पद र श्रेणीगत प्रणाली अन्तर्गतका पदमा देखिएको बेमेल र असामञ्जस्यबाट उत्पन्न हुने कठिनाईलाई तर्कसंगत ढंगले सम्बोधन गर्न निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दोश्रो संशोधन (मिति २०६४।४।२३) ले थप गरेको दफा ३क बमोजिमको निजामती सेवाको श्रेणीगत व्यवस्थालाई तहगत प्रणालीमा रूपान्तरण गरी एकिकृत निजामती सेवा प्रणाली लागू गर्ने सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था कार्यान्वयन गरी देशभरका सबै सरकारी सेवामा तहगत प्रणाली कायम गर्ने।

प्रस्तुत आदेशको जानकारी महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय मार्फत प्रत्यर्थी निकायमा पठाई दिनु। साथै आदेशको प्रतिलिपी सहित फैसला कार्यान्वयन निर्देशनालयलाई दिई आदेशको प्रति विद्युतीय प्रणालीमा अपलोड गरी रिट निवेदनहरूको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु।

न्यायाधीश
(नहकुल सुवेदी)

उक्त रायमा हामी सहमत छौं ।

न्यायाधीश
(सपना प्रधान मल्ल)

न्यायाधीश
(आनन्दमोहन भट्टराई)

इजलास अधिकृत: दुर्गाप्रसाद खनाल/सदीक्षा नेपाल

इति संवत् २०७८ साल माघ १२ गते रोज ४ शुभम्----- ।

अनुसूची- १
(निवेदक र प्रत्यर्थीहरूको विवरण)

०७८-WO-०१६३

मोरङ्ग जिल्ला विराटनगर म.न.पा. वडा नं. १२ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा निवेदक सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, यातायात व्यवस्था कार्यालय, मोरङ्गमा कार्यरत अनमोलमणि भट्टराई १

सुर्खेत जिल्ला विरेन्द्र नगर नगरपालिका वडा नं. १० घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको पदमा कर्णाली प्रदेश उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय सुर्खेतमा कार्यरत अञ्जु चौधरी १

कास्की जिल्ला, पोखरा म.न.पा. वडा नं. ३१ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा उर्जा जलस्रोत तथा खानेपानी मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत अनिल सुवेदी.....१

स्याङ्जा जिल्ला आँधिखोला गाउँपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा यातायात व्यवस्था कार्यालय, साना/ठूला सवारी एकान्तकुना ललितपुरमा कार्यरत अनुप ढकाल १

ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा. वडा नं. २२ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा ललितपुर महानगरपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत अपिन महर्जन १

धनुषा जिल्ला जनकपुर उ.म.न.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं २, मुख्यमन्त्री तथा

मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा कार्यरत अमन कुमार कर्ण १

मकवानपुर जिल्ला हेटौँडा उपमहानगरपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय वागमती प्रदेशमा कार्यरत अमृतकुमार श्रेष्ठ १

खोटाङ्ग जिल्ला दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी न.पा. वडा नं. १ भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, प्रदेश सभा सचिवालय, हेटौँडामा कार्यरत अम्बिक घिमिरे १

रौतहट जिल्ला, कटहरिया न.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. २ अन्तर्गत घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, बारामा कार्यरत अरविन्द यादव १

काठमाडौँ जिल्ला नागार्जुन नगरपालिका वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा ललितपुर महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ललितपुरमा कार्यरत अरुण गोतामे १

मकवानपुर जिल्ला हेटौँडा उपमहानगरपालिका वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय वागमती प्रदेशमा कार्यरत अशेष खड्का १

सर्लाही जिल्ला लालबन्दी नगरपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा सामाजिक विकास मन्त्रालय वागमती प्रदेश हेटौँडामा कार्यरत अशोक काफ्ले १

स्याङ्जा जिल्ला विरुवा गा.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा पोखरा महानगरपालिकामा कार्यरत अशोक

कुमार सुनार १

पर्वत जिल्ला मोदी गा.पा. वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा भौतिक पूर्वाधार शहरी विकास तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत अशोक गौतम १

सर्लाही जिल्ला ईश्वरपुर नगरपालिका वडा नं. ३ स्थायी घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय बागमती प्रदेशमा कार्यरत आशिष आचार्य १

धनकुटा जिल्ला भिरगाँउ गा.वि.स वडा नं. ७ हाल परिवर्तित धनकुटा न.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, धनकुटामा कार्यरत इश्वर थापा ... १

पर्वत जिल्ला पैयु गा.पा. वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा ललितपुर महानगरपालिका, ललितपुरमा कार्यरत उमा शर्मा १

मोरङ जिल्ला विराटनगर महानगरपालिका वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा सहकारी प्रशिक्षालय ईनरुवा, प्रदेश नं. १ मा कार्यरत एकनाथ दाहाल १

धादिङ जिल्ला बिरुवा गाउपालिका वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत कपिल सिलवाल १

सुर्खेत जिल्ला बिरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण

कार्यालय कर्णाली प्रदेश दैलेखमा कार्यरत कल्पना खत्री १

महोतरी जिल्ला बल्वा न.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, महोतरीमा कार्यरत कृष्ण कुमार मिश्र १

गुल्मी जिल्ला मदाने गाउपालिका वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय बुटवल रुपन्देहीमा कार्यरत कृष्ण प्रसाद पराजुली १

काठमाडौँ जिल्ला काठमाडौँ महानगरपालिका वडा नं. २४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १ व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्रमा कार्यरत कृष्णा श्रेष्ठ १

झापा जिल्ला कमल गाउपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १ प्रदेश लोकसेवा आयोगमा विराटनगरमा कार्यरत केदारनाथ रिजाल १

प्युठान जिला नौबहिनी गाउपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश यातायात व्यवस्था कार्यालय बाँके नेपालगञ्जमा कार्यरत केशव घिमिरे १

कपिलबस्तु जिल्ला बुद्धभूमि नगरपालिका वडा नं. ९ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा गण्डकी प्रदेश, कानून सञ्चार तथा प्रदेश शभा मामिला मन्त्रालयमा कार्यरत खुबीराम पोखेल १

गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. १० घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश आर्थिक मामिला तथा

योजना मन्त्रालयमा कार्यरत गंगा अर्याल १

पर्वत जिल्ला जलजला नगरपालिका वडा नं. ९ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा गण्डकी प्रदेश घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, पर्वतमा कार्यरत गोविन्द प्रसाद पौडेल १

स्याङ्जा जिल्ला, विरुवा गा.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा भूमि व्यवस्था, कृषि सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत चोलाकान्त वाग्ले १

धनकुटा जिल्ला पाखिबास नगरपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १ सामाजिक विकास मन्त्रालय, विराटनगरमा कार्यरत जानुका न्यौपाने १

ओखलढुङ्गा जिल्ला चिशंखगढी गा.पा वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, पर्यटन कार्यालय, सुनसरीमा कार्यरत जितेन्द्र राई १

नवलपरासी जिल्ला सुनौल नगरपालिका वडा नं. ११ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा कार्यरत जिवकला भण्डारी १

गोरखा जिल्ला पालुङ्टार नगरपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश भरतपुर महानगरपालिकामा कार्यरत झलक कुमार श्रेष्ठ १

ताप्लेजुङ जिल्ला आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा यातायात व्यवस्था कार्यालय

चालक अनुमतिपत्र, सुनसरीमा कार्यरत झोन लिम्बु १

दैलेख जिल्ला नारायण नगरपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश डिभिजन वन कार्यालय, हेटौडामा कार्यरत टिका शर्मा १

पर्वत जिल्ला जलजला गा.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम केन्द्र, पर्वतमा कार्यरत डम्बर बहादुर जि.सि. १

स्याङ्जा जिल्ला बालिङ्ग गा.पा. वडा नं. १२ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा भौतिक पूर्वाधार, शहरी विकास तथा यातायात व्यवस्था मन्त्रालय गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत डोलराज पराजुली..... १

बाग्लुङ्ग जिल्ला गलकोट न.पा. वडा नं. १० घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा गलकोट नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत तुलबहादुर वि.क. १

रुपन्देही जिल्ला बुटवल उप महानगरपालिका वडा नं. ११ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयमा कार्यरत तुलसीराम अधिकारी १

खोटाङ जिल्ला दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका वडा नं. १५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, प्रदेश लोक सेवा आयोग, विराटनगरमा कार्यरत दिनेश ढुङ्गाना..... १

खोटाङ जिल्ला खोटेहाड गाउँपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, डिभिजन वन कार्यालय,

मोरङमा कार्यरत दिनेश राई १

झापा जिल्ला विर्तामोड नगरपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १ घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, झापामा कार्यरत दुर्गा बास्तोला १

पाँचथर जिल्ला फालेलुङ गाउँपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १ घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, ताप्लेजुङमा कार्यरत देउप्रकाश तामाङ १

गुल्मी जिल्ला इस्मा गाउँपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, पाल्पामा कार्यरत देवीराम भण्डारी १

कैलाली जिल्ला गोदावरी नगरपालिका वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा सुदुरपश्चिम प्रदेश उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा कार्यरत धर्मराज जोशी १

चितवन जिल्ला, माडी न.पा. वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती, सहकारी प्रशिक्षालय, चितवनमा कार्यरत नन्द प्रसाद भट्टराई १

खोटाङ जिल्ला दिप्रुङ चुइचुम्मा गाउँपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, सहकारी प्रशिक्षालय, इनरुवा, सुनसरीमा कार्यरत नरेन्द्र पराजुली १

बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज उप महानगरपालिका वडा नं. १३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश यातायात

व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, चाबाहिल, काठमाडौंमा कार्यरत नविना रिजाल १

गुल्मी जिल्ला मुसिकोट नगरपालिका वडा नं.१ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेशमुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, बुटवलमा कार्यरत नारायण अर्याल १

स्याङ्जा जिल्ला आँधिखोला गा.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय स्याङ्जामा कार्यरत नारायण प्रसाद ढकाल १

गोरखा जिल्ला सिरानचोक गा.पा. वडा नं.४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय, सवारी चालक अनुमतीपत्र ठूलोभर्याङ्ग, काठमाडौंमा कार्यरत नारायणी पोखरेल १

झापा जिल्ला गौरादह नगरपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, प्रदेश लोक सेवा आयोग, विराटनगरमा कार्यरत निरोज ढकाल १

काठमाडौं जिल्ला कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका वडा नं. ९ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश ललितपुर महानगरपालिकाको कार्यालय, ललितपुरमा कार्यरत निशा भट्टराई १

मकवानपुर जिल्ला हेटौडा उपनगरपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश लोक सेवा आयोग बागमती प्रदेश हेटौडामा कार्यरत पदम ओझा १

भक्तपुर जिल्ला, मध्यपुर ठिमी न.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा

समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, उपत्यका पर्यटन कार्यालय, हात्तीवनमा कार्यरत पवन कट्टेल १

बाग्लुङ्ग न.पा. वडा नं. ९, हाल परिवर्तित बाग्लुङ्ग न.पा. वडा नं. ९, हाल परिवर्तित बाग्लुङ्ग न.पा. वडा नं. ११ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा यातायात व्यवस्था कार्यालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत पारसिङ्ग थापा मगर १

मकवानपुर जिल्ला हेटौडा उप महानगरपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, हेटौडामा कार्यरत प्रकाश अधिकारी १

स्याङ्जा जिल्ला आँधिखोला गाउँपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, जगाती भक्तपुरमा कार्यरत प्रतिभादेवी ढकाल..... १

गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा नगरपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, रुपन्देहीमा कार्यरत प्रदिप खनाल १

कास्की जिल्ला पोखरा महानगरपालिका वडा नं. २७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा गण्डकी प्रदेश, व्यवसायिक सीप विकास तालिम केन्द्र, कास्कीमा कार्यरत प्रभु सिग्देल १

संखुवासभा जिल्ला सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, संखुवासभामा कार्यरत प्रेमचन्द्र राई १

अर्घाखाँची जिल्ला सन्धिखर्क नगरपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, बुटवलमा कार्यरत प्रेम बहादुर गौतम १

गुल्मी जिल्ला मदाने गाउँपालिका वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, बुटवलमा कार्यरत बाबुराम पन्थी १

नुवाकोट जिल्ला, दुप्चेश्वर गा.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, एकान्तकुनामा कार्यरत बृहस्पति तामाङ १

उदयपुर जिल्ला ताप्ली गा.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र, ओखलढुङ्गामा कार्यरत भिषम राई १

धनकुटा जिल्ला धनकुटा न.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लेटाङ्ग नगरपालिकामा कार्यरत भुपेन्द्र खनाल..... १

दोलखा जिल्ला बैतेश्वर गा.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश सुशासन केन्द्र, बागमती प्रदेशमा कार्यरत मखमली गिरी १

अछाम जिल्ला साँफेबगर न.पा. वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा ललितपुर महानगरपालिका, ललितपुरमा कार्यरत महेश तिवारी १

कपिलवस्तु जिल्ला बाणगङ्गा नगरपालिका वडा नं. ९ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, बुटवलमा कार्यरत माधव पोखेल १

पाँचथर जिल्ला फिदिम नगरपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, पाँचथरमा कार्यरत माधव बाँस्कोटा १

बागलुङ्ग जिल्ला बडीगाढ गाउँपालिका वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत मिता कुमारी थापा १

बारा जिल्ला जितपुर सिमरा उ.म.न.पा. वडा नं. १७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, दोलखामा कार्यरत मिन बहादुर लामा थिङ १

रौतहट जिल्ला वृन्दावन न.पा. वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा चन्द्रपुर नगरपालिकामा कार्यरत मिश्री लाल साह १

मोरङ्ग जिल्ला विराटनगर म.न.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, रामेछापमा कार्यरत मेघनाथ गौतम १

गुल्मी जिल्ला मदाने गाउँपालिका वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय, बुटवलमा कार्यरत मोहन परियार १

नवलपरासी (ब.सु.पू.) जिल्ला कावासोती नगरपालिका वडा नं. १६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, बुटवलमा कार्यरत मोहन पाण्डे १

म्याग्दी जिल्ला रघुगंगा गा.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बेनी नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा कार्यरत युवराज थापा १

कपिलवस्तु जिल्ला कपिलवस्तु नगरपालिका वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा देवदह नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, रुपन्देहीमा कार्यरत रमेश गिरी १

धनकुटा जिल्ला धनकुटा नगरपालिका वडा नं. १० घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, सुनसरीमा कार्यरत रमेश प्रसाद दाहाल १

भोजपुर जिल्ला अरुण गाउँपालिका वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं. १, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी, सुनसरीमा कार्यरत रविन कार्की १

रुपन्देही जिल्ला बुटवल उप महानगरपालिका वडा नं. १२ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी, रुपन्देहीमा कार्यरत राजन केसी १

मोरङ्ग जिल्ला रंगेली नगरपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं १, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, तेहथुममा कार्यरत राम खेलोन चौधरी १

नुवाकोट जिल्ला बेलकोटगढी नगरपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय, मोटरसाइकल, गुर्जुधारामा कार्यरत रामचन्द्र दाहाल १

म्याग्दी जिल्ला बेनी न.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत राम प्रसाद पौडेल १

झापा जिल्ला बुद्धशान्ती गाउँपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतीपत्र, चाबहिलमा कार्यरत रोहित पोखरेल १

स्याङ्जा जिल्ला हरिनास गाउँपालिका वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा शुक्लागण्डकी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, तनहुँमा कार्यरत लक्ष्मण लम्साल १

ईलाम जिल्ला देउमाई नगरपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा देउमाई नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, ईलाममा कार्यरत लक्ष्मी बराल १

पाँचथर जिल्ला हिलिहाङ्ग गाउँपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं १, यातायात व्यवस्था कार्यालय, बिर्तामोड, झापामा कार्यरत लक्ष्मी सुहाङ्ग १

मकवानपुर जिल्ला हेटौँडा उपमहानगरपालिका वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय, सानाठुला सवारी, ललितपुरमा कार्यरत लेखनाथ खतिवडा १

ईलाम जिल्ला चुलाचुली गाउँपालिका वडा नं.१ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं १, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, भोजपुरमा कार्यरत लोकेन्द्र फागो १

म्याग्दी जिल्ला बेनी न.पा. वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत विकास थापा मगर १

नवलपरासी जिल्ला गैडाकोट न.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, नवलपरासीमा कार्यरत विक्रम सुवेदी १

सुर्खेत जिल्ला पंचपुरीनगरपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा कर्णाली प्रदेश, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा कार्यरत विद्या प्रसाद उपाध्याय १

ललितपुर जिल्ला, ललितपुर म.न.पा. वडा नं. १५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा बागमती सुशासन केन्द्रमा कार्यरत विपिन राई १

कास्की जिल्ला, पोखरा म.न.पा. वडा नं. ३३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, काठमाडौँमा कार्यरत विवेककुमार सुनार १

सर्लाही जिल्ला गोडैतानगरपालिका वडा नं.११ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं २, भुमी व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयमा कार्यरत शन्नी आनन्द झा १

स्याङ्गजा जिल्ला पुतलिबजार न.पा. वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत शिव लम्साल १

बागलुङ्ग जिल्ला ढोरपाटन नगरपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतीपत्र, रुपन्देहीमा कार्यरत श्याम कुमार पौडेल ... १

ताप्लेजुङ्ग जिल्ला मेरिङदेन गाउँपालिका वडा नं.१ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं १, यातायात व्यवस्था कार्यालय, सवारी, सुनसरीमा कार्यरत श्याम बहादुर लिम्बु १

धनुषा जिल्ला बटेश्वर गाउँपालिका वडा नं.१ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं २, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा कार्यरत श्याम सुन्दर महतो १

सोलुखुम्बु जिल्ला थुलुङ्ग दुधकोशी गाउँपालिका वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं १, प्रदेश योजना आयोगमा कार्यरत संगिता थुलुङ्ग राई १

दैलेख जिल्ला भगवतीमाई गाउँपालिका वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतीपत्र, ललितपुरमा कार्यरत संगिता खड्का..... १

रुपन्देही जिल्ला तिलोत्तमा नगरपालिका वडा नं.७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा कार्यरत सञ्जय ज्ञवाली १

पाल्पा जिल्ला रामपुर नगरपालिका वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा कार्यरत संज्ञा भण्डारी १

दाङ्ग जिल्ला घोराही उपमहानगरपालिका वडा नं. १५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, दाङ्गमा कार्यरत सन्तोष कुमार सुवेदी १

अर्घाखाँची जिल्ला मालारानी गाउँपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा कार्यरत सन्तोष खनाल १

पर्वत जिल्ला कुश्मा न.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत सन्तोष पौडेल १

काठमाडौँ जिल्ला तारकेश्वर नगरपालिका वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय, मोटरसाइकल, गुर्जुधारामा कार्यरत सन्ध्या लामिछाने १

गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा न.पा. वडा नं. १० घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, ललितपुरमा कार्यरत सरुपा पाण्डे १

दाङ्ग जिल्ला तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय, दाङ्गमा कार्यरत सरोज भण्डारी १

ताप्लेजुङ्ग जिल्ला फुङ्गलिङ्ग नगरपालिका वडा नं.६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा सूर्योदय नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, ईलाममा कार्यरत सविना चौलागाई १

काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला मण्डन देउपुर नगरपालिका वडा नं.६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा कार्यरत सविना ढकाल १

स्याङ्जा जिल्ला, अर्जुनचौपारी गा.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा ललितपुर महानगरपालिकाको कार्यालय, ललितपुरमा कार्यरत सुनिता शर्मा चापागाई १

गुल्मी जिल्ला चन्द्रकोट नगरपालिका वडा नं.७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा लुम्बिनी प्रदेश, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा कार्यरत सुरेन्द्र भण्डारी १

धनुषा जिल्ला बटेश्वर गा.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा गणेशमान चारनाथ नगरपालिका वडा नं. २, धनुषामा कार्यरत सूर्य नारायण सिंह १

स्याङ्जा जिल्ला भिरकोट न.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा कानून, सञ्चार तथा प्रदेश सभा मामिला मन्त्रालय गण्डकी प्रदेशमा कार्यरत सृजना खनाल १

उदयपुर जिल्ला चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा नं. ७ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समुह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको अधिकृत पदमा आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय बागमति प्रदेशमा कार्यरत ज्ञानदिप राई १

नवलपरासी (व.स.पू.) जिल्ला कावासोती नगरपालिका वडा नं.६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा गण्डकी प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय, नवलपरासी (व.स.पू.)मा कार्यरत ज्ञान प्रसाद भुसाल..... १

मोरङ जिल्ला विराटनगर महानगरपालिका वडा नं.१६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा प्रदेश नं १, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयमा कार्यरत प्रिती कर्ण १

चितवन जिल्ला भरतपुर महानगरपालिका वडा नं.१४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको अधिकृत पदमा बागमती प्रदेश, यातायात व्यवस्था कार्यालय, सवारी चालक अनुमतिपत्र, ललितपुरमा कार्यरत विनिता भण्डारी १

विरुद्ध

नेपाल सरकार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालय, सिंहदरवार, काठमाडौं.. १

नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं ..... १ प्रत्यर्थी

लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं..... १

राष्ट्रिय किताबखाना, हरिहरभवन, ललितपुर..... १

०७८-WO-०१९०

दाङ जिल्ला तुल्सीपुर उ.म.न.पा. वडा नं. १९ घर भई हाल बागमती प्रदेश, निवेदक यातायात व्यवस्था कार्यालय, जगाती भक्तपुरमा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत पवन कुमार पोखरेल १

कंचनपुर जिल्ला भिमदत्त न.पा. वडा नं. १५ घर भई हाल बेदकोट नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत अमर महारा. १

भक्तपुर जिल्ला मध्यपुर ठिमी न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, भक्तपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत उमेश कुमार दहाल..... १

का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. ३२ घर भई हाल हलेसी तुवाचुङ नगरपालिकाको कार्यालयमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत भोलानाथ पोखरेल	१
का.जि., का.म.न.पा २९ घर भई हाल बाह्रबीसे न.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत ज्ञानेन्द्र कुमार श्रेष्ठ	१
दार्चुला जिल्ला साविक हिकिला गा.वि.स. वडा नं. ६ घर भई हाल ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा.मा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत दिलिप सिंह धामी.....	१
खोटाङ्ग जिल्ला साविक सल्ले गा.वि.स. वडा नं. ६ घर भई हाल बाह्रबीसे न.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत ज्ञानेन्द्र महत	१
का.जि. चन्द्रागिरी न.पा. वडा नं.१५ घर भई हाल धुनीबेसी न.पा., खानिखोला धादिङमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत झविलाल भुसाल	१
दोलखा जिल्ला भिमेश्वर न.पा. वडा नं.१ घर भई हाल ललितपुर महानगरपालिकाको कार्यालयमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत (इन्द्र कमल शिवाकोटी	१

विरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालय, सिंहदरवार, काठमाडौं..	१	प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं.....	१	
लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं.....	१	
राष्ट्रिय किताबखाना, हरिहरभवन, ललितपुर	१	

०७८-WF-०००६

उदयपुर जिल्ला बेल्टार गा.वि.स.वडा नं.१ चौदण्डीगढी नगरपालिका वडा निवेदक नं.७ घर भई संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय (अतिरिक्त समूह), सिंहदरवारमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, राजपत्रांकित तृतीय श्रेणीको शाखा अधिकृत पदमा नियुक्ती भई समायोजनको क्रममा स्थानीय तह, मध्यपुर थिमी नगरपालिका भक्तपुरको ऐ. सेवा, समूहको अधिकृतस्तर सातौं तह, अधिकृत पदमा समायोजन भएकी रजिया चौधरी..... १

विरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, सिंहदरवार, प्रत्यर्थी
काठमाडौं..... १
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार,
काठमाडौं १
लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौं १

०७८-WF-०००७

सप्तरी जिल्ला मयनाकडेरी गा.वि.स. वडा नं. ०२ हाल त्रिहुत गा.पा. वडा नं. निवेदक
२ घर भई लोक सेवा आयोगको आ.व. ७४÷७५ को
वि.न.११४१५÷०७४-७५ अनुसार संघमा नाम निकाली नेपाल
ईन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समुह, इरिगेशन उपसमुह, रा.प. अनं. प्रथम श्रेणी
सव-ईन्जिनियर पदमा नियुक्ति भई समायोजनको क्रममा जनकपुरधाम उप-
महानगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, धनुषा नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग
सेवा, सिभिल समूह, इरिगेशन उपसमूहको सव ईन्जिनियर सहायक पाचौं
तहमा समायोजन भएको दिनेश कुमार मण्डल
..... १

सप्तरी जिल्ला औरही गा.वि.स. वडा नं. ५ हाल डाकनेश्वरी न.पा. वडा नं.
६ घर भई लोक सेवा आयोगको आ.व. ७४÷७५ को वि.न.
११४१३÷०७४-७५ अनुसार संघ मा नाम निकाली नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग
सेवा, सिभिल समुह, इरिगेशन उपसमुह, रा.प.अनं. प्रथम श्रेणी सव-ईन्जिनियर
पदमा नियुक्ति भई समायोजनको क्रममा डाकनेश्वरी नगरकार्यपालिकाको
कार्यालय, सप्तरी नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह, इरिगेशन
उपसमूहको सव ईन्जिनियर सहायक पाचौं तहमा समायोजन भएको मिथलेश
कुमार मंडल..... १

महोतरी जिल्ला परिकौली गा.वि.स. वडा नं. ५ हाल जलेश्वर न.पा. वडा नं.
९ घर भई लोक सेवा आयोगको आ.व. ७४÷७५ को वि.न.
११४११÷०७४-७५ अनुसार संघमा नाम निकाली नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा,
सिभिल समुह, इरिगेशन उपसमुह, रा.प.अन. प्रथम श्रेणी सव-ईन्जिनियर पदमा

नियुक्ति भई समायोजनको क्रममा पिपरा गाउँपालिकाको कार्यालय, महोतरी
नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह, इरिगेशन उपसमूहको सब-ईन्जिनियर
सहायक पाचौँ तहमा समायोजन भएको संजित यादव १

विरुद्ध

लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौँ..... १ प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सिंहदरवार,
काठमाडौँ १
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय सिंहदरवार, काठमाडौँ..... १
उर्जा जलस्रोत तथा सिचाइ मन्त्रालय सिंहदरवार काठमाडौँ..... १

०७८-WF-०००८

कास्की जिल्ला माछापुच्छ्रे गा.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल पोखरा म.न.पा. निवेदक
कास्कीमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत नविन गौतम..... १
का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल कागेश्वरी मनोहरा न.पा.
काठमाडौँमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत प्रिती सापकोटा..... १
महोत्तरी जिल्ला बलवा न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल बलवा न.पा.
महोत्तरीमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत कार्तिकेश झा..... १
भोजपुर जिल्ला पौवादुडमा गा.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल गोकर्णेश्वर न.पा.
काठमाडौँमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत सुम्नीमा राई..... १
काभ्रे जिल्ला बनेपा न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल मध्यपुर थिमी न.पा.
भक्तपुरमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत कृष्ण गोपाल श्रेष्ठ..... १
का.जि. कागेश्वरी मनोहरा न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल कागेश्वरी मनोहरा
न.पा. काठमाडौँमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत सन्जिव पुडासैनी..... १
महोत्तरी जिल्ला बलवा न.पा. वडा नं. ११ घर भई हाल भरतपुर म.न.पा.
चितवनमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत घनश्याम मिश्र १
सप्तरी जिल्ला रुपनी गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल बुढीगंगा गा.पा.
मोरङमा इन्जिनियर सातौँ तहमा कार्यरत खरानन्द ईसर १
रुपन्देही जिल्ला तिलोत्तमा न.पा. वडा नं. ११ घर भई हाल बुटवल

उ.म.न.पा. रुपन्देहीमा इन्जिनियर सातौ तहमा कार्यरत युवराज भट्टराई १
कास्की जिल्ला पोखरा म.न.पा. वडा नं. २१ घर भई हाल पोखरा म.न.पा.
कास्कीमा इन्जिनियर सातौ तहमा कार्यरत कविता पौडेल १
का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. १४ घर भई हाल बुढानिलकण्ठ न.पा.
काठमाडौंमा इन्जिनियर सातौ तहमा कार्यरत सौरभ लामिछाने.....१
पर्वत जिल्ला शिवालय गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल भरतपुर म.न.पा.
चितवनमा इन्जिनियर सातौ तहमा कार्यरत सरु देवी शर्मा १

विरुद्ध

नेपाल सरकार, मन्त्रीपरिषद सिंहदरवार काठमाडौं .....१ प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सिंहदरवार,
काठमाडौं १
नेपाल सरकार खानेपानी मन्त्रालय सिंहदरवार काठमाडौं १
लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर काठमाडौं १

०७८-WF-०००९

सुनसरी जिल्ला रामधुनी न.पा.वडा नं. ८ स्थायी ठेगाना भई हाल सामाजिक निवेदक
विकास मन्त्रालय प्रदेश नं. १ विराटनगरमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा
कार्यरत मनोज निरौला १
कैलाली जिल्ला चौमाला गा.वि.स. वडा नं. ७ को परिवर्तित गौरीगंगा
न.पा.वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना भई हाल डिभिजन वन कार्यालय बाँके,
लुम्बिनी प्रदेशमा लेखा अधिकृत सातौ पदमा कार्यरत प्रेम लाल रसाइली ...१
गुल्मी जिल्ला तम्घास गा.वि.स.वडा नं. ८ को परिवर्तित रेसुङ्गा न.पा. वडा नं.
७ घर भै हाल कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश बुटवलमा लेखा
अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत सुरज कुमार चुदारा.....१
गुल्मी जिल्ला अमरपुर गा.वि.स. वडा नं. ३ को परिवर्तित का.जि. चन्द्रागिरी
न.पा. वडा नं.१५ घर भई हाल बाग्मती प्रदेश ललितपुर म.न.पा. को
कार्यालय पाटनमा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत लक्ष्मी शर्मा..... १
सप्तरी जिल्ला राजविराज न.पा.वडा नं.२ ठेगाना भई हाल सप्तरी जिल्ला

कंचनरुप न.पा.मा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत राजेशकुमार राज.....१
 गुल्मी जिल्ला तम्घास गा.वि.स. वडा नं. ५ को परिवर्तित रेसुङ्गा न.पा. वडा
 नं. ८ घर भई हाल रुपन्देही जिल्ला बुटवल उ.म.न.पा. वडा नं. ११
 देवीनगर बसोबास गरी स्वास्थ्य तालिम केन्द्र लुम्बिनी प्रदेश बुटवलमा
 अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत सुरेन्द्र पाण्डे १
 उदयपुर जिल्ला त्रियुगा न.पा. वडा नं. २ को परिवर्तित त्रियुगा न.पा. वडा
 नं. ११ घर भई हाल त्रियुगा न.पा. गाईघाट उदयपुरमा अधिकृत सातौ
 तहमा कार्यरत विनया बस्नेत १
 स्याङ्जा जिल्ला फेदिखोजा गा.वि.स.वडा नं. २ को परिवर्तित फेदीखोला
 गा.पा.वडा नं. २ स्थायी ठेगाना भई हाल पूर्वाधार विकास कार्यालय गण्डकी
 प्रदेश पोखरामा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत सुदिप गौतम १
 गुल्मी जिल्ला नयाँगाउँ गा.वि.स.वडा नं. ५ को परिवर्तित धुर्कोट गा.पा. वडा
 नं. १ घर भई हाल रुपन्देही जिल्ला बुटवल उ.म.न.पा. शिक्षा तथा
 सामाजिक विकास मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशमा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत
 मिन बहादुर घर्तीमगर १
 बारा जिल्ला देवलाल गा.पा.वडा नं.६ घर भई हाल धनुषा जिल्ला जनकपुर
 उ.म.न.पा.वडा नं.४ स्थायी ठेगाना भई सडक डिभिजन चपुर रौतहटमा
 अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत दिनेश प्रसाद पण्डित..... १
 उदयपुर जिल्ला बसाहा गा.वि.स. वडा नं. ४ को परिवर्तित चौदण्डीगढी न.पा.
 वडा नं. ३ घर भई हाल का.जि.का.म.न.पा. वडा नं. १६ बस्ने मुख्य मन्त्री
 तथा मन्त्रपरिषदको कार्यालय प्रदेश नं. १ को अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत
 ध्यानविर राई १
 धनुषा जिल्ला देवपुरा गा.वि.स.वडा नं. ९ को परिवर्तित जनकपुरधाम
 उ.म.न.पा. वडा नं. २० घर भई सिन्धुली जिल्ला कमलामाई न.पा. वडा नं.
 ५ रातमाटे बस्ने प्रादेशिक सडक डिभिजन कार्यालय सिन्धुली बागमती
 प्रदेशमा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत जय कुमार राउत १
 झापा जिल्ला दमक न.पा. वडा नं. १४ को परिवर्तित दमक न.पा.वडा नं. ९
 घर भई झापा जिल्ला दमक न.पा. वडा नं. ९ बस्ने यातायात व्यवस्था

कार्यालय, झापा विर्तामोड प्रदेश नं. १ को अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत सुवास तामाङ..... १

कपिलवस्तु जिल्ला कपिलवस्तु न.पा. वडा नं. ४ को परिवर्तित कपिलवस्तु न.पा. वडा नं. ३ भई हाल ऐ.ऐ. बस्ने प्रदेश सभा सचिवालय प्रदेश सभा सचिवालय लुम्बिनी प्रदेश रुपन्देहीमा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत आलोक अग्रहरी..... १

बाँके जिल्ला उदयपुर गा.वि.स. वडा नं. ४ को परिवर्तित नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. १३ घर भई हाल ऐ.ऐ. बस्ने सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय लुम्बिनी प्रदेश बाँकेमा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत दिनेश सिंह ठाकुर १

बाँके जिल्ला कुश्मा गा.वि.स. वडा नं. २ को परिवर्तित राप्ती सोनारी वडा नं. १ स्थायी ठेगाना भई आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेश बुटवलमा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत मोहन कुमार जैसवाल..... १

रुकुम जिल्ला विजयस्वरी गा.वि.स. वडा नं. ४ को परिवर्तित रुकुम पश्चिम जिल्ला चौरजहारी न.पा.वडा नं.१० स्थायी ठेगाना भई बाँके जिल्ला खजुरा गा.पा.मा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत प्रदिप सुनार १

भोजपुर जिल्ला रानीवास गा.वि.स. वडा नं. ८ को परिवर्तित हतुवागढी गा.पा.वडा नं.१ बस्ने प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय धनकुटा, प्रदेश नं.१ को अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत निशान राई १

झापा जिल्ला चन्द्रगढी गा.वि.स. वडा नं. ५ को परिवर्तित भद्रपुर न.पा.वडा नं. ९ घर भई हाल धनकुटा जिल्ला धनकुटा न.पा. वडा नं. ४ देब्रेवास बस्ने स्वास्थ्य तालिम केन्द्र, धनकुटा प्रदेश नं. १ मा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत पेशल पोखरेल १

ओखलढुंगा जिल्ला कुईभिर गा.वि.स. वडा नं. ८ को परिवर्तित चिसंखुगढी गा.पा.वडा नं. १ घर भई हाल भक्तपुर जिल्ला चाँगुनारायण न.पा. वडा नं. २ दुवाकोट बस्ने घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय ललितपुर बागमती प्रदेशमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत जुना निरौला १

धादिङ्ग जिल्ला कुम्पुर गा.वि.स. वडा नं. ६ को परिवर्तित सिद्धलेक

गा.पा.वडा नं. ७ बस्ने डिभिजन वन कार्यालय मकवानपुर हेटोडामा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत श्रीचन्द्र खतिवडा १

ताप्लेजुङ्ग जिल्ला ढुङ्ग्रेसाँघु गा.वि.स. वडा नं. ७ को परिवर्तित मैवाखोला गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल सुनसरी जिल्ला इटहरी उ.म.न.पा. वडा नं. ३ ज्ञानमार्गटोल बस्ने मेची अंचल अस्पताल झापा प्रदेश नं. १ झापामा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत भिम कुमार तेम्बे (लिम्बु) १

मोरङ जिल्ला दुलारी गा.वि.स.वडा नं. १० को परिवर्तित सुन्दरहरैँचा न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल मोरङ जिल्ला सुन्दरहरैँचा न.पा. वडा नं. ४ मंगलदीप टोल बस्ने प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय झापा प्रदेश नं. १ झापामा लेखा नियन्त्रक पदमा कार्यरत डिल्ली प्रसाद संजेल..... १

पाँचथर जिल्ला पञ्चमी गा.वि.स.वडा नं. १ को परिवर्तित हिलिहाँड गा.पा.वडा नं. ३ घर भई हाल झापा जिल्ला भद्रपुर न.पा. वडा नं. १० चन्द्रगढी बस्ने डिभिजन वन कार्यालय झापा, प्रदेश नं. १ को लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत पेम्बा शेर्पा.. ..... १

जुम्ला जिल्ला धापा गा.वि.स. वडा नं. ८ को परिवर्तित सिजा गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल कर्णाली प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय जुम्लामा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत धन प्रसाद शर्मा १

रुकुम पश्चिम जिल्ला मुरु गा.वि.स. वडा नं. ५ को परिवर्तित त्रिवेणी गा.पा.वडा नं. ७ घर भई हाल दाङ जिल्ला तुलसीपुर उ.म.न.पा. वडा नं. ५ तुलसीपुर बस्ने प्रादेशिक आर्युर्वेद चिकित्सालय लुम्बिनी प्रदेश दाङमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत पविता खड्का १

सुर्खेत जिल्ला विरेन्द्रनगर न.पा.वडा नं. ८ को परिवर्तित विरेन्द्रनगर न.पा.वडा नं. ७ स्थायी ठेगाना भई हाल प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय सुर्खेतमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत यमुना श्रेष्ठ १

अर्घाखाँची जिल्ला भगवती गा.वि.स. वडा नं. ८ को परिवर्तित छत्रदेव गा.पा.वडा नं. ७ घर भई हाल दाङ जिल्ला घोराही उप.म.न.पा.वडा नं. ७ घर भई हाल दाङ जिल्ला घोराही उप.म.न.पा. वडा नं. १५ तुलसीपुर बस्ने सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय लुम्बिनी प्रदेश दाङमा लेखा अधिकृत सातौ

तहमा कार्यरत सावित्रा पाण्डे १

दैलेख जिल्ला मालिका गा.वि.स.वडा नं. २ को परिवर्तित दुल्लु न.पा.वडा नं. १३ स्थायी ठेगाना भई प्रदेश अस्पताल सुर्खेतमा लेखा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत बखत बहादुर शाही १

काठमाडौं जिल्ला किर्तिपुर न.पा. वडा नं. ३ स्थायी घर भई हाल बागमती प्रदेश कृषि विकास निर्देशनालयमा लेखा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत गिता पोखरेल पन्थी १

ओखलढुंगा जिल्ला ओखलढुंगा गा.वि.स.वडा नं. ६ को परिवर्तित सिद्धिचरण न.पा.वडा नं. १२ घर भई हाल सिद्धिचरण न.पा. वडा नं. १२ बस्ने प्रदेश लेखा इकाई कार्यालय, उदयपुर, प्रदेश नं. १ को लेखा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत जीवन राजभण्डारी १

सुनसरी जिल्ला हाँसपोसा गा.वि.स.वडा नं. ३ को परिवर्तित इटहरी उप.म.न.पा.वडा नं. १७ घर भई हाल इटहरी उप.म.न.पा. वडा नं. १७ बालग्राम बस्ने डिभिजन वन कार्यालय, गाईघाट उदयपुर प्रदेश नं. १ को लेखा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत सुनिता प्रधान १

सोलुखुम्बु जिल्ला दुधकौशिका गा.पा.वडा नं. २ को परिवर्तित थुलुङ दुधकोशी गा.पा.वडा नं. २ घर भई हाल मोरङ जिल्ला विराटनगर म.न.पा.वडा नं. ४ रोडशेष चोक बस्ने मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय, प्रदेश नं. १ को लेखा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत योग्य प्रसाद राई १

दैलेख जिल्ला कालभैरव गा.वि.स.वडा नं. ५ को परिवर्तित दुल्लु न.पा.वडा नं. ११ स्थायी ठेगाना भई भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय कर्णाली प्रदेश सुर्खेतमा लेखा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत विनोद कुमार भण्डारी १

बागलुङ जिल्ला साविक पैयुपाटा गा.वि.स.को परिवर्तित बागलुङ न.पा.वडा नं. १३ स्थायी ठेगाना भई हाल जिल्ला काठमाडौं का.म.न.पा.वडा नं. २६ बस्ने ककनी गाउँपालिका नुवाकोटमा लेखा अधिकृत सातौं तहमा कार्यरत संगिता पौडेल..... १

कपिलवस्तु जिल्ला वाणगंगा गा.वि.स.वडा नं. ६ को परिवर्तित वाणगंगा न.पा.वडा नं. २ घर भै हाल रुपन्देही जिल्ला बुटवल उप.म.न.पा.वडा नं. ६ हस्पिटल लाइन बस्ने प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र, लुम्बिनी प्रदेश बुटवलमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत पवित्रा भुसाल १

सुनसरी जिल्ला इनरुवा न.पा. वडा नं.९ को परिवर्तित इनरुवा न.पा. वडा नं. ५ बस्ने आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय १ नं. प्रदेश विराटनगरमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत तुलसी श्रेष्ठ..... १

झापा जिल्ला दमक न.पा.वडा नं.१३ को परिवर्तित दमक न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल जिल्ला मोरङ्ग विराटनगर म.न.पा.वडा नं. ३ विहिबारेहाट बस्ने आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय १ नं. प्रदेश विराटनगरमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत भोलानाथ नेपाल १

सिरहा जिल्ला लगडीगोठ गा.वि.स.वडा नं. ३ को परिवर्तित सिरहा न.पा.वडा नं.२१ गोठ बस्ने डिभिजन सडक कार्यालय, लहान, सिरहा प्रदेश नं.२ मा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत परमानन्दकुमार मण्डल.... १

मकवानपुर जिल्ला हाडखोला गा.वि.स.वडा नं. ५ को परिवर्तित मनहरी गा.पा.वडा नं.३ बस्ने प्रदेश सभा सचिवालय बागमती प्रदेश हेटौडामा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत गोविन्द अधिकारी ... १

मकवानपुर जिल्ला हटिया गा.वि.स.वडा नं.४ को परिवर्तित हेटौडा उ.म.न. पा.वडा नं. १७ बस्ने आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, बागमती प्रदेश हेटौडाका लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत होमनाथ रिजाल..... १

रामेछाप जिल्ला नागदह गा.वि.स.वडा नं. ९ को परिवर्तित लिखु तामाकोशी गा.पा.वडा नं. ५ धोवी बस्ने डिभिजन वन कार्यालय बागमती प्रदेश सिन्धुलीमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत ज्ञान बहादुर खड्का १

तेहथुम जिल्ला म्याडलुङ्ग न.पा.वडा नं. १ घर भई हाल मोरङ्ग जिल्ला विराटनगर म.न.पा.वडा नं.७ सम्झना चोक बस्ने प्रदेश सभा सचिवालय प्रदेश नं.१ विराटनगरमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा कार्यरत भगवान मान श्रेष्ठ... १

जुम्ला जिल्ला देपालगाउ गा.पा.वडा नं.४ स्थायी ठेगाना भई हाल घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय, बाँके लुम्बिनी प्रदेशमा लेखा अधिकृत सातौ तहमा

कार्यरत उजिर प्रसाद न्यौपाने १
 स्याङ्जा जिल्ला किचनास गा.वि.स.वडा नं. १ को परिवर्तित भई स्याङ्जा
 जिल्ला विरुवा गा.पा.वडा नं. ५ भई हाल काठमाडौं जिल्ला बुढानिलकण्ठ
 न.पा. वडा नं. ६ भई प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय गण्डकी प्रदेश
 पोखरामा लेखा अधिकृत पदमा कार्यरत नवराज वाग्ले..... १

विरुद्ध

लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौं..... १ प्रत्यर्थी
 नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सिंहदरवार,
 काठमाडौं..... १
 प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषदको कार्यालय सिंहदरवार, काठमाडौं..... १
 महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, बबरमहल काठमाडौं..... १
 राष्ट्रिय किताबखाना हरिहरभवन, ललितपुर..... १

०७८-WF-००१०

ललितपुर जिल्ला ललितपुर म.न.पा. वडा नं. १३ घर भई हाल बागमती
 प्रदेश अन्तर्गत यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, हेटौडा अधिकृत सातौं तहमा
 कार्यरत भक्त बहादुर भण्डारी १
 पर्वत जिल्ला फलेवास न.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल भरतपुर
 महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, चितवनमा अधिकृतस्तर
 सातौं तहमा कार्यरत जिवलाल कुँवर..... १ निवेदक
 दाङ जिल्ला घोराही उ.म.न.पा. वडा नं. १५ घर भई हाल लुम्बिनी प्रदेश
 अन्तर्गत प्रदेश राजधानी व्यवस्थापन कार्यालय, दाङमा अधिकृत स्तर सातौं
 तहमा कार्यरत दुर्गा प्रसाद खत्री १
 कपिलबस्तु जिल्ला बाँणगंगा न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल बागमती प्रदेश
 अन्तर्गत स्वास्थ्य कार्यालय काठमाडौंमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत
 घनश्याम पौडेल १
 काठमाडौं जिल्ला चन्द्रागिरी न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल चन्द्रागिरी
 नगरपालिकाको कार्यालय, काठमाडौंमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत
 नुमानन्द दमासे १

विरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्री परिषद्को कार्यालय, सिंहदरवार, काठमाडौं	१	प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं	१	
लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं	१	
राष्ट्रिय किताबखाना, हरिहरभवन, ललितपुर	१	

०७८-WF-००११

अछाम जिल्ला साविक चाल्सा गा.वि.स. वडा नं. ४ घर भई हाल ठाकुरबाबा नगरपालिकामा अधिकृतस्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत पूर्ण प्रसाद जैशी	१	प्रत्यर्थी
सुनसरी जिल्ला गढी गाउँपालिका वडा नं. ४ घर भई हाल गढी गाउँपालिका सुनसरीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत दिल बहादुर खड्का	१	
दाङ जिल्ला तुलसीपुर उ.म.न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल शान्तिनगर गाउँपालिका दाङमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत लेखा भण्डारी	१	
गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल रामपुर नगरपालिका पाल्पामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत रेनुराम ज्ञवाली.....	१	
तनहुँ व्यास नगरपालिका वडा नं. ११ घर भई हाल गोदावरी नगरपालिका ललितपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत शिला खनाल.....	१	
कैलाली जिल्ला धनगढी उ.म.न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल धनगढी उपमहानगरपालिका कैलालीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सरस्वती जोशी	१	
धनुषा जिल्ला स.महेन्द्रनगर न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल गणेशमान		

चारनाथ नगरपालिका धनुषामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा
 अधिकृत शिवनारायण साह १
 झापा जिल्ला बाहुनडाँगी न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल फुडलिङ्ग
 नगरपालिका ताप्लेजुङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 तेजिन्द्र तामाङ्ग १
 गुल्मी जिल्ला रेसुङ्ग न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल प्रदेश लेखा नियन्त्रक
 कार्यालय, बागमती प्रदेश, हेटौँडामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा
 अधिकृत राजेन्द्र पाण्डे १
 दाङ्ग जिल्ला तुलसीपुर उ.म.न.पा. वडा नं. ११ घर भई हाल राजापुर
 नगरपालिका बर्दियामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 बसन्त मल्ल १
 बर्दिया जिल्ला बाँसगढी न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल गुलरिया
 नगरपालिका बर्दियामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 रूपसिङ्ग खत्री १
 धादिङ्ग जिल्ला ज्वालामुखी गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल निलकण्ठ
 नगरपालिका धादिङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 भुमिराज श्रेष्ठ १
 कञ्चनपुर जिल्ला श्रीपुर गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल गौरीगंगा
 नगरपालिका कैलालीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 नरेश वि.क. (सुनार) १
 इलाम जिल्ला देउमाई न.पा. वडा नं. ७ घर भई हाल देउमाई नगरपालिका
 इलाममा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत गजेन्द्रराज
 एक्तेन १
 झापा जिल्ला भद्रपुर न.पा. वडा नं. ७ घर भई हाल बुद्धशान्ति गाउँपालिका
 बुधबारे झापामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत अनिल
 घिमिरे १
 इलाम जिल्ला माईजोगमाई गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल चुलाचुली
 गाउँपालिका इलाममा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत

मिलन कुमार भट्टराई	१
कास्की जिल्ला पोखरा म.न.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल अन्नपूर्ण गाउँपालिका कास्कीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सरिता गौतम	१
पर्सा जिल्ला बीरगञ्ज म.न.पा. वडा नं. २१ घर भई हाल पर्सागढी नगरपालिका पर्सामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राम कुमार कुशवाहा	१
सप्तरी जिल्ला राजविराज न.पा. वडा नं. २ घर भई हाल प्रदेश स्वास्थ्य आपूर्ति व्यवस्थापन केन्द्र प्रदेश नं. १ विराटनगरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत उदित नारायण झा	१
महोत्तरी जिल्ला बर्दिवास न.पा. वडा नं. ११ घर भई हाल सुनकोशी गाउँपालिका सिन्धुलीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत बिपि लामा	१
नवलपरासी जिल्ला सुनवल न.पा. वडा नं. ७ घर भई हाल तिनाउ गाउँपालिका पाल्पामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत शंकर पुरी	१
बैतडी जिल्ला मेलौली न.पा. वडा नं. ९ घर भई हाल महाङ्काल गाउँपालिका ललितपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत महेश दत्त भट्ट	१
पर्वत जिल्ला साविक ठूलिपोखरी गा.वि.स. वडा नं. ४ घर भई हाल जैमिनी नगरपालिकामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सुर्य बहादुर वि.क.	१
बाग्लुङ्ग जिल्ला जैमिनी न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल माछापुच्छ्रे गाउँपालिका कास्कीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सीता शर्मा पौडेल.....	१
स्याङ्जा जिल्ला पुतलीबजार न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल बारपाक सुलिकोट गाउँपालिका गोरखामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सुवन शर्मा	१

स्याङ्गजा जिल्ला भिरकोट न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल मादी गाउँपालिका
 कास्कीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत लक्ष्मी
 कोइराला १
 स्याङ्गजा जिल्ला साविक ओरण्टे गा.वि.स. वडा नं. २ घर भई हाल म्याग्दे
 गाउँपालिका तनहुँमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 नवराज पोखेल १
 पर्वत जिल्ला साविक खानिगाउँ गा.वि.स. वडा नं. ४ घर भई हाल रत्ननगर
 नगरपालिका चितवनमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 कृष्ण प्रसाद सुवेदी १
 झापा जिल्ला झापा गाउँपालिका वडा नं. ३ घर भई हाल मध्यपुरठिमी
 नगरपालिका वडा नं. ३ घर भई हाल कोशी गाउँपालिका काभ्रेमा अधिकृत
 स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सुमित्रा पौडेल..... १
 सर्लाही जिल्ला साविक बलरा गा.वि.स. वडा नं. ९ घर भई हाल प्रदेश नं.
 २ उद्योग, पर्यटन, बन तथा वातावरण मन्त्रालय, जनकपुरधाम, धनुषामा
 अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत पुरुषोत्तम मिश्र १
 पर्वत जिल्ला साविक कुर्घा गा.वि.स. वडा नं. १ घर भई हाल मध्यबिन्दु
 नगरपालिका नवलपरासी (ब.सु.पु.) अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा
 अधिकृत सुमनराज रेग्मी १
 बर्दिया जिल्ला साविक बगनाहा गा.वि.स. वडा नं. २ घर भई हाल
 ठाकुरबाबा नगरपालिका बर्दियामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा
 अधिकृत युवराज अधिकारी १
 भक्तपुर जिल्ला भक्तपुर नगरपालिका वडा नं. ६ घर भई हाल चौतारा
 साँगाचोकगढी नगरपालिका सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा
 कार्यरत लेखा अधिकृत विना ख्याजू १
 पाल्पा जिल्ला बागनासकाली गा.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल रैनादेवीछहरा
 गाउँपालिका पाल्पामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
 लिलामणी बश्याल १
 अर्घाखाँची जिल्ला पाणीनी गा.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल सियारी

गाउँपालिका रुपेन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत नारायण प्रसाद पौडेल	१
पाल्पा जिल्ला तानसेन न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल बागनासकाली गाउँपालिका पाल्पामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत कोशलराज पौडेल	१
पर्सा जिल्ला विरगञ्ज म.न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल कलैया उ.म.न.पा. बारामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत दिव्या सरार्फ...	१
धादिङ्ग जिल्ला सिद्धलेक गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका धादिङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सन्तोष अर्याल	१
चितवन जिल्ला कालिका न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल कालिका नगरपालिका चितवनमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत ऋषि प्रसाद कडुवाल	१
का.जि. बुढानिलकण्ठ न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल रामेछाप नगरपालिका रामेछापमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत मदन सुवेदी	१
रामेछाप जिल्ला सुनापती गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल मन्थली नगरपालिका रामेछापमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत हरि बहादुर खपाङ्गी मगर	१
जुम्ला जिल्ला चन्दननाथ न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल तातोपानी गाउँपालिका जुम्लामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत मिलन बुढथापा	१
सर्लाही जिल्ला हरीवन न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल हरीवन नगरपालिका सर्लाहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत प्रतिक कार्की.	१
मकवानपुर जिल्ला हेटौँडा उ.म.न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल मनहरी गाउँपालिका मकवानपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत संगिता अधिकारी	१
मकवानपुर जिल्ला हेटौँडा उ.म.न.पा. वडा नं. १९ घर भई हाल भिमफेदी	

गाउँपालिका मकवानपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत करुणा रिसाल	१
हुम्ला जिल्ला साविक जैर गा.बि.स. वडा नं. ७ भर भई हाल नेपालगंज उपमहानरपालिका बाँकेमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत लोकेन्द्र रावत	१
जाजरकोट जिल्ला साविक खलङ्गा गा.बि.स. वडा नं. १ घर भई हाल कोहलपुर नगरपालिका बाँकेमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सुदिप सिंह सुनार	१
कैलाली जिल्ला साविक पथरै गा.बि.स. वडा नं. ४ घर भई हाल कोन्ज्योसोमा गाउँपालिका ललितपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत तसराज उपाध्याय	१
सिन्धुली जिल्ला कमलामाई न.पा. वडा नं. १३ घर भई हाल कमलामाई नगरपालिका सिन्धुलीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत टेकेन्द्र कुमार कार्की	१
बर्दिया जिल्ला बाँसगढी न.पा. वडा नं. ९ घर भई हाल बाँसगढी नगरपालिका बर्दियामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत धन बहादुर चन्द	१
बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. १८ घर भई हाल डुडुवा गाउँपालिका बाँकेमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राम बहादुर के.सी.	१
मोरङ्ग जिल्ला साविक बबियाविर्ता गा.बि.स. वडा नं. ३ घर भई हाल रतुवामाई नगरपालिका मोरङ मा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत निता सिग्देल	१
पर्वत जिल्ला फलेवास न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल फलेवास नगरपालिका पर्वतमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत यशोदा सुवेदी...	१
ओखलढुङ्गा जिल्ला सिद्धिचरण न.पा. वडा नं. २ घर भई हाल सिद्धिचरण न.पा. ओखलढुङ्गामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत नरेश कटवाल	१

खोटाङ्ग जिल्ला साविक दुर्छिम गा.बि.स. वडा नं. १ हाल हलेसी तुवाचुङ
 न.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल गोलन्जोर गाउँपालिका सिन्धुलीमा अधिकृत
 स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सेवक विक्रम राई १
 मोरङ्ग जिल्ला विराटनगर म.न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल मोरङ्ग जिल्ला
 विराटनगर म.न.पा. वडा नं. ३ मा बसोवास गरी ग्रामथान गाउँपालिका
 मोरङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत निलेश
 सापकोटा..... १
 धनकुटा जिल्ला अखौले जितपुर गा.बि.स. वडा नं. ६ घर भई हाल मोरङ्ग
 जिल्ला सुन्दरहरैचा न.पा. वडा नं. ९ मा बसोवास गरी केरावारी गाउँपालिका
 मोरङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत कृष्ण कुमार
 न्यौपाने १
 झापा जिल्ला भद्रपुर नगरपालिका वडा नं. १ घर भई हाल दमक
 नगरपालिका वडा नं. ४ मा बसोवास गरी दमक नगरपालिका झापामा
 अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत देवीप्रसाद कोइराला १
 मोरङ्ग जिल्ला विराटनगर म.न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल मोरङ्ग जिल्ला
 विराटनगर म.न.पा. वडा नं. ४ मा बसोवास गरी रंगेली नगरपालिका
 मोरङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत रुपा सुनुवार.. १
 मोरङ्ग जिल्ला पथरी शनिश्चरे न.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल मोरङ्ग जिल्ला
 पथरी शनिश्चरे न.पा. वडा नं. ५ मा बसोवास गरी सुनबर्षी नगरपालिका
 मोरङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत देवेन्द्र थापा... १
 इलाम जिल्ला पशुपति गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल कमल गाउँपालिका
 वडा नं. २ मा बसोवास गरी कमल गाउँपालिका झापामा अधिकृत स्तर
 सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सृजना राई..... १
 झापा जिल्ला शिवसताक्षी न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल झापा जिल्ला
 शिवसताक्षी न.पा. वडा नं. १ मा बसोवास गरी गौरिगंज गाउँपालिका
 झापामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत हेम प्रकास
 नेमवाङ्ग १
 उदयपुर जिल्ला लिम्चुङबुङ गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल लिम्चुङबुङ

गाउँपालिका उदयपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत तारा किरण राई	१
स्याङ्जा जिल्ला पुतलीबजार न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल टोखा नगरपालिका काठमाडौंमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत विमला ढकाल	१
कास्की जिल्ला पोखरा म.न.पा. वडा नं. २१ घर भई हाल रुपा गाउँपालिका कास्कीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत ज्योती गुरुङ्ग.१	
मकवानपुर जिल्ला हेटौंडा उ.म.न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल हेलम्बु गाउँपालिका सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत आर्जन श्रेष्ठ	१
ललितपुर जिल्ला महालक्ष्मी न.पा. वडा नं. ९ घर भई हाल दुप्चेस्वर गाउँपालिका नुवाकोटमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सर्वदा पण्डित	१
दाङ्ग जिल्ला बंगलाचुली गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल मधुवन नगरपालिका बर्दियामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत खिमराज पोख्रेल	१
ओखलढुंगा जिल्ला सिद्धिचरण न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल किर्तिपुर नगरपालिका काठमाडौंमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत संगिता खड्का	१
स्याङ्जा जिल्ला पुतलीबजार न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल शुक्लागण्डकी नगरपालिका तनहुँमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत कोपिला पौडेल	१
बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल जानकी गाउँपालिका बाँकेमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत मतीन अहमद अन्सारी	१
मकवानपुर जिल्ला हेटौंडा उ.म.न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल हेटौंडा उपमहानगरपालिका मकवानपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत जेकप श्रेष्ठ	१

पर्सा जिल्ला पर्सागढी न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल तारकेश्वर नगरपालिका काठमाडौंमा अधिकृतस्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत निर्मला शर्मा. १
स्याङ्जा जिल्ला पुतलीबजार नगरपालिका वडा नं. १ घर भई हाल ज्वालामुखि गाउँपालिका धादिङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत विदुर शर्मा नेपाल १
ताप्लेजुङ्ग जिल्ला साविक चाँगे गा.बि.स. वडा नं. ४ हाल मध्यपुर ठिमी नगरपालिका वडा नं. २ भक्तपुरमा बसोवास गरी कागेश्वरी मनोहरा नगरपालिका, काठमाडौंमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत पुष्पा दहाल १
पाल्पा जिल्ला तानसेन न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल ओमसतिया गाउँपालिका रुपन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत कमल प्रसाद शर्मा १
बर्दिया जिल्ला गुलरिया नगरपालिका वडा नं. ७ घर भई हाल बिदुर नगरपालिका नुवाकोटमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत विनोद राज खनाल..... १

बिरुद्ध

नेपाल सरकार, मन्त्रीपरिषद सिंहदरवार काठमाडौं ..... १ प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सिंहदरवार, काठमाडौं १
नेपाल सरकार, महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं ... १
लोकसेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर काठमाडौं..... १

०७८-WF-००१२

कास्की जिल्ला पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १९ घर भई हाल धुनीबेसी नगरपालिका धादिङ्गमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत गोविन्द प्रसाद पौडेल..... १
अर्घाखाँची जिल्ला सन्धीखर्क न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल तिलोत्तमा नगरपालिका रुपन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत

निवेदक

रमेश बस्याल	१
सर्लाही जिल्ला लालबन्दी न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल लालबन्दी नगरपालिका सर्लाहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत नेत्र बहादुर पाख्रिन	१
धनुषा जिल्ला छिरेश्वरनाथ न.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल नगराइन नगरपालिका धनुषामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राम बाबु शाह	१
सर्लाही जिल्ला हरिपुरा न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल इश्वरपुर नगरपालिका सर्लाहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत श्याम प्रसाद यादव	१
सर्लाही जिल्ला चक्रघाटा गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल डिभिजन वन कार्यालय, बारामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत श्याम उदय ठाकुर	१
झापा जिल्ला भद्रपुर न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल बाह्रदशी गा.पा. को कार्यालय, झापामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत चुडामणी घिमिरे	१
तेह्रथुम जिल्ला फेदाप गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल धनकुटा नगरपालिका धनकुटामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत नर बहादुर भुजेल	१
सप्तरी जिल्ला अग्निसाइर कृष्णासवरण गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल बेलका नगरपालिकाको कार्यालय, उदयपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत जगदीश पराजुली	१
गुल्मी जिल्ला क्षत्रकोट गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल शुद्धोधन गाउँपालिकाको कार्यालय, रुपन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत लक्ष्मण पाण्डेय	१
लमजुङ जिल्ला राइनास न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल सुन्दरबजार नगरपालिका लमजुङमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत नरेन्द्रराज घिमिरे	१

गुल्मी, जिल्ला साबिक मरभुङ-१ घर भई हाल वर्दघाट न.पा.को कार्यालय,
नवलपरासी अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत विष्णु लाल
पुरी १

सुर्खेत जिल्ला साबिक सालकोट-६ भई हाल पञ्चपुरी न.पा.को कार्यालय,
सुर्खेतमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत मोहन बहादुर
बुढा १

झापा जिल्ला हल्दबिारी गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल छथर जोरपाटी
गा.पा.को कार्यालय, धनकुटा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा
अधिकृत चुडा बोहोरा १

झापा जिल्ला मेचिनगर न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल कन्काइ
नगरपालिकाको कार्यालय, झापामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा
अधिकृत भुपेन्द्र दहाल १

झापा जिल्ला झापा गा.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल झापा गाँउपालिकाको
कार्यालय, झापामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत लक्ष्मी
खतिवडा १

प्युठान जिल्ला झिमरुक गा.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल मल्लरानी
गाउँपालिका प्युठानमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
कमान सिंह के.सी. १

स्याङ्जा जिल्ला वालिङ न.पा. वडा नं. १३ घर भई हाल आँबुखैरेनी
गा.पा.को कार्यालय, तनहुँमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत
तेजन गौहे १

नवलपरासी ब.सु.पु. जिल्ला देवचुली न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल
हुप्सेकोट गा.पा.को कार्यालय, नवलपरासी ब.सु.पु. मा अधिकृत स्तर सातौं
तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राजेन्द्र प्रसाद रेग्मी १

कपिलबस्तु जिल्ला बुद्धभूमी न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल शिवराज
नगरपालिकाको कार्यालय, कपिलबस्तुमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत
लेखा अधिकृत केशव राज गैरे १

नवलपरासी जिल्ला सुनवल न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल सरावल

गाँउपालिकाको कार्यालय, नवलपरासीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत नारायण पाण्डेय	१
सुर्खेत जिल्ला बिरेन्द्रनगर न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल त्रिपुरासुन्दरी गा.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राम प्रसाद आचार्य	१
अर्घाखाँची जिल्ला सन्धिखर्क न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल बुद्धभूमी न.पा. कपिलबस्तुमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राम प्रसाद भट्टराई	१
प्युठान जिल्ला प्युठान न.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल बागमती प्रदेश, प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, हेटौडामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत केशव कुमार जि.एम.	१
गुल्मी जिल्ला रुरुक्षेत्र गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल कोटहीमाई गाउँपालिका रुपन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत निरञ्जन ज्ञवाली	१
झापा जिल्ला शिवसत्ताक्षी न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल शिवसत्ताक्षी नगरपालिकाको कार्यालय, झापामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत प्रकाश योडहाड	१
नवलपरासी जिल्ला बर्दघाट न.पा. वडा नं. १३ घर भई हाल विनयी त्रिवेणी गाउँपालिकाको कार्यालय, नवलपरासीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राजु सुवेदी	१
गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा न.पा. वडा नं. ९ घर भई हाल कञ्चन गाउँपालिका रुपन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सन्तोष गैरे...	१
झापा जिल्ला झापा गा.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल माई नगरपालिकाको कार्यालय, इलाममा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत क्षेत्रनाथ शर्मा	१

विरुद्ध

नेपाल सरकार, मन्त्रीपरिषद सिंहदरवार काठमाडौं	१	प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सिंहदरवार,		

काठमाडौं	१
नेपाल सरकार, महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं.....	१
लोकसेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर काठमाडौं.....	१

०७८-WF-००१३

मकवानपुर जिल्ला हेटौडा उप म.न.पा. वडा नं. १६ हाल वडा नं. ४ घर भई हाल नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा, सिभिल समूह, स्यानिटरी उपसमूह, रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत साँतौं तहको पदमा हेटौडा उप म.न.पा. स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको सर्वेश बन्जारा	१	निवेदक
---	---	--------

बिरुद्ध

श्री नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरबार काठमाडौं	१	प्रत्यर्थी
श्री नेपाल सरकार, खानेपानी मन्त्रालय, सिंहदरबार काठमाडौं	१	
श्री लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय काठमाडौं.....	१	
श्री राष्ट्रिय किताबखाना निजामती, हरिहरभवन, ललितपुर.....	१	

०७८-WF-००१४

भक्तपुर जिल्ला, मध्यपुर ठिमी न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, वाग्मती प्रदेशमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत पेसल कुमार पोखरेल.....	१	
काठमाडौं जिल्ला, का.म.न.पा. वडा नं. ३२ घर भई हाल घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय नुवाकोट, वाग्मती प्रदेशमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत रामप्रसाद भुसाल	१	निवेदक
सर्लाही जिल्ला, लालबन्दी न.पा. वडा नं. ७ घर भई हाल हरिवन न.पा. को कार्यालय सर्लाहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत गोपालनाथ श्रेष्ठ.....	१	
भक्तपुर जिल्ला, भक्तपुर न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल उद्योग वाणिज्य तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय, वाग्मती प्रदेशमा अधिकृत स्तर सातौं		

तहमा कार्यरत रामप्रसाद कुस्मा १
 रामेछाप जिल्ला, गोकुलगंगा गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल उद्योग वाणिज्य
 तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय, बागमती प्रदेशमा अधिकृत स्तर
 सातौं तहमा कार्यरत पुष्कर चन्द्र घिमिरे..... १
 कास्की जिल्ला, पुरन्चौर गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल गण्डकी प्रदेशमा
 अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत नारायण प्रसाद बास्तोला १

बिरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरबार प्रत्यर्थी
 काठमाडौं १
 नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरबार
 काठमाडौं सिंहदरबार, काठमाडौं १
 लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय काठमाडौं..... १
 राष्ट्रिय किताबखाना, हरिहरभवन, ललितपुर..... १

०७८-WF-००१५

ताप्लेजुङ्ग जिल्ला श्रीजंगा गाउँपालिका वडा नं. २ घर भई हाल बागमती प्रदेश, निवेदक
 का.जि. कीर्तिपुर नगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौं तहमा कार्यरत दिलमाया
 कुँवर १
 पर्वत जिल्ला कुस्मा न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल बागमती प्रदेश, का.जि.
 कीर्तिपुर नगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौं तहमा कार्यरत अर्जुन सुवेदी..... १
 स्याङ्जा जिल्ला पुतलीबजार न.पा. वडा नं. १४ घर भई हाल गण्डकी प्रदेश,
 कास्की जिल्ला पोखरा महानगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौं तहमा कार्यरत
 सुजन शर्मा..... १
 सुनसरी जिल्ला इटहरी उ.म.न.पा. वडा नं. २ घर भई हाल प्रदेश नं.,
 सुनसरी जिल्ला इटहरी उपमहानगरपालिका सहायक स्तर पाँचौं तहमा कार्यरत
 प्रेम राई..... १
 सुनसरी जिल्ला रामधुनी न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल प्रदेश नं. १, सुनसरी
 जिल्ला इटहरी उपमहानगरपालिका सहायक स्तर पाँचौं तहमा कार्यरत सुमन

पौडेल.....	१
गुल्मी जिल्ला धुर्कोट गा.पा. वडा नं. ७ घर भई हाल बागमती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला दक्षिणकाली नगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत द्रोणप्रसाद घिमिरे.....	१
सुनसरी जिल्ला इनरुवा गा.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल प्रदेश नं. १, सुनसरी जिल्ला कोशी गाउँपालिकामा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत विरेन्द्र महेता.....	१
सिन्धुपाल्चोक जिल्ला इन्द्रावती गा.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल बागमती प्रदेश, भक्तपुर जिल्ला चाँगुनारायण नगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत संजिव न्यौपाने.....	१
का.जि. चन्द्रागिरी न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल बागमती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला चन्द्रागिरी नगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत रमिता भुसाल.....	१
सिन्धुली जिल्ला सुनकोशी गा.पा. वडा नं. ७ घर भई हाल बागमती प्रदेश, भक्तपुर जिल्ला चाँगुनारायण नगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत विष्णुहरि.....	१
गोरखा जिल्ला शहिदलखन गा.पा. वडा नं. ९ घर भई हाल बागमती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला नागार्जुन नगरपालिकामा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत प्रदिप लामिछाने.....	१
खोटाङ्ग जिल्ला दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी न.पा. वडा नं. १५ घर भई हाल प्रदेश नं. १, खोटाङ्ग जिल्ला रावाबेसी गाउँपालिका सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत दिपेश पोखरेल.....	१
जाजरकोट जिल्ला शिवालय गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल बागमती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला बुढानिलकण्ठ न.पा. मा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत रेशम महतारा.....	१
दाङ्ग जिल्ला लमही नगरपालिका वडा नं. १ घर भई हाल बागमती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला बुढानिलकण्ठ न.पा. मा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत विजय पौडेल.....	१

गुल्मी जिल्ला धुर्कोट गा.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल बाग्मती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला बुढानिलकण्ठ न.पा. मा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत गंगा पाण्डेय.....	१
गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा न.पा. वडा नं. १० घर भई हाल बाग्मती प्रदेश, ललितपुर जिल्ला महालक्ष्मी न.पा. मा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत हिमाल बस्नेत.....	१
दाङ्ग जिल्ला तुल्सीपुर उ.न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल बाग्मती प्रदेश, काठमाडौं जिल्ला चन्द्रागिरी न.पा. मा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत जीवराज पन्थी.....	१
मोरङ्ग जिल्ला विराटनगर म.न.पा. वडा नं. १ घर भई हाल प्रदेश नं. १, मोरङ्ग जिल्ला विराटनगर म.न.पा. मा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत होमनाथ पोखरेल.....	१
कास्की जिल्ला माछापुच्छ्रे गा.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल बाग्मती प्रदेश का.जि. चन्द्रागिरी नगरपालिका सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत रविन पोखरेल.....	१
गोरखा जिल्ला गोरखा वडा नं. १० घर भई हाल गण्डकी प्रदेश, गोरखा जिल्ला गोरखा नगरपालिका सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत चित्रबहादुर अधिकारी.....	१
म्याग्दी जिल्ला बेनी न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल नापी कार्यालय, कलंकी, काठमाडौंमा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत सरला पौडेल.....	१
सिन्धुली जिल्ला साविक सिथौली गा.वि.स. जन्म भई सुनसरी जिल्ला रामधुनी न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल भक्तपुर जिल्ला मध्यपुर थिमी नगरपालिका भक्तपुरमा सहायक स्तर पाँचौ तहमा कार्यरत रविना पौडेल.....	१

विरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, सिंहदरवार, प्रत्यर्थी काठमाडौं.....	१
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं	१

लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौं	१
लोक सेवा आयोग, धनकुटा कार्यालय.....	१
लोक सेवा आयोग, जलेश्वर कार्यालय.....	१
लोक सेवा आयोग, काठमाडौं कार्यालय.....	१
लोक सेवा आयोग, पोखरा कार्यालय.....	१
लोक सेवा आयोग, बुटवल कार्यालय.....	१
लोक सेवा आयोग, सुर्खेत कार्यालय.....	१
लोक सेवा आयोग, दिपायल कार्यालय.....	१
राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती) हरिहरभवन, ललितपुर.....	१

०७८-WF-००१६

रुकुम जिल्ला पोखरा गा.वि.स. वडा नं. २ (हाल परिवर्तित रुकुम पूर्व जिल्ला सिस्ने गापा वडा नं. ३) घर भई सहकारी प्रशिक्षालय, बाँके लुम्बिनी प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत विश्वलाल खड्का	१
सर्लाही जिल्ला राजघाट गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल परिवर्तित सर्लाही जिल्ला बागमती नगरपालिका वडा नं. ७ घर भई यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमती पत्र, ठुलो भर्याङ्ग काठमाडौं बागमती प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत बद्रिप्रसाद निरौला.....	१
बागलुङ्ग जिल्ला छिस्ती गा.वि.स. वडा नं. १ हाल परिवर्तित जैमुनी न.पा. वडा नं. ८ घर भई यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमती पत्र, ठुलो भर्याङ्ग काठमाडौं बागमती प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत गोपाल शर्मा	१
बारा जिल्ला निजगढ गा.वि.स. वडा नं. ८ हाल परिवर्तित निजगढ न.पा. वडा नं. ९ घर भई यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय, चितवन बागमती प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत सुवास उप्रेती.....	१
अर्घाखाँची जिल्ला सन्धिखर्क गा.वि.स. वडा नं. ७ (हाल परिवर्तित सन्धिखर्क	

न.पा. वडा नं. २) घर भई हाल प्रदेश सुशासन केन्द्र बागमती प्रदेश ललितपुरको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत महेश आचार्य १

ताप्लेजुङ्ग जिल्ला खोकलिङ्ग गा.वि.स. वडा नं. ६ (हाल परिवर्तित मिक्वाखोला गा.वि.स. वडा नं. २) घर भई यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमती पत्र, ठुलो भर्याङ्ग काठमाडौं बागमती प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत सन्जय थापा १

सुनसरी जिल्ला दुहवी गा.वि.स. वडा नं. ४ (हाल परिवर्तित सुनसरी जिल्ला दुहवी नगरपालिका वडा नं. ३) घर भई मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, प्रदेश नं. १ विराटनगरमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत शम्भुकुमार साह १

झापा जिल्ला गौरादह गा.वि.स. वडा नं. २ (हाल परिवर्तित गौरादह न.पा. वडा नं. १) घर भई उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेशमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत सृजना दंगाल १

दैलेख जिल्ला दुल्लु गा.वि.स. वडा नं. २ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला दुल्लु न.पा. वडा नं. ८ घर भई चामुण्डाबिन्द्रासैनी नगरपालिकामा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह, अधिकृत पदमा कार्यरत तिलक वि.क. १

सुर्खेत जिल्ला वीरेन्द्रनगर न.पा. वडा नं. ७ घर भई सामाजिक विकास मन्त्रालय, कर्णाली प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह, अधिकृत पदमा कार्यरत सुनिल लिम्बु १

दैलेख जिल्ला वडलम्जी गा.वि.स. वडा नं. ८ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला दुल्लु न.पा. वडा नं. ८ घर भई मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, कर्णाली प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह, अधिकृत पदमा कार्यरत मदनकुमार गिरी १

दाङ्ग जिल्ला शान्तिनगर गा.पा. वडा नं. १ घर उद्योग पर्यटन वन तथा

वातावरण मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत हुकुमबहादुर ओली ..१ मोरङ्ग जिल्ला इटहरा गा.वि.स. वडा नं. ७ (हाल परिवर्तित रतुवामाई न.पा. वडा नं. ८) घर भई सामाजिक विकास मन्त्रालय, विराटनगर प्रदेश १ को नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत सदानन्द भट्टराई.....१

अर्घाखाँची जिल्ला अर्घातोष गा.वि.स. वडा नं. ३ (हाल परिवर्तित छत्रदेव न.पा. वडा नं. ८) घर भै सन्धिखर्च नगरपालिकाको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत मञ्जु खनाल १

काठमाडौं जिल्ला गोठाटार गा.वि.स. वडा नं. १ हाल परिवर्तित गोकर्णेश्वर नगरपालिका वडा नं. ५ घर भई शंखरापुर नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत सुभद्रा पुडासैनी १

सुनसरी जिल्ला बराहक्षेत्र गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल सुनसरी जिल्ला इटहरी उपमहानगरपालिका वडा नं. १६ घर भई मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय प्रदेश नं. १ विराटनगरको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत प्रभात घिमिरे १

दार्चुला जिल्ला बोहोरीगाउँ गा.वि.स. वडा नं. २ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला शैल्यशिखर न.पा. वडा नं. ८ घर भई भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय सुदुर पश्चिम प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत कोमलप्रसाद ओझा १

मोरङ्ग जिल्ला शनिश्चरे गा.वि.स. वडा नं. ७ (हाल परिवर्तित पथरी शनिश्चरे न.पा. वडा नं. ४) घर भई आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश १ विराटनगरको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत विजय कुमार मगर १

कालिकोट जिल्ला दाँहा गा.वि.स. वडा नं. ६ (हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला खाँडाचक्र न.पा. वडा नं. ६) घर भई सामाजिक विकास मन्त्रालय, मानव

संसाधन विकास केन्द्र, कर्णाली प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह, अधिकृत पदमा कार्यरत पूर्णप्रसाद उपाध्याय..१
अछाम जिल्ला कालेकाँडा गा.वि.स. वडा नं. १ हाल परिवर्तित पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका वडा नं. ९ घर भई, भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय कर्णाली प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत भीमबहादुर कार्की १
स्याङजा जिल्ला वालिङ्ग नगरपालिका वडा नं. ५ घर भै उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेशमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत रजनी रेग्मी..१
दाङ्ग जिल्ला घोराही उपमहानगरपालिका वडा नं. ६ घर भै घोराही उपमहानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत उमेश शर्मा.....१
अछाम जिल्ला शान्तडा गा.वि.स. वडा नं. ७ हाल परिवर्तित रामारोशन गा.पा. वडा नं. २ घर भई हाल मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सुदूरपश्चिम प्रदेशको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत नरेन्द्र शाह.....१
बारा जिल्ला बघवन गा.वि.स. वडा नं. ४ हाल परिवर्तित कलैया उपमहानगरपालिका वडा नं. १४ घर भै, यातायात व्यवस्था कार्यालयमा सवारी विरगंज प्रदेश २ को नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत बबिता जैसवाल.....१
बझाङ्ग जिल्ला मेलबिसौना गा.वि.स. वडा नं. १ हाल परिवर्तित तल्कोट गाउँपालिका वडा नं. ४ घर भई, धनगढी उपमहानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत सत्यराज जोशी.....१
बझाङ्ग जिल्ला सुवेडा गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल परिवर्तित जयपृथ्वी नगरपालिका वडा नं. ७ घर भई, टोखा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं

तह अधिकृत पदमा कार्यरत अनिलप्रसाद जोशी..... १

विरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालय, सिंहदरवार, प्रत्यर्थी
काठमाडौं..... १

नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार,
काठमाडौं १

लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौं १

०७८-WF-००१७

जिल्ला सप्तरी राजविराज न.पा. वडा नं. १५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा
सामान्य प्रशासन समुह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल प्रदेशमा
समायोजन गरिएकोमा सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको पदमा
राजविराज नगरपालिकाको कार्यालय प्रदेश नं. २ मा कार्यरत मनोज कुमार
यादव..... १

निवेदक

जिल्ला सप्तरी विष्णुपुर गा.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा
सामान्य प्रशासन समुह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल प्रदेशमा
समायोजन गरिएकोमा सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौं तहको पदमा
जिल्ला सप्तरी बोदेबरसाईन नगरपालिकाको कार्यालय प्रदेश नं. २ मा
कार्यरत घनश्याम यादव..... १

विरुद्ध

नेपाल सरकार संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार प्रत्यर्थी
काठमाडौं..... १

लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौं..... १

राष्ट्रिय किताबखाना हरिहरभवन, ललितपुर १

०७८-WF-००१८

सर्लाही जिल्ला ब्रम्हपुरी गा.वि.स.वडा नं.१ को हाल परिवर्तित ऐ जिल्ला ब्रम्हपुरी
गाउँपालिका वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा लेखा समुह रा.प.तृतीय

निवेदक

श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल प्रदेशमा समायोजन गरिएकोमा सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको पदमा प्रदेश नं. २ अन्तर्गत धनगढीमाइ न.पा. सिराहामा कार्यरत पुरुषोत्तम कुमार प्रसाद १

सर्लाही जिल्ला जब्दी गा.वि.स.वडा नं. ५ को हाल परिवर्तित ऐ जिल्ला लालबन्दी न.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा लेखा समुह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल प्रदेशमा समायोजन गरिएकोमा सोही सेवा लेखा समुहको अधिकृत सातौँ तहको पदमा प्रदेश नं. २ अन्तर्गत डिभिजन बन कार्यालय धनुषा जनकपुरमा कार्यरत निर्मला खड्का..... १

सप्तरी जिल्ला सितापुर गा.वि.स.वडा नं. ७ को हाल परिवर्तित ऐ जिल्ला अग्नीसाइर कृष्णासवरन गाउँपालिका वडा नं.२ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा लेखा समुह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल प्रदेशमा समायोजन गरिएकोमा सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको पदमा प्रदेश नं. २ अन्तर्गत अर्थमन्त्रालय जनकपुरमा कार्यरत विजय कुमार चौधरी १

रुकुम जिल्ला पेउघा गा.वि.स. वडा नं. ९ को हाल परिवर्तित रुकुम पश्चिम जिल्ला त्रिवेणी गाउँपालिका वडा नं.१० घर भई नेपाल प्रशासन सेवा लेखा समुह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल प्रदेशमा समायोजन गरिएकोमा सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको पदमा प्रदेश नं. २ अन्तर्गत स्वास्थ्य निर्देशनालय जनकपुरमा कार्यरत गोपाल ओली..... १

बैतडी जिल्ला श्रीकेदार गा.वि.स. वडा नं. ३ को हाल परिवर्तित ऐ जिल्ला दोगडाकेदार गाउँपालिका वडा नं.४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा लेखा समुह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ती पाई हाल प्रदेशमा समायोजन गरिएकोमा सोही सेवा समुहको अधिकृत सातौँ तहको पदमा बागमती प्रदेश अन्तर्गत सामाजिक बिकास मन्त्रालय हेटौँडामा कार्यरत हेमराज भट्ट..... १

विरुद्ध

नेपाल सरकार संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार प्रत्यर्थी काठमाडौँ १

लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौँ १

राष्ट्रिय किताबखाना हरिहरभवन, ललितपुर १

महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, अनामनगर सिंहदरबार, काठमाडौं १

०७८-WF-००१९

दाङ जिल्ला, तुलसीपुर उ.म.न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल बबइ गा.पा.
दाङमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत खिमलाल वली.... १
बाग्लुङ जिल्ला, बाग्लुङ न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल जलजला गा.पा.
पर्वतमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत तेजुराम सुनार .. १
कास्की जिल्ला, हंसपुर गा.वि.स. वडा नं. १ घर भई हाल पोखरा म.न.पा.
कास्कीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत प्रवेश पौडेल... १
काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला, नयाँगाउँ गा.वि.स. वडा नं. ५ घर भई हाल
मन्दनदेउपुर न.पा. काभ्रेपलाञ्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा
अधिकृत पुष्पराज बजगाई १
ओखलढुंगा जिल्ला, दियाले गा.वि.स. वडा नं. १ घर भई हाल शिवपुरी
गा.पा. नुवाकोटमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत गंगादेवी
श्रेष्ठ..... १
ललितपुर जिल्ला आश्राङ गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल बागमती गा.पा.
मकवानपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत झम्क
नारायण घलान १
खोटाङ जिल्ला दिप्रुङ चुइचुम्मा गा.पा. वडा नं. १ हाल गोसाइकुण्ड गा.पा.
रसुवामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत दुतेन्द्र चाम्लिङ. १
प्युठान जिल्ला तुषारा गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल आमाछोदिडमो गा.पा.
रसुवामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत अमरबहादुर
जि.सी. १
मोरङ जिल्ला बयरबन गा.वि.स. वडा नं. ७ बाट बसाई सरी झापा जिल्ला
कमल गा.पा. वडा नं. ३ हाल इलाम न.पा. इलाममा अधिकृत स्तर सातौं
तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत नारायण ढकाल..... १
धनकुटा जिल्ला लेगुवा गा.वि.स. वडा नं. ७ हाल भोटेकोशी गा.पा.
सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत

निवेदक

भवानीप्रसाद मिश्र	१
रामेछाप जिल्ला सैपु गा.वि.स. वडा नं. ६ हाल कालिका गा.पा. रसुवामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत बाचस्पती सुनुवार	१
पर्वत जिल्ला लरोचौर गा.वि.स. वडा नं. २ हाल पैँयु गा.पा. पर्वतमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत सरोज कुमार पराजुली भन्ने सरोज पराजुली	१
सुर्खेत जिल्ला जर्बुटा गा.वि.स. वडा नं. १ हाल नारायण न.पा. दैलेखमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत चिरञ्जिवी उपाध्याय	१
अर्घाखाँची जिल्ला पोखराथोक गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल देवदह न.पा. रुपन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत निरज पौडेल.१	
धनुषा जिल्ला बटेश्वर गा.वि.स. वडा नं. १ हाल सुनकोशी गा.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत तारा प्रसाद निरौला	१
धनुषा जिल्ला लेगुवा गा.वि.स. वडा नं. ७ हाल लिसंखुपाखर गा.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत हेमप्रसाद मिश्र	१
ललितपुर जिल्ला कालेश्वर गा.वि.स. वडा नं. ६ हाल कागेश्वरी मनहरा न.पा. डाँछी काठमाडौंमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत बालकृष्ण दाहाल	१
काठमाडौं जिल्ला, डाँछी गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल मेलम्ची न.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत मुरारी पुडासैनी	१
कपिलवस्तु जिल्ला बाणगंगा गा.वि.स. वडा नं. ६ हाल इन्द्रावती गा.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत भाष्कर पन्त	१
खोटाङ जिल्ला फेदी गा.वि.स. वडा नं. ७ हाल दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी न.पा. खोटाङमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत राजकुमार राई.....	१

कैलाली जिल्ला टिकापुर न.पा. वडा नं. ३ घर भई टिकापुर नगरपालिका
कैलालीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत लेखा अधिकृत लक्ष्मी ओड...१

विरुद्ध

नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्को, सिंहदरबार काठमाडौं .....१ प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरबार
काठमाडौं सिंहदरबार, काठमाडौं १
नेपाल सरकार, महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय, अनामनगर काठमाडौं १
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय काठमाडौं.....१

०७८-WF-००२०

ललितपुर जिल्ला गोदावरी न.पा. वडा नं. ११ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा निवेदक
सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही
सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा भरतपुर म.न.पा. चितवन, स्थानिय
तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत अनुज घिमिरे.....१
दाङ्ग जिल्ला तुलसीपुर उप म.न.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा
सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही
सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा तुलसीपुर उप म.न.पा. दाङ्ग
स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत अनन्तकुमार गौतम.....१
सिन्धुपाल्चोक जिल्ला हेलम्बु गा.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा
सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही
सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा बुढानिलकण्ठ नगरपालिका
काठमाडौं स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत जयराम गजुरेल.....१
गुल्मी जिल्ला मुसीकोट न.पा. वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा
सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही
सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा विराटनगर महानगरपालिका मोरङ्ग
स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत निशा भट्टराई.....१
दाङ्ग जिल्ला तुलसीपुर उप म.न.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा
सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही

सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा तुलसीपुर उप म.न.पा. दाङ्ग, स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत भीमप्रकाश खत्री..... १

पर्वत जिल्ला फलेबास न.पा. वडा नं. १० घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा गैडाकोट न.पा. नवलपरासी स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत पुष्पराज शर्मा..... १

जाजरकोट जिल्ला छेडागाड न.पा. वडा नं. १२ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा छेडागाडा न.पा. जाजरकोट स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत झलक केसी..... १

कपिलवस्तु जिल्ला बुद्धभूमि न.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा तिलोत्तमा न.पा. रुपन्देही स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत प्रदीप खनाल..... १

कपिलवस्तु जिल्ला बुद्धभूमी न.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा सैनामैना न.पा. रुपन्देही स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत प्रमोद खनाल..... १

अर्घाखाँची जिल्ला सन्धिखर्क न.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा बनेपा न.पा. काभ्रे स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत शर्मिला बन्जाडे..... १

धनकुटा जिल्ला धनकुटा न.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा इटहरी उप म.न.पा. सुनसरी स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत सविना खतिवडा..... १

दैलेख जिल्ला डुङ्गेश्वर गा.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही

सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा नारायण न.पा. दैलेख स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत रेशमबहादुर बुढा..... १

झापा जिल्ला गौरीगंज गा.पा. वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा गौरादह न.पा. झापा स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको र हाल चाँगुनारायण नगरपालिका भक्तपुर काजमा रहेको कार्यरत विजयकुमार शर्मा..... १

उदयपुर जिल्ला बेलका न.पा. वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा त्रियुगा न.पा. उदयपुर स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत दिनेश सिवाकोटी..... १

बाग्लुङ्ग जिल्ला बाग्लुङ्ग न.पा. वडा नं. ९ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा गोदावरी न.पा. ललितपुर स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत विष्णुदेवी कँडेल..... १

रुकुम पश्चिम जिल्ला मुसिकोट न.पा. वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा गुर्वाकोट न.पा. सुर्खेत स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत मेघराज सोनी..... १

काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला पनौती न.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा पाँचखाल न.पा. काभ्रेपलाञ्चोक स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत राजेश बन्जारा..... १

काठमाडौं जिल्ला काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ३२ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा भरतपुर म.न.पा. चितवन स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत असीम रेग्मी..... १

सर्लाही जिल्ला बलरा न.पा. वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य

प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा हरिपुरा न.पा. सर्लाही स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत नितेशकुमार झा..... १

भक्तपुर जिल्ला सूर्यविनायक न.पा. वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा सूर्यविनायक न.पा. भक्तपुर स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत आरती न्यौपाने..... १

बागलुङ्ग जिल्ला जैमिनी न.पा. वडा नं. ५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा पोखरा म.न.पा. कास्की, स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत गणेश पाण्डे..... १

बागलुङ्ग जिल्ला बागलुङ्ग न.पा. वडा नं. १३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा पोखरा म.न.पा. कास्की स्थानिय पदमा समायोजन गरिएको कार्यरत भेषराज शर्मा..... १

पर्वत जिल्ला देउराली न.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा पोखरा म.न.पा. कास्की, स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत नवराज सुवेदी..... १

सुनसरी जिल्ला इटहरी उप म.न.पा. वडा नं. ८ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा इटहरी उप म.न.पा. सुनसरी स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत प्रकृती चौलागाई..... १

मकवान जिल्ला बकैया गा.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा हेटौँडा उप म.न.पा. मकवानपुर स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत राजन राय..... १

सुनसरी जिल्ला धरान उप म.न.पा. वडा नं. १५ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा

सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा बराहक्षेत्र न.पा. सुनसरी स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत मनुकुमार लिम्बु सुब्बा..... १

रुकुम पश्चिम जिल्ला सानीभेरी गा.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा मुसीकोट न.पा. रुकुम, स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत नरवीर खड्का..... १

जुम्ला जिल्ला चन्दननाथ न.पा. वडा नं. १ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प. तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा चन्दननाथ न.पा. जुम्ला स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत पुरुषोत्तम देवकोटा..... १

पर्सा जिल्ला बहुदरमाई न.पा. वडा नं. ४ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा विरगंज म.न.पा. पर्सा, स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत विकास कुमार मिश्र..... १

कंचनपुर जिल्ला भिमदत्त न.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा बेलौरी न.पा. कंचनपुर स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत सुशिला लेखक..... १

स्याङजा जिल्ला फेदीखोला गा.पा. वडा नं. २ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा पोखरा म.न.पा. कास्की स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत सबिना गौतम..... १

बारा जिल्ला निजगढ न.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा निजगढ न.पा. बारा स्थानिय तहमा समायोजन गरिएको कार्यरत पदमराज तिमिल्सिना..... १

गुल्मी जिल्ला रेसुङ्गा न.पा. वडा नं. ३ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य

प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय लुम्बिनी प्रदेशमा समायोजन गरिएको कार्यरत लक्ष्मी मरासैनी..... १

खोटाङ जिल्ला खोटेहाड गा.पा. वडा नं. ६ घर भई नेपाल प्रशासन सेवा सामान्य प्रशासन समूह रा.प.तृतीय श्रेणीको पदमा नियुक्ति पाई हाल सोही सेवा समूहको अधिकृत सातौं तहको पदमा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, विराटनगर प्रदेश नं. १ मा समायोजन गरिएको कार्यरत प्रदिप भट्टराई..... १

विरुद्ध

नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, प्रत्यर्थी काठमाडौं १

लोकसेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर, काठमाडौं १

राष्ट्रिय किताबखाना (निजामती) हरिहरभवन, ललितपुर..... १

०७८-WF-००२१

गोरखा जिल्ला बोर्लाङ गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला भिमसेनथापा गा.पा. वडा नं. ७ घर भई घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय त्रिपुरेश्वर, काठमाडौंको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह उद्योग अधिकृत पदमा कार्यरत प्रमोद सिंखडा १

स्याङजा जिल्ला, छाङछाङदी गा.वि.स. वडा नं. २ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला भिरकोट न.पा. वडा नं. ४ घर भई प्रदेश लोकसेवा आयोगको कार्यालय, गण्डकी प्रदेश पोखराको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह शाखा अधिकृत पदमा कार्यरत सन्दिप ढुंगाना १

काठमाडौं जिल्ला तारकेश्वर न.पा. वडा नं. १० घर भई आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, हेटौंडाको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौं तह अधिकृत पदमा कार्यरत प्रवीण खनाल १

स्याङजा जिल्ला स्वरेक गा.वि.स. वडा नं. ६ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला भिरकोट न.पा. वडा नं. ५ घर भई सामाजिक विकास मन्त्रालय गण्डकी प्रदेश पोखराको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर

निवेदक

सातौ तह शाखा अधिकृत पदमा कार्यरत युवराज अर्याल १

मोरङ जिल्ला इटहरा गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला
रतुवामाई न.पा. वडा नं. ९ घर भई घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय
ललितपुरको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौ
तह उद्योग अधिकृत पदमा कार्यरत भूमिका ओझा १

काठमाडौं जिल्ला काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. १ घर भई आर्थिक
मामिला तथा योजना मन्त्रालय, हेटौंडाको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य
प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौ तह अधिकृत पदमा कार्यरत विमोचन
घिमिरे १

महोत्तरी जिल्ला किसान नगर गा.वि.स. वडा नं. ५ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला
बर्दिवास न.पा. वडा नं. ७ घर भई आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय,
हेटौंडाको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौ
तह अधिकृत पदमा कार्यरत रविता कार्की १

पर्वत जिल्ला बाजुङ गा.वि.स. वडा नं. ३ हाल परिवर्तित ऐ. जिल्ला मोदी
गा.पा. वडा नं. ५ घर भई वन निर्देशनालय, गण्डकी प्रदेशको नेपाल प्रशासन
सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौ तह अधिकृत पदमा कार्यरत
मुना अधिकारी..... १

काठमाडौं जिल्ला काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. २९ घर भई आर्थिक
मामिला तथा योजना मन्त्रालय, हेटौंडाको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य
प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौ तह अधिकृत पदमा कार्यरत आशिष
दाहाल..... १

भक्तपुर जिल्ला मध्यपुर ठिमी न.पा. वडा नं. १५ हाल ऐ.ऐ. वडा नं. ३ घर
भई यातायात व्यवस्था कार्यालय सवारी चालक अनुमतिपत्र, जगाती
भक्तपुरको नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौ
तह अधिकृत पदमा कार्यरत करुणा पराजुली १

बाग्लुङ जिल्ला पैयुपाटा गा.वि.स. वडा नं. ७ परिवर्तित ऐ. जिल्ला बाग्लुङ
न.पा. वडा नं. १३ घर भई घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय बाग्लुङको
नेपाल प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, अधिकृतस्तर सातौ तह उद्योग

अधिकृत पदमा कार्यरत गुमादेवी शर्मा १

बिरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरबार प्रत्यर्थी
काठमाडौं १
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरबार
काठमाडौं सिंहदरबार, काठमाडौं १
लोक सेवा आयोग केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर काठमाडौं १
राष्ट्रिय किताबखाना, हरिहरभवन, ललितपुर..... १

०७८-WF-००२२

कास्की जिल्ला पोखरा म.न.पा. वडा नं. ३३ घर भई हाल तनहुँ जिल्ला
भिमाद नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत पदमराज आचार्य १
लमजुङ जिल्ला दुधपोखरी गा.पा. वडा नं. १ घर भई हाल लमजुङ जिल्ला
मध्यनेपाल नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत श्रीप्रसाद भट्टराई १
सोलुखुम्बु जिल्ला थुलुङ दुधकोशी गा.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल सिरहा
जिल्ला कर्जन्हा नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत देवराज निरौला ... १
भोजपुर जिल्ला अरुण गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल महोत्तरी जिल्ला
बर्दीबास नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत रेवती प्रसाद पराजुली ... १
रुकुम पश्चिम जिल्ला चौरजहारी न.पा. वडा नं. १४ घर भई हाल सुर्खेत
जिल्ला गुर्भाकोट नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत कर्ण बहादुर
कवर..... १
सुर्खेत जिल्ला विरेन्द्रनगर न.पा. वडा नं. ११ घर भई हाल सुर्खेत जिल्ला
भेरीगंगा नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत धिरेन्द्र प्रसाद शर्मा १
बैतडी जिल्ला पाटन न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल कैलाली जिल्ला
गौरीगंगा नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत हरीश पन्त १
बाजुरा जिल्ला बुढीगंगा न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल कैलाली जिल्ला
धनगढी उपमहानगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत नरेन्द्र बहादुर
खाती..... १

निवेदक

गोरखा जिल्ला बार्पाक सुलिकोट गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल चितवन जिल्ला माडी नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत पुष्पराज ढकाल १
गुल्मी जिल्ला मालिका गा.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल रोल्पा जिल्ला रोल्पा नगरपालिकामा उपसचिव पदमा कार्यरत महेन्द्र पराजुली १

बिरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरवार, प्रत्यर्थी काठमाडौं १
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं १
नेपाल सरकार, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, सिंहदरवार, काठमाडौं. १
लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं १
राष्ट्रिय किताबखाना, हरिहरभवन, ललितपुर १

०७८-WF-००२३

भक्तपुर जिल्ला भक्तपुर न.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल लुम्बिनी प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयमा नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा एगृ इरिगेशन इन्जिनियरिङ समूह रा.प. द्वितीय श्रेणी (प्रा.) को अधिकृतस्तर नवौं तहका पदमा कार्यरत इश्वरनाथ पक्वाँ १
काठमाडौं जिल्ला काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. ३० घर भई हाल लुम्बिनी प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयमा नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा एगृ इरिगेशन इन्जिनियरिङ समूह रा.प. द्वितीय श्रेणी (प्रा.) को अधिकृतस्तर नवौं तहका पदमा कार्यरत कोफूला श्रेष्ठ १
इलाम जिल्ला इलाम न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल प्रदेश नं. १ को भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयमा नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा एगृ इरिगेशन इन्जिनियरिङ समूह रा.प. द्वितीय श्रेणी (प्रा.) को अधिकृतस्तर नवौं तहका पदमा कार्यरत प्रदिप वान्तवा १
रुपन्देही जिल्ला तिलोतमा न.पा. वडा नं. १४ घर भई हाल सुदूरपश्चिम प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयमा नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा एगृ इरिगेशन इन्जिनियरिङ समूह रा.प. द्वितीय श्रेणी (प्रा.) को अधिकृतस्तर नवौं

निवेदक

तहका पदमा कार्यरत रूपेश भट्टराई १
भक्तपुर जिल्ला भक्तपुर न.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल प्रदेश नं. १ को
भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयमा नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा एगृ इरिगेशन
इन्जिनियरिङ समूह रा.प. द्वितीय श्रेणी (प्रा.) को अधिकृतस्तर नवौं तहका
पदमा कार्यरत उमेश कुमार सुजुखु..... १

विरुद्ध

नेपाल सरकार, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरवार, प्रत्यर्थी
काठमाडौं १
नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सिंहदरवार,
काठमाडौं १
लोक सेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय, अनामनगर, काठमाडौं १
नेपाल सरकार, उर्जा जलस्रोत तथा सिंचाई मन्त्रालय, ... १
राष्ट्रिय किताबखाना, हरिहरभवन, ललितपुर १

०७८-WF-००२४

सर्लाही जिल्ला लालबन्दी गा.बि.स. वडा नं. ८ परिवर्तित लालबन्दी न.पा.
वडा नं. ९ घर भई हाल कमलामाइ न.पा. सिन्धुलीमा अधिकृत स्तर सातौं
तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत हित कुमारी पौडेल ..... १ निवेदक
भोजपुर जिल्ला देउराली गा.बि.स. वडा नं. ४ परिवर्तित सुर्य विनायक न.पा.
वडा नं. ४ घर भई हाल बाह्रबिसे न.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं
तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत बिनोद कार्की १
संखुवासभा जिल्ला स्यावुन गा.बि.स. वडा नं. २ परिवर्तित पाँचखपन न.पा.
वडा नं. ३ घर भई हाल सुनकोशी गा.पा. सिन्धुलीमा अधिकृत स्तर सातौं
तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत ओम प्रसाद गौतम..... १
सिन्धुली जिल्ला मझुवा गा.बि.स. वडा नं. २ परिवर्तित सुनकोशी गा.पा. वडा
नं. ७ घर भई हाल गोलन्जोर गा.पा. सिन्धुलीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा
कार्यरत शाखा अधिकृत ठाकुर प्रसाद दाहाल १
ओखलढुङ्गा जिल्ला च्यानम गा.बि.स. वडा नं. ८ परिवर्तित सुनकोशी गा.पा.
वडा नं. ८ घर भई हाल मानेभञ्ज्याङ्ग गा.पा. ओखलढुङ्गामा अधिकृत स्तर
सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत फणिन्द्रबहादुर कट्वाल १

भोजपुर जिल्ला चरम्बी गा.बि.स. वडा नं. ५ परिवर्तित अरुण गा.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल केराबारी गा.पा. मोरङमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत अर्जुन घिमिरे १

दार्चुला जिल्ला धाप गा.बि.स. वडा नं. ६ परिवर्तित महाकाली न.पा. वडा नं. ७ घर भई हाल बेदकोट न.पा. कञ्चनपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत मन्जु थापा १

उदयपुर जिल्ला त्रियुगा न.पा. वडा नं. ८ परिवर्तित त्रियुगा न.पा. वडा नं. ४ घर भई हाल बेलबारी न.पा. मोरङमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत एलिना बस्नेत..... १

ओखलढुङ्गा जिल्ला मुलखर्क गा.बि.स. वडा नं. ४ परिवर्तित सुनकोशी गा.पा. वडा नं. ५ घर भई हाल सुनकोशी गा.पा. ओखलढुङ्गामा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत विवेक कुमार तामाङ्ग १

भोजपुर जिल्ला बैकुण्ठे गा.बि.स. वडा नं. २ परिवर्तित रामप्रसाद राई गा.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल दुहवी न.पा. सुनसरीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत बिकास घिमिरे १

बझाङ्ग जिल्ला खिरातडी गा.बि.स. वडा नं. ७ परिवर्तित बुङ्गल न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल इन्द्रवती गा.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत मिन बहादुर धामी १

रुपन्देही जिल्ला केरवानी गा.बि.स. वडा नं. ५ परिवर्तित देवदह न.पा. वडा नं. ३ घर भई हाल तारकेश्वर गा.पा. नुवाकोटमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत सिर्जना अर्याल..... १

दार्चुला जिल्ला बोहरीगाउँ गा.बि.स. वडा नं. ३ परिवर्तित शैल्यशिखर न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल इन्द्रसरोवर गा.पा. मकवानपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत धर्मानन्द पन्त १

जाजरकोट जिल्ला गर्खाकोट गा.बि.स. वडा नं. ५ परिवर्तित जुनीचाँदे गा.पा. वडा नं. ६ घर भई हाल जुनीचाँदे गा.पा. जाजरकोटमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत दिपक कुमार शाही १

भोजपुर जिल्ला देउराली गा.बि.स. वडा नं. ९ परिवर्तित षडानन्द न.पा. वडा नं. १२ घर भई हाल बलेफी गा.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत स्तर सातौं

तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत सल बहादुर पाण्डे १
 सिन्धुली जिल्ला कुशेश्वर गा.बि.स. वडा नं. ३ परिवर्तित सुनकोशी गा.पा.
 वडा नं. १ घर भई चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. सिन्धुपाल्चोकमा अधिकृत
 स्तर आठौँ तहमा समायोजन भई हाल चिकित्सा शिक्षा आयोग सोनोठिमी
 भक्तपुरमा कार्यरत शाखा अधिकृत सीता कोईराला..... १
 उदयपुर जिल्ला हर्देनी गा.बि.स. वडा नं. ८ परिवर्तित कटारी न.पा. वडा नं.
 १२ घर भई हाल त्रियुगा न.पा. उदयपुरमा अधिकृत स्तर सातौँ तहमा
 कार्यरत शाखा अधिकृत शिव कुमारी राउत..... १
 डोल्पा जिल्ला सर्मी गा.बि.स. वडा नं. ३ परिवर्तित मुङ्केचुला गा.पा. वडा नं.
 ७ घर भई हाल ठुलीभेरी न.पा. डोल्पामा अधिकृत स्तर सातौँ तहमा कार्यरत
 शाखा अधिकृत डिल प्रसाद रोकाया १
 उदयपुर जिल्ला रिस्कु गा.बि.स. वडा नं. ३ परिवर्तित कटारी न.पा. वडा नं.
 ७ घर भई हाल कर्जन्हा न.पा. सिराहामा अधिकृत स्तर सातौँ तहमा कार्यरत
 शाखा अधिकृत बुद्धिमान दनुवार..... १
 कञ्चनपुर जिल्ला महेन्द्रनगर न.पा. वडा नं. ७ परिवर्तित भिमदत्त न.पा. वडा
 नं. ७ घर भई हाल बर्दगोरीया गा.पा. कैलालीमा अधिकृत स्तर सातौँ तहमा
 कार्यरत शाखा अधिकृत नन्द कुमारी भट्ट १
 कञ्चनपुर जिल्ला महेन्द्रनगर न.पा. वडा नं. ८ परिवर्तित जिल्ला भिमदत्त
 न.पा. वडा नं. ८ घर भई हाल बेलडाँडी गा.पा. कञ्चनपुरमा अधिकृत स्तर
 सातौँ तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत भानुभक्त जोशी..... १
 पाल्पा जिल्ला मदनपोखरा गा.बि.स. वडा नं. ७ घर भई हाल भिमफेदी न.पा.
 मकवानपुरमा अधिकृत स्तर सातौँ तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत कपिलमणी
 पौडेल १
 अर्घाखाँची जिल्ला किमडाँडा गा.बि.स. वडा नं. २ परिवर्तित सन्धिखर्क न.पा.
 वडा नं. ८ घर भई हाल कञ्चन गा.पा. रुपन्देहीमा अधिकृत स्तर सातौँ तहमा
 कार्यरत शाखा अधिकृत रमेश भुसाल १
 दाङ जिल्ला पुरन्धारा गा.बि.स. वडा नं. ८ घर भई हाल तुलसीपुर
 उ.म.न.पा. दाङमा अधिकृत स्तर सातौँ तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत चक्र
 बहादुर भण्डारी १
 डोटी जिल्ला दुर्गामाण्डौँ गा.बि.स. वडा नं. ८ घर भई हाल टिकापुर न.पा.

कैलालीमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत नरेश अवस्थी. १
मकवानपुर जिल्ला सुकौरा गा.बि.स. वडा नं. ९ घर भई हाल मकवानपुरगढी
गा.पा. मकवानपुरमा अधिकृत स्तर सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत राम
बहादुर घलान १
बारा जिल्ला उमजन गा.बि.स. वडा नं. ४ परिवर्तित करैयामाई गा.पा. वडा
नं. ७ घर भई हाल शिक्षा तालिम केन्द्र बारा प्रदेश नं. २ मा अधिकृत स्तर
सातौं तहमा कार्यरत शाखा अधिकृत शिवशंकर प्रसाद चौधरी १

विरुद्ध

नेपाल सरकार, मन्त्रीपरिषद सिंहदरवार काठमाडौं ..... १ प्रत्यर्थी
नेपाल सरकार, संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय सिंहदरवार,
काठमाडौं १
नेपाल सरकार, विज्ञान, प्रविधि तथा शिक्षा मन्त्रालय, काठमाडौं १
लोकसेवा आयोग, केन्द्रीय कार्यालय अनामनगर काठमाडौं १
निजामती कितावखाना, पुल्चोक ललितपुर १